

Rafael Valdecabres Rodrigo

DOCUMENTS DE LA SÉQUIA DE QUART
ALS PROTOCOLS DE VICENT CLUA (1679-1705)

*A la memòria de don
Onofre Valdecabres Mongó*

© **Rafael Valdecabres Rodrigo**. Dia de sant Andreu de 2021.

Fotografia de la portada:

Visita de Haile Selassi, *negus* de Etiopia, al Tribunal de les Aigües de València el 28-4-1971.

PRÒLEG.

Diu el capítol trenta-un de les Ordenances de la Séquia de Quart, publicades el 16 de desembre de 1709:

“Capítulos tocantes al buen gobierno en común de dicha acequia de Quart.

*31. Primeramente: Por quanto la esperiencia ha mostrado que por el poco cuidado en guardar papeles y observar y anotar noticias se han ignorado muchas cosas, y ha padecido muchos daños la Comuna de dicha acequia por no hallarse procesos, sentencias y provisiones favorables que se han obtenido. Por tanto deliberan, establecen y determinan que se haga un libro intitulado **Del gobierno de la Acequia de Quart y cosas concernientes a dicho Común**. En el cual se anoten los procesos que se siguen y seguirán, las sentencias que se han obtenido y se obtendrán, los censos que hay cargados en dicha acequia, los que se han quitado y se quitarán, con la mayor expresión de noticias, y lo demás que importará y será digno de que se anote, y calendarios de las escrituras que se otorgarán ante el escribano público de dicha comuna, haciendo títulos de cada cosa para que con más facilidad se halle, y encargando al síndico causídico el que recoja de todo lo pasado lo que sea digno de nota y favorable a dicho Común, y para la custodia de dicho libro y demás papeles concernientes a dicha Acequia, se haga un cajón, y que este esté depositado en casa del abogado o síndico causídico de dicha Comuna, y en donde al síndico labrador y electos les parecerá, y que dicho cajón tenga dos llaves, la una de las cuales tenga y guarde el síndico causídico, y la otra el síndico labrador, entregando cada uno de aquellos cuando acabará su oficio la llave, que tendrá y guardará a su sucesor en él.”*

Hui, amb més de tres-cents anys de retard, en compliment de la tasca que fou encarregada al notari Vicent Clua i que mai va acometre, lliure a don José Espinós Cristófol, síndic de la Séquia de Quart, aquest recull documental.

Es tracta de una selecció de les escriptures més rellevants, trobades als protocols de Clua i ordenades cronològicament. És un complement valuós, encara que no imprescindible, de la meua obra **“Historia de la Acequia de Quart en la postrimería de la Época Foral”**, que hui publica l’Ajuntament de Quart de Poblet en haver obtès el XVI Premi de Ciències Socials i Humanes Amador Griñó i Guzmán 2019.

En llegir aquests i altres documents històrics de la Séquia de Quart n’extrac dues conclusions. Primera, la corporació municipal jamás hauria d’haver abdicat del seu paper director i de control de la Comuna. Segona, l’aqüeducte dels Arcs és patrimoni dels hereters i la seua propietat hauria d’ésser reclamada pels ajuntaments de Quart i Alaquàs, mai pel de Manises.

Dedique aquesta edició a la memòria de mon pare, don **Onofre Valdecabres Monzó**, guarda que fou de la Séquia de Quart des de 1952 fins a 1984, qui de segur hauria gaudit amb la seua lectura.

Quart de Poblet, 30 de novembre de 2021, festivitat de sant Andreu.

ABREVIATURES.

APPV: Arxiu de Protocols del Patriarca de València. ARV: Arxiu del Regne de València.

ll. l.: lliura . ss. s.: sou. dd. d.: diner. c.: cafissada, cafís.

ÍNDEX TEMÀTIC. Número de document(Data,[Bienni]).

Juntes generals biennals. Nomenament d'oficials. Ordenacions.

1(1679-4-3), 4(1681-4-7), 5(1681-4-13), 11(1683-4-19), 12(1683-4-19), 20(1685-4-23), 23(1687-4-6), 27(1689-4-11), 32(1693-3-23), 40(1695-4-4), 50(1697-4-8), 66(1699-5-28), 83(1701-3-28), 98(1703-4-9), 113(1705-4-13).

Juntes generals extraordinàries. Decisions de finançament.

2(1679-5-28), 6(1681-5-18), 7(1681-5-18), 13(1683-5-16), 14(1683-8-8), 22(1685-9-2), 30(1689-10-16), 37(1693-8-16), 39(1695-2-6), 43(1696-7-29), 44(1696-7-29), 63(1698-6-8), 64(1698-6-8), 69(1699-11-22).

Juntes d'elets. Nomenament de col·lectors.

3(1679-6-25), 21(1685-7-16), 25(1687-8-27), 28(1689-8-24), 34(1693-6-8), 48(1696-11-14), 51(1697-5-12), 52(1697-5-15), 54(1697-6-16), 65(1699-1-18), 67(1699-6-20), 75(1700-4-4), 79(1700-11-14), 84(1701-5-30), 85(1701-6-24), 90(1701-8-16), 99(1703-7-1), 114(1705-7-5).

Juntes d'elets amb Benàger-Faitanar.

15(1684-3-26), 18(1685-1-3), 19(1685-1-3), 47(1696-11-14), 49(1696-12-9), 55(1698-2-23), 57(1698-4-20), 58(1698-5-19), 76(1700-5-16), 80(1700-12-31), 82(1701-3-13), 86(1701-6-29), 87(1701-6-29), 88(1701-6-29), 89(1701-7-13), 91(1701-9-1), 93(1702-1-9), 94(1702-5-25), 95(1702-6-9), 96(1702-8-24), 102(1704-7-2), 105(1704-9-28), 106(1704-10-12), 108(1704-10-19), 109(1704-12-27).

Definicions de sindicats.

9(1682-4-12, 77-79), 10(1682-4-12, 79-81), 17(1684-6-25, 81-83), 24(1687-8-10, 83-85), 26(1689-3-13, 85-87), 29(1689-10-2, 85-87), 35(1693-6-28, 89-91), 36(1693-6-28, 87-89), 38(1694-8-29, 91-93), 42(1696-7-15, 93-95), 62(1698-6-8, 95-97), 74(1700-2-7, 97-99), 97(1702-9-10, 99-01), 112(1705-3-29, 01-03).

Definicions de col·lecturies: 8(1682-4-12), 41(1695-5-12), 111(1705-3-29).

Contractes i visures d'obra.

45(1696-8-24), 53(1697-5-16), 56(1698-4-20), 59(1698-5-20), 60(1698-5-20), 68(1699-9-22), 70(1699-11-22), 71(1699-11-23), 73(1700-1-17), 77(1700-9-28), 81(1701-3-6), 103(1704-7-16), 104(1704-7-16), 107(1704-10-12), 110(1705-1-6).

Àpoques i censals: 16(1684-4-30), 33(1693-4-12), 46(1696-11-11), 72(1699-12-18), 78(1700-11-4), 92(1701-12-11), 101(1704-6-12).

Miscel·lània: A(1677-7-24), 31(1692-8-22), B(1697-2-14), C(1697-3-15), 61(1698-6-1), D(1700-10-31), E(1702-4-20), 100(1703-7-9).

DOC. A APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 15.318, 1677-7-24, València.

El síndic de Benàger-Faitanar Bertomeu Ferrandis nomena guarda de Paiporta a Martí Martines, llaurador.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo septuagessimo septimo die vero intitulado vigesimo quarto mensis julii comparent en presència dels notari y testimonis dejús escrits Berthomeu Ferrandis, llaurador del loch de Payporta, lo qual, així en nom propi com de syndich de la séquia y comuna de Benàtjer *et* Faytanar, en execució del orde verbalment donat a aquell en la última junta tenguda per los elets, com és estil cascun segon dumenge de tots los mesos, dix que nomenava, com ab tot effecte ab lo present acte nomena, també inseguint lo orde que tots los hereters de dit loch li han donat dels regants de dita séquia, en **guarda de la aygua** de dita comuna **de la part dels desús dits hereters de dit loch** a Martí Martines, llaurador de dit loch de Payporta, present y dita nominació acceptant, donant-li tot lo poder nesesari y que poden donar-li y atribuhir-li per a executoriar son ofisi y per lo treball, que ha de sustenir en dita custòdia y guarda de dita aygua, **li assigna y dona totes les quantitats que poden inportar los clams que ocasionaran tots per sanser per a si**, de tal manera que per si a soles puga executar als contrafahents com si en nom de cascun clamant executara, del mateix modo que si fos lo amo eo mateixa persona a qui se li llevarà la aygua, prometent així mateix lo dit comparent, en dits noms, fer

prompta execusió contra els defraudants, la qual nominació fa y entén fer ab pacte de que sempre y quant qualsevol hereter trobàs que ha donat la dita guarda aygua ad alguna perçona no sent la tanda ni la aygua de la segua tanda y jornada o es provàs haver la donada encórrega lo dit Martí Martines en pena de tres lliures, moneda reals de València, pagadores irremisiblement per cascuna vegada que es trobarà contrafahent, açò més declarat que ningun amo del clam puga perdonar lo tal clam en què se haurà encorregut per ser com és del dit Martí Martines y que si algun hereter entrevingués ab lo dit Martí Martines per a que li perdonàs lo clam al contrafahent, en continent, encórrega en pena de tres lliures també per a la dita guarda. *De quibus et cetera requisivit et cetera. Actum in loco de Payporta* trobant-se presents per testimonis a totes les dites coses Chrisòstomo Porcar, ciutadà, y Joseph Porcar, clergue, de València habitants.

DOC. 1 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.416, 1679-4-3, Quart.

Junta general de regants de la séquia de Quart. Extracció de síndic (Pere Joan Sanmartín), escrivà (Pere Seriach), elets (don Félix Falcó i Vicent Oliver, per València; Francisco Gil i Gaspar Monsó, per Quart; Antoni Martínez, per Aldaia i Fernando Bort, per Mislata) i atandador (Sebastià Sanmartín). Procura a Pere Joan Sanmartín per carregar un censal de 400 lliures i quitar lletres de cambi. Imposició de sequiatge (7 s./c.).

*Die terció aprilis anno a Nativitate Domini
MDCLXXIX.*

*Anno a Nativitate Domini millesimo
sexcentesimo septuagessimo nono die vero
intitulato terció aprilis.* Constituhits
personalment en presència de mi, el notari, y
testimonis infrascrits en lo porche del
present lloch de Quart, Simó Christòfol, batle
del present loch de Quart, Francisco
Martínez menor, justícia, Matheu Cristòfol,
jurat machor, Francisco Martínez machor,
syndich de la comuna dita de Quart, Pere
Seriach, escrivà, Andreu Ximeno, Pere Joan
de San Martín, Francisco Gil, Sebastià San
Martín, Juan San Martín, Gaspar Monsó,
Domingo Comella, Carpio Gonzales, Alfonso
Peña, Calixto Ximeno, Telesforo Fita, Vicent
Liern, Juan Sales, Juseph Losano machor,
Vicent Espinós, tots regants de la comuna de
Quart, ajuntats y congregats en lo porche del
present loch de Quart, puesto destinat a hon
se solen y acostumen congregar y ajuntar los
terratinents regants de dita comuna,
convocats y congregats per Vicent Vives,
trompeta públich de la ciutat y Regne de
València, segons aquell dix y relació féu, en
mano (*sic*) y poder del notari infrascrit, en
virtut del jurament que prestà en son poder,
haver convocat a tots los terratinents regants
de dita comuna per a el present dia, puesto y
hora, a so de trompeta y en los puestos
acostumats, en virtut y per eixecució de una
provissió feta per lo Portantveus de General
Governador de la ciutat de València en vint y
tres de març propassat del corrent any,
registrada en lo llibre judiciari de la cassa de
son assessor en dit chalendari, los quals per
a effecte de nomenar syndich de dita comuna

per a el bieni que comensa a córrer el dia de
huy en avant, foren proposats Pere Juan de
San Martín, Francisco Gil y Gaspar Monsó,
vehins de dit lloch de Quart, y havent-se
votat públicament la machor part dels vots
foren del dit Pere Juan de San Martín y per ço
tots los desús dits nomenaren en syndich de
dita comuna al dit Pere Juan de San Martín,
llaurador del dit y present loch de Quart, per
temps de dos anys, com és ús y costum,
donant-li tot aquell poder tan cumplit y
bastant y tal qual se ha donat als demés
syndichs fins lo dia de hui, ab lo mateix salari
que fins huy se ha acostumat donar y se ha
donat a tots los demés syndichs que fins lo
dia de huy són estats de dita comuna, de tal
manera com si en lo present acte, així en
quant al poder com en quant al salari, ab
paraules expresses se hagués individuat y
escrit. Requerint a mi, dit notari, que de dites
coses ne reba acte públic per a que conste en
lo esdevenidor. Lo qual fonch rebut en dit
lloch de Quart lo dia, mes e anys desús dits,
essent presents per testimonis Francés
Garcia y Melchor Labrandero, llauradors, de
dit lloch de Quart habitants.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat
lo temps concedit al escrivà passat de dita
comuna se hauria de fer nominació de
escrivà de aquella per a els dos anys vinents,
contadors del dia de huy en avant, y per
quant fonch proposat Pere Seriach,
juntament ab Blay Mirapeix y Pere Monsó, es
possà reparo en què pogués concórrer lo dit
Seriach per acabar aquell de ser escrivà del
biení que ha finit en lo dia de huy.
Delliberaren que es votàs per paréixer-los no

tenir inconvenient algú ans bé ser molt benemèrit per a dit offici, per lo bé que se havia portat en aquell, y havent-se votat, la machor part dix no tenir impediment y per ço ser àbil per a concórrer a dita elecció. Y per ço, havent estat proposats los dits Pere Seriach, Blay Mirapeix y Pere Monsó, a la machor parts dels vots los paregué ser més al propòssit lo dit Pere Seriach, per lo qual passaren a nomenar-lo segons y que ab tot effecte el nomenaren, unànimes y concordes y ningú discrepant, al dit Pere Seriach, notari, en escrivà de dita céquia comuna per a els dits dos anys, com dit és, contadors del dia de huy en avant, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumat tenir y ab los mateixos beneficis y satisfació que tots los demás han tengut y se'ls ha acostumat donar per sos treballs.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps concedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents setanta y set se ha de fer nominació nova de elets per a dos anys, contadors del dia de huy en avant, que finiran en lo segon dia de Pasqua mil sis-cents huitanta y hu, y així tots unànimes y concordes dixeren que nomenaven, segons que ab tot effecte nomenaren, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València, a don Félix Falcó y Vicent Oliver, ciudadà; per a elets de Quart, a Francisco Gil y Gaspar Monsó; per a elet de Aldaya, a Antoni Martínez; per a elet de Mizlata, a Fernando Bort, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] los quals [dixeren] que per haver-se acabat lo temps al attandador dels rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat se havia de fer nominació de attandador de aquella per a els dos anys primer vinents, contadors de Pasqua a Pasqua cascun any, y que així a tots los parexia nomenar en attandador de dita comuna a Sebastià de San Martín, laurador de dit loch de Quart, segons que tots unànimes y concordes dixeren nomenaven, com ab tot effecte nomenaren, al dit Sebastià de San Martín en attandador dels rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar ab lo benefici y satisfació per son treball de dos lliures y deu sous cascun any.

[...] *facta nobis propossissione in praesenti congregatione per dictum Franciscum Martinez seniore, syndicum praedictum dictae comuna, asserendo quod dicta comuna debebat diversas quantitates personis infrascriptis. Primo, Joseph Balbastre, agricolae eiusdem oppidi, quoddam cambium proprietatis biscentum et quinquaginta librarum sumtum per aliquos particulares ricantes dictae comuna ad opus eiusdem et cum literis ferialibus domus Bartholomei Garcia Methinae del Campo; Thoma Palau, agricolae eiusdem oppidi, centum libras ut de praevidetur instrumento per Illefonsum Peña certo sub chalendario recepto et Potentianae Christofol et de Abon, viduae usufructuariae, tutrici et curatrici filiorum suorum, in quinquaginta librarum in partem solutionis sui crediti ut ita est in illa conventum dicta comuna eget omnino*

pecuniis ab quod dictas pecunias habere neque nisi mediante carricamento censualis. Qua propossissione facta per nos unanimiter et concorditer fuit conclusum et determinatum quod pro satisfactione dictarum biscentum et quinquaginta librarum dicti Josephi Balbastre, centum librarum dicti Thomas Palau et quinquaginta librarum ad computum illarum centum et quinquaginta librarum dictae Potentianae Christofol et de Abon, viduae, quae summam effitium quattuorcentum librarum, vendantur et de novo carricentur quibusuis personae seu personis ubi haberi possint tot solidos censuales rendales et annuales, in uno contractu vel pluribus, summo doproduim illorum non exedat summam quattuorcentum librarum regalium Valentiae et praevia de causa fieri praesens syndicus instrumentum pro ut nostra continetur. Id circo pro dicta generalis congregationis determinatione exequenda et adimplenda, scienter et gratis, tenore praesentis instrumenti nos, omnes unanimes et concordantes vice ac nomine omnium rigantium dictae comuna de Quart, utriusque sexus, status et conditionis existentium, tam masculorum quam feminarum et tam maiorum quem minorum, simul et insolidum, facimus, constituhimus, creamus et solemniter ordinamus syndicum, economum, actorem et procuratorem, gestorem nostrorum et cuiuslibet nostrum spetialem et ad infrascripta generalem, cum plenissima facultate et potestate cum libera et generali administrationes ita tamen quod spetialitas generalitati non deroget nec e contra imo una per aliam roboretur et solidetur, vos Petrum Joannem de San Martin,

agricultorem dicti oppidi de Quart habitatorem, terratenentem et ricantem dictae comuna, praesentem, ad nostrum et nostrorum et dictae congregationis ricantium dictae comuna nominae, in uno contractu vel pluribus, vendendum, tradendum seu quasi tradendum, transportandum et originaliter carricandum super omnibus et singulis bonis et juribus nostris dictae comuna et terrarum omnium ricantium eiusdem et eius singularium et cuiuslibet nostrum illorum et insolidum, mobilibus et immobilibus, privilegiatis et non privilegiatis, habitis ubique et habendis, quibusuis personae seu personis vobis benevissis convenire et concordare possitis dictos tot solidos dictae monetae censuales, rendales et annuales, sine laudimio et fatica et alio pleno jure emphiteotico, set cum preceptione illorum dummodo pretium et proprietas eorum summam non exedat dictarum quattuorcentum librarum dictae monetae ...

[...] omnes unanimes et concordantes determinaren que tots los hereters y regants de dita céquia y communa de Quart pagassen per rahó del cequiache a rahó de set sous per cafisada cascun any, per obs de pagar gastos y responsions de dita comuna, lo qual haja de durar y dure per temps de dos anys, contadors del dia de huy en avant, que finiran lo dia de Pasqua de Resurrecció del any mil sis-cents huytanta y hu.

DOC. 2 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.416, 1679-5-28, Quart.

Simó Cristòfol, batle de Quart, Francisco Martínez menor, justícia, Joan de Sanmartín, jurat primer, Lluís Xalon, jurat segon, Pere Joan de Sanmartín, síndic, Gaspar Monsó, elet, Francisco Gil, elet, Mateu Cristòfol, Francisco Martínez major, Alfonso Peña, Andreu Ximeno, Domingo Comella, Tomàs Perdiguer i Pere Monsó, tots regants, habitants de Quart, provissió del Portantveus de General Governador de 24-5, per sentència del justícia civil de València de 27-5-1679, estant condemnada la Comuna de Quart a pagar cert cambi i altres crèdits, passades les 3 de la vesprada, nomenen procurador a Pere Joan de Sanmartín, llaurador, per carregar a censal, a favor del Clero de Sant Miquel o qualsevol altra institució, 400 sous de pensió (400 lliures de capital), obligant els béns de la comuna i dels seus regants. Resolució de cobrar el sequiatge als arrendadors. Testimonis de Josef Labrandero, llaurador, i Miquel Segòbia, notari, de Quart habitants.

[...] Per quant los terratinents y regants de la dita céquia y comuna de Quart vihuen y habiten en differentes parts distants del present loch de Quart y molts en la ciutat de València, per la qual raó y perquè és molt costós el cobrar la tacha de aquells en gran detriment de la comuna, perquè per dita raó no hi ha qui vulla col·lectar la tacha y sequiatje, y si se ha de arrendar la col·lecta ha de ser ab gran menyscapte de la comuna, lo que no seria així si tots los arrendadors pagassen així lo cequiatje com la tacha, dels

quals ab menys treball y més fasilitat se cobraria lo hu y lo altre, dixeren, delliberaren, estatuhiere y determinaren que, de huy en avant, estiga en facultat del syndich, col·lector o persona que tinga causa de la comuna el cobrar, així la tacha com lo cequiatje cascun any, dels arrendadors que tindran terres arrendades o a miches, guardant lo orde de que la tacha eo allò que pagaran per conte del dueño de les terres se'ls haja de pendre en conte dels arrendaments de les terres, de lo que auran de dar y pagar als señors de aquelles. Y que si per a major validitat y forsa de la present delliberació es necessita de què es decrete volen sia decretat, ab tota expresió y major corroboració, per qualsevol jutge competent.

DOC. 3 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.416, 1679-6-25, València.

Pere Joan Sanmartín, síndic, i Francisco Gil i Gaspar Monsó, elets, nomenen col·lector Valentí Fuentes, llaurador d'Aldaia, a raó de 2 s. 6 d. per lliura. Condicions de la col·lecta.

Die XXV junii anno a Nativitate Domini MDCLXXIX

Nos Petrus Joannes de San Martin, syndicus bienio currentis communaee de Quart, quod incipit tertia die aprilis praeteritis currentis anni, nunc firmans, Franciscus Gil, civis, et Gaspar Monso, agricola, electi dictae communaee in dicto bienio, habentis plenum posse ad infrascripta faciendaa, ut constat instrumentis per notarium infrascriptum tertia die aprilis praeteriti currentis anni

receptis, scienter et cetera eligimus et nominamus collectorem dictae cequiae comunae vos Valentinum Fuentes, agricolam, oppidi de Aldaya habitatorem, praesentem et cetera, videlicet ad nomine dictae cequiae et communae petendum, habendum, exigendum, recipiendum et recuperandum ac habuisse et recepisse confitendum a quibuscumque persona seu personis, corporibus, collegiis et universitatibus, omnes et quascumque pecuniarum quantitates dictae communae debitas ratione de la tacha y cequiatche impossitarum in dictis duobus annis de currendis a tertia die aprilis praeteriti currentis anni qui finient die Pasquae Resurrectionis annis millessimi sexcentessimi octuagessimi primi ad rationem septem solidorum de cequiatche et octo solidorum de tacha pro qualibet caficiata in quolibet anno, juxta deliberationem per dictam communam factam ac per notarium infrascriptum tertia die aprilis praeteritis currentis anni receptam, et de his quae nomine dictae communae habueritis et receperitis ac habuisse et recepisse confessus fueritis, apocham et apochas, chyrographum seu chyrographa et alias quasvis legitimas cautellas vobis benevissas faciendum et firmandum fieris que faciendum, concedendum et firmandum depossita quaecumque et de coetero deponenda a quibusvis curiis, tabulis sive tabulariis, levandum et extrahendum fidantias tornatoris, ut moris est, dandum et offerendum et pro earum indemnitate bona dictae communae obligandum et hypothecandum. Promittentes et cetera obligantes et cetera. Hanc autem collectoris

nominationem facimus cum pactis et conditionibus sequentibus.

I. Primerament ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importaran en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita communa per rahó del cequiatche y tacha, de dit for de set sous per caffissada de cequiatche y huit sous per caffissada de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tot lo que importarà dita tacha y cequiatche en dits dos anys, a rahó de dit for, deduhint dos sous y sis diners per lliura que se ha de returar per rahó de son salari de col·lector, segons *supra* se ha dit.

II. Íttem ab pacte y condició que dit col·lector haja de entregar y pagar al dit syndich en cascun any la cantitat que pucharà la dita tacha y cequiatche ab tres iguals pagues, commensant la primera lo últim de agost primer vinent del corrent any, la segona lo últim de dehembre següent del mateix any y la tercera lo últim de abril següent de mil sis-cents huitanta y així en avant en les altres tres tèrcies, reservant-se en cada una la cantitat corresponent a dits dos sous y sis diners per son salari de col·lector de lo que pagarà.

III. Íttem ab pacte y condició que dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda que se li ha entregat dels hereters y regants, sots pena de deu lliures.

III. Íttem ab pacte y condició que dita col·lecta se haja de finir y acabar de cobrar lo últim de agost mil sis-cents huitanta y hu y la dita communa li haja de pendre en conte a dit col·lector tots los nihils y gastos que

haurà bestret per rahó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir y prestar lo nom en tot lo que se oferirà.

V. Ítem ab pacte y condició que haja de donar en fiances y pincipals obligats, juntament ab dit Valentí Fuentes, sens ell *et in solidum*, a Alonso Fuentes, notari, y a Félix Ferrandis, llaurador, de Aldaya.

Ad haec autem ego dictus Valentinum Fuentes, agricola, praesens, suscipiens et acceptans dictam collectam una cum dictis pactis et conditionibus et promitto facere et adimplere omnia supradicta. Et pro maiori tuitione et securitate do in fidantias et principales obligatos, una me cum, sine me et in solidum dictos Alontium Fuentes, notarium, et Feliceno Ferrandis, agricolam qui, cum fuit praesentes, interrogati per notarium infrascriptum si faciebant dictam fidantiam et principalem obligationem, una cum dicto Valentino Fuentes, sine illo et in solidum, respondente dixerunt quod sic. [...]

Actum Valentiae et cetera. Testes quo ad firmas dictorum Petri Joannis de San Martin, Valentini Fuentes notarii (sic) et Felicis Ferrandis, Ludovicus Clua, scriptor, et Franciscus Galan, argenti faver, Valentiae habitatores, et quo ad firmas dictorum Francisci Gil, civis, et Gasparis Monso, agricolae, qui in oppido de Quart duodecima die julii millessimi sexcentessimi septuagessimi noni firmarunt, promisserunt et obligarunt et omnia supra dicta aprobarunt et facierunt, sunt testes Basptista Moleres et Joannes Roca, agricolae, oppidi de Quart habitatores.

DOC. 4 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.419, 1681-4-7, Quart.

Delliberació de la comuna prorrogant la junta general per al diumenge 13-4-1681 per les excepcions alegades pels candidats al càrrec de síndic.

Die septima aprilis anno a Nativitate Domini MDCLXXXI

Anno a Nativitate Domini millessimo sexcentessimo octuagessimo primo die vero intititata septima aprilis. Constituhits personalment en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits y en lo porche del present loch de Quart Simó Christòfol, balle del present loch de Quart, Fernando Gonsales, justícia, Gaspar Fita, jurat major, Lorens Aguilar, jurat menor, Pere Joan de Sanmartín, syndich de dita comuna, Gaspar Monçó, Francés Martines major, Pere Monsó, Francisco Gil, Pere Seriach, Sebastià de Sanmartín, Pere Sala, notari, procurador del noble don Domingo Matheu, doctor del Real Consell, segons consta del poder ab acte rebut per Salvador Brotat en lo dia huy, Alfonso Peña, Telesforo Fita, així en son nom propri com de procurador de Maria Bort, sa mare, segons consta acte rebut per Alfonso Peña, notari de dit loch de Quart, en vint y set de noembre mil sis-cents setanta y nou, Joan Sales, Pasqual Rodrigo, curador dels fills y hereus del quòndam Miquel Ximeno, Carpi Gonsales, Joan de Sanmartín, Andreu Ximeno, Matheu Christòfol, Macià de la Fita y Blay Mirapeix, tots regants de la comuna de Quart, ajuntats y congregats en lo porche del

present loch de Quart, puesto destinat a honse solen y acostumen congregar y ajuntar los terratinents regants de dita comuna, convocats y congregats per Vicent Vives, trompeta públich de la ciutat y Regne de València per a el present dia, puesto y ora, segons consta per la relació feta per aquell en poder del notari infrascrit en trenta y hu de març propassat del corrent any, en virtut y per eixecució de provissió feta y provehida per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat de València en vint y set de març propassat del corrent any y registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, per a fi y efecte de elegir y nomenar syndich y officials de dita comuna per a el vieni (*sic*) que comensa del dia de huy en avant y finirà el segon dia de Pasqua del any mil sis-cents huitanta y tres y havent-se volgut pasar a fer les nominacions y eleccions de syndich y officials de dita comuna per quant **les persones propossades** per a el eixercici y càrrech de dits offissis respective **alegaren diferents exeptions y raons** per les quals paregué més convenient porrogar la present junta, **returant-se a cort sobre lo alegat y ponderat**, que no fer les nominacions y eleccions, restant alguns pleits y disturbis. Per ço tots junts y cascú de per si, *pulsata ora tertia post meridiem*, per les causes y raons sobre dites delliberaren y determinaren que la present junta restàs porrogada presisament per a el dumenge primer vinent, contants tretse dels corrents, de dos a tres de la vesprada, que és la mateixa ora y puesto, ab calitat que ab los que es trobaran es pasará a fer, effectuar y complir les

nominacions y eleccions de syndich y officials *respective* de dita comuna *et etiam* fer y complir tot ço y quant convinga per a el bon govern de aquella, sens que per a fer y complir lo desús dit sia necessari altra solemnitat alguna. De tot lo qual me requeriren a mi, dit e infrascrit notari, los ne rebés acte públich, lo qual per mi los fonch rebut en lo desús dit loch de Quart, estant en lo porche de aquell, essent presents per testimonis a totes les sobredites coses Miquel Segòbia, notari, y Thomàs Roig, llaurador, de dit lloch de Quart habitants.

DOC. 5 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.419, 1681-4-13, Quart.

Junta general de regants de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Pere Monsó), escrivà (Alfonso Peña), elets (per València, Félix Falcó i Tiburcio Romeu; per Quart, Francisco Gil i Joan Sanmartín; per Aldaia, Antoni Martines i per Mislata, Jaume Balbastre) i atandador (Sebastià Sanmartín). Imposició de tatxa i sequiatge (14 s./c.), permís a Joan de Sanmartín d'obrir un roll per regar 2 fanecades a la Tudona.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo primo die vero intititata decima tertia aprilis. Constituhits personalment en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits en lo porche del present loch de Quart, a hon per a les coses infrascrites y altres se solen y acostumen ajustar y congregar, per execució de una

provissió feta per lo Portantveus de General Governador de la ciutat de València en vint y set de març propassat, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, preshint convocació feta per Vicent Vives, trompeta públich de la ciutat de València, segons consta per la relació feta per aquell, ab acte rebut per lo notari infrascrit en trenta y hu de març propassat, per la qual consta haver convocat per a el dia set dels corrents, en lo qual dia, ab acte rebut per dit e infrascrit notari, fonch porrogada dita junta per a el present dia y hora per las rahons en dit acte contengudes, y així, ajustats en lo dia de huy Simó Christòfol, batle del present loch de Quart, Hernando Gonsales, justícia, Gaspar Fita, jurat major, Francisco Gil, elet, Pere Joan de Sanmartín, syndich, Pere Sala, notari, procurador de don Domingo Matheu, consta del poder en altres, Sebastià de Sanmartín, Joan de Sanmartín, Pere Monsó, Pere Seriach, Francisco Martines major, Carpio Gonsales, Joan Sales, Andreu Ximeno, Gaspar Monsó y Matheu Christòfol, tots ereters regants de dita comuna de Quart, los quals per a efecte de nomenar syndich de dita comuna per a el bieni que comensa a córrer del dia de Pasqua de Resurrecció en avant, foren proposats Francisco Gil, Pere Monsó y Joan de Sanmartín, del present loch de Quart, havent-se votat públicament, la major part dels vots foren del dit Pere Monsó. Y per ço, tots los desús dits y ningú discrepant nomenaren en syndich de dita comuna al dit Pere Monsó, llaurador de Quart, present, per temps de dos anys, com és ús y costum, donant-li tot aquell poder tan complit y bastant y tal qual se ha donat als

demés syndichs fins lo dia de huy, ab lo mateix salari que fins huy se ha costumad donar als demás syndichs que han estat de dita comuna, de tal manera com si en lo present acte, així en quant al poder com en quant al salari, ab paraules exprees se hagués individuad y escrit. E lo dit Pere Monsó dix que per raó de dit syndicat **no vol estar tengut a més de allò que entrarà en son poder líquidament, havent-li de donar col·lector a contento de la comuna y diner per a els gastos que se offeriran.** Y per ço protesta de tot ço y quant li sia llicít protestar, explicant-se per part dels dits regants de dita comuna y aquella representant dixeren que per quant lo estil y observància de dita és estat que els syndichs bienals de aquella es dehuen fer càrrech de tot lo que importa la tacha y cequiatje dels seus dos anys y dar descàrrech, així mateix, de tot lo que aurà pagat, reprotesten de tot quant los sia llicít reprotestar, per ser de la obligació de aquell fer lo mateix que han hacostumat los demás syndichs. E lo dit Monsó dix que *officium nemine debet esse damnorum* y que així farà lo que serà de justícia. *De quibus et cetera.* Actum en lo porche de Quart et cètera essent presents per testimonis los desús dits.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella per a els dos anys primers vinents, contadors de Pasqua a Pasqua cascun any, comensant del dia de Pasqua de Resurrecció passada, y que així a tots los pareixia nomenar en escrivà de dita comuna a

Alfonso Peña, notari del present loch de Quart, segons que tots unànimes y concordes dixeren nomenaven, com ab tot effecte nomenaren, al dit Alfonso Peña, notari, en escrivà de dita céquia y comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que los demás escrivans an tengut y han acostumat tenir y ab los mateixos benefisis y satisfació que tots los demás han tengut y se'ls ha acostumat donar per sos treballs.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents setanta y nou se ha de fer nominació nova de elets per a dos anys, contadors de Pasqua a Pasqua, y així tots unànimes y concordes dixeren que nomenaven, segons que ab tot effecte nomenaren, en elets de dita comuna per a els dos anys, contadors del dia de Pasqua de Resurrecció passada en avant, és a saber, per a elets de València a don Félix Falcó y a Tribursio Romeu, ciudadà, per a elets del loch de Quart a Francisco Gil, ciudadà, y a Joan de Sanmartín, llaurador, per a elet de Aldaya a Antony Martines y per a elet de Mislata a Jaume Balbastre, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps al atandador dels rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primers vinents, contadors de Pasqua a Pasqua cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià de Sanmartín,

llaurador del dit loch de Quart, segons que tots unànimes y concordes dixeren nomenaven, com ab tot effecte nomenaren, al dit Sebastià de Sanmartín en atandador dels rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que los demás atandadors han tengut y han acostumat tenir, ab lo benefisi y satisfació per son treball de dos lliures y deu sous cascun any.

[...] Y representant aquella, en absència y contumàcia dels demás convocats ab dita crida per execució de la desús dita provissió, *omnes unanimes et concordes* determinaren que tots los hereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per rahó del cequiache y tacha catorse sous per cascuna caffissada cascun any, a saber és, set sous per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiatje y tacha a dit for fan per temps dels dos anys contadors del present mil sis-cents huitanta y hu en huitanta y dos y huitanta y dos en huitanta y tres, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà a ser catorse reals per cascuna caffissada en los dits dos anys, pagadors set reals cascun any per caffissada de tacha y cequiatje, pagadors antisipadament en una paga cascun any.

[...] Per quant lo dit Joan de Sanmartín, llaurador de Quart, té dos fanecades de terra secà en la partida de la Tudona y ha demanat se li done permís per a poder regar-les del aygua de dita céquia de Quart, offerint-se prompte a pagar tots los càrrechs de tacha y cequiatje y quant sia necessari a la comuna y

li toque per raó de dites dos fanecades, delliberaren y determinaren que lo dit Joan de Sanmartín puixa fer y fasa en dita céquia un roll de un caduf ordinari tan solament per a poder regar dites dos fanecades y ans de estes sia preferit lo camp que està junt de la señoria, ab càrrech y obligació que en cas de alguna avenguda de aigua o altre qualsevol dany a la comuna o a qualsevol altra persona per raó de dit roll tinga obligació de refer-lo y pagar-lo *et etiam* ab càrrech de respondre los drets de tacha y cequiatje per raó de dites dos fanecades de terra. Y lo dit Joan de Sanmartín acceptà lo dit permís y facultat ab les dites obligacions y càrrechs, prometent fer y cumplir aquelles y aquells, ab totes les clàusules, penes, renunciacions y submició de for, executòria *pro ut in similibus* y obligació de sos béns.

DOC. 6 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.419, 1681-5-18, Quart.

Revocació de Francisco Gil com a elet, per absència prolongada, i nominació de Simó Cristòfol en el seu lloc.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo primo die vero intitulata decima octava maii. Ajustats en lo porche del present loch de Quart, a hon per a les coses infrascrites y altres se solen y acostumen ajustar y congregar, per execució de una provissió feta per lo señor Governador de la ciutat y Regne de València en onse dels corrents, registrada en la mà judiciària de la cassa de son assessor sots dit

calendari, y presehint crida feta per execució de dita provissió per Vicent Vives, trompeta públich de la dita ciutat, lo qual, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de huy, dix e relació féu haver convocat als regants de dita céquia comuna del present loch de Quart ab crida feta a so de trompeta per los lochs acostumats per a els presents dia y ora. Y així ajustats Simó Christòfol, balle de dit loch de Quart, Fernando Gonsales, justícia, Gaspar Fita, jurat major, Pere Monsó, syndich, Joan Sanmartín, elet, Pere Joan de Sanmartín, Francisco Martines major, Carpio Gonsales, Pere Seriach, notari, y Alfonso Peña, escrivà, tots hereters y regants de dita céquia comuna de Quart y en contumàcia dels ausents tota aquella representants, dixeren y determinaren que per quant Francisco Gil, altres dels elets que fonch nomenat de dita comuna, ab acte per lo notari infrascrit en tretse de abril propassat, està ausent sens confiar sia breu la sua tornada, de revocar-lo, segons que ab tot efecte el revoquen, sens altra causa alguna, y en lloch de aquell nomenar, segons que ab tot efecte nomenen, en elet de dita comuna per a este biení, contador de Pasqua de Resurecció passada en avant, a dit Simó Christòfol, balle del present loch de Quart, donant-li y conferint-li tot lo poder necessari y quant menester sia y es sol y acostuma donar. *De quibus et cetera requisiverunt et cetera. Actum en lo dit loch de Quart et cetera. Testes sunt Vincentius Medrano et Joseph Rodrigo, agricolae, oppidi de Quart habitatores.*

DOC. 7 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.419, 1681-5-18, Quart.

**Nominació de col·lector (Valentí Fuentes)
i pròrroga de rendició de comptes del
sindicat de Francisco Martínez major per
al 6 de juliol.**

Dicto die.

Nos Simon Christofol, bayulus presentis loci de Quart et eo nomine hereterius mayor et electus perpetuus cequiae dictae de Quart, Hernandus Gonsales, justitia, Gaspar Fita, juratus primarius, Petrus Monso, syndicus, Joannis Sanmartin, electus, Petrus Sanmartin, Franciscus Martinez senior, Carpius Gonsales, Petrus Seriach, notarius, et Ildephonsus Peña, scriba, omnes ricantes ex dicta cequia comuna de Quart, convocati et congregati in porticu dicti loci, ubi pro aliis similibus per agendis negociis soliti sumus convocari et congregari, presedente convocatione facta per Vincentium Vives, tibicent publicum et realem, qui pro debita executione cuiusdam provisionis per Gerentem vises Generalis Gubernatoris urbis Valentiae undecima die presentium mensis et anni factae et provissae registrataeque in libro iuditiario domus sui assessoris sub dicto calendario, relationem fecit in posse notarii infrascripti die presenti, paulo ante istut se publico preconio convocare omnes habentes terras ricantes ex dicta cequia tam in plateis sedis Valentiae quam locorum de Mislata, Girivella, Alaquas, Aldaya et presentis oppidi de Quart, die presenti ut congregaremus in dicto et presenti portico, causa deliberandi quae dictae cequiae comunae conveniri debehan et utiliora sint. Et nos unanimes et concordēs et nemine discrepante nostrum in absentia et contumacia aliorum ricantium

*absentium, presedente etiam subastatione facta per Sebastianum Soldevilla, nuntium presentis loci de Quart, qui medio juramento in manu et posse notarii infrascripti ad Dominum Deum et eius Sancta Quatuor Evangelia prestito relationem fecit se per multum tempus collectam jurium dictorum de tacha e cequiatje eiusdem comuna subastase in locis publicis et asuetis **et non invenise qui pro minore pretio se offere collectare dicta jura** quam vos infrascriptum Valentinum Fuentes, qui obtulistis collectare ad rationem duorum solidorum et sex denariorum pro libra, et per consequens vobis fuit dicta collecta liberata. Ideo scienter et cetera cum presenti et cetera eligimus et nominamus collectorem dictae cequiae comunae vos Valentinum Fuentes, agricolam, oppidi de Aldaya habitorem et cetera, ut ad nomine dictae cequiae comunae petendum, habendum, exigendum, recipiendum et recuperandum ac habuisse et recepisse, confitendum a quibuscumque persona seu personis, corporibus, collegiis et universitatibus, omnes et quaecumque pecuniarum quantitates dictae comunae debitas ratione de la tacha y cequiatje impossitarum in duobus annis decurrendis a decima tertia die aprilis preteriti currentis anni qui finient Pasquae die Resurrectionis anni millessimi sexcentessimi octuagessimi tertii ad rationem septem solidorum de cequiatje et septem solidorum de tacha pro quolibet caffitiata in quolibet anno, juxta deliberationem per dictam comunam factam ac per notarium infrascriptum decima tertii die aprilis preteriti currentis anni receptum, et de his quae nomine dictae comunae habueritis*

et receperitis ac habuisse et recepisse confesus fueritis apocam et apocas, chirographum seu chirographa et alias quasvis legitimas cautellas vobis benevissas, faciendum et firmandum dierique faciendum, concedendum et firmandum deposita quaecumque et de coetero deponenda a quibusvis curiis tabulis sive tabularii levandum et extrahendum fidantias tornatoris, ut moris est, dandum et offerendum et pro earum indemnitate bona dictae comunae obligandum et hypothecandum. Promittentes et cetera obligantes et cetera. Hanc autem collectoris nominationem facimus cum pactis et conditionibus sequentibus.

[1] Primerament ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importaran en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita comuna per raó del cequiatje y tacha, a dit for de set sous per caffissada de cequiatje y set sous per caffissada de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tot lo que inportarà dita tacha y cequiatje en dits dos anys, a raó de dit for, deduhint dos sous y sis diners per lliura que se ha de returar per raó de son salari de col·lector, segons *supra* se ha dit.

[2] Ítem ab pacte y condició que dit col·lector haja de entregar y pagar al dit syndich en cascun any la cantitat que pucharà la dita tacha y cequiatje ab tres higuals pagues, comensant la primera lo últim de agost primer vinent del corrent any, la segona lo últim de dehembre següent del mateix any, la tercera lo últim de abril següent mil sis-cents

huitanta y dos, y així en avant en les altres tres tèrcies, reservant-se en cada una la cantitat corresponent a dits dos sous y sis diners, per son salari de col·lector, de lo que pagaran.

[3] Ítem ab pacte y condició que dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda que se li ha entregat dels hereters e regants sots pena de deu lliures.

[4] Ítem ab pacte y condició que dita col·lecta se haja de fenir y acabar de cobrar lo últim de agost mil sis-cents huitanta y tres, y la dita comuna li haja de pendre en conte a dit col·lector tots los nihils y gastos que aurà bestret per rahó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita céquia, li haja de assistir y prestar lo nom en tot lo que se offerirà.

[5] Ítem ab pacte y condició que haja de donar en fianses y principals obligats, juntament ab dit Valentí Fuentes, sens ell *et in solidum*, a Alonso Fuentes, notari, y a Félix Ferrandis, llaurador, de Aldaya.

Ad haec autem ego dictus Valentinus Fuentes agricola presens suscipiens et acceptans dictam collectam una cum dictis pactis et conditionibus et promitto facere et adimplere omnia supradicta. Et pro maiori tutione et securitate do in fidantias et principales obligatos, una me cum sine me et in solidum, dictos Alontium Fuentes, notarium, et Felicem Ferrandis, agricolam, qui cum sint presentes interrogati per notarium infrascriptum si faciebant dictam fidantiam et principalem obligationem, una cum dicto Valentino Fuentes sine illo et in solidum, respondentes dixerunt quae sic. [...] Actum in oppido de

Quart et cetera. Testes ad firmas ricantium dictae comuna et dicti Valentini Fuentes sunt praedicti et ad firma dictorum Alefonsi Fuentes et Felicis Ferrandis, qui in oppido de Aldaya sexta die augusti eiusdem anni firmarunt promisserunt et se obligarunt et etiam renuntiarunt beneficiis et cetera, ut supradictum est, sunt testes Petrus Alcaser, agricola oppidi de Vinalesa, et Thoma Azensi, agricola oppidi de Mislata, respective habitatores.

[...] Que per quant Francisco Martines major, syndich que fonch en lo bieni passat de mil sis-cents setanta y set en mil sis-cents setanta y huit y setanta y huit en mil sis-cents setanta y nou, necessita de què es reben dos àpoques per a compliment dels contes del seu syndicat y estes al present no se li volen pendre en conte, per portar en albarans les partides, ha request es porrogàs la present junt per a el dia sis de juliol primer vinent, per a effecte de donar dits contes, delliberaren y determinaren [porrogar], segons y que ab tot effecte porrogaren, presisament la present junta per a dit dia sis de juliol mil sis-cents huitanta y hu, de dos a tres ores de la vesprada.

DOC. 8 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.418, 1682-4-12, València.

Definició a Lluís Brancadell i Jaume Sanz, col·lectors en el bienni 1673-1675.

Die XII aprilis anno a Nativitate Domini MDCLXXXII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo secundo die vero intitulata duodecima aprilis. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, Simó Christòfol, balle y elet de la comuna del present loch de Quart, Gerony Tasquer, justícia, Joan Sanchis, jurat major, Joan de Sanmartín, elet, Alfonso Peña, escrivà, y Pere Monsó, syndich de la dita comuna de Quart, y Francisco Martínez major, a fi y effecte de redigir en escrits lo conte que se hajustà ab Luys Brancadell y Jaume Sanz, col·lectors que foren de dita comuna en los anys mil sis-cents setanta y tres en setanta y quatre y mil sis-cents setanta y quatre en setanta y cinch, segons consta ab acte rebut per Joseph Romeu en vint y huit de maig mil sis-cents setanta y tres, los quals contes donaren en la forma següent.

Càrrech

[1] Únicament se feren càrrech de mil dos-centes sexanta y sis lliures y deu sous que importà la tacha y cequiatje de les set-sentes quaranta y cinch caffisades de terra que es reguen de dita comuna en dits dos anys, a raó de dèset sous per caffissada cascun any, ço és, deu sous de tacha y set de cequiatje, 1.266 l. 10 s.

Descàrrech

[1] Primo donà y pagà a Pere Monsó, syndich que fonch de la comuna en los anys mil sis-cents setanta y tres en setanta y quatre y mil sis-cents setanta y quatre en setanta y cinch, sis-centes setanta lliures y dihuit sous, segons consta ab tres àpoques rebudes, ço és,

les dos per Joseph Romeu, notari, en vint y hu de setembre mil sis-cents setanta y cinch, y la altra per Athanasio Gil, quòndam notari, en vint y sis de setembre mil sis-cents setanta y tres, ab més sis sous per los salaris de aquelles, 671 l. 4 s.

[2] Ítem donà y pagà a Joseph Abon, syndich que fonch de dita comuna en los anys mil sis-cents setanta y cinch en setanta y sis y setanta y sis en mil sis-cents setanta y set, tres-centes setanta nou lliures catorse sous, segons consta ab tres èpoques rebudes per Joseph Romeu, notari, en tretse de setembre mil sis-cents setanta y cinch y vint y set de febrer mil sis-cents setanta y huit, ab més sis sous per los salaris de les tres èpoques, 380 l. s. 8

[3] Ítem donà y pagà al dit Joseph Abon tres lliures, segons aquell se'n féu càrrech en la diffinició rebuda per Joseph Romeu, notari, en tres de maig mil sis-cents setanta y huit, 3 l. s.

[4] Ítem donà y pagà a Joseph Romeu, notari syndich de la comuna, nou lliures per les causes y raons contengudes en lo albarà fet y fermat per aquell en dotse de abril mil sis-cents setanta y huit, encara que en lo albarà diu per mans de Francisco Martines com la veritat sia que o han pagat los dits, com així o confesa Francisco Martines, qui present està, 9 l. s.

[5] Ítem donà y pagà al dit Romeu, notari, **deu lliures** de la paga de vint y cinch de dehembre mil sis-cents setanta y set, per consemblant **salari de syndich** y dos sous per la època, rebuda per si mateix en dotse de abril mil sis-cents setanta y huit, y **més una lliura per les gallines**, encara que en la

època diu per mans de Francisco Martines com la veritat sia que ho han pagat los dits, com així o confessa Francisco Martines, qui present està, 11 l. 2 s.

[6] Ítem donà y pagà a Ignacio Claret, procurador de fray Damià Ferrer, vint lliures de les pagues de abril y octubre mil sis-cents setanta y set, segons consta ab època rebuda per lo notari infrascrit en catorse dels corrents, ab més tretse sous y sis diners de gastos y dos sous de la època, 20 l. 15 s. 6

[7] Ítem donà y pagà a Joan Vanacloig, procurador de dit fray Damià Ferrer, deu lliures de la paga de octubre mil sis-cents setanta y huit, ab època rebuda per lo notari infrascrit en set de març mil sis-cents huitanta y hu, ab més dos sous per la època, 10 l. 2 s.

[8] Ítem possa en datta eo se li fan bones cinch lliures dos sous per altres tantes que havent accedit la execució a la cassa de Vicent Garcia, llaurador de Aldaya, per consemblant quantitat, ab acte per Daviu, notari, en sis de maig mil sis-cents setanta y quatre féu en blanch, ab més tres sous per lo salari del acte, 5 l. 5 s.

[9] Ítem possa en datta eo se li fan bones tres lliures y huit diners per consemblants que havent accedit la cort a la cassa de Batiste Cansell, llaurador de Alaquàs, ab acte per lo dit Daviu, en lo mateix dia féu en blanch, ab més una lliura y tres sous del acte y dietes de executoris, 4 l. 3 s. 8

[10] Ítem possa en datta eo se li fan bones tres lliures y sis diners per altres tantes que havent executat a Vicent Arnau, llaurador de Mislata, ab acte per dit Miquel Daviu, notari, en dèset de juny mil sis-cents setanta y tres,

ab més una lliura tres sous per lo acte y dietes de executoris, 4 l. 3 s. 6

[11] Ítem dona en datta eo se li fan bones una lliura un sou y set diners per altres tantes que havent executat a la viuda de Roch Requení, llaurador de Mislata, ab acte per lo dit Daviu féu en blanch, ab més tres sous per lo acte, 1 l. 4 s. 7

[12] Ítem dona en datta que es retura ver si cent vint y sis lliures tretse sous per lo **salari de col·lector** que els toca de aquelles mil dos-centes sixtyanta y sis lliures y deu sous, que pucha lo càrrech de tacha y cequiatje en dits dos anys, **a raó de dos sous per lliura**, segons així fonch convengut, 126 l. 13 s.

[13] Ítem donà y pagà al Clero de Sent Andreu deu lliures, segons àpoca rebuda per Vicent Clua en deu de setembre mil sis-cents huitanta y hu y ab més dos sous de la àpoca, 10 l. 2 s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen mil dos-centes cinquanta sis lliures, que fet llegítim conte de les dites mil dos-centes sixtyanta sis lliures deu sous del càrrech resten deudors los dits Jaume Sanz y Luys Brancadell de nou lliures catorse sous y set diners, les quals confessa haver agut y rebut de aquells lo dit Pere Monsó, syndich que actualment és de dita comuna, y per ço los defenixen absolent los et cètera. *De quibus et cetera* requirint et cètera. *Actum* en lo dit loch de Quart et cètera. *Testes sunt Petrus Seriach, notarius regius, et Andrea Gregorio, agricola, oppidi de Quart habitatores.*

DOC. 9 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.418, 1682-4-12, Quart.

Definició del sindicat de Francisco Martínez major en el bienni 1677-1679.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo secundo die vero intititata duodecima aprilis. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, Simó Christòfol, balle del dit loch de Quart y elet de la comuna dita de Quart, Gerony Tasquer, justícia, Joan Sanchis, jurat major, Pere Monsó, syndich de dita comuna, Joan Sanmartín, elet y Alfonso Peña, notari, escribà de dita comuna, a fi y efecte de demanar conte a Francisco Martínez major, syndich que és estat de la céquia y comuna de Quart en los anys mil sis-cents setanta y set en mil sis-cents setanta y huit y mil sis-cents setanta y huit en mil sis-cents setanta y nou, los quals contes donà lo dit Francisco Martines en e per la forma següent.

Càrrech

[1] Primerament se fa càrrech que ha cobrat huit-centes noranta y quatre lliures per rahó de aquells dotse sous de tacha y cequiatje per cafisada en los dos anys de syndich de aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades de terra, contadors de mil sis-cents setanta y set en setanta y huit y setanta y huit en mil sis-cents setanta y nou, 894 l. s.

[2] Ítem se li fa càrrech que cobrà de Thomàs Dimes, col·lector que fonch de Joseph Abon, vint y tres lliures y catorse sous, 23 l. 14 s.

[3] Ítem se li fa càrrech de cinquanta lliures que es prengueren a cambi de Balthasar Gonsales per a efecte de **traure solside**s en la céquia que se havien fet **a ocasió de les aygues de setembre mil sis-cents setanta y set**, 50 l. s.

[4] Ítem se li fa càrrech de cinquanta lliures que es prengueren a cambi de Joseph Balbastre en lo any mil sis-cents setanta y nou, 50 l. s.

[5] Ítem se fa càrrech de cent y deu lliures que Thomàs Dimes pagà per son conte eo de la comuna **a don Joan Toran per luysió y quitament de un censal**, 110 l. s.

[T] Que totes les dites partides del càrrech inporten mil cent vint y set lliures catorse sous.

Descàrrech.

[1] Primerament donà y pagà per la escura de la céquia en lo any mil sis-cents setanta y set, per lo que li toca a la part de Quart, cent trenta y cinch lliures sis sous y nou diners, 135 l. 6 s. 9

[2] Ítem se li pren en llegítima datta y descàrrech que pagà en la escura de la sofrà de dit any mil sis-cents setanta y set, vint y set lliures dotse sous, 27 l. 12 s.

[3] Ítem pagà als veadors de dit any mil sis-cents setanta y set, per les dietes de anar a veur la céquia, quatre lliures y deu sous, 4 l. 10 s.

[4] Ítem donà y pagà per los jornals que se han fet en la céquia desde vint y cinch de setembre mil sis-cents setanta y set asta hu de octubre dit any en escurar y traure solside)s, per lo que li toca a la part de Quart, noranta y sis lliures dèset sous y tres diners, 96 l. 17 s. 3

[5] Ítem per los jornals fets en la sofrà de Quart en dit any mil sis-cents setanta y set, vint y quatre lliures y sis diners, 24 l. s. 6

[6] Ítem per los jornals que se han fet en **traure les solside**s en dita céquia desde **tretse de janer mil sis-cents setanta y huit asta dèset dels mateixos**, trenta y cinch lliures dos sous y tres diners, 35 l. 2 s. 3

[7] Ítem per los jornals que se han fet en la sofrà en dihuit de janer mil sis-cents setanta y huit, dos lliures nou sous y tres diners, 2 l. 9 s. 3

[8] Ítem per la escura feta en dita céquia desde dos de juny mil sis-cents setanta y huit asta huit dels mateixos, cent quaranta nou lliures setse sous y quatre diners, 149 l. 16 s. 4

[9] Ítem per los estalls que es pagaren a Jaume Llana y Pere Gomes y el Hermità, per la sofrà de dit any mil sis-cents setanta y huit, vint y nou lliures y tres sous, 29 l. 3 s.

[10] Ítem pagà als vehedors de dit any, 4 l. 10 s.

[11] Ítem per differentes obres y pertret que han fet y gastat per la comuna, a la part tocant a Quart, tretse lliures, 13 l. s.

[12] Ítem donà y pagà per los **jornals que es feren en la almenara del Om desde cinch de setembre mil sis-cents setanta y huit fins dèset del mateix**, sixty and two lliures setse sous y quatre diners, 62 l. 16 s. 4

[13] Ítem per differentes gastos de menut, segons una memòria, dihuit lliures y dos sous, 18 l. 2 s.

[14] Ítem dona y pagà al procurador de Francisca Gavila y de Garrigues cinquanta lliures cascun any en dit termini y quatre lliures quatre sous de gastos, segons consta

ab àpoques rebudes la una per Joseph Romeu, notari, en quinse de setembre mil sis-cents setanta y huit, la altra per Vicent Clua, notari, en dotse de febrer mil sis-cents huitanta, ab més quatre sous per les àpoques, que tot és 54 l. 8 s.

[15] Ítem donà y pagà al doctor Gaspar Félix Sifre, cessionari dels administradors de la quòndam Inés Aparisi, huitanta lliures de les pagues de Nadal principi de mil sis-cents setanta y set y Sent Joan dit any, Nadal principi de mil sis-cents setanta y huit y Sent Joan del mateix any, per rahó de aquelles quaranta lliures, consemblant penció de censal y dos sous de la època, rebuda per dit Clua, notari, en trenta de octubre mil sis-cents setanta y nou, 80 l. 2 s.

[16] Ítem donà y pagà a dona Costansa Sanz trenta y set lliures deu sous de les pagues de febrer y agost mil sis-cents setanta y huit y febrer mil sis-cents setanta y nou, per rahó de aquelles vint y cinch lliures, consemblant penció de censal que cada un any dita comuna li fa y respon en dits terminis, ab més dèset sous de gastos y sis sous per les tres àpoques, rebudes per dit Clua, notari, en vint y nou de febrer y vint y set de juny de mil sis-cents setanta y nou, 38 l. 13 s.

[17] Ítem donà y pagà al procurador de la administració dels béns y herència del quòndam Damià Ferrer deu lliures de la paga de abril mil sis-cents setanta y huit, doble penció de censal y dos sous per la època, rebuda per dit Clua, notari, en tres de febrer mil sis-cents huitanta y hu, 10 l. 2 s.

[18] Ítem donà y pagà al syndich del Cabildo vint lliures de les pagues de juny y dehembre mil sis-cents setanta y set y juny y dehembre

mil sis-cents setanta y huit, per rahó de deu lliures, consemblant penció de censal en dits terminis, y sis lliures huit sous de gastos y més quatre sous de les dos àpoques, rebudes per dit Clua, notari, en vint y huit de juliol mil sis-cents setanta y nou, 26 l. 12 s.

[19] Ítem donà y pagà al syndic del Clero de Sent Esteve vint y cinch lliures de les pagues de febrer y agost mil sis-cents setanta y huit, per consemblant penció de censal en dits terminis, y dotse sous de gastos ab més quatre sous de les àpoques, rebudes la una per Joseph Romeu, notari, en setse de setembre mil sis-cents setanta y huit, l'altra per dit Clua, notari, en vint y tres de febrer mil sis-cents huitanta y hu, 25 l. 16 s.

[20] Ítem donà y pagà a Thomàs Roig cinquanta y quatre lliures de les pagues dels anys mil sis-cents setanta y set en setanta y huit y setanta y huit en mil sis-cents setanta y nou, per rahó de aquelles vint y set lliures que cascun any té de salari per la guarda y sobreguarda de la comuna y dos sous de la època, rebuda per Pere Seriach, notari, en deu de març mil sis-cents huitanta y hu, 54 l. 2 s.

[21] Ítem donà y pagà a Francisco Blasco, notari, una lliura per la dieta que vacà en anar a rebre a Quart lo syndicat fet a dit Clua, 1 l. s.

[22] Ítem donà y pagà a Joseph Balvastre nou lliures quinse sous a conte de fires de un cambi de dos-centes y cinquanta lliures que dita comuna li responia, segons consta ab albarà fet y fernet per aquell en quatre de març mil sis-cents huitanta y hu, 9 l. 15 s.

[23] Ítem donà y pagà a Vicent Clua, notari, huit lliures y sis sous per la dieta salari de

actes y delliberaciones que es reberen de dita comuna en lo dia tres de abril mil sis-cents setanta y nou, segons consta ab albarà fet y fermat per aquell en vint y nou de març mil sis-cents huitanta y hu, 8 l. 6 s.

[24] Ítem donà y pagà a Miquel Daviu, notari, y Rafel Carceller, porter del señor Governador, una lliura y quatre sous per los gastos de una execució que instà contra dita comuna el doctor Sifre, segons consta ab albarà de dit Daviu en vint de abril mil sis-cents setanta y huit, 1 l. 4 s.

[25] Ítem donà y pagà a Sebastià de Sanmartín cinch lliures de les pagues dels anys mil sis-cents setanta y set en setanta y huit y mil sis-cents setanta y huit en setanta y nou, per rahó de dos lliures deu sous, consemblant salari de atandador, segons consta ab albarà de aquell fet en vint y tres de juliol mil sis-cents setanta y nou, 5 l. s.

[26] Ítem donà en datta dihuit lliures y setse sous per altres tantes que puchen los actes en blanch que à donat, rebuts per Miquel Daviu, notari, en deu de febrer mil sis-cents huitanta y hu, y una lliura y catorse sous per lo gasto de dits actes, 20 l. 10 s.

[27] Ítem donà en datta que es returà ver si vint lliures per los salaris dels anys mil sis-cents setanta y set en setanta y huit y mil sis-cents setanta y huit en setanta y nou, 20 l. s.

[28] Ítem donà en datta que es returà vers si cent onse lliures y quinse sous per rahó de la col·lecta tacha y cequiatje de aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades de terra que à cobrat, a rahó de sis sous per tacha y sis sous de cequiatje, per dos sous y sis diners per lliura de col·lecta, 111 l. 15 s.

[29] Ítem donà y pagà a Matheu Christòfol, curador dels fills y hereus del quòndam Balthasar Gonsales, cinquanta lliures propietat de un cambi pres per Francisco Martines major, Pere Joan de Sanmartín y Andreu Ximeno en vint y set de setembre mil sis-cents setanta y set que es quità en vint de octubre mil sis-cents setanta y huit, ab més sis lliures per les fires de dit temps, segons consta ab àpoca rebuda per Miquel Segòbia, notari, en [en blanc] y dos sous de la àpoca, 56 l. 12 s.

[30] Ítem donà y pagà al Clero de Sent Andreu vint y set lliures y deu sous, segons àpoca rebuda per dit Clua en set de setembre mil sis-cents huitanta y hu, y dos sous de la àpoca, 27 l. 12 s.

[31] Ítem donà y pagà a **don Joan Toran cent y deu lliures per lluyció y quitament de un censal** de consemblant cantitat, segons consta ab lo acte de quitament rebut per Joseph Romeu en sis de maig mil sis-cents setanta y huit, 110 l. s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades inporten mil dos-centes seixanta y quatre lliures catorse sous y huit diners que, fet llegítim conte de les mil cent vint y set lliures y catorse sous del càrrech, resta acrehedor lo dit Francisco Martines major y deutora la dita comuna de cent trenta y set lliures y huit diners, salvo just conte, y per ço el diffinixen al dit Francisco Martínez, prometent-li refer y pagar dita cantitat del alcans. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum in loco de Quart et cetera. Testes sunt praedicti.*

DOC. 10 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.418, 1682-4-12, Quart.

Definició del sindicat de Pere Joan Sanmartín en el bienni 1679-1681.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo secundo die vero intititata duodecima aprilis. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, [Simó Christòfol, balle del dit loch de Quart] y elet de la comuna dita de Quart, Gerony Tasquer, justícia, Joan Sanchis, jurat major, Pere Monsó, syndich de dita comuna, Joan Sanmartín, elet y Alfonso Peña, notari, escrivà, y Francisco Martínez, a fi y efecte de demanar conte a Pere Joan de Sanmartín, syndich que és estat de dita comuna de Quart en los anys mil sis-cents setanta nou en mil sis-cents huitanta y mil sis-cents huitanta en mil sis-cents huitanta y hu, los quals contes donà lo dit Pere Joan de Sanmartín en e per la forma següent.

Càrrrech

[1] Primerament se fa càrrrech de cinch-centes cinquanta huit lliures y quinse sous que importa la tacha y cequiatje de les set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de la comuna, a rahó de huit sous per caffissada de tacha y set sous de cequiatje y son per lo any mil sis-cents setanta y nou en mil sis-cents huitanta, 558 l. 15 s.

[2] Ítem se fa càrrrech de cinch-centes cinquanta y huit lliures quinse sous y són per lo any mil sis-cents huitanta en mil sis-cents huitanta y hu, per rahó de dita tacha y cequiatje a dit for, 558 l. 15 s.

[3] Ítem se fa càrrrech de **quatre-centes lliures que es prengueren a censal del Clero de Sent Miquel**, 400 l. s.

[4] Ítem se fa càrrrech de cinquanta lliures que es prengueren de Joseph Balbastre en nou de maig mil sis-cents setanta y nou, 50 l. s.

[5] Ítem se fa càrrrech de cent lliures que es prengueren en encomanda de Thomàs Palau **per a la escura del any mil sis-cents setanta y nou**, 100 l. s.

[T] Que totes les dites partides del càrrrech importen mil sis-cents seixanta set lliures y deu sous.

Descàrrrech.

[1] Primerament se li admeten en llegítima data y descàrrrech que pagà a Potenciana Christòfol y de Abon, viuda, cinquanta lliures a conte de major cantitat que la comuna li resta devent, segons los contes donats per lo quòndam Joseph Abon en tres de maig mil sis-cents setanta y huit, y més quatre sous de la àpoca rebuda per Luys Ribes, notari, en set de juny mil sis-cents setanta y nou, 50 l. 4 s.

[2] Ítem donà y pagà a Joseph Balbastre cinquanta lliures per un cambi que la comuna prengué per medi de Francisco Martínez y altres per a fira de dehembre mil sis-cents setanta y huit, consta ab àpoca rebuda per Luys Ribes en onse de agost mil sis-cents setanta y nou, y quatre sous de la àpoca, 50 l. 4 s.

[3] Ítem donà y pagà a Thomàs Palau cent lliures per consemblants que la comuna, per medi de Joseph Abon y altres, li era deutora, ab acte de encomanda rebut per Alfonso Peña en vint y huit de maig mil sis-cents setanta y cinch, en pagar lo qual à estat condemnada la comuna ab sentència dada per lo justícia civil en vint y set de maig mil sis-cents setanta y nou, y tres sous del àpoca rebuda per dit Luys Ribes en quatre de juny dit any, 100 l. 3 s.

[4] Ítem donà y pagà a Joseph Balbastre, procurador de la hereva de Martí Balbastre, dos-centes lliures per tres cambis, lo hu de cent lliures, pres per Pere Monsó y altres per conte de la comuna per a fira de març mil sis-cents setanta y dos, lo altre de cinquanta lliures, pres per los mateixos per conte de dita comuna per a fira de juny dit any, lo altre de cinquanta lliures, pres per Gaspar Monsó y altres per conte de dita comuna per a fira de setembre de dit any, tots ab lletres despachades per la cassa de fira de Bartholomé Garcia, y set sous de la àpoca, rebuda per dit Luys Ribes en onse de agost mil sis-cents setanta y nou, 200 l. 7 s.

[5] Ítem donà y pagà al dit Joseph Balbastre, en dit nom, trenta y huit lliures per los interessos que per rahó de dits cambis fins la data de dita àpoca en que es quitaren se estaven devent, segons consta ab àpoca rebuda per Vicent Clua en vint y dos de janer mil sis-cents huitanta y dos, y més dos sous del àpoca, 38 l. 2 s.

[6] Ítem donà y paga al procurador de Francisca Gavila vint y cinch lliures de la paga de quatre de dehembre mil sis-cents setanta y nou, consemblant pençió de censal

ab més catorse sous y quatre de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de febrer mil sis-cents huitanta, 25 l. 16 s. 4

[7] Ítem donà y pagà al syndich del Clero de Sent Miquel deu lliures de la paga de dehembre mil sis-cents setanta y nou, doble pençió de censal ab més dèneu sous y quatre diners de gastos y dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en set de abril mil sis-cents huitanta, que tot és onse lliures un sous y quatre diners, 11 l. 1 s. 4

[8] Ítem donà y pagà al syndich del Cabildo, en cert nom, deu lliures de les pagues de Sent Joan mil sis-cents setanta y nou y Nadal, principi de mil sis-cents huitanta, consemblant pençió de censal en dits terminis, y onse sous y quatre de gastos ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en dihuit de juny dit any, 10 l. 13 s. 4

[9] Ítem donà y pagà a dona Costansa Sanz dotse lliures y deu sous per la paga de agost mil sis-cents setanta y nou, doble pençió de censal y dèset sous y huit diners de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de juny mil sis-cents huitanta, 13 l. 9 s. 8

[10] Ítem donà y pagà a la dita dona Costansa Sanz dotse lliures y deu sous per la paga de febrer mil sis-cents huitanta, doble pençió de censal y dèset sous y huit diners de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de juny mil sis-cents huitanta, 13 l. 9 s. 8

[11] Ítem donà y pagà al syndich de Sent Esteve dotse lliures deu sous, doble pençió de censal per la paga de febrer mil sis-cents huitanta y nou sous y deu diners de gastos ab

més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en trenta de juny dit any, 13 l. 1 s. 10

[12] Ítem donà y pagà al dit syndich de Sent Esteve dotse lliures deu sous per la paga de febrer mil sis-cents setanta y nou, doble penció de censal y quinse sous de gastos y ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en trenta de juny dit any, 13 l. 7 s.

[13] Ítem donà y pagà al administrador de Inés Aparisi vint lliures per la paga de Sent Joan mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en dos de juliol mil sis-cents huitanta y hu, 20 l. 2 s.

[14] Ítem donà y pagà al dit en dit nom vint lliures per la paga de Sent Joan mil sis-cents huitanta, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en dos de juliol mil sis-cents huitanta, 20 l. 2 s.

[15] Ítem donà y pagà al dit en dit nom vint lliures per la paga de Nadal mil sis-cents huitanta, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en huit de juliol mil sis-cents huitanta, 20 l. 2 s.

[16] Ítem donà y pagà al syndich de Sent Andreu vint y cinch lliures de les pagues de nou de octubre mil sis-cents setanta y nou y nou de abril mil sis-cents huitanta, concemplant penció de censal y huit sous y sis diners de gastos ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en sis de agost mil sis-cents huitanta, 25 l. 10 s. 6

[17] Ítem donà y pagà al procurador de Esteve Ramon y dona Margarita Ferrer trenta y set lliures y deu sous de les pagues de abril y octubre mil sis-cents setanta y nou, abril y octubre mil sis-cents huitanta y abril mil sis-cents huitanta y hu, consemblant

penció de censal y una lliura dihuit sous y sis diners de gastos ab més tres sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en huit de octubre mil sis-cents huitanta y hu, 39 l. 11 s. 6

[18] Ítem donà y pagà al procurador y cessionari de Inés Aparisi quaranta lliures de les pagues de Nadal y Sent Joan mil sis-cents setanta y nou, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en trenta de octubre mil sis-cents setanta y nou, 40 l. 2 s.

[19] Ítem donà y pagà a la dita dona Costansa Sanz dotse lliures y deu sous per la paga de agost mil sis-cents huitanta, doble penció de censal y una lliura un sou y sis diners de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y sis de nohembre mil sis-cents huitanta, 13 l. 13 s. 6

[20] Ítem donà y pagà al syndich de Sent Miquel deu lliures per la paga de deu de juny mil sis-cents huitanta, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en vint de dehembre mil sis-cents huitanta, 10 l. 2 s.

[21] Ítem donà y paga a Francisca Gavila vint y cinch lliures de la paga de quatre de dehembre mil sis-cents huitanta, consemblant penció de censal y quatre lliures dèset sous y onse diners de gastos ab més dos sous de la àpoca, rebuda per Antoni Arinós, notari de Alzira, en vint y tres de juny mil sis-cents huitanta y hu, 29 l. 19 s. 2

[22] Ítem donà y pagà al administrador y cessionari de Inés Aparisi vint lliures paga de Nadal mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal ab més dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en dos de juliol mil sis-cents huitanta y hu, 20 l. 2 s.

[23] Ítem donà y pagà al syndich del Cabildo de la Seu, en cert nom, deu lliures de les pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents huitanta, consemblant penció de censal y onse sous y quatre diners de gastos ab més dos sous de la època, rebuda per dit Clua en vint y hu de juliol mil sis-cents huitanta y hu, 10 l. 13 s. 4

[24] Ítem donà y pagà al syndich de Sent Miquel deu lliures per la paga de dehembre mil sis-cents huitanta, doble penció de censal ab més dos sous de la època, rebuda per dit Clua en tretse de agost mil sis-cents huitanta y hu, 10 l. 2 s.

[25] Ítem donà y pagà al syndich del Clero de Sent Andreu 25 lliures de les pagues de nou de octubre mil sis-cents huitanta y nou de abril mil sis-cents huitanta y hu, consemblant penció de censal y sis sous de gastos ab més dos sous de la època, rebuda per dit Clua en set de setembre mil sis-cents huitanta y hu, 25 l. 8 s.

[26] Ítem donà y pagà a dona Costansa Sanz dotse lliures y deu sous per la paga de febrer mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y nou sous de gastos ab més dos sous del època, rebuda per dit Clua en vint y hu de octubre mil sis-cents huitanta y hu, 13 l. 1 s.

[27] Ítem donà y pagà al dit syndich de Sent Esteve dotse lliures deu sous per la paga de febrer mil sis-cents huitanta, doble penció de censal y set sous de gastos ab més dos sous del època, rebuda per dit Clua en vint y nou de nohembre mil sis-cents huitanta y hu, 12 l. 19 s.

[28] Ítem donà y pagà al dit syndich en dit nom dotse lliures deu sous per la paga de agost mil sis-cents huitanta, doble penció de

censal y dèset sous de gastos ab més dos sous del època, rebuda per dit Clua en nou de nohembre mil sis-cents huitanta y hu, 13 l. 9 s.

[29] Ítem donà y pagà a Joseph Balbastre cinquanta lliures propietat de un cambi pres per aquell y altres per conte de dita comuna per a fira de agost mil sis-cents setanta y nou ab més setse lliures deu sous per los interessos fins la fira de març mil sis-cents huitanta y dos y dos sous de la època, rebuda per dit Clua en vint y dos de janer propassat, 66 l. 12 s.

[30] Ítem donà y pagà al col·lector de Sent Miquel deu lliures de la paga de Sent Joan mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y huit sous y sis diners de gastos ab més dos sous de la època, rebuda per dit Clua en vint de janer mil sis-cents huitanta y dos, 10 l. 10 s. 6

[31] Ítem donà y pagà al syndich del Cabildo de la Seu deu lliures de las pagas de Sent Joan mil sis-cents huitanta y hu y Nadal principi de mil sis-cents huitanta y dos y sis sous de gastos ab més dos sous de la època, rebuda per dit Clua en catorse de març dit any huitanta y dos, 10 l. 8 s.

[32] Ítem donà y pagà al syndich de Sent Miquel dos lliures tretse sous y set diners de la detenció de les quatre-centes lliures que es prengueren a censal per a fer lo decret, del temps discorregut de quinse de abril mil sis-cents setanta y nou fins quatre de juny dit any, segons albarà de dit dia, 2 l. 13 s. 7

[33] Ítem donà y pagà a Vicent Clua, notari, quinse lliures de les pagues dels anys mil sis-cents setanta y nou y mil sis-cents huitanta, per raó de dits dos anys, consemblant salari

de syndich de dita comuna ab més dos sous de la època, rebuda per ell mateix en onse de abril mil sis-cents huitanta y dos, 15 l. 2 s.

[34] Ítem donà y pagà eo gastà vint y huit lliures dihuit sous en los gastos que se ocasionaren en lo decret, ordenates, pregons, provissions, juntes y altres diligències que es feren per a pendre a censal les quatre-centes lliures del Clero de Sent Miquel, segons memòria presentada sub número trenta y quatre, 28 l. 18 s.

[35] Ítem dona y pagà al dit Vicent Clua per los salaris de actes, dietes y delliberacions contengudes en la memòria presentada sub número trenta y cinch, 46 l. 14 s.

[36] Ítem dona en datta que gastà en algunes execucions que accediren a Quart a instància de alguns acreedors quatre lliures dotse sous, segons albarans dels mateixos executors sub número trenta y sis, 4 l. 12 s.

[37] Ítem donà y pagà a Sebastià de Sanmartín cinch lliures per los salaris de atandador dels anys mil sis-cents setanta y nou en huitanta y mil sis-cents huitanta en huitanta y hu, 5 l. s.

[38] Ítem donà y pagà a Thomàs Roig, guarda de la céquia, cinchquanta y sis lliures per los salaris de la guarda y sobreguarda dels anys mil sis-cents setanta y nou en huitanta y mil sis-cents huitanta en huitanta y hu, ab més dos sous de la època, rebuda per Pere Seriach, notari, en sis de febrer mil sis-cents huitanta y dos, 56 l. 2 s.

[39] Ítem donà en data que gastà quatre-centes onse lliures huit sous y un diner en esta forma: per la escura del any mil sis-cents setanta y nou, cent trenta y nou lliures nou sous y deu diners; gasto de veadors de

dit any, quatre lliures deu sous; sofra y estalls de dit any, trenta y quatre lliures y sis sous; **jornals a fer banastes en lo any mil sis-cents huitanta, deu lliures onse sous y nou diners**; per la escura del any mil sis-cents huitanta, setanta tres lliures tretse sous y tres diners; sofra, estalls y veadors dit any, trenta sis lliures y tres sous; **solsides al Salt del Moro dit any, trenta y sis lliures y nou diners**; **de fer banastes y desgolar en dit any, deu lliures y quatre sous**; **de fer banastes en lo any mil sis-cents huitanta y hu, trenta lliures y huit sous**; **de gastos de puchades a derrocar los castells y altres, vint lliures y nou diners**; per interessos de dos anys de un cambi de cent lliures, setse lliures, segons de tot lo referit consta en lo quadern que se ha entregat a la comuna de Quart, que totes les partides importen dites quatre-centes onse lliures huit sous y un diner, 411 l. 8 s. 1

[40] Ítem donà y pagà eo es returà vers si vint lliures per los salaris de syndich dels anys mil sis-cents setanta y nou en huitanta y mil sis-cents huitanta en huitanta y hu, 20 l. s.

[41] Ítem donà y pagà eo li féu bo a Valentí Fuentes quatre lliures nou sous y sis diners, ço és, dos lliures y dos sous per los salaris de set actes en blanch y dos lliures set sous y sis diners per gastos fets així en una provissió per a executar generalment a tots los deutors de la comuna, que tot és quatre lliures nou sous y sis diners, 4 l. 9 s. 6

[42] Ítem donà en data dèset lliures dos sous y deu diners per altres tantes que puchen los **actes en blanch** que se han fet en les persones següents: **Pere Valdecabres**

major, dos lliures y dos sous; Jaume Costa, dos lliures y un sou; Joseph Puchades, de Mislata, tres lliures; Pere Mas, quatre lliures y sis diners; Berthomeu del Toro, una lliura nou sous y quatre diners; Antony Asensi, una lliura y deu sous; Nofre Joan, tres lliures, que dites partides importen dèset lliures dos sous y deu diners, 17 l. 2 s. 10

[43] Ítem donà y pagà a Domingo de la Fita **per netejar lo Barranchquet de davant la Hermita,** l. 18 s.

[44] Ítem al menistre per los anys sobredits, l. 10 s.

[45] Ítem donà y pagà a Valentí Fuentes per lo salari dels dos anys de col·lectar la tacha y cequiatje de dits dos anys que importà, a rahó de quinse sous per caffisada, mil cent dèset lliures y deu sous, a dos sous y sis diners per lliura, de col·lectar importà cent trenta y nou lliures tretse sous y nou diners, 139 l. 13 s. 9

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen mil set-centes y cinch lliures tretse sous, que fet lletíngim conte de les mil sis-centes seixant set lliures y deu sous del càrrech, resta acehedor lo dit Pere Joan de Sanmartín y deutora dita comuna de trenta y huit lliures y tres sous, salvo just conte, y ha entregat totes les cautelles, y per ço el diffinixen al dit Pere Joan de Sanmartín, prometent-li refer y pagar dita quantitat del alcans. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum in oppido de Quart et cetera. Testes sunt praedicti.*

DOC. 11 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.420, 1683-4-19, Quart.

Junta general de regants de la séquia de Quart. Simó Cristòfol, batle de Quart i elet de la séquia, Jaume Cortés, justícia, Francisco Aranda i Pere Joan Sanmartín, jurats, Pere Monsó, síndic, Joan Sanmartín, elet, Domingo Comella, Francisco Martines major, Francisco Martines menor, Andreu Ximeno, Blai Mirapeix, Sebastià de Sanmartín, Joan Sales, Pere Salas, notari procurador de don Domingo Matheu i Silva, doctor del Real Consell, Baltasar Gonsales, Pere Fita, Gaspar Monsó, Mateu Cristòfol i Carpi Gonsales, llauradors, tots regants de la comuna, nomenen síndic a Francisco Martínez menor, obrer de vila, apoderant-lo i assignant-li el salari acostumat. Protest de Martínez.

Dicto die.

Nos Simon Christofol, bayulus oppidi de Quart et electus cequiae comunae eiusdem oppidi, Jacobus Cortes, justitia, Franciscus Aranda et Petrus Joannes de Sanmartin, jurati, Petrus Monso, syndicus dictae cequiae, Joannis Sanmartin, electus, Dominicus Comella, Franciscu Martines junior, Andrea Ximeno, Blatius Mirapeix, Sebastianus de Sanmartin, Joannis Sales, Petrus Sala, notarius tamque procurator ut dixit don Dominici Matheu et Silva, Regii Consilii doctoris, Balthasar Gonsales, Petrus Fita, Gaspar Monso, Matheus Christofol et Carpius Gonsales, agricultores, omnes ricantes et terras tenentes in dicta comuna dicta de Quart, convocati et congregati in portico sive porche dicti oppidi de Quart, ubi pro similibus et aliis per agendis

negotiis soliti sumus convocari et congregari, presedente convocatione per Vicentium Vives, preconium civitatis Valentiae, sono tubae tam in civitate Valentiae quam in oppidis de Quart, Aldaya, Mislata, Chirivella et aliis solitis et assuetis, more solito, facta ad diem et horam presentes ut ipse notario infrascripto relationem fecit medio juramento et cetera sub die presenti paulo ante istut presendeteque provissione facta per Gerentem vices Generalis Gubernatoris eiusdem civitatis et Regni, sexta die currentium mensis et anni registrataque in libro judiciario domus sui assessoris sub dicto calendario, habilesque et suficientes ad infrascripta et alia per agenda totamque dictam comunam dictam de Quart representantes, omnes unanimes et concordēs nemine nostrum discrepantes scienter et cetera cum presentis et cetera facimus, constituimus et cetera syndicum et procuratorem cequiae et comunae dicti oppidi de Quart, verum, coertum et cetera itaque et cetera vos Franciscum Martines juniorem, villae operarium eiusdem oppidi de Quart habitatorem, dando, tribuendo et consedendo vobis omne illud posse asuetum opportunum et necessarium prout usque in presentem diem datum est aliis syndicis cum salario ordinario pro ut moris est et usque in presentem diem datum est aliis syndicis et ad lites large cum posse substituendi et cetera et dictam nominationem syndici facimus per tempus duorum annorum, a saber és, del present any mil sis-cents huitanta y tres en huitanta y quatre y huitanta y quatre en huitanta y cinch, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, promittentes et cetera et pro praedictis et cetera obligantes et cetera. Actum in portico

dicti oppidi de Quart et cetera. Testes sunt Joannis Carsi et Gabriel Guerta, agricolae, oppidi de Quart habitatores.

[...] Francisco Martines menor, obrer de vila del loch de Quart, dix que per quant, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de hui poch ans de ara, dita comuna del loch de Quart lo ha nomenat syndich contra sa voluntat que no vol ser tengut en res ni per res a més de allò que entrarà en son poder. Y per ço protesta de tot ço y quant li és lícit protestar. E los terratinents y syndich de dita comuna y aquella representants reprotestaren que deu ser tengut y obligat a fer y cumplir tot ço e quant los demás syndichs han fet fins hui.

DOC. 12 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.420, 1683-4-19, Quart.

Simó Cristòfol, batle de Quart i elet de la séquia, Jaume Cortés, justícia, Francisco Aranda i Pere Joan Sanmartín, jurats, Pere Monsó, síndic, Joan Sanmartín, elet, Domingo Comella, Francisco Martines major, Francisco Martines menor, Andreu Ximeno, Blai Mirapeix, Sebastià de Sanmartín, Joan Sales, Pere Salas, notari procurador de don Domingo Matheu i Silva, doctor del Real Consell, Baltasar Gonsales, Pere Fita, Gaspar Monsó, Mateu Cristòfol i Carpi Gonsales, llauradors, tots regants de la comuna, nomenen escrivà a Domingo Comella, atandador dels Rolls a Sebastià Sanmartín amb salari de 2 ll. i 10 ss. i elets a don Francisco Ortín i Luqui i don Domingo Matheu i Silva, doctors del

Real Consell, per València, a Domingo Comella i Mateu Cristòfol, per Quart, Nicolau Folgado, per Aldaia, i Ferrando Bort, per Mislata. Igualment atorguen cartes d'indemnitat a Pere Monsó, Simó Cristòfol i Joan Sanmartín pels dos canvis de 100 lliures per obs de la comuna. Pel últim, prorroguen la junta al diumenge 2 de maig per a la fixació de taxa i sequiatge.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella. Y per ço nomenaren a Domingo Comella, llaurador de dit lloch de Quart, en escrivà de dita céquia comuna per a els anys mil sis-cents huitanta y tres en huitanta y quatre y huitanta y quatre en huitanta y cinch, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumar tenir y ab los mateixos beneficis y satisfació que a tots los demás se'ls ha acostumat donar.

[...] los quals [dixeren] que per haver-se acabat lo temps al atandador dels Rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primers vinents, contadors de Pasqua a Pasqua de Resurrecció cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià de Sanmartín, llaurador de dit lloch de Quart, segons que tots unànimes y concordés dixeren nomenaven, com ab tot efecte nomenen, al dit Sebastià de Sanmartín en atandador dels Rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és,

donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar ab lo benefissi y satisfació per son treball dos lliures y deu sous cascun any.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents huitanta y hu se ha de fer nominació nova de elets per dos anys, contadors del dia de hui en avant, que finiran en lo segon dia de Pasqua mil sis-cents huitanta y cinch. Y així tots, unànimes y conformes (*sic*), dixeren que nomenaven, segons y que ab tot efecte nomenaren, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de hui en avant, és a saber, per a elets de València, a don Francisco Ortín y Luqui y don Domingo Matheu y Silva, doctors del Real Consell; per a elets de Quart, a Domingo Comella y Matheu Christòfol; per a elet de Aldaya, a Nicolau Folgado y per a elet de Mislata, a Ferrando Bort, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] Los quals per quant és hora tarda y y·à moltes y differentes coses que tractar y delliberar per a el bon govern de dita comuna y administració de aquella, y especialment, **per a premeditar y veure la tacha y cequiatje que serà més convenient inpossar** y si se ha de fer un syndicat per a fer un carregament de censal de nou-cents o mil lliures, **porroguen** la present junta per a el dia de dumenche, contants dos de maig primer vinent y entre dos y tres de la vesprada, ab cominació de què ab los que es

trobaran es pasará a fer delliberar y effectuar tot ço y quant convinga.

DOC. 13 APPV, *Protocols de Vicent Clua, 10.420, 1683-5-16, Quart.*

Junta general de la séquia de Quart. Delliberació de la comuna refinançant el deute. Sindicat a favor de Francisco Martines per a carregar censal de 1.000 lliures. Fixació de tatxa i sequiatge (14 s./c.). Apoderament de Francisco Martines per nomenar col·lector o fer ell mateix la col·lecta. Promesa de Martines de realitzar tres escules a principis de juny, les dos del seu bienni (1683 i 1684) i altra en juny de 1685, per ajuda del nou síndic entrant.

Ajustats en lo porche del present loch de Quart lo pare fray Francisco Camps, prebere de la orde de Sent Vicent de la Roqueta, majoral y señor del present loch de Quart, Pere Joan de Sanmartín, jurat major y regent la vara de justícia, Francisco Martines menor, syndich, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, Domingo Comella, Matheu Christòfol, elets, Marco Blasco, corredor, procurador de don Domingo Matheu y Silva, doctor del Real Consell, consta ab acte rebut per Miquel Segòbia en lo dia de huy, Miquel Segòbia, procurador de Vicent Oliver, ciutadà, consta acte per Francés Navarro òlim Martí en trenta y hu de juliol mil sis-cents setanta y nou, Nicolau Folgado y Jaume Andrés, tots regants de dita céquia y comuna de Quart, preshint provissió feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la

ciutat de València en tretse dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, y per execució de dita provissió, preshint convocació feta per Vicent Vives, trompeta públich de la ciutat de València, segons relació per aquell feta, ab acte rebut per lo notari infrascrit, per la qual consta haver convocat a tots los terratinents regants de dita comuna en los puestos acostumats per a el present dia, puesto y hora, presisament y *pulsata quarta hora despertine* tots, unànimes y concordes y ningú discrepant, dixeren que per quant la dita comuna fa y respon a dona Margarita Ferrer, de la vila de Vinaròs, un censal de propietat de tres-centes lliures y annua penció de tres-cents sous; a Joseph Covarsi, de dita vila de Vinaròs, altre censal de propietat de cent lliures y annua penció de cent sous y a Francisca Gavila, *vita durante*, y después de sos dies als hereus de Blay Mons un censal de propietat de cinch-centes lliures y anua penció de cinch-cents sous, y que per estar y tenir sos domicilis en villes apartades del present loch de Quart ocasiona a la comuna per a exacció de les pencions grandísims gastos, y així mateix, per estar pròxima a fer la escura de la céquia es necessita de cent lliures, delliberaren y determinaren que es fes y fermàs un syndicat a favor de Francisco Martines menor per a pendre a censal mil lliures de persona de València, ço és, les nou-centes lliures per a obs de quitar los referits censals y les cent lliures per a fer la escura de dita céquia.

[...] Tots unànimes y concordes y ningú discrepant determinaren y delliberaren que tots los ereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per raó del cequiatje y tacha catorse sous per cascuna caffissada cascun any, a saber és, set sous de cequiatje y set sous de tacha, per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual inopocissió de cequiatje y tacha a dit for fan per temps dels dos anys, contadors del present mil sis-cents huitanta y tres en huitanta y quatre y huitanta y quatre en huitanta y cinch, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà ha ser catorse reals per cascuna caffissada en los dits dos anys, pagadors set reals cascun any per caffissada de tacha y cequiatje antisipadament en una paga.

[...] Tots unànimes y concordes y ningú discrepant donaren permís y facultat, ple y bastant poder a Francisco Martines menor, obrer de vila, syndich actual de dita comuna, per a que puixa nomenar col·lector de la tacha y cequiatje impossat sobre les terres regants de dita comuna per a el corrent bieni que finirà en Pasqua de Resurrecció del any mil sis-cents huitanta y cinch, y aquell sia el que per meins quantitat col·lectarà dit dret, y que les fiances hachen de ser a coneguda del dit Martines y elets, y fermar quelsevols actes de nominació. **Y en cas de no trobar-se persona assegurada** que col·lecte dita tacha *etiam* donam y **consedim al dit Francisco Martines tot ple y bastant poder quant baste per a haver, rebre y cobrar tota la tacha y cequiatje**, imposada per a el corrent bieni, de quelsevols

persones, col·legis y universitats, terratinents regants de dita comuna, fent y fermant qualsevols àpoques y cauteles de recepto.

[...] Constituhit personalment en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits Francisco Martines menor, obrer de vila de Quart, el qual dix que per quant cascun any per lo primer de juny se fa la escura de la céquia de Quart, que és al temps que entra el syndich nou que per no tenir effectes de dita comuna sol pendre algun diner a cambi y empenjar aquella, per la qual raó, havent estat ell, dit Martines, nomenat syndich de dita comuna en dies propassats, li han offert donar cent lliures prosehides de un carregament de censal que se ha de fermar, promet fer, ultra de les dos escules que li toquen de obligació fer en los dos seus anys del seu syndicat, que la una és en lo corrent any y la altra en lo any vinent de huitanta y quatre, la escura de la céquia del any mil sis-cents huitanta y cinch per a alivio del syndich entonses serà nomenat, a despeses pròpies de dita comuna y ab assistència del mateix escrivà actual, que és Domingo Comella, feta la qual pasará a dar contes del seu syndicat.

DOC. 14 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.420, 1683-8-8, Quart.

Junta general extraordinària de la Séquia de Quart. La comuna nomena elets amb poders generals per negociar amb els de Manises (fra Francisco Camps, majoral, Francisco d'Abalsisqueta, ciutadà de València, i Francisco Martínez menor,

obrer de vila de Quart). Si no concertaran, que el síndic inicié accions judicials. Delliberació de cancel·lar un cambi lliurat per Pere Monsó, Simó Cristòfol i Joan de Sanmartín i una encomanda rebuda per Francisco Gil, Joan de Sanmartín i Pere Siriach, carregant un censal de 300 lliures. Sindicat per a carregar censal de 300 ll. a favor de Francisco Martinez, pensió de 12 diners per lliura. Nomenament d'advocat (Francisco Gil) amb salari de 7 lliures. Testimonis de Vicent Losano i Miquel Martines, llauradors de Quart.

Die VIII augusti anno a Nativitate Domini MDCLXXXIII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo tertio die vero intitulata octava augusti. El pare fray Francisco Campos, prebere del convent de Sent Vicent de la Roqueta, majoral y señor del present lloch de Quart y terratinent major de la céquia comuna dita de Quart, don Francisco Ortín y Luqui, doctor del Real Consell, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, Thomàs Peris Perdiguier, ciutadà de València, Jaume Cortés, justícia del present loch de Quart, Francisco Martínez menor, syndich, Sebastià Sanmartín, repartidor, Domingo Comella, escrivà y elet, Antoni Martines, batle de Aldaya, Pere Joan Sanmartín, Gaspar Monsó, de Quart, Nicolau Folgado, de Aldaya, y Miquel Segòbia, notari, en nom de procurador de Vicent Oliver, segons consta en altres, respective habitants, tots terratinents y regants de dita céquia y comuna de Quart, convocats y congregats en

lo porche de dit loch, a hon per a semblants afers y altres negocis es solen y acostumen convocar y congregar, havent presehit convocació feta per Vicent Vives, trompeta públic de la ciutat de València, ab so de trompeta, així en la ciutat de València com en lo present loch de Quart, lochs de Aldaya, Mislata, Chirivella y altres puestos y llochs acostumats *more solito* et cètera, presisament per a el primer de agost propassat, entre dos y tres de la vesprada, segons relació féu michansant jurament, ab acte rebut per lo notari infrascrit en trenta y hu de juliol propassat, en virtut de provissió feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat de València, en vint y nou dels mateixos, registrada en lo llibre judicial de la cassa de son assessor sots dit calendari, y en dit dia del primer dels corrents, ab acte rebut per dit e infrascrit notari, fonch porrogada dita junta ab la mateixa precisse per a els presents dia, puesto y hora, essent hàbils y sufficients per a lo infrascrit, representant tots los regants de dita comuna de Quart, tots unànimes y concordés, ningú de aquells discrepant ni contradient, dixerén que per tenor del present nomenaven, com ab tot effecte nomenen, al dit pare fray Francisco Camps, señor de Quart, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà de València, y Francisco Martines menor, de Quart, respective habitants, presents, en e per elets de dita comuna de Quart a tots junts y cascú de aquells de per si, per a que en nom de dita comuna y tota aquella representant puixen tractar, delliberar, ajustar y convenir així en lo poble de Manises com en qualsevulla altra persona

o persones sobre qualsevols pleits, devats, qüestions y pretencions que *nunc* tinguen y tenir puixen, *active et passive*, ab lliure y general administració pleníssim y bastant poder tot quant convinga y sia necessari y oportú encara que es requerisca especialíssim, de tal manera que si per alguna subtilitat de dret paregués que per a les coses fahedores per aquells, en nom de dita comuna, faltàs en lo present poder alguna expressió de paraules y especialitat de clàusules volem que lo present poder sia generalíssim y hubert *ad omnes actus favorabiles et nosivos*, dant y conferint facultat a qualsevols notaris per a que, requests que sien, puixen en virtut del present poder general y ubert elongar y ampliar *ad quos cumque actus favorabiles et nosivos* y ab totes les clàusules necessàries y oportunes, segons estil y observància. Per lo qual obligam tots los béns de dita comuna. *De quibus et cetera. Actum* en lo porche de dit loch de Quart et cètera essent presents per testimonis Vicent Llosano y Miquel Martines, llauradors, de Quart habitants.

[...] delliberaren y determinaren que se seguissen los plets y causes contra la vila de Manises, en cas de no convenir-se en aquella los elets de dita comuna que per a dit efecte tenen nomenats, donant, com ab tot efecte donen, facultat a Francisco Martines, syndich actual que huy és de dita comuna y al syndich que per temps serà, per a que seguixca dits plets y causes y així mateix gaste tot quant sia necessari en aquells, que de lo que gastarà se li pendrà en conte y descàrrech en los contes del seu syndicat.

[...] *Attendentes et considerantes nos et dictam comunam cequiae de Quart debere diversis personis et particularibus diversas quantitates quorum proprietates summam tercentum librarum et amplius attingunt ut est videre per instrumenta cambiorum sumptorum inferiis retrolapsis per Petrum Monso, Simonem Christofol et Joannem de Sanmartin et comandae factae per Franciscum Gil, Joannem de Sanmartin et Petrum Seriach, ricantes et terrastenentes dictae comunae et cequiae de Quart et recognitionem per dictam comunam cequiae de Quart in favorem dictorum Simonis Christofol et aliorum con obligatorum in dictis cambiis et comandae factarum, qua de causa habitis inter nos diversis colloquis decrevimus quod ad oppus luendi et quitandi praedicta cambia et solvendi seu restituendi quantitatem expressam in dicto comande instrumento oneretur quoddam carricamentum censualis quantitatis tercentum librarum monetae regalium Valentiae, ad forum et rationem duodecim denariorum pro qualibet libra, et cum ad dictum effectum necesse sit aliquem syndicum dictae nostrae comunae et cequiae de Quart, cum pleno posse constituere. Idcirco, scienter et gratis, cum presenti omnes simul et quilibet nostrum in solidum nominibus nostris propriis et dictae comunae cequiae de Quart et rigantium et terras tenentium illius facimus et constituhimus syndicum et procuratorem dictae comunae et cequiae de Quart verum, certum et spetialem et ad infrascripta penitus generalem ita quod specialites generalitati non deroget nec e contra vos dictum Franciscum Martines juniorem, villae*

opperarium oppidi de Quart habitatorum, presentem et acceptantem, videlicet ad nomine nostro et pro nobis seu dictae comunaee cequiae de Quart ad effectus supradictos, scilicet, luendi et quitandi supradicta cambia solvere ac restituere quantitatem expressam in memorato comandae instrumento, vendendum, tradendum seu quasi tradendum et originaliter onerandum et carricandum quibusuis personae seu personis, clericis, comunitatibus, administratoribus, corporibus, collegiis et universitatibus aut qui vel quibus volueritis, in uno contractu vel pluribus, tot solidos monetae praedictae censuales rendales et annuales sine laudemio et fatica verum cum toto alio pleno jure emphiteotico et jure ipsos persipiendi secundum forum Valentiae, francos quitios ab omnibus et singulis oneribus et expensis, ad forum duodecim denariorum pro qualibet libra, quorum pretium et proprietas summam supradictam tercentarum librarum eiusdem monetae non excedat, ipsos que onerandum, asignandum et asecurandum spetialiter et expresse ac etiam generaliter in et super omnibus et singulis bonis et juribus nostris et dictae nostrae cequiae comunaee de Quart, mobilibus et immobilibus, habitis ubique et habendis, ...

[...] tots unànimes y concordes, ningú de aquells discrepant ni contradient, nomenaren y elegiren en advocat defensor y padrinador de dita comuna al doctor Francisco Gil, doctor en drets de València habitador, present, y per lo treball que en dita abogacia à de sostenir li constituïren

per salari set lliures cascun any, pagadores en lo dia de Nadal, comensant la primer paga per porrata en lo dia de Nadal primer vinent, y un parell de gallines ...

DOC. 15 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.421, 1684-3-26, València.

Delliberació dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar, gratificant amb 30 lliures els treballs de Francisco Martines, obrer de vila de Quart, executant als de Manises que furtaven l'aigua de la séquia i facultant-lo a proseguir en la tasca.

Die xxvi martii anno a Nativitate Domini MDCLXXXIII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagesimo quarto die vero intitulata vigesima sexta martii. Constituïts personalment en presència de mi, el notari, y testimonis davall escrits Carlos Sobregoni, generós, Berthomeu Roser, ciutadà, de València habitants, elets especialment nomenats per la comuna eo terratinents regants de la céquia dita de Benàcher y Faytanar, Francisco Abalsisqueta, ciutadà de València, y Francisco Martínez, obrer de vila del loch de Quart, respective habitants, elets especialment nomenats de la céquia comuna de Quart, tots junts, per quant lo dit Francisco Martínez à tengut molts y diferents treballs en cuidar de la conducció de la aygua de la dita céquia y especialment per a que no furtasen la aygua de aquella los vehins de la baronia de Manises, per lo qual se han ocasionat alguns litichis per los quals

se han fet moltes execucions contra els dits vehins de Manises, per rahó de lo qual ha bacat molts y differentes dies així en guardar la aygua, així de nit com de dia, com abaixades a la present ciutat a solisitar e instar les instàncies que han convengut fer jurídicament, delliberaren y determinaren que per rahó dels dits treballs se li hacha de donar y done trenta lliures, les quals se puga retornar y dar en conte de lo que aurà entrat en son poder prosehit de les penes en què han estat executats los dits vehins de Manises. Y així mateix per a que se li prenga en conte de les dites dos comunes tot lo que de huy en avant se gastarà en la prosecució de les causes, que huy es seguien y de huy en avant se mouran, per ser així convenient al bon govern de les comunes, declarant que les dites trenta lliures són per los treballs tenguts fins lo dia de huy, donant-li així mateix facultat per a que de huy en avant proseguisca eo fasa instar y proseguir tot lo que convinga per a el bon govern de les comunes, les quals satisfaran tots los gastos que se occacionen. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Francisco Gil, doctor en drets, y Joan Batiste Ferrera, generós, de València habitants.

DOC. 16 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.421, 1684-4-30, València.

Vicent Clua, notari, atorga àpoca de 45 ll. 6 dr. a la comuna, de mans de Pere Monsó, despeses i salaris per la confecció d'actes del seu sindicat segons memorial. Testimonis de Lluís Clua, escrivent de

València, i Nicolau Folgado, llaurador d'Aldaia.

Memòria de lo que deu Pere Monsó a Vicent Clua del temps del seu sindicat.

[1] Primo per la relació del trompeta de trenta y hu de març mil sis-cents huitanta y hu, l. 6 s.

[2] Més per la delliberació y dieta de set de abril dit any, 3 l. 1 s.

[3] Més per lo acte de encomanda de Thomàs Palau, rebut en tretse dels mateixos, 1 l. s.

[4] Més per lo acte de sindicat a favor de Pere Monsó rebut dit dia, 1 l. 4 s.

[5] Més per lo protest de la comuna, 1 l. 1 s.

[6] Més per los quatre actes rebuts dit dia de nominació de elets, escrivà y atandador, 2 l. s.

[7] Més per la impocissió de tacha rebuda dit dia, 9 l. s.

[8] Més per lo ajust eo establiment de Pere Joan de Sanmartín, l. 10 s.

[9] Més per lo acte de indempnitat de dit dia a favor de Pere Joan de Sanmartín y altres, 1 l. s.

[10] Més per la dieta de dita jornada, 2 l. s.

[11] Més per la relació del trompeta de diuit de maig mil sis-cents huitanta y hu, l. 6 s.

[12] Més per la revocació de elet de Francisco Gil de diuit de maig dit any, 1 l. 1 s.

[13] Més per la nominació de Simó Christòfol en lloch de aquell dit dia, l. 10 s.

[14] Més per la nominació de col·lector y fiances dit dia, 9 l. s.

[15] Més per la porrogació dit dia, l. 10 s.

[16] Més per la dieta, 2 l. s.

[17] Més per la diffinició de Luys Brancadell y Jaume Sanz de dotse de abril mil sis-cents huitanta y dos, 1 l. 1 s.

[18] Més per la diffinició de Francisco Martínez dit dia, 1 l. 1 s.

[19] Més per la dieta, 2 l. s.

[20] Més per la diffinició de Pere Joan de Sanmartín de vint y tres de març mil sis-cents huitanta y hu y dieta, 3 l. 1 s.

[21] Més per lo acte de cessió per obs de pagar les cinquanta lliures de doña Vicenta Amador en vint y huit de agost mil sis-cents huitanta y dos, l. 14 s.

[22] Més per lo acte de promessa de Agostí Alcaràs de catorse de febrer mil sis-cents huitanta y tres, l. 10 s.

[23] Més per los capons dels anys mil sis-cents huitanta y hu y huitanta y dos, 2 l. 4 s.

Quae dictae partitae summa efficiunt dictarum quadraginta quinque librarum et sex denariorum intellectis et cetera et quia et cetera renuntio et cetera.

DOC. 17 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.421, 1684-6-25, Quart.

Definició del sindicat de Pere Monsó en el bienni 1681-1683.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo quarto die vero intititata vigesima quinta die junii.

Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la present ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits en lo porche del present loch de Quart, Simó Christòfol, balle del present

loch de Quart, Matheu Christòfol, justítia y elet, Sebastià Sanmartín, jurat primari, Melchor Sansó, jurat segon, Francisco Martínez, syndich y Domingo Comella, elet, a fi y effecte de demanar conte a Pere Monsó, syndich que és estat de la céquia y comuna de dit loch en los anys mil sis-cents huitanta y hu en mil sis-cents huitanta y dos y mil sis-cents huitanta y dos en mil sis-cents huitanta y tres, los quals contes dona lo dit Monsó en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de mil quaranta y tres lliures de la tacha y cequiache dels anys mil sis-cents huitanta y hu en mil sis-cents huitanta y dos y mil sis-cents huitanta y dos en mil sis-cents huitanta y tres, que ha rebut de Valentí Fuentes, col·lector, 1.043 l. s.

[2] Més se fa càrrech de cent lliures que rebé de un cambi que es prengué de dona Vicenta Sanz, 100 l. s.

[3] Més altres cent lliures que rebé de altre cambi que es prengué de don Ambrocio Quincoses, 100 l. s.

[4] Més rebé de Agostí Alcaràs cinquanta lliures que aquell donà per conte de lo que deu a la comuna Thomàs Dimes, de la col·lecta que tingué de la comuna, 50 l. s.

[T] Que totes les partides del càrrech inporten mil dos-centes noranta y tres lliures.

Descàrrech.

[1] Primo al procurador de Francisca Gavila vint y cinch lliures de la paga de quatre de dehembre mil sis-cents huitanta y dos, consemblant penció de censal y més nou lliures huit sous y quatre diners de gastos y

àpoca, rebuda per Joseph Osca en vint y huit de març mil sis-cents huitanta y tres, 34 l. 8 s. 4

[2] Més al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures deu sous, paga de febrer mil sis-cents huitanta y dos, doble penció de censal y una lliura catorse sous de gastos y àpoca, rebuda per lo notari infrascrit en sis de juliol mil sis-cents huitanta y dos, 14 l. 4 s.

[3] Més al syndich de Sent Andreu dotse lliures deu sous, paga de nou de octubre mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y dos sous per la àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de juny mil sis-cents huitanta y dos, 12 l. 12 s.

[4] Més al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures deu sous, paga de agost mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y dos sous per la àpoca, rebuda per dit Clua en dèneu de nohembre mil sis-cents huitanta y hu, 12 l. 12 s.

[5] Més a doña Costansa Sanz dotse lliures y deu sous, paga de agost mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en vint y hu de octubre mil sis-cents huitanta y hu, y dihuit sous de gastos, 13 l. 10 s.

[6] Més a la dita dona Costansa Sanz dotse lliures y deu sous, paga de febrer mil sis-cents huitanta y dos, doble penció de censal y una lliura y cinch sous de gastos y la àpoca, rebuda per dit Clua en nou de juliol mil sis-cents huitanta y dos, 13 l. 15 s.

[7] Més a Francisca Gavila y de Garrigues vint y cinch lliures, de la paga de quatre de dehembre mil sis-cents huitanta y hu, consemblant penció de censal y cinch lliures tres sous y sis diners de gastos ab més dos

sous per la àpoca, que rebé Antony Arenas, notari de Alsira, en huit de abril mil sis-cents huitanta y dos, 30 l. 5 s. 6

[8] Més al Clero de Sent Miquel deu lliures, paga de dehembre mil sis-cents huitanta y hu, doble penció de censal y una lliura sis sous y quatre diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dihuit de juny mil sis-cents huitanta y dos, 11 l. 8 s. 4.

[9] Més a Potenciana Christòfol y de Abon nou lliures dotse sous, a conte de lo que alcansà en los contes que es pasaren, ab acte rebut per Joseph Romeu en tres de maig mil sis-cents setanta y huit, y dos sous de la àpoca, rebuda per dit Clua en tretse de març mil sis-cents huitanta y tres, 9 l. 14 s.

[10] Més a la dita Potenciana Christòfol y de Abon trenta y tres lliures onse sous, a conte del alcans dels dits contes de tres de maig mil sis-cents setanta y huit, y dos sous de la àpoca, [rebuda] per Miquel Segòbia en vint y cinch de setembre mil sis-cents huitanta y tres, 33 l. 13 s.

[11] Més a Thomàs Roig cinquanta y cinch lliures y deu sous, per salari de guarda dels anys mil sis-cents huitanta y hu en huitanta y dos y mil sis-cents huitanta y dos en mil sis-cents huitanta y tres, y dos sous per la àpoca, rebuda per dit Clua en dèneu de abril mil sis-cents huitanta y tres, 55 l. 12 s.

[12] Més a Francisco Martínez huitanta y set lliures y huit diners, a compliment dels contes eo alcans de la sua diffinició, rebuda per lo notari infrascrit en dotse de abril mil sis-cents huitanta y dos, y dos sous per la àpoca, rebuda per dit Clua en catorse de febrer mil sis-cents huitanta y tres, 87 l. 7 s. 8

[13] Més a Francisco Martines cinquanta lliures a conte de les cent trenta y set lliures que alcansà en los contes de la sua diffinició, rebuda per dit Clua en dotse de abril mil sis-cents huitanta y dos, y dos sous per la època, rebuda per dit Clua en vint y huit de agost mil sis-cents huitanta y dos, 50 l. 2 s.

[14] Més a Vicent Clua, notari, quinse lliures de les pagues dels anys mil sis-cents huitanta y hu y mil sis-cents huitanta y dos, per raó de son salari y dos sous del època, rebuda per dit Clua en trenta de abril mil sis-cents huitanta y quatre, 15 l. 2 s.

[15] Més al dit Clua quaranta y cinch lliures y sis diners, per les raons contengudes en lo memorial insert en la època que rebé dit Clua de dita quantitat en trenta de abril mil sis-cents huitanta y quatre, y sis sous de la època rebuda dit dia, 45 l. 6 l. 6

[16] Més al syndich del Capítol y canonches de la Seu de València deu lliures de les pagues de Sent Joan mil sis-cents huitanta y dos y Nadal següent, consemblant penció de censal en dits terminis y una lliura dotse sous y quatre diners de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en catorse de juny mil sis-cents huitanta y tres, 11 l. 14 s. 4

[17] Més al syndich de Sent Esteve dotse lliures y deu sous, paga de febrer mil sis-cents huitanta y tres, doble penció de censal y dos sous de la època, rebuda per dit Clua en catorse de juny mil sis-cents huitanta y tres, 12 l. 12 s.

[18] Més al procurador de doña Costansa Sanz dotse lliures deu sous de la paga de febrer mil sis-cents huitanta y tres, doble penció de censal y quinse sous de gastos ab més dos sous del època, rebuda per dit Clua

en vint y cinch de juny mil sis-cents huitanta y tres, 13 l. 7 s.

[19] Més al procurador del doctor Gaspar Sifre seixanta lliures de les pagues de vint y huit de dehembre mil sis-cents huitanta y hu y vint y huit de juny mil sis-cents huitanta y dos y vint y huit de dehembre mil sis-cents huitanta y dos, per raó de les quaranta lliures, consemblant penció de censal y una lliura y cinch diners de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en catorse de juliol mil sis-cents huitanta y tres, 61 l. 2 s. 5

[20] Més al syndich de Sent Miquel deu lliures de la paga de dehembre mil sis-cents huitanta y dos, doble penció de censal y dos sous per la època, rebuda per dit Clua en catorse de juliol mil sis-cents huitanta y tres, 10 l. 2 s.

[21] Més al syndich de Sent Miquel deu lliures paga de juny mil sis-cents huitanta y dos, doble penció de censal y una lliura dotse sous de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en quinse de febrer mil sis-cents huitanta y tres, 11 l. 14 s.

[22] Més al syndich de Sent Esteve dotse lliures deu sous paga de agost mil sis-cents huitanta y dos, doble penció de censal y dos sous del època, rebuda per dit Clua en quinse de febrer mil sis-cents huitanta y tres, 12 l. 12 s.

[23] Més donà y pagà al syndich de Sent Andreu vint y cinch lliures de les pages de abril y octubre mil sis-cents huitanta y dos, consemblant penció de censal y dihuit sous de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en setse de febrer mil sis-cents huitanta y tres, 26 l. s.

[24] Més a Pere Joan de Sanmartín trenta y huit lliures tres sous per lo que aquell alcansà en los contes de la diffinició del seu syndicat, rebut per lo notari infrascrit en cert calendari, y dos sous de la època, rebuda per dit Clua en vint y cinch de juny mil sis-cents huitanta y quatre, 38 l. 5 s.

[25] Més gastà en la escura de la céquia en lo any mil sis-cents huitanta y hu, tocant a la comuna de Quart y sofra, segons se conté en les jornades continuades per lo escrivà en los quaderns, cent seixanta lliures cinch sous y tres diners, 160 l. 5 s. 3

[26] Més en la escura de la céquia en lo any mil sis-cents huitanta y dos, tocant a la comuna de Quart y sofra, segons se conté en les jornades continuades per lo escrivà en los quaderns, cent noranta y cinch lliures set sous y deu diners, 195 l. 7 s. 10

[27] Més pagà en differents albarans dotse lliures als executors que han accedit al loch de Quart per los gastos de les comicions en los dos anys ultra dels gastos fets en les corts, que estan compresos en les èpoques, 12 l. s.

[28] Més donà al notari infrascrit una lliura dotse sous per lo salari de uns actes que rebé per a el cambi que prengueren de doña Vicenta Sanz y fer-lo buscar, 1 l. 12 s.

[29] Més a Francisco Martínez, obrer de vila, una lliura y deu sous per la **faena que es féu en un remiendo al Roll de les Heres**, 1 l. 10 s.

[30] Més pagà a Vicent Escrivà, corredor, per los treballs de buscar un cambi de cent lliures de don Ambrocio Quinquoses y salaris de actes, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[31] Més a Vicent Vives, trompeta, per les convocacions de diuit de abril mil sis-cents huitanta y tres, y diuit de maig mil sis-cents huitanta y hu, prissions y treballs de ministre, dos lliures quinse sous y huit diners, 2 l. 15 s. 8

[32] Més per les dietes dels que anaren a València a obligar-se en dits dos cambis y per a testificar en una **causa de ferma de dret contra el señor de Manises perquè volgué créixer lo Roll del Vernís** y ordenata y altres dietes de anar a regonéixer la céquia, 3 l. 19 s.

[33] Més per cinch fires que pagà a don Ambrocio Quincoses de un cambi que es prengué per conte de la comuna de cent lliures, segons les sèdules, quinse lliures, 15 l. s. 6

[34] Més per los gastos fets en València en una execució de Sent Esteve, segons albarà del escrivà de la Cort de Tres-cents Sous, fet en dèset de octubre mil sis-cents huitanta y hu, una lliura set sous y huit diners, 1 l. 7 s. 8

[35] Més a Thomàs Palau setse lliures per arguilando de cent lliures que prestà per a la comuna y per los dos anys del syndicat del dit Pere Monsó, 16 l. s.

[36] Més a Sebastià Sanmartín cinch lliures, per lo salari de atandador dels dos anys, 5 l. s.

[37] Més posà en datta que es returà vers si vint lliures per son salari de syndich dels dos anys, 20 l. s.

[38] Més per lo gasto del dia dels contes de Pere Joan de Sanmartín, tres lliures y un sous, 3 l. 1 s.

[39] Més posa en data que Valentí Fuentes, col·lector, li ha donat en conte catorse actes

en blanch, que segons capítol de la col·lecta se li dehuen pendre en conte, que inporten cinquanta y tres lliures y setse sous y més quatre lliures deu sous de gastos fet en les execucions, que tot és 58 l. 6 s.

[40] Més per lo que ha pagat a Valentí Fuentes, per son salari de col·lector dels dos anys, cent vint y huit lliures set sous y sis diners, 128 l. 7 s. 6

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades inporten mil dos-centes quaranta nou lliures y sis sous, que fet llegítim conte de les mil dos-centes noranta y tres lliures del càrrech queda deutor lo dit Pere Monsó a la comuna de quaranta tres lliures y catorse sous, salvo just conte, y ha entregat totes les cautelles. Y per ço el diffinixen al dit Monsó, satisfent dita cantitat. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum in loco de Quart et cetera. Testes sunt Michael Losano et Michael Bayarri, agricolae, oppidi de Quart habitatores.*

DOC. 18 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.422, 1685-1-3, València.

Delliberació dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar repartint-se migerament les despeses del pleit amb els de Manises.

Die tertio januarii anno a Nativitate Domini MDCLXXXV.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo quinto die vero intitulata tertia januarii. Constituhits personalment en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits lo pare fray Joan

Cabanes, prebere de la Orde de Sent Vicent de la Roqueta, majoral y señor dels lochs de Quart y Aldaya, Francisco Abalsiqueta, ciutadà de València, y Francisco Martínez, obrer de vila de dit loch de Quart, respective habitants, elets especialment nomenats per a les cosses infrascrites de la comuna de Quart, segons à constatat ab acte rebut per lo notari infrascrit en nou de agost mil sis-cents huytanta y tres, y don Carlos Sobregondi y Berthomeu Roser, ciutadà, de València habitants, elets també especialment nomenats de la comuna de Benàcher y Faytanar, segons és de veure ab acte rebut per Nacianseno Porcar en lo any mil sis-cents huytanta y tres, e tots junts, representants dites comunes, per quant en dit any mil sis-cents huytanta y tres es mogueren diferents plets y qüestions per part de dites comunes contra el loch de Manises a ocasió de la esterilitat de aygua y que dita universitat de Manises, per passar per son terme la céquia y bras de dites comunes, se'n emportava la major part de la aygua que venia en aquella per tenir molts y diferents rolls uberts, sent així que de dret y justícia no podrien pendre aygua sinó sols la que seria menester per a regar les terres que estaria a la barba de la céquia, y per que entonses era la necessitat tan gran, en seguida de un *compareant partes* fet y proveït al peu de una supplicació de recors, possada per lo syndich de dit loch de Manises en dèneu de juliol dit any huitanta y tres, que se interposà de un pregó fet y preconisat en dit loch de Manises y proveït per lo illustre Portantveus de General Governador, a instància de Vicent Clua, notari infrascrit, en nom de syndich de dita

comuna de Quart, **en nou de juliol dit any huytanta y tres**, es manà provehir per lo magnífich doctor oydor de dita causa, *tunc* doctor del Real Consell et *nunc* Regent del Sacro Supremo Real Consell de Aragó, ab provissió feta en vint y huit de juliol dit any que, *pro tunc* y sens perjuhí dels drets de les parts, **dit loch de Manises no pogués tenir més que dos rolls uberts**. Y en après, per no haver-i agut tanta necessitat de aygua, han estat fins huy suplantades dites causes. Y per que per a el bon govern de dites comunes es necessita precisa y necessariament el que es proseguixquen aquelles, y qualsevols altres insidents y dependents que convinguen, tot lo qual toca y pertany a entrambes comunes, per ço, delliberaren y determinaren que dites y qualsevols causes que convinguen es proseguixquen y de nou moguen y se insten, així contra dit loch de Manises com contra qualsevols altres persones que convinga, així per raó de lo desús dit com per qualsevol altre motiu y causa, volent que qualsevols gastos que se offerixquen correguen per conte de entrambes comunes micherament y que als syndichs de cascuna de aquelles respectivament, ab memòria de lo que se aurà gastat y cautela de recepto, se li prenga en conte de son sindicat. De totes les quals coses em requeriren a mi, dit e infrascrit notari, los ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la present ciutat de València, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Francisco Gil, doctor en drets, y Fulgenci Artich, escrivent, de València habitants.

DOC. 19 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.422, 1685-1-3, València.

Aprovació del contes, presentats per Francisco Martines, en el pleit contra els de Manises.

[...] Per quant lo dit Francisco Martínez, en nom de syndich y elet de la comuna de Quart, à seguit los plets y litichis que fins huy se han offerit per part de dites comunes contra el loch de Manises, ab assistència y subministració de tot lo gasto que se offerí per a custòdia y guarda del aygua, així de dia com de nit, en lo any mil sis-cents huitanta y tres, tot lo qual féu de orde de entrambes comunes. Y dix que feya ostenció, així de tot lo que entrà en son poder, sosehit de les penes que se executaren a molts particulars vehins del loch de Manises, com de tot lo que se offerí gastar y gastà, de orde de dites comunes, per a que, fet llegítim conte per dits elets, es donàs lo orde convingent per a sa inreintegració, lo qual conte és del tenor següent.

Memòria de lo que ha entrat en poder de Francisco Martines, prosehit dels béns extrets de les persones executades del loch de Manises, certificada y fermada per Joseph Redó, notari y escrivà de les causes entre dites parts.

[1] Primo se ha venut una engarina y saragüells de Joan Esteve menor per una lliura setse sous y quatre diners, 1 l. 16 s. 4

[2] Ítem de Joseph Guillem una engarina y saragüells per tres lliures quatre sous, 3 l. 4 s.

[3] Ítem de Francisco Català un guardapeus per tres lliures y un sous, 3 l. 1 s.

[4] Ítem de Luys Royo major un coletó per tres lliures dotse sous, 3 l. 12 s.

[5] Ítem de Andreu Botet dos escopetes llargues per quatre lliures y dotse sous, 4 l. 12 s.

[6] Ítem de Jaume Fernandis una escopeta per dos lliures, 2 l. s.

[7] Ítem de Andreu Botet un rosí per dotse lliures y dos sous, 12 l. 2 s.

[8] Ítem es tragueren de les casses dels dits executats en diners dotse lliures de les quals, deduhides dos lliures dèset sous y un diner que importaren los gastos del corredor, ostal, entrada y eixida al escrivà y confecions, restaren en poder del dit Martines nou lliures dos sous y onse diners, 9 l. 2 s. 11

[T] Que totes les dites partides del càrrech del dit Francisco Martines importen trenta nou lliures deu sous y tres diners.

Memòria y descàrrech fet per Francisco Martines en los gastos dels processos que es porten per les comunes de Quart, Benàcher y Faytanar contra el loch de Manises, així de processat com de dietes, arguasils y altres, ocasionat per a custòdia y guarda de la aygua en lo any mil sis-cents huitanta y tres.

[1] Primo per una provissió, feta per lo Portantveus de General Governador en huit de juliol mil sis-cents huitanta y tres, en què es manà als vehins de Manises no tinguesen més de dos rolls uberts, sis sous, l. 6 s.

[2] Ítem per lo pregó que es despachà en virtut de dita provissió huit sous, l. 8 s.

[3] Ítem al trompeta per anar a preconisar-lo una lliura quatre sous, 1 l. 4 s.

[4] Ítem en dit dia per **una supplicació** que es possà **en la Audiència** demanant lo mateix, **la qual se retirà perque no es provehí lo que voliem** y per ço es passà a instar en la Governació, com se ha dit, comunicata y entrar en consell, tretse sous, l. 13 s.

[5] Ítem per tres officials que es demanaren de auxili a la Governació per veure si es contravenia a dit pregó, una lliura quatre sous, 1 l. 4 s.

[6] Ítem als dits officials per lo mateix auxili en lo dia nou dels mateixos, una lliura quatre sous, 1 l. 4 s.

[7] Ítem per la porrogació de vint y quatre de juliol en cassa del doctor Gilart al recors que possà la vila de Manises per no haver acudit lo syndich de Benàcher, tres sous, l. 3 s.

[8] Ítem per la provissió de vint y huit de juliol dit any de cassa el doctor Gilart en què es declara no poguesen regar sinó és ab dos rolls, sis sous, l. 6 s.

[9] Ítem per ordenar y escriure una supplicació y un memorial al doctor Pérez, *remitatur* y entrar en consell demanant per Govern lo que es provehí de justícia, una lliura dèset sous y sis diners, 1 l. 17 s. 6

[10] Ítem en vint y nou de juliol per lo auxili del alguasil, escuder y dos verguetes, dos lliures quatre sous, 2 l. 4 s.

[11] Ítem dit dia per la dieta al notari que es rebé els actes de contravencions y alguna notificació del mandato, setse sous, l. 16 s.

[12] Ítem al dit notari per vint y tres actes, que els dèneu estan en procés y els altres no

foren menester, a rahó de tres sous cascú, són quatre lliures y nou sous, 4 l. 9 s.

[13] Ítem a dos de agost per lo auxili de dit alguasil y dos verguetes, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[14] Ítem a tres de dits per lo mateix, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[15] Ítem a quatre de dits al escrivent del doctor Gil per les ordenates escrites fins dit dia, catorse sous, l. 14 s.

[16] Ítem a sis de dits per lo auxili del alguasil y verguetes, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[17] Ítem a set de dits per lo mateix, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[18] Ítem per la supplicació de nou de agost dit any, comunicata y entrar en consell, una lliura tres sous, 1 l. 3 s.

[19] Ítem per les lletres en virtut de dita supplicació, una lliura y dos sous, 1 l. 2 s.

[20] Ítem per lo dret de sello, una lliura y tres diners, 1 l. s. 3

[21] Ítem per lo registre dotse sous, l. 12 s.

[22] Ítem a deu dels mateixos per lo auxili de dit alguasil y verguetes, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[23] Ítem a onse de dits per lo mateix, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[24] Ítem a dotse per lo mateix, dos lliures y quatre sous, 2 l. 4 s.

[25] Ítem en vint y cinch de agost en execució de la junta que es tingué en los elets de Manises, per no haver-se ajustat, accedí lo syndich a la céquia ab lo mateix auxili, de orde dels elets de entrambes comunes, dos lliures y quatre, 2 l. 4 s.

[26] Ítem per la supplicació de vint y sis de dits, *remitatur* y entrar en consell, tretse sous, l. 13 s.

[27] Ítem per les lletres en virtut de dita supplicació, dihuit sous, l. 18 s.

[28] Ítem per lo *solvit*, una lliura y tres diners, 1 l. s. 3

[29] Ítem per lo registre, dotse sous, l. 12 s.

[30] Ítem per lo viache del vergueta en dita comissió de vergueta, mañà y trachiner que per haver los amenasat no possaren en execució aquella, sols los paguí setse sous per tenir antisipats, l. 16 s.

[31] Ítem per la provissió del *compareant partes* de trenta de agost mil sis-cents huitanta y tres, tres sous, l. 3 s.

[32] Ítem per la supplicació de set de setembre y *remitatur*, onse sous y sis diners, l. 11 s. 6

[33] Ítem per les lletres, una lliura y dos sous, 1 l. 2 s.

[34] Ítem per lo *solvit* y sello, una lliura y tres diners, 1 l. s. 3

[35] Ítem per lo registre, dotse sous, l. 12 s.

[36] Ítem per lo gasto del dinar en deu de setembre dels señors elets que anaren a veure els rolls, sis lliures, 6 l. s.

[37] Ítem en onse de setembre per la execució y gasto que es féu en la execució de peñores, segons los actes de onse de setembre, en tres alguasils, vergueta, notari, mañà y trechiners, huit lliures y sis sous, 8 l. 6 s.

[38] Ítem per la supplicació de vint de setembre huitanta y tres y *remitatur*, una lliura y sis diners, 1 l. s. 6

[39] Ítem per les lletres, una lliura y dos sous, 1 l. 2 s.

[40] Ítem per lo *solvit* y sello, una lliura y tres diners, 1 l. s. 3

[41] Ítem per lo registre, dotse sous, l. 12 s.

[42] Ítem per la provissió de dos de octubre, tres sous, l. 3 s.

[43] Ítem per les rahons de la ferma de dret de Manises, deu sous y sis diners, l. 10 s. 6

[44] Ítem al escrivà a conte del dret dels processos, tres lliures, 3 l. s.

[45] Ítem al dit per entrades del corredor, dotse sous, l. 12 s.

[46] Ítem possà en data trenta lliures, que donaren orde els elets, a Francisco Martines syndich, per sos treballs y destorps, segons delliberació feta, 30 l. s.

[47] Ítem per la dieta del advocat el dia que anà a veure els rolls, quatre lliures, 4 l. s.

[48] Ítem per la dieta del syndich dit dia, dos lliures, 2 l. s.

[49] Ítem per escriure los presents, quatre sous, l. 4 s.

[50] Ítem per les dietes del señor don Carlos Sobregondi y el señor Francisco Abalsiqueta el dia que anaren a veure els rolls, sis lliures, 6 l. s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech importen cent huit lliures y un sou.

Ab que important lo càrrech de lo que a entrat en poder del dit Francisco Martines trenta nou lliures deu sous y tres diners y lo que a gastat cent huit lliures y un sou resta acrehedor en cantitat de seixanta huit lliures deu sous y nou diners. Y per ço tots los desús dits elets y ningú de aquells discrepant y dites comunes representant delliberaren y determinaren que les desús dites seixanta huit lliures deu sous y nou diners se li

pagasen, ço és, trenta y quatre lliures cinch sous y quatre diners per lo syndich de la comuna de Benàcher y Faytanar y les restants trenta quatre lliures cinch sous y quatre diners per lo syndich de la comuna de Quart, al qual o als quals se'ls prenga en conte y descàrrech de son syndicat, ab cautella de recepto del dit Francisco Martines y còpia dels presents, declarant en quant menester sia que en les desús dites partides del descàrrech està ya escrita y donada la partida de trenta lliures que fonch delliberat per dita junta se li lliurasen al dit Francisco Martines, per lo que en la present se comprenen qualsevols altres delliberacions fetes a favor del dit Francisco Martines. De totes les quals coses em requeriren a mi, dit e infrascrit notari, los ne rebés acte públich, lo qual per mi los fonch rebut en los loch eo present ciutat de València, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis los desús dits.

DOC. 20 APPV, *Protocolos de Vicent Clua, 10.422, 1685-4-23, Quart.*

Junta general de la séquia de Quart. Simó Cristòfol, batle, Lluís Jalon, justícia, Sebastià Sanmartín, jurat major, Melcior Sansó, jurat segon, Francisco Martines, síndic, Domingo Comella, escrivà, Josef Fita, Pere Joan de Sanmartín, elets, Joan Sanmartín, mustassaf, Gaspar Monsó, Pere Monsó, Andreu Ximeno, Joan Sales, Telesforo Fita, Mateu Cristòfol i Baltasar Gonsales, regants, congregats en el portxe de la plaça de Quart, a les tres hores de la vesprada, convocats per Vicent Vives,

trompeta, fan extracció de síndic (Mateu Cristòfol), escrivà (Pere Monsó), elets (Gaspar Monsó i Josef Fita, per Quart; Mateu Taverner, per Aldaia; Jaume Balbastre, per Mislata; Nofre Izquierdo i Francisco Abalsiqueta, per València) i atandador (Sebastià Sanmartín). Imposició de tatxa i sequiatge (14 s./c. any).

Die XXIII aprilis anno a Nativitate Domini MDCLXXXV.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo quinto die vero intititata vigesima tertia aprilis. Constituhits personalment en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits, en el porche del present loch de Quart, Simó Christòfol, batle del dit y present loch de Quart, Luys Jalon, justícia, Sebastià Sanmartín, jurat major, Melchor Sansó, jurat segon, Francisco Martínez, syndich, Domingo Comella, escrivà, Joseph Fita, Pere Joan de Sanmartín, elets, Joan Sanmartín, mustasaf, Gaspar Monsó, Pere Monsó, Andreu Ximeno, Joan Sales, Thelesforo Fita, Matheu Christòfol y Balthasar Gonsales, tots regants de la comuna de Quart, ajuntats y congregats en lo porche del present loch de Quart, puesto destinat ahon se solen y acostumen congrega y ajuntar los terratinents regants de dita comuna, convocats y congregats per Vicent Vives, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell relació féu, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de ayr, de haver convocat a tots los terratinents regants de dita comuna per a el present dia, puesto y hora, segons llargament

se conté en aquell, en virtut y per execució de una provissió feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat de València, en dotse dels corrents, registrada en la mà judiciària de son assessor, sots dit calendari, y sent molt més de les tres hores de la vesprada, los quals per a efecte de nomenar syndich de dita comuna, per a el bieni que comensa a córrer del dia de huy en avant, foren propossats Matheu Christòfol, Gaspar Monsó y Joseph Fita, **la qual terna fonch feta per los justícia y jurats del present loch de Quart, segons estil,** y havent-se votat públicament la major part dels vots foren del dit Matheu Christòfol. Y per ço tots los desús dits nomenaren en syndich de dita comuna al dit Matheu Christòfol, llaurador del dit y present loch de Quart, per temps de dos anys, com és ús y costum, donant-li tot aquell poder tan complit y bastant y tal qual se ha donat als demás syndichs fins lo dia de huy, ab lo mateix salari que fins huy se ha acostumat donar y se ha donat a tots los demás syndichs que fins lo dia de huy són estats de dita comuna, de tal manera com si en lo present acte, així en quant al poder com en quant al salari, ab paraules expresses se hagués individuat y escrit. E com fos present lo dit Matheu Christòfol dix que lo dit syndicat accepta sens perjuhí de tots sos drets, salari y emoluments y **ab calitat que dita comuna li hacha de donar col·lector** per a els dos anys del seu syndicat, lo qual no fent-ho protesta de tots los dañis y meniscaptos y de tot ço y quant li és llísit y permés protestar, requerint a mi dit notari que de dites coses ne reba acte públich per a

que conste en lo esdevenidor. Lo qual fonch rebut en dit loch de Quart los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Miquel Segòbia, notari, y Gabriel Güerta, llaurador, de dit lloch de Quart habitants.

[...] los quals dixeren que per haver acabat lo temps consedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella per a els dos anys primer vinents, contadors de Pasqua a Pasqua cascun any, comensant del dia de huy en avant. Y que així a tots los pareixia nomenar en escrivà de dita comuna a Pere Monsó, llaurador de present lloch de Quart, segons que tots unànimes y concordes dixeren nomenaven, com ab tot efecte nomenaren, al dit Pere Monsó, llaurador, en escrivà de dita céquia comuna, per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumar tenir y ab los mateixos beneficis y satisfacció que tots los demás han tengut y se'ls ha acostumat donar per sos treballs.

[...] los quals dixeren que per haver acabat lo temps consedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents huytanta y tres se ha de fer nominació nova de elets per dos anys, contadors del de Pasqua a Pasqua. Y així tots, unànimes y concordes, dixeren que nomenaven, segons y que ab tot efecte nomenen, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València a Nofre Isquierdo y Francisco Abalsisqueta, ciutadans, per a elets de Quart, a Gaspar Monsó y Joseph Fita, per a elet de Aldaya,

Matheu Taverner y per a elet de Mislata a Jaume Balbastre, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] los quals [dixeren] que per haver-se acabat lo temps al atandador dels rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primers vinents, contadors de Pasqua a Pasqua de Resurrecció cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià Sanmartín, llaurador de dit lloch de Quart, segons que tots unànimes y concordes dixeren nomenaven, com ab tot efecte nomenaren, al dit Sebastià Sanmartín en atandador dels rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar ab lo benefissi y satisfacció per son treball dos lliures y deu sous cascun any.

[...] Y sent molt més de les tres hores de la vesprada tots, unànimes y concordes y ningú discrepant, dixeren y delliberaren que tots los ereters y regants de dita céquia y comuna de Quart pagen (*sic*) per raó de cequiatje y tacha catorse sous per cascuna caffisada cascun any, a saber és, set sous de cequiatje y set sous de tacha per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiatje y tacha a dit for fan per temps dels dos anys contadors del present mil sis-cents huitanta y cinch en huitanta y sis y huitanta y sis en huitanta y set, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà ha ser catorse reals per cascuna

caffisada en los dits dos anys, pagadors set
reals cascun any per caffisada de cequiatje y
tacha, antisipadament en una paga.

**DOC. 21 APPV, Protocols de Vicent Clua,
10.422, 1685-7-16, València.**

**Mateu Cristòfol, síndic, i Gaspar Monsó,
elet, precedent subhasta de Gabriel
Huerta, nunci, fan nominació de col·lector
de la comuna a favor de mossèn Josep
Pons, prevere de València, que oferí 2 s. 6
d. per lliura. Capítols especificant la
col·lecta de 14 s./c. de les 745 cafissades,
tres entregues iguals al síndic cada any,
returant-se el salari, tornar la ceda i
descàrrec dels nihils amb ajuda del
notari. Fiances: Andreu Vidal i Francisco
Vicent Royo, notaris de València.
Testimonis de Lluís Clua, escriptent, i
Francisco Domingo, llaurador de la vila
d'Arcos (Terol).**

[1] Primerament ab pacte y condició que lo
dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo
que importaran en los dos anys aquelles set-
centes quaranta y cinch caffissades de terra
que es reguen de dita comuna per raó del
cequiatje y tacha, a dit for de set sous per
caffisada de cequiatje y set sous per
caffisada de tacha cascun any, segons y que
ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar
bon conte de tot lo que importarà dita tacha
y cequiatje en dits dos anys, a raó de dit for,
deduhint dos sous y sis diners per lliura que
se ha de returar per rahó de son salari de
col·lector, segons *supra* se ha dit.

[2] Ítem ab pacte y condició que lo dit
col·lector haja de entregar y pagar al dit
syndich cascun any la quantitat que pucharà la
dita tacha y cequiatje ab tres higuals pagues,
comensant la primera, lo últim de agost
primer vinent del corrent any; la segona, lo
últim de dehembre següent del corrent any;
la tercera, lo últim de abril següent mil sis-
cents huitanta y sis y així en avant en les
altres tres tèrcies, reservant-se en cada una
la quantitat corresponent a dits dos sous y sis
diners per son salari de col·lector de lo que
pagarà.

[3] Ítem ab pacte y condició que dit
col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a
la comuna la seda que se li ha entregat dels
hereters y regants, sots pena de deu lliures.

[4] Ítem ab pacte y condició que dita col·lecta
se haja de finir y acabar de cobrar lo últim de
agost mil sis-cents huitanta y set, y la dita
comuna li haja de pendre en conte a dit
col·lector tots los nihils y gastos que haurà
bestret per rahó de aquells, fins conseguir
acte en blanch tan solament, y que lo notari
davall escrit, com ha syndich de dita comuna,
li haja de assistir y prestar lo nom en lo que se
li offerirà.

[5] Ítem ab pacte y condició que haja de
donar en fiances y principals obligats,
juntament ab lo dit mosèn Joseph Pons, sens
ell *et in solidum*, a Andreu Vidal y Francisco
Vicent Royo, notaris de València.

**DOC. 22 APPV, Protocols de Vicent Clua,
10.422, 1685-9-2.**

**La junta general admet la renuncia del
síndic Mateu Cristòfol, llaurador, i**

nomena nou síndic a Francisco Martines, obrer de vila.

[...] Y en precència dels sobre dits [Simó Cristòfol, batle, Lluís Jalon, justícia, Francisco Martines, jurat primer, Esteve Folgado, jurat segon, Mateu Cristòfol, síndic, Josef Fita, elet, Pere Monsó, escrivà, Domingo Comella, Andreu Ximeno, Baltasar Gonsales, Ignasi de Sanmartín, Joan Sanmartín i Joan Toron] Matheu Christòfol, syndich que fonch nomenat per dita comuna per a el corrent bieni, dix que ell, a temps y quant fonch estat elegit en syndich de dita comuna, que fonch lo segon dia de Pasqua de Resurrecció passada, al temps de la dita sua nominació digué que **acceptava el sindicat** ab protest que no volia ser tengut en res ni per res y **ab calitat que la comuna li hagués de dar col·lector**, lo que fins huy no se ha pogut lograr, encara que ab prechs del dit Matheu Christòfol en dies propasats se li dona la col·lecta a mosèn **Joseph Pons** y perquè este, **ab motiu de que no li donaven memòria dels terratinents regants** de dita comuna y les terres que es reguen de aquella feefaent, à **possat pleyt** per lo tribunal de la Governació, con que està en lo cas de trobar-se sens col·lector y per si no poder administrar, per no saber llegir ni escriure, de lo que resultaria en gran dañy y perjuhí, així de la comuna com del dit Matheu Christòfol, tot lo qual representava a la dita comuna per a que li admetés la renunciació del dit sindicat y més quant hi havia persona al propòsit que el serviria, segons y que ab tot effecte el renunciava. E tots los sobredits regants de dita comuna y aquella

representant, oyt lo desús dit, li acceptaren dita renunciació ab condició que Francisco Martines, syndich que fonch en lo bieni passat, qui per no haver tengut col·lector administrà per si tot lo càrrech y descàrrech de dita comuna, admeta lo present sindicat. Y com fos present lo dit Francisco Martínez dix que acceptaria aquell per servir a la comuna y per què aquella no estigués sens administració, emperò sens perjuhí de sos drets que volia li quedasen salvos e illesos. E tota la dita junta representant la dita comuna, unànimes et concordades y ningú discrepant, per tenor del present nomenaren en syndich y procurador de la dita comuna de Quart al dit Francisco Martínez, obrer de vila, de dit loch de Quart habitador, present y acceptant, donant-li y atribuint-li tot aquell poder acostumat y necessari que fins lo present dia de huy se à donat a altres syndichs, per a cobrar, administrar, fermar àpoques y cautelles y nomenar col·lector o col·lectors y als pleyts llargament ab poder de substituhir et cètera, la qual nominació fan per temps de dos anys, contadors del segon dia de Pasqua de Resurrecció propassada del corrent any, que finirà en Pasqua de Resurrecció mil sis-cents huytanta y set, volent que ultra de les deu lliures que cascun any se li donen de salari se li añadixca per a capons un dobló en los dos anys. *Pro quibus et cetera* obligaren et cètera requeriren et cètera. *Actum* en lo porche de dit loch de Quart, essent presents per testimonis los sobredits [Gabriel Huerta i Alfonso Peña].

DOC. 23 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.424, 1687-4-6, Quart.

Junta general de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Simó Cristòfol). Protest de Simó Cristòfol, batle. Nominació d'escrivà (Pere Monsó), atandador (Sebastià de Sanmartín), elets (per València, Nofre Izquierdo i Josep Balbastre; per Quart, Gaspar Monsó i Josep Fita; per Aldaia, Antoni Martines, batle; per Mislata, Jaume Balbastre) i imposició de tatxa i sequiatge (14 s./c.). Decisió de pagar 3 lliures a Mateu Cristòfol per treballs d'atandar. Revocació d'advocat (Francisco Gil, doctor en dret).

Nos Simon Christofol, bajulus oppidi de Quart, Joannes Sanmartin, justitia, Balthasar Gonsales, Joseph Carbonell, jurati, Franciscus Martines, syndicus cequiae comunae eiusdem oppidi, Gaspar Monso, Joseph Fita, electi, Antonius Martines, bayulus oppidi de Aldaya, Andrea Ximeno, Petrus Joannes Sanmartin, Onnufrius Martines, Sebastianus Sanmartin, Ignatius Sanmartin, Petrus Monso, Paschasius Fita, Matheus Christofol, agricultores, omnes ricantes et terrastenentes in dictae comuna dicta de Quart, convocati et congregati in portico sive porche dicti oppidi de Quart, ubi pro similibus et aliis per agendis negotiis soliti sumus convocari et congregari presedente convocatione per Vicentium Vives, preconium publicum civitatis Valentiae, sono tubae tum in civitate Valentiae quam in oppidis de Quart, Aldaya, Mislata, Chirivella et aliis solitis et assuetis more solito, facta ad diem et horam presentes ut ipso notario infrascripto,

relationem fecit medio juramento et cetera sub die presenti paulo ante istut presedenteque provissione facta per Gerentem vices Generalis Gubernatoris eiusdem civitatis et Regni, secunda die currentium mensis et anni registrataque in libro juditiario domus sui assessoris sub dicto calendario, habilesque et suficientes ad infrascripta et alia per agenda totamque dictam comunam dictam de Quart representantes omnes, unanimes et concordas nemine nostrum discrepantes, scienter et cetera cum presenti et cetera facimus, constituimus et cetera syndicum et procuratorem cequiae comunae dicti oppidi de Quart verum, certum et cetera ita quod et cetera vos Simonem Christofol, bayulum eiusdem oppidi de Quart habitatorem, dando, tribuendo et concedendo vobis omne illud posse asuetum, opportunum et necessarium prout usque in presentem diem datum est aliis syndicis, cum salario ordinario prout moris est et usque in presentem diem datum est aliis syndicis, et ad lites large cum posse substituendi et cetera et dictam nominationem syndici facimus per tempus duorum annorum, a saber és, del present any mil sis-cents huytanta y set en huytanta y huyt y huytanta y huyt en huytanta y nou, de Pasqua a Pasqua de Resurecció. Promittentes et cetera et pro praedictis et cetera obligantes et cetera. Actum in portico dicti oppidi de Quart et cetera. Testes sunt Thoma Roig et Gabriel Guerta, agricolae, oppidi de Quart habitatores.

[...] Constituhit personalment davant de mi, el notari, y testimonis deius escrits Simó Christòfol, balle del lloch de Quart, dix que

per quant, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de huy, poch ans de ara, dita comuna del lloch de Quart lo ha nomenat syndich contra sa voluntat, que no vol ser tengut en res ni per res a més de ab lo que entrarà en son poder, y sens perjudí de ser balla ni perjudicar a sos successors. Y per ço protesta de tot ço y quant li és llísit protestar. E los terratinents y syndich de dita comuna y aquella representants reprotastaren que deu ser tengut y obligat a fer y cumplir tot ço e quant los demás syndichs han fet fins huy.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella. Y per ço nomenaven a Pere Monsó, llaurador de dit lloch de Quart, en escrivà de dita céquia comuna, per a els anys mil sis-cents huytanta y set en huytanta y huyt y huytanta y huyt en huytanta y nou, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumar tenir y ab los mateixos beneficis y satisfacció que a tots los demás se'ls ha acostumat donar.

[...] los quals per haver-se acabat lo temps al atandador dels Rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primers vinents, contadors de Pasqua a Pasqua de Resurrecció cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià de Sanmartín, llaurador de dit lloch de Quart, segons que tots unànimes y concordés nomenaven, com ab tot effecte nomenen, al dit Sebastià de

Sanmartín en atandador dels Rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar ab lo benefissi y satisfacció per son treball de dos lliures y deu sous cascun any.

[...] los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents huytanta y cinch se ha de fer nominació nova de elets per dos anys, contadors del dia de huy en avant, que finiran en lo segon dia de Pasqua mil sis-cents huytanta y nou. Y així tots, unànimes y concordés, dixeren que nomenaven, segons que ab tot effecte nomenen, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València a Nofre Isquierdo y Joseph Balvastre, ciutadans, per a elets de Quart, a Gaspar Monsó y Joseph Fita, per a elet de Aldaya a Antony Martines, balle, y per a elet de Mislata a Jaume Balvastre, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] Y sent molt més de les tres hores de la vesprada tots, unànimes y concordés y ningú discrepant, dixeren y delliberaren que tots los ereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per rahó de cequiatje y tacha catorse sous per cascuna caffisada cascun any, a saber, set sous de cequiatje y set sous de tacha per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiatje y tacha a dit for fan per temps dels dos anys contadors del present mil sis-cents huytanta y set en

huytanta y huyt y huytanta y huyt en huytanta y nou, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà ha ser catorse reals per cascuna caffisada en los dits dos anys, pagadors set reals cascun any per caffisada de cequiatje y tacha, antisipadament en una paga.

[...] Y sent molt més de les tres hores de la vesprada tots, unànimes y concordés, dixerén, delliberaren y determinaren que se li donasen a Matheu Christòfol, llaurador de dit lloch de Quart, tres lliures per uns treballs que tingué de atandar en lo any mil sis-cents huytanta y tres en huytanta y quatre.

[...] Y sent molt més de les tres hores de la vesprada tots, unànimes y concordés y ningú discrepant, sens dol ni infàmia alguna del doctor Francisco Gil, sinó per los respectes assí ben vists, revoquen de advocat de dita comuna al dit doctor Francisco Gil, de tal manera com si no fos fet ni nomenat.

DOC. 24 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.424, 1687-8-10, Quart.

Definició del sindicat de Francisco Martines en el bienni 1683-1685.

Die x augusti anno a Nativitate Domini MDCLXXXVII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagesimi septimi die vero intitulata decima augusti. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari publich de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis devall escrits en

lo porche del present loch de Quart, Simó Christòfol, balle del present loch de Quart y syndich de la comuna, Joan Sanmartín, justícia, Joseph Fita, jurat primari, Nofre Martines, jurat segon, Domingo Comella, elet y escrivà y Matheu Christòfol, elet, a fi y effecte de demanar conte a Francisco Martines, syndich que és estat de la céquia y comuna de dit loch en los anys mil sis-cents huytanta y tres en mil sis-cents huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en mil sis-cents huytanta y cinch, los quals contes donà lo dit Martines en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de **mil lliures que rebé del Clero de Sent Joan del Mercat** y que la comuna li fermà **carregament de censal**, ab acte rebut per lo notari infrascrit en trenta y hu de juliol mil sis-cents huytanta y tres, 1.000 l. s.

[2] Més se fa càrrech de **tres-centes lliures** prosehides de un **censal** de consemblant cantitat que la comuna féu y ferma **a favor del Clero de Sent Andreu**, ab acte rebut per Francisco Blasco en [en blanc], 300 l. s.

[3] Més se fa càrrech de quaranta y tres lliures y catorse sous que ha rebut de Pere Monsó, syndich que fonch de dita comuna en lo bieni passat, per lo que aquell restà deutor a dita comuna segons los contes de la sua diffinició, rebuda per lo notari infrascrit en vint y cinch de juny mil sis-cents huytanta y quatre, 43 l. 14 s.

[4] Més se fa càrrech de cinquanta lliures que prengué a cambi juntament ab Domingo Comella y Matheu Christòfol, elets de dita comuna, y per conte de aquella de don

Ambrosio Quincoces, ab acte rebut per Bernardo Oliver en nou de febrer mil sis-cents huytanta y quatre, 50 l. s.

[5] Y últimament se fa càrrech de mil y quaranta y tres lliures que importà la tacha y cequiatje que se imposà pera els seus dos anys del syndicat, que fonch a rahó de set sous de tacha y set sous de cequiatje per caffisada, la qual summa importà aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades que es reguen de dita comuna en los dos anys, que foren mil sis-cents huytanta y tres en huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en huytanta y cinch, 1.043 l. s.

[T] Que totes les desús dites partides del càrrech importen dos mil quatrecentes trenta y sis lliures y catorse sous.

Descàrrech.

[1] Primerament al procurador de dona Margarita Ferrer, **tres-centes lliures** en llució y **quitament de un censal** de consemblant cantitat, **les quals rebé per partida de taula** feta per lo syndich del Clero de Sent Joan de lo prehehit del preu del censal de mil lliures, segons consta per lo quitament rebut per lo notari infrascrit en tres de agost mil sis-cents huytanta y tres, 300 l. s.

[2] Més al procurador de Joseph Covarsi, **cent lliures en llució y quitament de un censal** de consemblant cantitat, la qual cantitat rebé **per partida de taula** feta per lo syndich del Clero de Sent Joan de lo prehehit del preu del censal de mil lliures que la comuna li ha fermat, segons consta per lo quitament rebut per lo notari infrascrit en tres de agost mil sis-cents huytanta y tres, 100 l. s.

[3] Més possà en datta **cinch centes lliures** que per lo syndich del Clero de Sent Joan es depositaren en taula de lo prosehit del preu de les dites mil lliures, a nom de Francisca Gavila y altres, **en llució y quitament de un censal** de consemblant cantitat que la dita comuna responia a la dita Francisca Gavila de la qual partida de taula y escriptura no fa entrego per ço que lo syndich del Clero de Sent Joan, per haver fet lo depòsit se retornà per a justificació del seu censal, y el possar esta partida en descàrrech y les antecedents és per haver-se'n fet càrrech per sanser de les mil lliures prosuhides del dit censal, 500 l. s.

[4] Més possà en datta que pagà a don Ambrocio Quincoces cent lliures per un cambi que la comuna li responia de consemblant cantitat, per quitar lo qual y altres es prengueren les tres-centes lliures a cambi (*sic*) del Clero de Sent Andreu, segons consta per la època que rebé Francisco Blasco en vint y huyt de febrer mil sis-cents huytanta y quatre, 100 l. s.

[5] Més posà en datta que pagà als hereus de Thomàs Palau cent lliures per consemblant cantitat que la dita comuna li devia y per obs de pagar les quals se fermà lo dit censal de tres-centes lliures al Clero de Sent Andreu, segons consta en la època rebuda per dit Francisco Blasco en huyt de nohembre mil sis-cents huytanta y tres y cinch sous de la època, 100 l. 5 s.

[6] Més posà en datta que pagà a dona Vicenta Amador y Sanz cent lliures per la propietat de un cambi de consemblant cantitat que la dita comuna li devia y per obs de quitar lo qual se prengueren a censal les

tres-centes lliures del Clero de Sent Andreu, segons consta en la època rebuda per dit Francisco Blasco en onse de nohembre mil sis-centes huytanta y tres y tres sous de la època, 100 l. 3 s.

[7] Més pagà a la dita dona Vicenta Amador y Sanz sis lliures per los interessos de dos fires per rahó de dit cambi y dos sous de la època, rebuda per lo notari infrascrit en vint y set de febrer mil sis-centes huytanta y cinch, 6 l. 2 s.

[8] Més donà y pagà a Vicent Escrivà, corredor, dènou lliures per sis fires y porrata per rahó de dit cambi de cent lliures de don Ambrosio Quincoces, segons consta per les sédules, 19 l. s.

[9] Més donà y pagà al procurador de dona Costansa Sanz dotse lliures deu sous de la paga de vint y sis de febrer mil sis-centes huytanta y quatre, doble pensió de censal y set sous y sis diners de gastos y dos sous del època, rebuda per Vicent Clua en vint y cinch de juliol mil sis-centes huytanta y quatre, 12 l. 19 s. 6

[10] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de vint y sis de agost mil sis-centes huytanta y quatre, doble pensió de censal y una lliura set sous de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en cinch de dehembre dit any, 13 l. 19 s.

[11] Més donà y pagà al dit dotse lliures y deu sous paga de vint y sis de agost mil sis-centes huytanta y tres, doble pensió de censal y cinch sous y sis diners de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en huyt de dehembre mil sis-centes huytanta y tres, 12 l. 17 s. 6

[12] Més donà y pagà al doctor Gaspar Félix Sifre, doctor en Theologia, vint lliures de la paga de vint y cinch de juny mil sis-centes huytanta y tres, doble pensió de censal y dos sous del època, rebuda per Felip Amorós en tretse de agost dit any, 20 l. 2 s.

[13] Més donà y pagà al dit Sifre vint lliures de la paga de vint y huyt de dehembre mil sis-centes huytanta y tres, doble pensió de censal y dos sous del època, rebuda per Francisco Blasco en deu de juliol mil sis-centes huytanta y quatre, 20 l. 2 s.

[14] Més donà y pagà al dit Sifre quaranta lliures de les pagues de vint y huyt de juny mil sis-centes huytanta y quatre y cint y huyt de dehembre, principi de mil sis-centes huytanta y cinch, doble pensió de censal y nou sous y sis diners de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en set de juliol mil sis-centes huytanta y cinch, 40 l. 11 s. 6 d.

[15] Més donà y pagà al syndich de Sent Andreu dotse lliures y deu sous de la paga de abril mil sis-centes huytanta y tres, doble pensió de censal y dos sous del època, rebuda per dit Clua en catorse de agost dit any, 12 l. 12 s.

[16] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Andreu dotse lliures y deu sous de la paga de octubre mil sis-centes huytanta y tres, doble pensió de censal y dos sous del època, rebuda per dit Clua en dotse de nohembre dit any, 12 l. 15 s. (*sic*)

[17] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de abril mil sis-centes huytanta y quatre, doble pensió de censal y dos sous de la època, rebuda per dit Clua en nou de agost mil sis-centes huytanta y quatre, 12 l. 12 s.

[18] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de octubre mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y dos sous y tres diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y sis de març mil sis-cents huytanta y cinch, 12 l. 14 s. 3

[19] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Miquel deu lliures de la paga de juny mil sis-cents huytanta y tres, doble penció de censal y quatre sous y quatre [diners] de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en cinch de nohembre dit any, 10 l. 6 s. 4

[20] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de la paga de dehembre mil sis-cents huytanta y tres, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y dos de juny mil sis-cents huytanta y quatre, 10 l. 4 s.

[21] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de la paga de juny mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y tres sous y quatre diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en set de setembre mil sis-cents huytanta y quatre, 10 l. 5 s. 4

[22] Més donà y pagà al syndich de Sent Joan del Mercat vint y cinch lliures de la paga del primer de febrer mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y dèset sous y un diner de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèset de juny mil sis-cents huytanta y quatre, 25 l. 19 s. 1

[23] Més donà y pagà al dit en dit nom vint y cinch lliures de la paga del primer de agost mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y nou sous y huyt diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en

vint y quatre de nohembre dit any, 25 l. 11 s. 8

[24] Més donà y pagà al syndich del Capítol y canonches de la Seu, administradors de la Fàbrica, deu lliures de les pagues de Sent Joan mil sis-cents huytanta y tres y Nadal principi de mil sis-cents huytanta y quatre, consemblant penció de censal en dits terminis y dos lliures dihuyt sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y dos de maig mil sis-cents huytanta y quatre, 13 l. s.

[25] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de les pagues de Sent Joan mil sis-cents huytanta y quatre y Nadal principi de mil sis-cents huytanta y cinch, consemblant penció de censal en dits terminis y dotse sous y quatre diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en deu de març mil sis-cents huytanta y cinch, 10 l. 14 s. 4

[26] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures y deu sous paga de huyt de agost mil sis-cents huytanta y tres, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Francisco Vicent Royo en vint de setembre mil sis-cents huytanta y tres, 12 l. 12 s.

[27] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de febrer mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y tres sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y sis de juliol mil sis-cents huytanta y quatre, 12 l. 15 s.

[28] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de agost mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y dos lliures huyt sous de gastos y dos

sous del àpoca, rebuda per dit Clua en cinch de abril mil sis-cents huytanta y cinch, 15 l. s.

[29] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Joan del Mercat vint y cinch lliures de la paga del primer de febrer mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y més una lliura y quinse sous de gastos fets en execucions antecedents y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo primer de setembre mil sis-cents huytanta y cinch, 26 l. 17 s.

[30] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Miquel deu lliures de la paga de cinch de dehembre mil sis-cents huytanta y quatre, doble penció de censal y una lliura dotse sous y quatre diners de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèneu de setembre mil sis-cents huytanta y cinch, que tot és onse lliures catorse sous y quatre diners, 11 l. 14 s. 4

[31] Més donà y pagà a don Luys Milà dotse lliures y deu sous de la paga de vint y cinch de febrer mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y tretse sous de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de nohembre mil sis-cents huytanta y cinch, que tot és 13 l. 5 s.

[32] Més donà y pagà al syndich de Sent Esteve dotse lliures y deu sous de la paga de febrer mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y nou sous y deu diners de gastos ab més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de dehembre mil sis-cents huytanta y cinch, que tot és 13 l. 1 s. 10

[33] Més donà y pagà a Francisca Gavila dèset lliures cinch sous y nou diners per la porrata del censal que responia dita comuna discorreguda del dia quatre de dehembre mil sis-cents huytanta y dos fins lo dia tretse de

agost mil sis-cents huytanta y tres en que se li quità y dos sous del àpoca, rebuda per Antony Arenas, notari de Alzira, en tretse de març mil sis-cents huytanta y quatre, 17 l. 17 s.

[34] Més donà y pagà a Thomàs Roig cinquanta y huyt lliures, ço és, les trenta y sis lliures per lo salari dels dos anys de guarda y les vint y dos lliures per rahó de nou mesades que se li aumentà, ultra de son salari, de sobreguarda y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y tres de abril mil sis-cents huytanta y cinch, que tot és 58 l. 2 s.

[35] Més donà y pagà al procurador de dona Margarita Ferrer trenta y tres [lliures] y quinse [sous] per les pagues y porrata discorreguda fins vint y dos de juliol mil sis-cents huytanta y tres, per rahó de aquelles quinse lliures consemblant penció de censal de propietat de tres-centes lliures en que es quità y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de juliol mil sis-cents huytanta y quatre, 33 l. 17 s.

[36] Més donà y pagà al procurador de Joseph Covarsi y Pere Estellés vint y tres lliures y quinse sous de les pagues y porrata discorreguda desde el any mil sis-cents setanta y nou fins vint y dos de juliol mil sis-cents huytanta y tres, per rahó de aquelles cinch lliures consemblant penció de censal de cent lliures que se li quità dit dia y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de juliol mil sis-cents huytanta y quatre, 23 l. 19 s.

[37] Més possà en datta que es returà ver si trenta y quatre lliures cinch sous y quatre diners per lo que li toca a pagar a la comuna de Quart en los gastos que es feren **en los**

plets contra Manises, dels quals era escrivà Joseph Redó y oydor lo doctor Aparisi Gilart, segons consta per la delliberació rebuda per dit Clua en tres de janer mil sis-cents huytanta y quatre y més una lliura y quatre sous del dit acte de la delliberació, 35 l. 9 s. 4

[38] Més possà en datta que pagà al doctor Francisco Gil set lliures pagà de Nadal principi de mil sis-cents huytanta y quatre, consemblant salari de advocat y dos sous per la època, rebuda per Vicent Clua en hu de agost mil sis-cents huytanta y set, 7 l. 2 s.

[39] Més al dit paga de Nadal principi del any mil sis-cents huytanta y cinch set lliures, consemblant salari de advocat y dos sous del època, rebuda per dit Clua dit dia, 7 l. 2 s.

[40] Més pagà a Vicent Clua huyt lliures y dotse sous per lo salari de syndich del any mil sis-cents huytanta y tres y capons y dos sous del època, rebuda per dit Clua en hu de agost mil sis-cents huytanta y set, 8 l. 14 s.

[41] Més al dit syndich huyt lliures y dotse sous per lo salari del any mil sis-cents huytanta y quatre y capons y dos sous del època, rebuda per dit Clua dit dia, 8 l. 14 s.

[42] Més per la escura de la céquia en lo any mil sis-cents huytanta y tres, segons contes donats per Domingo Comella, escrivà, inporta 87 l. 16 s. 5

[43] Més per la escura del any mil sis-cents huytanta y quatre, sent escrivà lo dit Comella, 213 l. 7 s. 2

[44] Més per la escura del any mil sis-cents huytanta y cinch, sent escrivà el mateix, per a dita escura en virtut de delliberació, 144 l. 15 s. 1

[45] Més donà a don Ambrosio Quincoces cinquanta lliures per la propietat de un cambi pres per lo dit Francisco Martines y altres en virtut de procura, rebuda per Bernat Oliver en nou de febrer mil sis-cents huytanta y quatre y quatre sous per la època, rebuda per Bernat Oliver en lo primer de agost mil sis-cents huytanta y set, 50 l. 4 s.

[46] Ítem per catorse fires de dit cambi, salari del acte y corredor, vint y dos lliures quatre sous, ço és, les vint y una lliures per les catorse fires y la una lliura y quatre sous per lo salari de acte y dret de corredor, consta per les catorse sédules, 22 l. 4 s.

[47] Més donà y pagà a Potenciana Christòfol nou lliures y setse sous a conte del alcans dels contes del syndicat de Joseph Abon, rebuts per Joseph Romeu en tres de maig mil sis-cents setanta y huyt y dos sous del època, rebuda per Miquel Segòbia en vint y set de abril mil sis-cents huytanta y set, 9 l. 18 s.

[48] Més per los **gastos que se ocasionaren per a fer lo decret, syndicat y carregament del censal** que es prengué del Clero de Sent Joan del Mercat de mil lliures, segons consta per una memòria que presenta, trenta una lliura y dihuyt sous, 31 l. 18 s.

[49] Més **per los gastos que es feren per a el carregament de censal** de tres-centes lliures de Sent Andreu, segons consta per la memòria que presenta *in quantum*, catorse lliures y set sous, 14 l. 7 s.

[50] Més per los actes y dietes del notari infrascrit de mil sis-cents huytanta y tres en mil sis-cents huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en mil sis-cents

huytanta y cinch, contenguts en la memòria que presenta *in quantum*, 41 l. s.

[51] Més a Matheu Christòfol tres lliures per lo atandar del any mil sis-cents huytanta y tres en los rolls, segons orde y delliberació, 3 l. s.

[52] Més a Sebastià de Sanmartín per salari de atandador dels anys mil sis-cents huytanta y tres en huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en huytanta y cinch, segons consta per albarà de la sua mà, 5 l. s.

[53] Més pagà a Jaume Grau, notari, per lo gasto de una execució contra els elets per lo cambi sobredit de cinquanta lliures de Quincoces, quatre lliures, 4 l. s.

[54] Més **al depositari de les set comunes dos lliures cinch sous per lo que toca a dita comuna en lo gasto que es féu contra la de Moncada**, segons consta per lo albarà que presenta, 2 l. 5 s.

[55] Més per dos actes en blanch, lo hu contra Gerony Puchades de cinch lliures dihuyt sous, lo altre contra Francés Pons per cinch lliures y deu sous, que tots importen onse lliures dèset sous y dèset sous, per los gastos dels actes són dotse lliures y catorse sous, consta per los actes rebuts per Christòfol Peres en huyt de agost mil sis-cents huytanta y cinch, 12 l. 14 s.

[56] Més possà en datta que es returà vers si set lliures tres sous y sis diners per la mitat de les catorse lliures y set sous que importà **el anar a desempostar la almenara real desde vint y dos de abril mil sis-cents huytanta y tres asta quinse de setembre mil sis-cents huytanta y tres**, que tocà a pagar a les dos comunes, com la altra mitat la

haja pagada la altra comuna de Benàjer, 7 l. 3 s. 6. [Desempostar: llevar les posts].

[57] Més per tres vegades que **es puchà a derrocar los castells per orde de la Ciutat que la primera fonch en los dies vint y set, vint y huyt, vint y nou y trenta de abril mil sis-cents huytanta y tres**, per les dietes cada puchada, sis lliures, **la segon puchada en vint y dos, vint y tres, vint y quatre y vint y cinch de juny dit any**, sis lliures, **la tercera vegada a dèset, dihuyt, dèneu y vint de agost**, sis lliures, és tot 18 l. s.

[58] Que baixava dels castells del pas de Moncada, setse sous, l. 16 s.

[59] Més **per nou nits que es guardà la almenara del Racó** el syndich y quatre hòmens, a raó de sis sous y lo syndich huyt sous, importà cada nit una lliura y dotse sous, que totes les nou nits importà catorse lliures y huyt sous, 14 l. 8 s.

[60] Més per lo gasto del dia dels contes de Pere Monsó, tres lliures, 3 l. s.

[61] Més per la provissió y convocació per a la elecció de syndich quant acabà lo dit Martines, 1 l. 7 s.

[62] Més a Grabièl Güerta per los grans treballs que tingué en los dits dos anys, además del treball ordinari de traure les taules y convocar, una lliura y deu sous, 1 l. 10 s.

[63] Més per lo gasto que se offerí en una junta que y·agué de elets y assistí el pare majoral y altres, dos lliures, 2 l. s.

[64] Més per lo salari del seu syndicat dels dos anys, 20 l. s.

[65] Més per lo salari de col·lectar la tacha y cequiatje en dits dos anys, a rahó de dos sous

y sis diners per lliura, val cent vint y huyt lliures sis sous y sis diners, 128 l. 6 s. 6

[T] Que totes les dites partides dels descàrrech acomulades importen dos mil sis-centes sexanta dos lliures dihuyt sous y onse diners, que fet llegalítim conte de les dos mil quatrecentes trenta sis lliures y catorse sous del càrrech queda acrehedor lo dit Francisco Martines y deutora la dita comuna en dos-centes vint y sis lliures quatre sous y onse diners, salvo just conte, y ha entregat totes les cautelles y per ço el diffinixen al dit Martines et cètera. *De quibus et cetera requisivit et cetera. Actum* en lo porche de dit loch de Quart et cètera. *Testes sunt Joseph Ribes et Gabriel Huerta, agricolae, oppidi de Quart habitatores.*

DOC. 25 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.424, 1687-8-27, València.

Simó Cristòfol, batle de Quart i síndic de la séquia, Josef Fita, jurat primer de Quart i elet de la séquia, i Gaspar Monsó, elet de la séquia, precedent subhasta de Gabriel Huerta, nunci de Quart, nomenen col·lector a Marcelino Tarín, notari de València, qui ha oferit 2 sous 8 diners per lliura. Capítols. Fiances: Joan Tarín, governador de Chiva, Josef Tarín, llaurador i Francisca Ximeno i de Tarín, vídua. Testimonis de Llorenç Matheu, mercader, i Lluís Clua, escriptent. Testimonis de la firma dels avalistes el 31-8-1687 Cristòforo Gervés, botiguer de seda, i Josef Mocholí, escriptent.

[1] Primerament ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importaran en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita comuna per rahó del cequiatje y tacha, a dit for de set sous per caffissada de cequiatje y set sous per caffissada de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatje que importaran dits dos anys, a rahó de dit for, mil quaranta tres lliures, deduhint dos sous y huyt diners per lliura que se ha de returar per rahó de son salari de col·lector, segons *supra* se ha dit.

[2] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de entregar y pagar al syndich de dita comuna lo que importarà la tacha y cequiatje del primer any en esta forma: cent lliures per a el dia quinse de octubre primer vinent del corrent any, dos-centes lliures per a el dia de Nadal següent, principi del any mil sis-cents huytanta y huyt, cent lliures per tot lo mes de març dit any mil sis-cents huytanta y huyt y lo restant de lo que importarà la tacha y cequiatje de dita primera añada, per tot lo mes de agost següent del mateix any huytanta y huyt. Y lo que importarà la tacha y cequiatje del segon any ho haja de pagar en esta forma: dos-centes lliures per tot lo mes de agost del mateix any mil sis-cents huytanta y huyt, cent lliures en lo dia de Nadal següent, principi de mil sis-cents huytanta y nou, cent lliures per tot lo mes de març dit any y lo restant per tot lo mes de agost del mateix any mil sis-cents huytanta y nou.

[3] Ítem ab pacte y condició que la dita comuna li haja de pendre en conte al dit col·lector tots los nihils y gastos que haurà bestret per rahó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com ha syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li offerirà.

[4] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de tornar a la comuna la seda que se li ha entregat dels ereters regants ab les notes de les persones que se han mudat, sots pena de deu lliures.

[5] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de donar en fiances y principals obligats, juntament ab ell, sense ell y a soles, a Joan Tarín, governador de Chiva, Joseph Tarín, llaurador, y Francisca Ximeno y de Tarín, vidua, de la vila de Chiva.

DOC. 26 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.426, 1689-3-13, Quart.

Protest de Simó Cristòfol, síndic del bienni 1687-1689, i reprottest de Francisco Martines, síndic dels biennis 1683-1685 i 1685-1687, sobre les despeses de les èpoques de les pensions i actes en blanc (nichils).

Die XIII martii anno a Nativitate Domini MDCLXXXIX.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo octuagessimo nono die vero intitulado decimo tertio martii. Constituhits en presència de mi, el notari, y testimonis Simó Christòfol, balle de Quart y syndich de la comuna de Quart, Gaspar Monsó, justícia de Quart y elet de dita comuna, Pere Monsó,

escrivà, Joseph Fita, elet, a effecte de passar los contes a Francisco Martines, obrer de vila, que present està, del que ha importat la tacha y cequiatje y altres càrrechs dels seus dos anys de syndichat, que foren lo any mil sis-cents huytanta y cinch en mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en huytanta y set, encara que lo dit Gaspar Monsó, justícia y elet, dix que per quant al temps que se li passaren los contes al dit Martines del primer syndicat, que fonch dels anys mil sis-cents huytanta y tres en mil sis-cents huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en huytanta y cinch, es trobava també elet de dita comuna y no assistí en aquells per què no el convocaren y tenia notícia y avia partides que inpugnar en lo descàrrech, dix que se avien de tornar a pasar, segons que ab tot effecte es tornaren a recórrer, y sols se li inpugnà al dit Martines tots los gastos de menut continguts en les èpoques de les pensions dels censals que dita comuna respon, que importà quinse lliures cinch sous y huyt diners, y els actes en blanch que importen dotse lliures catorse sous. Y així mateix en los contes del últim bieni no se li admeteren les partides de gastos continguts en les èpoques de les pensions dels censals que dita comuna respon, que importen trenta y una lliures y quatre diners, ni els actes en blanch, per no estar executats uns ni altres a son temps, y estos dels últims dos anys importen catorse lliures catorse sous y huyt diners, ab què per dita rahó no es diffiniren los contes. Y per ço lo dit balle y syndich, per los gastos que ocasiona la comuna en les porrogacions, dix que protestava la reintegració de aquells

contra qui fos raó y justícia. Y lo dit Francisco Martines reprotetà per ço que se li pasasen les dites partides, conforme pretenia, no se ocasionarien dits gastos de porrogacions. *De quibus et cetera. Actum* en lo porche de Quart et cètera, essent presents per testimonis Luís Clua, escrivent, y Joan Batiste, clergue, de València habitants.

DOC. 27 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.426, 1689-4-11, Quart.

Junta general per a l'elecció de síndic (renovació de Simó Cristòfol), atandador (Sebastià Sanmartín), escrivà (Pere Monsó), elets (per València, Josef Balbastre i don Félix Falcó; per Quart, Gaspar Monsó i Josef Fita; per Aldaia, Antoni Martines i Jaume Balbastre per Mislata), fixació de tatxa i sequiatge (14 s./c. any) i representació de Francisco Martines sobre partides menors dels seus sindicats (1683-1685 i 1685-1687) acceptant-li la mitat de les despeses.

Constituhits personalment en presència de mi, el notari, y testimonis davall escrits en lo porche del present loch de Quart Simó Christòfol, balle de dit loch y syndich de la céquia comuna de Quart, Gaspar Monsó, justícia de dit loch y elet de dita comuna, Pere Monsó, jurat major de dit loch y escrivà de dita comuna, Francés Ruís, jurat segon de dit loch, Joseph Fita, elet, Antoni Martines, balle de Aldaya, Jaume Andreu, balle de Alaquàs, Joan Osca, Vicent Ferrandis, Jaume Andrés, Joseph Andrés, Thomàs Folgado, Pere Joan Sanmartín, Francisco Martines,

Matheu Christòfol, Blay Ferrer, Sebastià Sanmartín, Joan Sanmartín y Balthasar Gonsales, tots regants de la céquia comuna de Quart, ajustats y congregats en lo porche del present loch de Quart, puesto destinat ahon se solen y acostumen congregat y ajustar los terratinents regants de dita comuna, convocats y congregats per Vicent Vives, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació féu, en mans y poder de Pere Joan Bordera, notari, segons acte rebut en lo dia de air, haver convocat a tots los regants de dita comuna per a el present dia, puesto y ora, ab só de trompeta y en los puestos acostumats, en virtud y execució de una provissió feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat y Regne de València, en trenta y hu de març propassat del corrent any, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor, sots dit calendari, fonch representat per lo justícia y jurats del present loch de Quart que per part del syndich y elets de la comuna de Benàcher y Faytanar en lo dia de air, al temps de fer la terna per a la extracció de syndich, se'ls representà **tinguessen per bé de confirmar lo syndicat a Simó Christòfol**, balle de dit loch de Quart, **per lo bé que aquell se havia portat** y per lo combenient que seria a la comuna, de què en tendria gran consuelo la de Benàcher y Faytanar, per lo que no feren terna nova sinó que per seguir lo mateix orde que es deu observar feyen terna dels dit Simó Christòfol, en primer loch, y en segon, Gaspar Monsó, y en tercer, a Joseph Fita, elets que eren en lo bien que finia en lo dia de huy. Y que així si els

pareixia confirmar-lo podrien, sens fer nova terna, y en cas de no voler estaven promptes de fer la terna com se acostuma. E tots, *nemine discrepante*, dixeren que venien bé en confirmar-lo al dit Simó Christòfol en lo dit syndicat. Y com fos present aquell dix que per quant lo treball és molt execiu y que era en notable perjuhí seu el acceptar-lo però que, per servir a la comuna, lo **acceptaria ab condició que se li hagués de añadir cinch lliures més de salari cascun any**, ultra de les deu que se acostuma.

E tots los sobredits y ningú discrepant vingueren bé segons y que ab tot effecte nomenaren al dit Simó Christòfol, present y acceptant, en syndich de dita comuna de Quart per a el bieni que comensa en lo dia de huy y acabarà en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció del any mil sis-cents noranta y hu, donant-li, atribuhint-li y consedint-li tot aquell poder acostumat, oportú y necessari que fins lo present dia de huy se ha donat a semblants syndichs, sens llimitació alguna, per a el bon govern de dita comuna, y així mateix a tots los pleyts llargament ab poder de substituhir et cètera. Y per los treballs se li assignà de salari cascun any quinse lliures, ço és, deu lliures per lo salari acostumat, y cinch lliures per extraordinari ad instar de arguilando, sens que puixa servir de eixemplar. Per les quals coses prometeren et cètera, obligaren et cètera, renunciaren et cètera. *Actum in portico dicti oppidi de Quart*, essent present per testimonis Francés Ionixio, llaurador de Picaña, y Gabriel Huerta, llaurador de Quart, respective habitants.

[...] Los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit al escrivà passat, que era lo dit Pere Monsó, delliberaren y determinaren confermar-lo a aquell per a el bieni que comensa en lo dia de huy y acabarà lo segon dia de Pasqua del any mil sis-cents noranta y hu, segons y que ab tot effecte, *iterum et de novo*, nomenaren al dit Pere Monsó, llaurador del dit loch de Quart, en escrivà de dita céquia comuna de Quart per a els anys mil sis-cents huytanta y nou en noranta y mil sis-cents noranta en noranta y hu, donant-li tot lo poder que a semblants escrivans se'ls ha donat y ab los mateixos benefisis y satisfació que als demás se'ls ha acostumat donar.

[...] Los quals per haver-se acabat lo temps al atandador dels rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua, que fonch lo dia de hair, se havia de fer nominació de atandador per a els dos anys vinents. Y que així tots nomenaren eo confermaren en atandador de dita comuna al dit Sebastià Sanmartín, llaurador de dit loch de Quart, per a els dos anys vinents, contadors del dia de huy en avant. Y per que lo salari acostumat de cascun any de atandador és dos lliures deu sous per atandar los rolls de dita céquia comuna han delliberat y determinat de **añadir-li una lliura deu sous ab tal que tinga obligació de atandar lo rech del Divendres** y no de altra manera. Per a lo qual se li dona tot lo poder y facultat que a semblants atandadors se'ls sol y acostuma donar.

[...] Los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps consedit als elets nomenats

en lo any mil sis-cents huytanta y set se ha de fer nominació nova de elets per dos anys contadors del dia de huy en avant, que finirà en lo segon dia de Pasqua del any mil sis-cents noranta y hu. Y així tots unànimes y concordés dixerén que nomenaven, segons que ab tot effecte nomenaven, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València a Joseph Balvastre, ciutadà, y don Félix Falcó, per a elets de Quart, Gaspar Monsó y Joseph Fita, per a elet de Aldaya a Antony Martines, balle, y per a elet de Mislata a Jaume Balvastre, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] Y sent molt més de les tres hores de la vesprada tots, unànimes y concordés y ningú discrepant, dixerén y delliberaren que tots los ereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per rahó de cequiatje y tacha catorse sous per cascuna caffisada cascun any, a saber és, set sous de cequiatje y set sous de tacha, per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiatje y tacha a dit for fan per temps dels dos anys, contadors del present mil sis-cents huytanta y nou en noranta y mil sis-cents noranta en noranta y hu, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà ha ser catorse reals per cascuna caffisada en los dits dos anys, pagadors set reals cascun any per caffisada de cequiatje y tacha antispadament en una paga.

[...] E lo dit Francisco Martines representà que havent estat syndich de dita comuna en

los anys mil sis-cents huytanta y tres en huytanta y quatre y mil sis-cents huytanta y quatre en huytanta y cinch, en après, per a el bieni següent fonch nomenat Matheu Christòfol. Y perquè entre este, el col·lector que es nomenà y la comuna se origina un pleyt per rahó de la col·lecta y el temps estava molt adelantat y corrien los càrrechs y obligacions de la comuna sens que se administràs la col·lecta, per a acudir aquells es procura intervenir tota la comuna per a que lo dit Francisco Martines acceptàs novament lo syndicat, que per tenir tota intelligència se podria col·lectar, com ab tot effecte o acceptà. Y havent donat contes del primer syndicat, passant a dar contes del segon, hu dels elets reprovà els primers contes per no haver-se trobat en ells, ab què de nou se tornaren a recórrer y sols se trobà partidetes de gastos fets de menut en les execucions de les pagues dels censals, asta en setse lliures, y uns actes en blanch asta catorse lliures, poch més o menys. Y en los contes del segon syndicat en los mateixos gastos de menut asta trenta y dos lliures y actes en blanch asta catorse lliures, poch més o menys. Per lo qual no se li han passat los contes y se ha originat pleyt. Per ço delliberaren y determinaren se li pasasen dits contes admetent-li dites partides en la mitat, perdent la altra mitat lo dit Francisco Martines, y en dita conformitat acceptà aquell.

DOC. 28 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.426, 1689-8-24, València.

Simó Cristòfol, síndic, mitjançant subhasta de Gabriel Huerta, nunci de Quart, nomena col·lector de la comuna de Quart a Joan Martines, aladrer de València, qui ha oferit 2 sous 9 diners per lliura. Transcripció dels capítols. Fiances: sa muller Elisabet Andreu, el seu fill Andreu Martines i Macià Fita, llaurador de Quart. Testimonis de Lluís Clua, escriptent, i Felip Mira, clergue. Esposa i fill firmaren el 25-8 davant els mateixos testimonis. Macià firma el 27-8 davant Andreu Tormos, llaurador d'Agullent, i Felip Mira, clergue.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importaran en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita comuna per rahó del cequiatje y tacha, a dit for de set sous per caffissada de cequiatje y set sous per caffissada de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatje que importaran dits dos anys, a rahó de dit for, mil quaranta y tres lliures, deduhint dos sous y nou diners per lliura que se ha de returar per rahó de son salari de col·lector, segons supra se ha dit.

[2] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de entregar y pagar al syndich de dita comuna lo que importarà la tacha y cequiatje del primer any en esta forma: cent lliures per a el últim dia de setembre primer vinent del corrent any, dos-centes lliures per a el dia de Nadal següent, principi del any mil sis-cents noranta, cent lliures per tot lo mes

de març dit any mil sis-cents noranta y lo restant de lo que importarà la tacha y cequiatje de dita primera añada, per tot lo mes de agost següent del mateix any mil sis-cents noranta. Y lo que importarà la tacha y cequiatje del segon any ho haja de pagar en esta forma: dos-centes lliures per tot lo mes de agost del mateix any mil sis-cents noranta, cent lliures en lo dia de Nadal següent, principi de mil sis-cents noranta y hu, cent lliures per tot lo mes de març dit any, y lo restant per tot lo mes de agost del mateix any mil sis-cents noranta y hu.

[3] Íttem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte al dit col·lector tots los nihils y gastos que haurà bestret per rahó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com ha syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li offerirà.

[4] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda que se li ha entregat dels ereters regants ab les notes de les persones que se hauran mudat, sots pena de deu lliures.

[5] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de donar en fiances y principals obligats, juntament ab ell, sens ell y a soles, a Isabet Andreu, sa muller, Andreu Martines, son fill, y Macià Fita, llaurador de Quart.

DOC. 29 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.426, 1689-10-2, Quart.

Definició del sindicat de Francisco Martines en el bienni 1685-1687.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo secentesimo octuagessimo nono die vero intititata secunda octobris. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la present ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present lloch de Quart, Simó Christòfol, balle y syndich de la comuna de Quart, Gaspar Monsó, justícia y elet, Pere Joan Sanmartín, jurat primer, Antony Fita, jurat segon, Joseph Fita, elet, Sebastià Sanmartín, Joan Sanmartín, Francisco Martines y Balthasar Gonsales, a fi y effecte de demanar conte al dit Francisco Martines, syndich que és estat de la céquia y comuna de dit lloch de Quart en los anys mil sis-cents huytanta y cinch en mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en mil sis-cents huytanta y set, los quals contes donà lo dit Martines en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de mil quaranta y tres lliures que importà la tacha y cequiatje que se imposà per a els seus dos anys del sindicat, que fonch a raó de set sous de tacha y set sous de cequiatje per caffisada, la qual summa importen aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades que es reguen de dita comuna en los dos anys que foren mil sis-cents huytanta y cinch en mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en mil sis-cents huytanta y set, 1.043 l. s.

[2] Més se fa càrrech de cinquanta lliures que es prengueren a cambi de Mónica Nomdedéu, per lo dit Francisco Martines,

Gaspar Monsó y Joseph Fita per a fira de dos de març mil sis-cents huytanta sis, 50 l. s.

[T] Que les dites partides del càrrech importen mil noranta y tres lliures.

Descàrrech.

[1] Primo per la escura de la céquia en los dos anys mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y set, segons lo **quadern fet per Pere Monsó**, escrivà que fonch en los dits dos anys del dit sindicat, **el qual quedà recòndit en lo archiu**, importà dos-centes setanta y huyt lliures catorse sous y set diners, 278 l. 14 s. 7

[2] Més donà y pagà al procurador del doctor Gaspar Félix Sifre vint lliures de la paga de juny mil sis-cents huytanta y cinch y dos sous per la època, rebuda per Jacinto Serdà en cinch de març mil sis-cents huytanta y nou, 20 l. 2 s.

[3] Més donà y pagà al dit en dit nom quaranta lliures de les pagues de dehembre y juny mil sis-cents huytanta y sis, dos lliures set sous y sis diners de gastos y dos sous del època, rebuda per Pere Bordera en vint de abril mil sis-cents huytanta y set, 42 l. 9 s. 6

[4] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures a conte de les vint lliures de la paga de dehembre mil sis-cents huytanta y sis y dos sous del època, rebuda per Vicent Clua en tretse de juliol mil sis-cents huytanta y huyt, 12 l. 2 s.

[5] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Andreu quinse lliures de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents huytanta y cinch, consemblant penció de censal en dits terminis, catorse sous de gastos y dos sous del època, rebuda per dit Clua en quatre de juny mil sis-cents huytanta y sis, 15 l. 16 s.

[6] Més donà y pagà al dit en dit nom quinse lliures de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents huytanta y sis, consemblant penció de censal en dits terminis, una lliura un sou y sis diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en deu de janer mil sis-cents huytanta y set, 16 l. 3 s. 6

[7] Més donà y pagà al dit en dit nom vint y cinch lliures de les pagues de abril y octubre mil sis-cents huytanta y cinch, consemblant penció de censal en dits terminis y una lliura de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de juny mil sis-cents huytanta y sis, 26 l. 2 s.

[8] Més donà y pagà al dit en dit nom vint y cinch lliures de les pagues de abril y octubre mil sis-cents huytanta y sis, consemblant penció de censal en dits terminis y dos lliures de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en nou de abril mil sis-cents huytanta y set, 27 l. 2 s.

[9] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Joan del Mercat vint y cinch lliures paga de agost mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y dos lliures de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y quatre de febrer mil sis-cents huytanta y sis, 27 l. 2 s.

[10] Més donà y pagà al dit en dit nom vint y cinch lliures paga de febrer mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal y dos lliures setse sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per Valero Pastor en nou de juliol mil sis-cents huytanta y sis, 27 l. 18 s.

[11] Més donà y pagà al dit en dit nom vint y cinch lliures paga de agost mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal, dos lliures sis sous de gastos y dos sous del

àpoca, rebuda per dit Clua en dihuyt de janer mil sis-cents huytanta y set, 27 l. 8 s.

[12] Més donà y pagà a don Luys Milà dotse lliures y deu sous de la paga de agost mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y tretse sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de nohembre mil sis-cents huytanta y cinch, 13 l. 5.

[13] Més donà y pagà al dit dotse lliures y deu sous de la paga de vint y cinch de febrer mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal y nou sous y sis diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de maig mil sis-cents huytanta y sis, 13 l. 1 s. 6.

[14] Més donà y pagà al dit dotse lliures y deu sous de la paga de agost mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal, dos lliures quinse sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en tretse de abril mil sis-cents huytanta y set, 15 l. 7 s.

[15] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures y deu sous de la paga de agost mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y dos de dehembre mil sis-cents huytanta y sis, 12 l. 12 s.

[16] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures y deu sous de la paga de febrer mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal, una lliura quatre sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de juny mil sis-cents huytanta y set, 13 l. 16 s.

[17] Més donà y pagà al dit en dit nom dotse lliures y deu sous de la paga de agost mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal,

una lliura quatre sous y dos diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en tres de juliol mil sis-cents huytanta y set, 13 l. 16 s. 2.

[18] Més donà y pagà al syndich del Clero de Sent Miquel deu lliures de la paga de dehembre mil sis-cents huytanta y cinch, doble penció de censal, dos lliures nou sous y quatre diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Pastor en quatre de setembre mil sis-cents huytanta y sis, 12 l. 11 s. 4

[19] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de la paga de juny mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal, dos lliures sis sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en deu de janer mil sis-cents huytanta y set, 12 l. 6 s.

[20] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de la paga de dehembre mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal, dihuysous y quatre diners de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en sis de juny mil sis-cents huytanta y set, 11 l. s. 4

[21] Més donà y pagà al dit syndich en dit nom deu lliures de la paga de juny mil sis-cents huytanta y sis, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Valero Pastor en quatre de setembre mil sis-cents huytanta y sis y una lliura dos sous quatre diners de gastos fets en la execució, que tot és 11 l. 4 s. 4

[22] Més donà y pagà al doctor Francisco Gil set lliures paga del any mil sis-cents huytanta y cinch, consemblant salari de advocat y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo primer de agost mil sis-cents huytanta y set, 7 l. 2 s.

[23] Més donà y pagà al dit set lliures paga del any mil sis-cents huytanta y sis, consemblant salari de advocat y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua dit dia, 7 l. 2 s.

[24] Més donà y pagà al syndich del Cabildo deu lliures de les pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents huytanta y cinch, consemblant penció de censal en dits terminis, dos lliures sis sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de maig mil sis-cents huytanta y sis, 12 l. 8 s.

[25] Més donà y pagà al dit en dit nom deu lliures de les pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents huytanta y sis, consemblant penció de censal en dits terminis, dos lliures deu sous de gastos y dos sous del àpoca, rebuda per Pere Joan Bordera en vint de maig mil sis-cents huytanta y set, 12 l. 12 s.

[26] Més donà y pagà a Thomàs Roig cinquanta y quatre lliures per los salaris de guarda y sobreguarda de dita comuna dels anys mil sis-cents huytanta y cinch en mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en mil sis-cents huytanta y set, per rahó de les vint y set lliures consemblant salari que li dona la comuna y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en deu de juny mil sis-cents huytanta y set, 54 l. 2 s.

[27] Més paga per nou fires del cambi de Mónica Nomdedéu y Joseph Balvastre, contants de març mil sis-cents huytanta y sis asta març mil sis-cents huytanta y huyt, 13 l. 10 s.

[28] Més pagà per lo salari del acte y dret de corredor del cambi que es prengué y se ha fet càrrech, 1 l. 4 s.

[29] Més donà y pagà a Sebastià de Sanmartín cinch lliures per los salaris de

atandador dels anys mil sis-cents huytanta y cinch en mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta sis en mil sis-cents huytanta y set, 5 l.

[30] Més donà y pagà a la curadora dels fills y hereus de Joseph Abon nou lliures setse sous a conte del alcans que lo dit Joseph Abon en los seus contes, rebuts per Joseph Romeu en tres de maig mil sis-cents setanta y huyt, quedà alcansador a la comuna y dos sous del època, rebuda per Miquel Segòbia en tretse de març mil sis-cents huytanta y nou, 9 l. 16 s. (*sic*)

[31] Més posa en data catorse lliures catorse sous y huyt diners per lo dret de tacha y cequiatje y gastos que importen quatre actes en blanch, és a saber: Francés Pons, acte per Joseph Peña en dèneu de setembre mil sis-cents huytanta y set, per quatre lliures dihuyt sous y sis diners gastos; Berthomeu del Toro, los dos de Mislata, per dèneu sous y quatre diners de tacha y cequiatje y sis sous y sis diners de gastos, acte per dit Peña en tretse de agost mil sis-cents huytanta y huyt; Joseph Folgado, de Aldaya, una lliura cinch sous y quatre diners de tacha y cequiatje y sis sous y sis diners de gastos, acte per dit Peña en huyt de octubre mil sis-cents huytanta y set; Joseph Martines, de Aldaya, sis lliures y sis sous de tacha y cequiatje y sis sous y sis diners de gastos, acte per dit Peña dèneu de dehembre mil sis-cents huytanta y set, 14 l. 14 s. 8

[32] Més al syndich, per los salaris de mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y set, quinse lliures segons època per lo mateix syndich en tretse de març mil sis-cents huytanta y nou, 15 l. s.

[33] Més al dit per los capons de mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y set, 2 l. 4 s.

[34] Més per los salaris del syndicat de Francisco Martines dels anys mil sis-cents huytanta y cinch en huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en huytanta y set, vint lliures ab més tres lliures que se li añadí per arguilando, 23 l. s.

[35] Més per los salaris de col·lector en los anys mil sis-cents huytanta y cinch en huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y sis en huytanta y set, a rahó de dos sous y huyt diners per lliura, per rahó de aquelles mil quaranta y tres lliures que importen la tacha y cequiatje de les set-centes quaranta y cinch cafisades que es reguen de dita comuna, 139 l. 1 s.

[36] Més per la dieta del syndich y del trompeta per a la extracció del syndicat de Matheu Christòfol, 3 l. 4 s.

[37] Més per la altra dieta de syndich y del trompeta per a el syndicat de Francisco Martines, 3 l. 4 s.

[38] Més per actes y delliberacions de dita comuna dels dits dos anys contenguts en una memòria, 22 l. 3 s.

[39] Més donà y pagà a Potenciana Christòfol, viuda y hereva del quòndam Joseph Abon y curadors de sos fills, nou lliures y setse sous per conte del alcans dels contes del syndicat del dit Joseph Abon y dos sous per la època, rebuda per Miquel Segòbia en tretse de març mil sis-cents huytanta y nou, 9 l. 16 s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen mil quatre lliures dos sous y sis diners, que fet llegítim

conte de les mil noranta y tres lliures del càrrech resta en estos contes acrehedora la comuna y deutor lo dit Francisco Martines de huytanta y huyt lliures dèset sous y sis diners, segons y de la manera que van referides les partides dels descàrrechs. Així dels contes del primer syndicat, rebuts per lo notari infrascrit en deu de agost mil sis-cents huytanta y set, com per los presents del segon syndicat, per ço, que al temps de pasar estos, se li impugnaren així los gastos de menut, fets en les execucions de les pencions dels censals, com dels actes en blanch, expresats en los contes del primer syndicat com en los presents, per ser culpa del dit Francisco Martines, per no haver pagat ab puntualitat aquells, havent-se quedat la administració y col·lecta per son conte per rahó de lo qual té son salari, y omició de no haver executat a son temps a les persones de qui donà per *niquils* los actes en blanch, que per dita raó es mogué a instància del dit Martines pleyt. Y ab la junta general que tingué la comuna en onse de abril proposat es delliberà que de tot lo que importàs los gastos de menut y actes en blanch se li admetés al dit Francisco Martines la mitat, de forma que dels gastos perdés la mitat cascú y dels actes en blanch restàs a càrrech de cascú cobrar-se la mitat. Y com fet llegalim conte dels gastos de manut del primer syndicat importen quinse lliures cinch sous y huyt diners y los actes en blanch dotse lliures catorse sous. Y los gastos de menut del segon y present syndicat trenta una lliures y quatre diners y els actes en blanch catorse lliures catorse sous y huyt diners, que tot junt fa la suma de setanta y tres lliures catorse sous y

huyt diners, les quals estan ya compreses per sanser en les partides dels descàrrechs, així dels contes primers com dels presents, se li admetés en virtud de dita delliberació en la mitat, que són trenta y sis lliures dèset sous y quatre diners, restant a deure lo dit Francisco Martines les restants trenta y sis lliures dèset sous y quatre diners, y estes comulades ab les dites huytanta y huyt lliures dèset sous y sis diners dels alcans importa tot lo que resta devent lo dit Francisco Martínez de estos contes la cantitat de cent vint y cinch lliures catorse sous y deu diners. Y per ço el diffinixen al dit Francisco Martines, present y acceptant lo desús dit, satisfent la dita cantitat. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum* en lo porche de Quart et cètera. *Testes sunt Thoma Roig et Gabriel Huerta, agricolae, Quart habitatores.*

DOC. 30 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.426, 1689-10-16, Quart.

Junta general de la séquia de Quart. Delliberació de la comuna sindicant a Simó Cristòfol per a pendre 4.500 lliures a censal, pagar l'obra de l'assut (300 lliures) i quitar els censals vells (4.200 lliures).

Ajustats y congregats en la sala dita lo porche del present loch de Quart Simó Christòfol, balle del present loch de Quart y syndich de la comuna dita de Quart, Gaspar Monsó, justícia de dit lloch y elet de dita comuna, Pere Joan de Sanmartín, jurat major, Gaspar Fita, jurat menor, Sebastià Sanmartín,

Joan Sanmartín y Andreu Ximeno, tots regants de dita céquia comuna de Quart, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat de València, en virtut de provissió feta per lo illustre Portantveus de General Governador de dita ciutat, en tretse dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, per a el present dia, puesto y ora, de dos a quatre de la vesprada, *precisse* que ab los que es trobaran es fes y fermàs syndicat per a pendre a censal les cantitats que haurà menester dita comuna, així per a la obra que se ha lliurat del azut com per a obs de quitar censals y altres càrrechs de dita comuna y tot ço e quant convingués, segons relació feta per lo dit Vicent de la Morena, en virtut de jurament que prestà en poder del notari infrascrit, en lo dia de ayr ell haver convocat, en virtut de dita provissió, ab só de trompeta en tots los puestos acostumats de la ciutat de València, lochs de Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquàs, a tots los terratinents regants de dita comuna, per tercera y precisa convocació, havent presehit la primera junta en virtut de la provissió feta per dit Portant veus en vint y huyt de setembre propassat, registrada en la mà judiciària de son assessor sots dit calendari, y relació de dit trompeta, feta en poder de dit e infrascrit notari en lo primer dels corrents, per a el dia dos del mateixos, en la qual per no haver agut compliment, ab acte per lo notari infrascrit, fonch porrogada ab cominació per a el dia nou dels mateixos, a la mateixa ora. Y havent presehit altra provissió feta per dit illustre Portantveus en

tres del mateixos, registrada en la mà judiciària de son assessor sots dit calendari, fonch per dit trompeta públich convocats tots los terratinents regants de dita comuna per a el dit dia de nou dels corrents ab cominació, segons relació féu en virtut de jurament, ab acte rebut per Pere Bordera notari, en lo mateix dia de nou dels corrents. Y per quant en la junta que es selebra dit dia no y hagué compliment, ab acte rebut per lo notari infrascrit, dit dia es porrogà *precisse* per a el present dia, puesto y ora, en què també ha presehit les dites provissió y convocació *precisse*. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada fonch per lo dit Simó Christòfol, balle de dit loch de Quart y syndich de la comuna, proposat que dita comuna estava sens ninguns effectes y auria menester pus de tres-centes lliures per a la obra que se està fent en lo azut, derramador y almenara y alguns alcansos que deuria, y que seria precis pendre les a cambi o a censal. Y que a ocació de respondre la comuna censals en propietat de quatre mil y dos-centes lliures y annua penció de quatre mil y dos-cents [sous] en differentes acrehedors, ço és: a dona Luysa Brisuela y de Vallterra, cinch-centes lliures en propietat y cinch-cents sous de penció; al doctor Félix Sifre, huyt-centes lliures en propietat y huyt-cents sous de penció; al Clero de Sent Andreu, dos censals, lo hu de propietat de cinch-centes lliures y penció de cinch-cents sous y lo altre de tres-centes lliures y penció de tres-cents sous; al Clero de Sent Miquel, quatre-centes lliures en propietat y quatre-cents sous de penció; al Clero de Sent Juan del Mercat, mil lliures de

proprietat y mil sous de penció; al Capítol de la Seu, administrador de la Fàbrica, dos-centes lliures de propietat y dos-centes sous de penció; al Clero de Sent Esteve, cinch-centes lliures de propietat y cinch-centes sous de penció, que per ser molts acrehedors ocasionaven a dita comuna molts gastos en les execucions cascun any sinó se'ls pagava ab molta puntualitat. Y que don Joseph de Blanes, cavaller del hàbit de Nostra Señora de Montesa y Sent Jordi de Alfama, se havia offerit donar y carregar en la dita comuna quatre mil y cinch-centes lliures a censal, ço és, quatre mil y dos-centes lliures per obs de quitar los dits censals y les restants tres-centes lliures per a el gasto que se li offeriren a dita comuna, fent gràcia de la penció per mig any, lo que pareixia de gran utilitat a dita comuna. Y si els pareixia convenient es podria fer y fermar syndicat per a fermar lo dit carregament de censal de dites quatre mil y cinch-centes lliures a favor del dit don Joseph de Blanes o altra qualsevol persona. E tots, unànimes y concordés y ningú de aquells discrepant e tota la dita comuna representant, delliberaren y determinaren que es fés y fermàs lo syndicat a favor de dit Simó Christòfol per a fer y fermar lo carregament de censal de propietat de quatre mil y cinch-centes lliures per los obs sobredits y ab condició que es retinga facultat de poder quitar de tres-centes lliures, quatre-centes lliures o cinch-centes lliures en cinch-centes lliures lo dit censal, e en lo millor modo que puga convenir. Y confessar y rebre les restants tres-centes lliures, ultra dels obs referits que importen quatre mil y dos-centes lliures, ab totes les

clàusules necessàries. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum* en lo dit loch de Quart et cètera, essent presents per testimonis Gabriel Huerta y Jaume Combes, llauradors, de dit loch de Quart habitants.

DOC. 31 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.429, 1692-8-22, Quart.

Testament publicat de Simó Cristòfol, batle de Quart.

Dicto die.

En nom de Nostre Señor Déu Jesuchrist y de la Inmaculada e sacratíssima Verge Maria, concebuda en gràcia en el primer instant de son ser físich y real, mare sua, especial advocada mia, amén. Com no hi hacha cosa més certa que la mort devenidora ni més incerta que la ora de aquella, per ço yo Simó Christòfol, batle del present loch de Quart, estant malalt en lo llit de greu malaltia corporal de la qual tem morir, emperò ab mon bon seny, paraula clara, memòria integra y manifesta loqüela y ab tal dispocissió que per la gràcia de mos béns puch dispondre y ordinar, revocant primerament, cassant y anul·lant tots y qualsevols testaments, codicil e altres últimes mies e darreres volentats encara que en aquelles hi hacha qualsevols paraules derogatòries, de les quals al present no ço recordant, ara de nou fas e ordene mon últim y darrer testament, última y darrera voluntat mia en e per la forma següent.

Primerament, elegeixch y nomene en marmessors y del present meu últim y darrer testament executors a Domingo

Comella, Matheu Christòfol y Francisco Martines, llauradors del present loch de Quart, ab vot y parer de Catharina Cubells, muller mia, als tres junts y a cascú de per ci en cas de absència, nolència o altre qualsevol impediment, dant-los y conferint-los tot lo poder que per dret, furs y privilegis del present Regne semblants marmessors se sol, deu, pot y acostuma donar, per a que puxa tants de mos béns pendre, vendre aquells y los preus rebre que basten per a fer eixecutar y cumplir les cosses y obres pies per mi davall ordenades.

Elegeixch sepultura al meu cos fahedora, quant de aquell la mia ànima sia separada, en la sepultura de la iglècia del present loch de Quart, volent que el meu cos sia vestit ab lo hàbit del pare seràfich Sent Francés, y que es prenga del convent de Sent Joan de la Ribera, pagant per aquell la cantitat acostumada, y ab la assistència que a los marmessors pareixerà.

E prenc de mos béns per ànima mia y sufrachi de tots fels diffunts cinquanta lliures moneda reals de València, de les quals, pagat que siga la caritat del hàbit y demás gasto del soterrar, vull sia distribuït per dits mos marmessors en fer dir y selebrar tantes misses resades quantes dir y selebrar se podran y allà hon ben vist los serà.

Íttem vull e man que tots mos torts, deutes e injúries sien pagats y satisfetes, aquells emperò y aquelles que ab llegítimes cautelles, públiques o privades, constarà yo ésser tengut y obligat, for de ànima y bona conciència sobre açò benignament observat.

En tots los altres béns meus e drets mobles e immobles, sehents y semovents, deutes, drets

y accions a mi pertañents e pertañer podents e devents, lluny o prop, ara de present o en lo esdevenidor, per qualsevol causa, via, manera e rahó, hereua mia pròpria universal y encara general per dret de institució a mi fas e instituheixch a Catharina Cubells, muller mia molt amada, de vida de aquella tan solament, y après dels dies de sa vida a Inés Christòfol, ma filla y de la dita Catharina Cubells, llegítima y natural y de llegítim y carnal matrimoni nada y procreada, y als fills y dessendents de aquella, la qual sempre que ben vist li sia puixa dispondre entre sos fills per a quant succeheixca el cas de morir dita muller mia, donant a uns més, a altres menys y altres no res. Y faltant dita ma filla y sos fills, sens fills o dessendents alguns, succeheixquen los fills o dessendents de mos germans per higuals parts a fer a ses voluntats.

Aquest és lo meu últim y darrer testament, últim y darrer codicil, última y darrera voluntat mia, lo qual e la qual vull valga per dret de últim y darrer testament, últim y darrer codicil, última y darrera voluntat mia e per aquella millor via, forma, modo, manera e rahó que més y millor de dret, justícia, fur y privilegi del present Regne valer puixa e dega. Lo qual fonch fet en lo present loch de Quart, a vint y dos de agost any de la Nativitat de Nostre Señor Déu Jesuchrist de mil sis-cents noranta y dos. Se+nal de mi Simó Christòfol, qui lo present meu últim y darrer testament, última y darrera voluntat mia, loe, aprobe, ratifique y confirme.

Presentes foren per testimonis a la confesió y recepció del dit testament, convocats y

demanats, Luys Clua y Joan Batiste Crespan, escriptors de València, y Francés Ruís, teixidor de lli del dit loch de Quart, respective habitants, los quals interrogats per mi Vicent Clua, notari rebedor del dit testament, si coneixien al dit testador y aquell estar en dispocissió de poder testar de sos béns, e tots responen dixeran que si, e lo dit testador dix conéixer als dits testimonis y yo dit notari conech a tots molt bé y tots a mi, dit notari.

En après, que contam quinze del mes de juny any de la Nativitat de Nostre Señor Déu Jesuchrist de mil sis-cents noranta quatre, lo preincert testament fonch per mi Vicent Clua, notari rebedor de aquell, llest e publicat ab alta e intellegible veu, de la primera línia fins la última inclusive, en la cassa hon yo dit notari vixch y habite, situada y possada en la present ciutat de València, parròquia de Sent Nicolau, y en lo carrer de la plaseta de Valencianos, a instància y requesta de Catharina Cubells, viuda y hereua en dit testament deixada e instituhida. Y en continent publicat dit testament dix que acceptava, com de fet acceptà, la herència a hella deixada ab benefici emperò de inventari, protestant que per aquell temps algú no li precórrega y que no vol ser tenguda *ultra vires hereditarias*, sinó tan solament en quant basten los béns de la herència y, finalment, de tot ço y quant li és llicít y permés protestar, requerí a mi dit notari li'n rebés acte públich per a haver-ne memòria en lo esdevenidor, lo qual li fonch rebut en València en los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Luys

Clua, escriptor, y Marco Archiles, sastre, de València habitants.

DOC. 32 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-3-23, Quart.

Junta general de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Gaspar Monsó), escrivà (mossèn Pere Sanchis), atandador (Sebastià Sanmartín), elets (per València, Nofre Isquierdo i Francisco de Abalsisqueta; per Quart, Baltasar Gonsales i Francisco Martines; per Aldaia, Antoni Martines; per Mislata, mossèn Jaume Carrió) i imposició de tatxa i sequiatge (14 s./c.). Pere Joan Sanmartín substituirà a Mateu Cristòfol com a jutge comptador en la rendició de comptes de la vídua de Simó Cristòfol.

Die xxiii martii anno a Nativitate Domini MDCLXXXIII.

Nos Mateu Christofol, bayulus et electus oppidi de Quart, Michael Martines, justitia, Antonius Fita, juratus major, Petrus Valdecabres, juratus minor et Franciscus Gil civis, syndicus cequiae comunae eiusdem oppidi, pater frater Onnufrius Calbis, presbiter, Petrus Sanchis, presbiter, Joseph Fita, electus, Franciscus Martines, Balthazar Gonsales, Petrus Joannes de Sanmartin, Ignatius Sanmartin, Andrea Ximeno, Sebastianus Sanmartin, Jacobus Torner, Joannes Sanmartin, Gaspar Monso, Onnufrius Martines et Dominicus Comella, agricultores, omnes ricantes et terras tenentes cequiae comunae de Quart, convocati et congregati in portico sive porche dicti oppidi de Quart ubi pro similibus et aliis per agendis

negotiis soluti sumus convocari et congregari, presedente convocationes per Vincentium de la Morena, preconium publicum civitatis et Regni Valentiae, sono tube, tam in civitate Valentiae quam in oppidis de Quart, Mislata, Chirivella et aliis solitis et asuetis more solito, facta ad diem et oram presentes, pulsata quinta ora vespertinae uti ipso notario infrascripto relationem fecit medio juramento et cetera sub die vigesimo primo currentis mensis et anni presedenteque provitione facta per Gerentem vices Generalis Gubernatoris eiusdem civitatis et Regni, decimo quarto die eiusdem mensis et anni registrataque in libro iuditiario domus suis assessoris sub dicto calendario habilesque et suficientes ad infrascripta et alia per agenda, pro ut moris est, totamque dictam comunam de Quart representantes, omnes unanimes et concordēs nemine nostrum discrepante, scienter et cetera cum presenti et cetera facimus, constituimus et cetera syndicum et procuratorem cequiae comunae dicti oppidi de Quart verum certum et cetera ita quod et cetera vos Gasparem Monso, agricolam, eiusdem oppidi de Quart habitatorem, presentem et cetera, dando, tribuendo et concedendo vobis omne illud posse asuetum opportunum et necessarium pro ut usque in presentem diem datum est alii syndicis tam administrandum quam accipiendum omnia bona et jura dictae comunae et, si vobis placuerit, eligendum et nominandum unum vel plures collectores et ad lites large cum posse substituendi et cetera. Et dictam nominationem syndici et procuratoris facimus per tempus duorum annorum, a saber és del present any mil sis-cents noranta y tres en

noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, cum salario quolibet anno quindecim librarum. Et dictus Gaspar Monso dixit quod acceptabat dictum syndicatum sine prejudicio jurium et emolumentorum suorum. Promittentes et cetera et pro predictis et cetera obligantes et cetera. Actum in dicto oppido de Quart et cetera. Testes sunt Michael Segobia, notarius regius, et Michael Rios, agricola, oppidi de Quart habitatores.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio die vero intitulato vigesimo tertio martii. Constituhit personalment en presència de mi el notari y testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, Matheu Christòfol, batle y elet del loch de Quart, Miquel Martines, justícia, Antoni Fita, jurat machor, Pere Valdecabres, jurat menor, Francisco Gil, ciudadà, syndich de la céquia comuna de dit loch, el pare fray Onofre Calbis, prebere, mossèn Pere Sanchis, prebere, Joseph Fita, elet, Francisco Martines, Balthazar Gonsales, Pere Joan Sanmartín, Ignacio Sanmartín, Andreu Ximeno, Sebastianus (sic) Sanmartín, Gaspar Monsó, Onofre Martines y Domingo Comella, llauradors, tots regants de la céquia y comuna de Quart, ajustats y congregats en lo porche del present loch de Quart, puesto destinat ahon se solen y acostumen congregar y ajustar los terratinents regants de dita comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació féu en mans y poder del notari infrascrit, segons acte rebut en lo dia vint y

hu dels corrents, haver convocat a tots los regants de dita comuna per a el present dia, puesto y ora, ab ço de trompeta y en los puestos acostumats, en virtut y per eixecució de una provició feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat y Regne de València, en catorse dels corrents, registrada en lo llibre judicari de la cassa de son assessor sots dit calendari, los quals dixeren que per haver acabat lo temps concedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella y, per ço, nomenaren a mosèn Pere Sanchis, prebere de dit loch de Quart, en escrivà de dita comuna per a el any mil sis-cents noranta y tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumat tenir, ab los mateixos beneficis y satisfació que a tots los demás se'ls ha acostumat donar.

[...] los quals per haver-se acabat lo temps al atandador dels Rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat, se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primer vinents, contadors de Pasqua a Pasqua de Resurrecció cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià de Sanmartín, llaurador de dit loch de Quart, segons que tots unànimes y concordés dixeren nomenaven, com ab tot efecte nomenen, al dit Sebastià Sanmartín en atandador dels Rolls de dita céquia comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar, ab lo benefici y satisfació

per son treball de dos lliures deu sous cascun any.

[...] los quals dixeren que per haver acabat lo temps concedit als elets nomenats en lo any mil sis-cents noranta y hu se ha de fer nominació nova de elets per dos anys, contadors del dia de huy en avant, que finiran en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció del any mil sis-cents noranta y cinch. Y així tots, unànimes y concordés, dixeren que nomenaven, segons y que ab tot efecte nomenen, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València, a Nofre Isquierdo y Francisco de Abalsisqueta, ciutadans; per a elets de Quart, a Balthazar Gonsales y Francisco Martines; per a elet de Aldaya, a Antoni Martines, batle, y per a elet de Mislata, a mosèn Jaume Carrió, prebere, donant-los a dits elets tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar.

[...] dixeren y delliberaren que tots los hereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per raó de cequiache y tatja catorse sous per cascuna caffisada cascun any, a saber és, set sous de cequiache y set sous de tatja per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impoció de cequiache y tatja a dit for fan per temps de dos anys, contadors del present mil sis-cents noranta y tres en noranta y quatre y mil sis-cents noranta y quatre en noranta y cinch, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà a ser catorse reals per cascuna caffisada en los dits dos anys, pagadors set reals cascun any per caffisada

de cequiache y tatja antisipadament en una paga.

[...] los quals dixeren que per quant se havien de passar los contes de la viuda del quòndam Simó Christòfol, batle de dit loch de Quart, syndich que fonch de dita comuna y del temps del seu syndicat aquella entre els elets de, y per trobar-se Matheu Christòfol elet de dita comuna, germà de dit difunt, necessitaven nomenar elet per a passar dits contes en loch de aquell a altra persona per a efecte de passar dits contes tan solament, y així tots, unànimes y concordés, dixeren que nomenaven, segons y que ab tot efecte nomenen, en elet de dita comuna, per a els sobredits contes tan solament, a Pere Joan Sanmartín de dit loch de Quart, donant-li tot lo poder necessari y qual se acostuma y sol donar a tots los demás elets.

DOC. 33 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-4-12, València.

Caterina Cubells, vídua de Simó Cristòfol, atorga època de 104 ll. 15 ss. 4 dr. a favor de Joan Martines, col·lector de la séquia, complement de major quantitat deguda de la col·lecta del bienni 1689-1691. Testimonis de Joan Baptista Crespan, escriptent, i Jeroni Bellerín, prevere, de València habitants.

Dicto die.

Sit omnibus notum quod ego Catharina Cubells, vidua et heredis Simonis Christofol, oppidi de Quart habitator, ut constat ultimo illius testamento per notarium infrascriptum

certo sub calendario recepto, scienter et gratis confiteor vobis Joanni Martines, aladrer, Valentiae habitatori presenti et vestris, quod modo infrascripto dedistis et solvistis mihi centum quatuor libras quinque solidos et quatuor denarios ad comptum majoris quantitatis per vos debitae ex collecta comuna de Quart per vos administrata annorum millessimi sexcentessimi octuagessimi noni in nonagessimi et nonagessimi in nonangessimi primum. Lo modo de la paga és que gastà y pagà a diferents que trevallaren en les escures de dits anys, segons pòlices dels escriptans de la comuna que foren en dits anys, que foren Pere Monsó y en après, per haver-se'n aquell anat a viure a València, Balthazar Gonsales, los quals són del tenor següent.

Memòria dels que ha pagat de Pere Monsó.

A Joan Sanmartín, dos lliures onse sous. A Joseph Carbonell, catorse sous. A Joseph Alcàser, setse sous. A Salvador Cordellat, dihuyt sous. A Lorens Aguilar, dotse sous. A Isidoro Sanchis, dotse sous. A Joseph Carreres, dè nau sous. A Vicent Fita, huyt sous. A Félix Ximeno, dotse sous. A Andreu Ximeno, dotse sous. A Antoni Fita, una lliura y sis sous. A Potenciana Christòfol, quinse sous. A Lorens Martí, setse sous. A Pere Cabres, sis sous. A Melchor Labrandero, sis sous. A Pere Joan Sanmartín, quinse sous. A Miquel Rios, quatre sous. A Pere Monsó, escriptà, set lliures deu sous.

Memòria dels que ha pagat ab orde de Balthazar Gonsales.

Primo a Joseph Carreres, una lliura y un sou. A Domingo Asensi, una lliura y un sou. A

Batiste Alonso, quatre lliures catorse sous. A Thomàs Losà, dos lliures un sou. A Batiste Sanchis, sis sous. A Jaume Gasent, una lliura quatre sous. A Joseph Rodrigo, una lliura deu sous. A Miquel Aparisi, tres lliures un sou. A Joseph Matheu, onse sous. A la viuda Martines, una lliura tretse sous. A Luys Alcozer, una lliura setse sous. A Isidoro Sanchis, dos lliures huyt sous. A Vicent Llosano, dotse sous. A Francés Martines, dihuyt sous. A Esteve Martines, quinse sous. A Félix Cordellat, dos lliures dos sous. A Valero Folgado, dos lliures huyt sous. A Pere Vibes, sis sous. A Vicent Alcàser, sis sous. A Vicent Andrés, tres sous. A Vicent Sanchis, tres sous. A Jacinto Ramon, sis sous. A la viuda de Pasqual Montagut, tres sous. A Joan Sanmartín, una lliura deu sous. A Batiste Arnau, tres lliures dotse sous. [A] Joan Sales, sis sous. A Antoni Gràcia, sis sous. A Joan Carsí, quinse sous. A Gràcia, de Aldaya, tres sous. A Francisco Arasola, huyt sous. A Joseph Alcàser menor, una lliura dihuyt sous. A Francisco Montagut, dos lliures. A Francés Martines, dihuyt sous. A Joan Toron, una lliura dotse sous. A Joseph Comes, tres sous. A Joseph Andrés, tres sous. A Miquel Pejuan, dotse sous. A Albino Pejuan, sis sous. A Miquel Rios menor, sis sous. A Nofre Joan, una lliura set sous. A Thomàs Puchades, dihuyt sous. A Lorens Aguilar, dotse sous. A Gregori Cabrera, dotse sous. A Vicent Porta, dèsat sous. A Vicent Peyró, sis sous. A Pere Cabres menor, dos lliures dos sous. A Joan Carsí, dihuyt sous. A Antoni Rodrigo, una lliura quatre sous. A Miquel Rios menor, dotse sous. A Miquel Christòfol, sis sous. A Gaspar Fita, quinse sous. A Joseph Fita, una

lliura deu sous. A Domingo Comella, una lliura deu sous. A Jochim Rios, sis sous. A Gerony Basques, nou sous. A Sebastià Sanmartín, sis sous. A Gabriel Bernat, dihuyt sous. A Matheu Liern, dotse sous. A Francisco Pons, sis sous. A Pasqual Fita, una lliura cinch sous. A Ojenio Ximeno, sis sous. A Matheu Christòfol, quinse sous. A Pere Joan Sanmartín, de racholes groses y primes, una lliura sis sous. A Balthazar Gonsales, escrivà, de dietes y jornals, dotse lliures dè nau sous. A Matheu Christòfol, quinse sous. A Joseph Peña, per lo salari de un acte, deu sous. A Antoni Gràcia, quatre sous. A Matheu Christòfol, quinse sous. A Pere Calues (*sic*), una lliura quatre sous. *Et quia et cetera renuntio et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes sunt Joannes Baptista Crespan, scriptor, et Hieronimus Bellerin, presbiter, Valentiae habitatores.* (Nota: el detall suma 101 lliura 3 sous).

DOC. 34 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-6-8, València.

Gaspar Monsó, llaurador de Quart, síndic de la séquia de Quart, acte de Vicent Clua en 23-3-1693, nomena col·lector de la comuna a Pere Monsó, llaurador de València, amb capacitat per a cobrar dels regants la tatxa (7 sous per cafissada i any) i el sequiatge (7 sous per cafissada i any) de dos anys, otorgar àpoques i depositar diners, comprometen-se a entregar de la col·lecta del primer any 100 ll. abans de finalitzar setembre 1693, 200 ll. per Nadal 1693 i la resta del primer any per tot el mes d'agost 1694, i

de la col·lecta del segon any, 200 ll. per tot el mes d'agost 1694, 100 ll. per Nadal 1694, 100 ll. per tot el mes de març 1695 i la resta per tot el mes d'agost 1695, prenint-li a compte tots els *nihils* i les despeses que haurà bestret fins conseguir acte en blanc, amb suport del notari, returant-se de l'última paga de cada any el seu salari a raó de 2 sous 6 diners per lliura i tornant, finida la col·lecta, la ceda del terratinents amb les notes de les persones que hauran mudat, sota pena de 10 lliures. Pere Monsó accepta i s'obliga. Testimonis de Joan Baptista Crespan, escrivent, i Pere Peña, cotxero, de València habitants.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n hacha de fer càrrech de tot lo que importaran en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita comuna per raó del cequiatje y tacha, a dit for de set sous per caffissada de cequiatje y set sous per caffissada de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatje que importaran dits dos anys, a raó de dit for, mil quaranta y tres lliures, deduhint dos sous y sis diners per lliura que se ha de returar per raó de son salari de col·lector.

[2] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de entregar y pagar al syndich de dita comuna lo que importará la tacha y cequiatje del primer any en esta forma: cent lliures per a el últim dia de agost primer vinent del corrent any, dos-centes lliures per a el dia de Nadal següent, principi del any mil

sis-centes noranta quatre, y lo restant de lo que importará la tacha y cequiatje de dita primera añada, per tot lo mes de agost següent del mateix any mil sis-centes noranta quatre. Y lo que importará la tacha y cequiatje del segon any ho haja de pagar en esta forma: dos-centes lliures per tot lo mes de agost de mateix any mil sis-centes noranta quatre, cent lliures en lo dia de Nadal següent, principi de mil sis-centes noranta y cinch, cent lliures per tot lo mes de març dit any, y lo restant per tot lo mes de agost del mateix any mil sis-centes noranta y cinch.

[3] Íttem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte al dit col·lector tots los *nihils* y gastos que aurà bestret per raó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari infrascrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li oferixca.

[4] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector en cada un any en la última paga se haja de returar lo que importará son salari de col·lector, a raó de dos sous y sis diners per lliura.

[5] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que se hauran mudat, sots pena de deu lliures.

DOC. 35 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-6-28, Quart.

Definició del sindicat de Simó Cristòfol en el bienni 1689-1691.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio die vero intitulado vigesimo octavo junii. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart el pare fray Onofre Calbis, prebere vicari, en loch del señor, Miquel Martines, justícia, Joan Sanmartín, jurat major, Gaspar Monsó, syndich, Francisco Martines, elet, Pere Joan Sanmartín, elet especial per a estos contes, a fi y efecte de demanar contes als hereus de Simó Christòfol, syndich que és estat de la céquia comuna de dit loch en lo any mil sis-cents huytanta nou en noranta y mil sis-cents noranta en noranta y hu, los quals contes per dits hereus donaren mosèn Geroni Villarín, prebere, y Blay Mirapeix, ab exprés protest de que lo dit Simó Christòfol està tengut a fer-se càrrech per sanser de la tacha y cequiatje sinó de lo que constara haver cobrat y sols se posen per sanser perquè conste del valor per sanser, ab lo qual protest y no de altra manera donen los contes en la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de mil quaranta tres lliures que importà la tacha y cequiatje dels dos anys de mil sis-cents huytanta y nou en mil sis-cents noranta y mil sis-cents noranta en noranta hu per raó de les set-cents quaranta cinch cafissades que es reguen de la comuna, a raó de catorse sous de caffisada cada any, ço és, set sous de tacha y set sous de cequiatje, ab dit protest y

no de altra manera, per ço que no l'à cobrada tota, 1.043 l. s.

[2] Per lo alcans dels contes del bieni antesedent que fonch huytanta cinch lliures dihuyt sous, 85 l. 18 s.

[3] Per les **tres milia lliures** que es reberen **de dona Lorensa Cortes y de Blanes, per lo carregament de censal** que se li fermà, ab acte rebut per lo notari infrascrit en cert calendari, de propietat de quatre mil y cinch-cents lliures per obs de quitar sols quità en dita suma de tres mil lliures y per ço se'n fa càrrech de aquelles, 3.000 l. s.

Descàrrech.

[1] Primo posa en data cent quaranta tres lliures huyt sous y tres diners que importà lo salari de col·lector de Joan Martines, a raó de dos sous y nou diners per lliura, de les mil quaranta tres lliures que importen los dos anys de la tacha y cequiatje, 143 l. 8 s.

[2] Ítem al Clero de Sent Joan del Mercat vint y cinch lliures paga del primer de agost mil sis-cents huytanta y nou, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en setse de dehembre mil sis-cents huytanta y nou, 25 l. 2 s.

[3] Ítem al Clero de Sent Esteve vint y cinch lliures pagues de febrer y agost mil sis-cents huytanta y nou, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en tretse de febrer mil sis-cents noranta, 25 l. 2 s.

[4] Ítem al syndich del Cabildo deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents huytanta y nou, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en tretse de juny mil sis-cents noranta, 10 l. 2 s.

[5] Íttem al dit deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de juny mil sis-cents noranta y hu, 10 l. 2 s.

[6] Íttem al dit deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y hu, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y dos de octubre mil sis-cents noranta y dos, 10 l. 2 s.

[7] Íttem al Clero de Sent Andreu trenta lliures pagues de abril y octubre mil sis-cents huytanta y huyt, y abril y octubre mil sis-cents huytanta y nou, per raó de les quinse lliures, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y sis de juny mil sis-cents noranta, 30 l. 2 s.

[8] Íttem al dit Clero dotse lliures deu sous paga de nou de abril mil sis-cents noranta, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en onse de juliol mil sis-cents noranta, 12 l. 12 s.

[9] Íttem al dit syndich de Sent Andreu dotse lliures deu sous paga de nou de abril mil sis-cents noranta hu, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en tretse de octubre mil sis-cents noranta y hu, 12 l. 12 s.

[10] Íttem al dit syndich dotse lliures deu sous paga de nou de octubre mil sis-cents noranta, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de mars de octubre mil sis-cents noranta y dos, 12 l. 12 s.

[11] Íttem al dit syndich set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta, doble penció de censal y dos sous del àpoca,

rebuda per dit Clua en onse de juliol mil sis-cents noranta, 7 l. 12 s.

[12] Íttem al dit syndich set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta, doble penció de censal y dos sous del àpoca [en blanc], 7 l. 12 s.

[13] Íttem al dit syndich set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta y hu, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en tretse de octubre mil sis-cents noranta y hu, 7 l. 12 s.

[14] Íttem al dit syndich set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta y hu, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de mars mil sis-cents noranta y dos, 7 l. 12 s.

[15] Íttem Thomàs Roig, guarda, cinquanta y sis lliures per lo salari de guarda y sobreguarda de la céquia dels dos anys, ab lo augment de dos lliures comprés, y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de abril mil sis-cents noranta y hu, 56 l. 2 s.

[16] Íttem a Francisco Martines, obrer de vila, cinquanta lliures deu sous y un diner a compliment de les cent lliures deu sous y un diner que aquell alcansà en sos contes, com lo demás ho tingué cedit a la Iglésia, consta àpoca per dit Clua en vint y sis de juny mil sis-cents noranta y dos sous del àpoca, 50 l. 12 s. 1

[17] Íttem al vicari de Quart, administrador de la obra de la Iglésia, vint y cinch lliures per la escura de la céquia del any mil sis-cents noranta y hu y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en vint y huyt de octubre mil sis-cents noranta y hu, 25 l. 2 s.

[18] Íttem al administrador de la obra de la Iglésia cinquanta lliures per la escura dels

anys mil sis-cents huytanta y nou y mil sis-cents noranta, segons àpoca rebuda per Vicent Guill en dotse de febrer mil sis-cents noranta y hu, 50 l. 2 s.

[19] Íttem als dits administradors de la obra cinquanta lliures per altres tantes que Francisco Martines ne féu cessió del seu alcans y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en vint y nou de juny mil sis-cents noranta, per la escura de la Iglésia dels anys mil sis-cents huytanta y sis y mil sis-cents huytanta y set, 50 l. 2 s.

[20] Íttem a Joseph Vilar huyt lliures catorse sous y sis diners per lo gasto de cabasets que es prengueren per a la escura, segons àpoca rebuda per Miquel Segòbia en vint y quatre de juny mil sis-cents noranta y hu, 8 l. 16 s. 6

[21] Íttem a Francisco Gil, syndich de la comuna, donà vint y quatre lliures dèsat sous ab àpoca rebuda per Joseph Peña en trenta hu de mars mil sis-cents noranta tres y dos sous del àpoca, 24 l. 19 s.

[22] Íttem a Miquel Segòbia, notari, una lliura deu sous per lo treball de buscar differents pagues per a **la averiguació de lo que deu pagar la comuna en les obres del asut y es trobà que de les quatre parts ne paga una de més Faytanar y les tres micheres**, consta ab albarà de dit Segòbia, 1 l. 10 s.

[23] Íttem per les fires discorregudes de la fira de dehembre mil sis-cents huytanta set fins la fira de mars mil sis-cents noranta y hu, que són catorse fires, y fan quaranta dos lliures per raó del cambi de cent lliures preses de Joseph Balbastre, les quals entregà, 42 l. s.

[24] Íttem per dihuyt lliures discorregudes de la fira de juny mil sis-cents huytanta huyt

fins la de juny mil sis-cents noranta y hu, que són dotse fires, del cambi de cinquanta lliures de Joseph Balbastre, les quals cédules ha entregat, 18 l. s.

[25] Íttem a Sebastià de Sanmartín huyt lliures, per lo atandar la aygua dels rolls del Divendres y Disapte, ço és, dos lliures deu sous cascun any per salari y una lliura deu sous de augment de dits anys per delliberació de la comuna, 8 l. s.

[26] Íttem al Clero de Sent Esteve cinquanta lliures, pagues de abril y octubre mil sis-cents noranta y hu per raó de les vint y cinch lliures consemblant penció en dits terminis, consta àpoques rebudes per lo notari infrascrit en onse de abril y vint y set de juny mil sis-cents noranta tres y quatre sous de les àpoques, 50 l. 4 s.

[27] Íttem a dona Lorensa Cortes y de Blanes quaranta cinch lliures en part de paga de les setanta cinch lliures de la paga de nohembre mil sis-cents noranta y hu, doble penció de censal com les trenta lliures aja pagat Francisco Gil, segons consta en la àpoca rebuda per dit Clua en dihuyt de joliol mil sis-cents noranta y dos, 45 l. 2 s.

[28] Íttem al Clero de Sent Andreu dotse lliures deu sous paga de nou de octubre mil sis-cents noranta y hu, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de mars mil sis-cents noranta y dos, 12 l. 2 s.

[29] Íttem li admeten en gastos deu lliures cinch sous de aquelles vint lliures deu sous que pagà Joan Martines, col·lector, en eixecutions y per resolució de la junta volgué que se li prengueren la mitat, que són dites

deu lliures cinch sous, y entregà els albarans, 10 l. 5 s.

[30] **Al Clero de Sent Miquel quatre-centes lliures, propietat de un censal ab acte de quitament** rebut per lo notari infrascrit en **lo primer de janer** mil sis-cents noranta, 400 l. s.

[31] **Al Clero de Sent Joan del Mercat mil lliures, propietat de un censal**, y quinse lliures dènou sous y dos diners de porrata **ab quitament en dènou de janer** mil sis-cents noranta per dit notari, 1.015 l. 19 s. 2

[32] Íttem a **dona Luysa Brisuela cinch-centes lliures, propietat de un censal** y set lliures quinse sous de la porrata **ab quitament** rebut per dit notari **en vint y tres de janer** mil sis-cents noranta, 507 l. 15 s.

[33] Als administradors dels béns y herència de **Inés Aparisi huyt-centes lliures, propietat de un censal ab quitament** rebut per dit notari **en quinse de febrer** mil sis-cents noranta, 800 l. s.

[34] Íttem a Vicent Sabater, obrer de vila, quaranta huyt lliures, a conte de la obra del assut y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de nohembre mil sis-cents huytanta nou, 48 l. 2 s.

[34] Íttem al dit quaranta sis lliures tretse sous y quatre diners, a conte de la obra y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en nou de janer mil sis-cents noranta, 46 l. 15 s. 4

[35] Íttem al dit trenta dos lliures sis sous y huyt diners, ço és, vint y dos lliures sis sous y huyt diners a conte de les quaranta set lliures sis sous y huyt diners de la última paga y les deu lliures y per conte de les vint lliures que li han aňadit per la millora de dita

obra y dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en tres de febrer mil sis-cents noranta, 32 l. 8 s. 8

[36] Íttem a Thomàs Flor, corredor, deu lliures per lo treball dels ajust del censal de Blanes segons recibo, 10 l. s.

[37] Íttem per los gastos del decret, pregons, quitament, carregament y dietes del carregament de censal que es fermà a dona Lorensa Cortes, segons recibo del notari infrascrit en tretse de febrer mil sis-cents noranta, 40 l. s.

[38] Íttem al procurador del doctor Gaspar Félix Sifre vint lliures paga de vint y huyt de juny mil sis-cents huytanta y nou, doble penció y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de febrer mil sis-cents noranta, 20 l. 2 s.

[39] Íttem al dit vint y una lliures tretse sous, ço és, vint lliures paga de vint y huyt de dehembre mil sis-cents huytanta nou y una lliura tretse sous per la porrata de vint y cinch dies y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de febrer mil sis-cents noranta, 21 l. 15 s.

[40] Íttem al Clero de Sent Miquel trenta lliures pagues de cinch de dehembre mil sis-cents huytanta huyt y cinch de juny y dehembre mil sis-cents huytanta nou, per raó de les vint lliures consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo primer de janer mil sis-cents noranta, 30 l. 2 s.

[41] Íttem a dona Luysa Brisuela dotse lliures deu sous paga de agost mil sis-cents huytanta nou, doble [penció de censal] y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y tres de janer mil sis-cents noranta, 12 l. 12 s.

[42] Íttem al dit Clero de Sent Miquel vint lliures pagues de cinch de dehembre mil sis-cents huytanta set y cinch de juny mil sis-cents huytanta huyt, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo primer de janer mil sis-cents noranta, 20 l. 2 s.

[43] Íttem a dona Lorensa Cortes setanta y cinch lliures paga de catorse de nohembre mil sis-cents noranta, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dihuyt de joliol mil sis-cents noranta y dos, 75 l. 2 s.

[44] Íttem a la dita setanta y cinch lliures paga de catorse de maig mil sis-cents noranta y hu, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dihuyt de joliol mil sis-cents noranta y dos, 75 l. 2 s.

[45] Íttem al pare vicari, depositari de la fàbrica, vint y cinch lliures per la escura que es fa en la sofra de Quart per a la fàbrica de la Iglésia y és del any mil sis-cents huytants huyt y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en vint y cinch de mars mil sis-cents noranta y hu, 25 l. 2 s.

[46] Íttem possa en data dènou lliures sis sous per la mitat de cent vint y un caffís de cals que es comprà per a la obra del asut, a raó de quatre sous, y ports y jornals, per ço que consta que el syndich ho ha pagat, però es deu cobrar lo excés de la comuna de Benàtjer perquè no es deu pagar per mitat sinó que paga la quarta part Benàjer y les tres restants per mitat les dos comunes, y ab este protest lo-y admeten, 19 l. 6 s.

[47] Íttem possa en data tretse lliures set sous per les dietes contengudes en la

memòria del gasto de la cals per a obra del assut que ha entregat, 13 l. 7 s.

[48] Íttem per los pregons, dietes y actes del notari infrascrit dels dos anys, 16 l. 9 s. 6

[49] Íttem per vint y tres dotsenes de cabasos y una corda per a les escures dels anys mil sis-cents huytanta set y mil sis-cents huytanta huyt, *ex qua* en los costes de aquells anys no-ls possa en descàrrech, nou lliures dotse sous y sis diners y dos sous del àpoca, rebuda per Joseph Peña en deu de mars mil sis-cents noranta y dos, 9 l. 14 s. 6

[50] Íttem pagà al notari infrascrit dèsat lliures quatre sous per los salaris y capons dels dits dos anys, per raó de les set lliures deu sous de salari y una lliura dos sous de capons y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo dia de huy, 17 l. 6 s.

[51] Íttem per la escura dels anys mil sis-cents huytanta nou en mil sis-cents noranta y mil sis-cents noranta en mil sis-cents noranta y hu, segons quadern del escrivà Balthazar Gonsales, cent cinquanta sis lliures dos sous y sis diners, 156 l. 2 s. 6

[52] Íttem per les **obres fetes en lo derramador y banastes per a asegurar lo derramador de la almenara real vella**, segons lo quadern del dit escrivà, trenta tres lliures dènau sous y deu diners, 33 l. 19 s. 10

[53] Íttem per lo salari del syndich dels dos anys, comprés lo augment, trenta lliures, 30 l.

[54] Íttem donà y pagà a Gaspar Monsó per dietes, més de les tres que estan en lo quadern, dos lliures y a Joseph Fita, dietes, dos lliures setse sous que tot suma de quatre lliures setse sous, lo qual pagà segons delliberació dels elets, 4 l. 16 s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen quatre mil dos-centes cinquanta set lliures deu sous y quatre diners que, fet llegítim conte de les quatre mil cent vint y quatre lliures y dihuyt sous del càrrech, són acrehedors los dits hereus del quòndam Simó Christòfol y deutora la comuna en cent trenta dos lliures dotse sous y quatre diners, salvo just conte. Y han entregat totes les cauteles y àpoques supra referides. Y per ço els difinixen als dits hereus restant deutora la comuna en dita quantitat. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum* en lo porche del loch de Quart et cètera. *Testes sunt Michael Segobia, notarius* de Quart, y Joan Martines, aladrer del carrer y fora el portal de Quart, respective habitants.

DOC. 36 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-6-28, Quart.

Definició dels hereus de Simó Cristòfol a Joan Martines, col·lector del bienni 1689-1691. Martines s'havia encarregat de pagar alguns creditors, salaris i despeses anotades per l'escrivà.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio die vero intitulado vigesimo octavo junii. Constituhida personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, Catharina Cubells, viuda y hereua de Simó Christòfol, syndich que és estat de la comuna y céquia de Quart en los anys mil sis-cents huytanta nou en noranta y mil sis-cents

noranta en noranta hu, a fi y effecte de demanar conte a Joan Martines, aladrer, col·lector que [és] estat de dita comuna, ab acte rebut per lo notari infrascrit en cert calendari, los quals contes donà lo dit Joan Martines en e per la forma següent.

Càrrech

[1] Primo se fa càrrech el dit Joan Martines de cinch-centes vint y una lliura deu sous que importen lo que à cobrat dels regants de dita comuna, per set-centes quaranta cinch caffisades de terra, a raó de catorse sous cascuna, en lo any mil sis-cents huytanta nou en noranta, 521 l. 10 s.

[2] Íttem cinch-centes vint y una lliura deu sous que importen lo que ha cobrat de dits regants, per les mateixes raons, en lo any mil sis-cents noranta en mil sis-cents noranta y hu, 521 l. 10 s.

Descàrrech

[1] Primo dona en descàrrech dit Martines cent quaranta tres lliures huyt sous y tres diners que importa el salari de col·lecta de dites mil quaranta tres lliures, a raó de dos sous y nou per lliura, 143 l. 8 s.

[2] Íttem vint y cinch lliures que ha pagat a mosèn Joseph Almella, syndich del Clero de Sent Joan del Mercat, consta ab àpoca rebuda per Vicent Clua en setse de dehembre mil sis-cents huytanta y nou, paga de agost de dit any y més dos sous del àpoca, señalada *numero primo*, 25 l. 2 s.

[3] Íttem vint y cinch lliures a mosèn Narbona, prebere, syndich de Sent Esteve, consta àpoca per dit notari en tretse de febrer mil sis-cents noranta, paga de dihuyt de febrer y agost mil sis-cents huytanta nou y

més dos sous del àpoca, señalada *numero secundo*, 25 l. 2 s.

[4] Íttem deu lliures que ha pagat a mosèn Bruno Lopes, prebere del Capítol y canonges de la Seu de València, consta àpoca rebuda per dit notari en tres de juny mil sis-cents noranta, pagues de Sent Joan de juny y Nadal mil sis-cents huytanta nou y més dos sous del àpoca, señalada *numero tertio*, 10 l. 2 s.

[5] Íttem deu lliures al dit mosèn Bruno en dit nom, ab àpoca per dit notari en vint de juny mil sis-cents noranta hu, pagues de Sent Joan de juny y Nadal mil sis-cents noranta y més dos sous del àpoca, señalada *numero quarto*, 10 l. 2 s.

[6] Íttem deu lliures al dit mosèn Bruno en dit nom, per les pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y hu, consta ab àpoca per dit notari en vint y dos de octubre mil sis-cents noranta dos y dos sous del àpoca, *numero quinto*, 10 l. 2 s.

[7] Íttem trenta lliures que ha pagat a mosèn Carlos Inglés, prebere, syndich del Clero de Sent Andreu, per les pagues de abril y octubre mil sis-cents huytanta huyt y abril y octubre mil sis-cents huytanta nou y dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en vint y sis de juny mil sis-cents noranta, *numero sexto*, 30 l. 2 s.

[8] Íttem dotse lliures deu sous que ha pagat al dit mosèn Carlos Inglés, per la paga de nou de abril mil sis-cents noranta y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en onse de juliol mil sis-cents noranta, *numero septimo*, 12 l. 12 s.

[9] Íttem dotse lliures deu sous que ha pagat a mosèn Bernardo Nogués, syndich de Sent Andreu, per la paga de nou de abril mil sis-

cents noranta y hu y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en tretse de octubre mil sis-cents noranta y hu, señalada *numero octavo*, 12 l. 12 s.

[10] Íttem dotse lliures deu sous que ha pagat al dit mosèn Nogués, en dit nom, paga de nou de octubre mil sis-cents noranta y hu y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en quatre de janer mil sis-cents noranta y dos, señalada *numero nono*, 12 l. 12 s.

[11] Íttem set lliures deu sous que ha pagat al dit mosèn Nogués per la paga de nohembre mil sis-cents noranta y hu y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en quatre de mars mil sis-cents noranta y dos, señalada número deu, 7 l. 12 s.

[12] Íttem set lliures deu sous al dit mosèn Nogués, en dit nom, per la paga de maig mil sis-cents noranta y hu y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en tretse de octubre mil sis-cents noranta y hu, señalada número onse, 7 l. 12 s.

[13] Íttem set lliures deu sous que ha pagat al dit mosèn Inglés (*sic*), en dit nom, per la paga de maig mil sis-cents noranta y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en onse de juliol mil sis-cents noranta, señalada número dotse, 7 l. 12 s.

[14] Íttem cinquanta sis lliures que à pagat a Thomàs Roig, guarda de dita céquia, y més dos sous del àpoca rebuda per dit notari en quatre de abril mil sis-cents noranta y hu, número tretse, 56 l. 2 s.

[15] Íttem cinquanta lliures deu sous y un diner que ha pagat a Francisco Martines, obrer de vila, y més dos sous del àpoca rebuda per dit notari en setse de juny mil sis-

cents noranta, señalada número catorse, 50 l. 12 s. 1

[16] Íttem vint y cinch lliures que ha pagat al pare fray Onofre Calbis, vicari de la parrochial de Quart, y més dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia, notari, en vint y huyt de octubre mil sis-cents noranta y hu, señalada número quinse, 25 l. 2 s.

[17] Íttem cinquanta lliures que ha pagat [a] Antoni Fita, colector de la fàbrica de dit loch de Quart, y més dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Guill, notari, en dotse de febrer mil sis-cents noranta y hu, señalada número setse, 50 l. 2 s.

[18] Íttem cinquanta lliures que ha pagat al dit Fita, en dit nom, y més dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en vint y nou de juny mil sis-cents noranta, señalada número dèsat, 50 l. 2 s.

[19] Íttem huyt lliures catorse sous y sis diners que ha pagat a Joseph Vilar, espardeñer, per cabasos per a la escura de dita céquia y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en vint y quatre de juny mil sis-cents noranta y hu, señalada número dihuyt, 8 l. 16 s. 6

[20] Íttem vint y quatre lliures dèsat sous que ha pagat a Francisco Gil, syndich de dita comuna, y més dos sous del àpoca, rebuda per Joseph Peña, notari, en trenta y hu de mars mil sis-cents noranta tres, señalada número dènat, 24 l. 19 s.

[21] Íttem huytanta una lliura huyt sous y quatre diners que ha entregat al dit quòndam Simó Christòfol, syndich de dita comuna, así per ses mans com per mans de differentes persones, consta ab albarà de contes pasades entre parts de la dita Cathalina y del dit

Martines y fermat de differentes mans en dèsat de maig mil sis-cents noranta y tres, señalada número vint, 81 l. 8 s. 4

[22] Íttem una lliura deu sous que ha pagat a Miquel Segòbia, notari, per lo delliberat en la junta general de dita comuna, consta ab albarà fermat de la mà del dit en dènat de febrer mil sis-cents noranta y hu, señalat número vint y hu, 1 l. 10 s.

[23] Íttem quaranta dos lliures que ha pagat a Joseph Balbastre per les fires del cambi, consta en dotse lletres y una que es quedà, que es la última, a tres lliures cascuna y una lliura que en la última lletra confessà tenir a conte de la fira següent, señalades número vint y dos, 42 l. s.

[24] Íttem dihuyt lliures que ha pagat a Mónica Nomdedéu de les fires del cambi, consta en dotse lletres a una lliura deu sous cascuna, señalades número vint y tres, 18 l. s.

[25] Íttem huyt lliures que ha pagat a Sebastià Sanmartín, consta ab albarà fermat de la sua mà en vint y tres de mars mil sis-cents noranta tres, señalat número vint y quatre, 8 l. s.

[26] Íttem dotse lliures deu sous que à pagat a mosèn Narbona, syndich de Sent Esteve, per la paga de febrer mil sis-cents noranta hu y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en onse de abril mil sis-cents noranta y tres, señalada número vint y cinch, 12 l. 12 s.

[27] Íttem quaranta cinch lliures que ha pagat a dona Lorenza Cortes y de Blanes y més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua, notari, en dihuyt de abril mil sis-cents noranta y dos, señalada número vint y sis, 45 l. 2 s.

[28] Íttem dè nau lliures huyt sous y sis diners que ha pagat a la dita dona Lorenza Cortes y de Blanes y més dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua, notari, en [en blanc] de [en blanc] mil sis-cents noranta y tres, señalada número [en blanc], 19 l. 10 s. 6

[29] Íttem cent vint y cinch lliures dotse sous y huyt diners que per orde dels escrivans a pagat y pres en conte a diferents persones que han treballat en les escures de dita céquia, consta ab àpoca rebuda per dit Clua en [en blanc] de [en blanc] mil sis-cents noranta tres y més quatre sous per dita àpoca, señalada número [en blanc], 125 l. 16 s. 8

[30] Íttem trenta set lliures deu sous que ha pagat a mosèn Narbona, syndich de Sent Esteve, per les pagues de abril y octubre mil sis-cents noranta y octubre mil sis-cents noranta y hu y més dos sous de la àpoca, rebuda per dit notari en [en blanc] de [en blanc], 37 l. 10 s. (*sic*)

[31] Íttem vint lliures que ha pagat a mosèn Bernardo Nogués, syndich de Sent Andreu, pagues, ço és, dotse lliure deu sous de la paga de nou de octubre mil sis-cents noranta hu y set lliures deu sous de la paga de nohembre de dit any y més dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en quatre de mars mil sis-cents noranta dos, señalada número [en blanc], 20 l. 2 s.

[32] Íttem nou lliures dotse sous que lo dit Simó Christòfol cobrà de Joan Peris Perdiguier, consta ab albarà fernet en dotse de nohembre mil sis-cents noranta, señalat número trenta y dos, 9 l. 12 s.

[33] Íttem deu lliures cinch sous de gastos que ha pagat a diferents eixecutors per conte

de la comuna, consta ab albarans dels oficials en una memòria, 10 l. 5 s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen mil onse lliures setse sous y quatre diners, que fet llegítim conte de les mil quaranta tres lliures dit càrrech queda deutor lo dit Joan Martines a la dita Catharina Cubells, en dit nom de hereua, de trenta una lliura tres sous y huyt diners, salvo just conte, y ha entregat totes les cautelles *supra* referides. Y per ço el deffineix la dita Catharina Cubells al dit Joan Martines, satisfent dites trenta una lliures tres sous y huyt diners. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum Quart et cetera. Testes sunt Hieronymus Bellerin, presbiter Valentiae, et Michael Segobia, notarius oppidi de Quart, respective habitatores.*

DOC. 37 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.430, 1693-8-16, Quart.

Junta general de la séquia de Quart. Acorden pendre a censal fins a 450 lliures per cancel·lar dos cambis de 100 i 50 lliures, pagar 132 lliures 12 sous 4 diners de l'alcanç del sindicat de Simó Cristòfol i l'obra de l'almenara i derramador, estimada en 150 lliures, autoritzant al síndic Gaspar Monsó a fer dit carregament i establint una tatxa extraordinaria de 16 sous per cafissada, pagadora en sant Joan 1694.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio die vero intitulado decimo sexto augusti. Ajustats y

congregats en la sala dita lo porche del present loch de Quart, Matheu Christòfol, batle del present loch de Quart, Miquel Martines, justícia, Gaspar Monsó, syndich, Joan Sanmartín, jurat major, mosèn Pere Sanchis, escrivà, Francisco Martines, elet, Balthazar Gonsales, elet, Pere Joan Sanmartín, Francisco Gil y Andreu Ximeno, tots regants de dita céquia comuna de Quart, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat de València, en virtut de provició feta per lo noble llochinent de Portantveus de General Governador de dita ciutat, en [en blanc] dels corrents, registrada en la mà judiciària de la cassa de son assessor sots dit calendari, per a el present dia, puesto y ora, de tres a cinch de la vesprada *presisse* que ab los que es trobarien es fés y fermàs syndicat per a pendre a censal les cantitats que aurà menester dita comuna, així per a la obra que se ha de fer en la céquia almenara y derramador o impossar retacha y tot lo demás que convinga ...

Y com fos ora tarda y molt més de les cinch ores de la vesprada fonch, per lo dit Gaspar Monsó, syndich de dita comuna, propossat que dita comuna estava sens ninguns effectes ans bé, segons la diffinició que, ab acte [rebut] per lo notari infrascrit en vint y huyt de juny mil sis-cents noranta y tres, es féu als hereus de Simó Christòfol del syndicat que rigqué de dita comuna dels anys mil sis-cents huytanta nou en noranta y mil sis-cents noranta en noranta y hu, restà devent la comuna cent trenta-dos lliures dotse sous y quatre diners; y més cent lliures que lo dit quòndam Simó Christòfol, Gaspar Monsó y

Joseph Fita, syndich y elets que foren en los anys mil sis-cents huytanta set en huytanta huyt y mil sis-cents huytanta huyt en huytanta nou, per necessitar la comuna prengueren a cambi de Joseph Balbastre, ab sota escrita de Vicent Batos per a fira de setembre mil sis-cents huytanta set, ab lletres despachades a Medina del Campo per la cassa de fira de Bartholomé Garcia, fermades per Joseph Làser, corredor, en virtut de procura feta per aquells y rebuda per Francisco Vila en dos de joliol mil sis-cents huytanta y set. Y així mateix cinquanta lliures que Francisco Martines, Gaspar Monsó y Joseph Fita, syndich y elets respective que foren de dita comuna en los anys mil sis-cents huytanta y cinch en huytanta sis y mil sis-cents huytanta sis en huytanta set, prengueren a cambi de Mónica Nomdedéu, ab sota escrita de Joseph Balbastre per a fira de dos de mars mil sis-cents huytanta y sis, ab lletres despachades a Medina del Campo per la cassa de fira de Bartholomé Garsia, fermades per Vicent Escrivà, corredor, en virtut de procura feta per aquells y rebuda per Francisco Vila en vint y hu de dehembre mil sis-cents huytanta y cinch. Y se oferirà pus de cent cinquanta lliures, poch més o menys, per a la obra que se ha de fer en la almenara y derramador de la céquia. Y que seria precís o pendre a cambi cent cinquanta lliures per a dita obra y més cent trenta dos lliures dotse sous y quatre diners per a el dit alcans o pendre a censal asta quatre-centes cinquanta lliures, que pareix auria bastant per a tot lo desús dit, perque encara que es volgués impossar tacha esta no es podria cobrar ab la puntualitat que

necessita la urgència que corre haver de satisfer y acudir a dites cosses. Y més tenint persona que oferia donar a censal dites quatre-centes cinquanta lliures, fent gràcia de la primer micha añada de la pençió, ab calitat que no se li pogués quitar que no passasen deu anys y si es quitàs en ans degués la comuna reintegrar la micha añada de pençió que se havia fet de gràcia.

E tots, unànimes y concordes y ningú de aquells discrepant y tota la dita comuna representant, delliberaren y determinaren que es fés y fermàs syndicat a favor de dit Gaspar Monsó per a fer y fermar carregament de censal asta en suma de quatre-centes cinquanta lliures a favor de la persona ab qui aquell convindrà y ben vist li serà que done dita cantitat, la qual convertixca en les cosses sobredites ab totes les clàusules necessàries y oportunes.

Y així mateix tots, unànimes y concordes y ningú de aquells discrepant e tota la dita comuna representant, delliberaren y determinaren que per quant no es raó que de cada any es vacha empeñant la comuna, per no abastar los effectes als càrrechs ordinaris, pues **la experiència mostra que en cada syndicat se ha de pendre a cambi y los syndichs tots acaben acrehedors y deu tota la comuna**, es posse una tacha super numerària ultra de la imposada per a el corrent bieni, la qual haja de ser de setse sous per cascuna cafissada de les que es reguen de dita comuna, per una vegada tan solament, pagadors per a el dia de Sent Joan mil sis-cents noranta y quatre y donant facultat y ple poder al dit Gaspar Monsó per a que puixa per si a soles nomenar col·lector

de dita tacha a la persona qui per menys la col·lectarà presehint subastació. *De quibus et cetera. Actum* en lo dit loch de Quart et cètera essent presents per testimonis Joan Roca y Pere Valdecabres, llauradors del dit loch de Quart habitants.

DOC. 38 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.431, 1694-8-29, Quart.

Definició del sindicat de Francisco Gil en el bienni 1691-1693.

Die XXVIII augusti anno a Nativitate Domini MDCLXXXIII.

Anno a nativitate domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quarto die vero intitulado vigesimo nono augusti.

Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públic de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, el pare fray Onnofre Calbis, vicari en loch del señor, Pere Joan Sanmartín, justícia, Jaume Cortés, jurat major, Joseph Carbonell, jurat segon, Gaspar Monsó, syndich, Francisco Martines y Balthasar Gonsales, elets, Joseph Fita, escrivà, a fi y efecte de demanar contes a Francisco Gil, syndich que és estat de la céquia comuna de dit loch de Quart, en los anys mil sis-cents noranta hu en noranta dos y mil sis-cents noranta dos en mil sis-cents noranta tres, los quals contes dona fent-se càrrech de lo que ha importat la tacha y cequiatje en dits dos anys y demés que ha entrat en son poder en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de mil quaranta tres lliures que importa la tacha y cequiatje dels dos anys de mil sis-cents noranta hu en noranta dos y mil sis-cents noranta dos en noranta tres, per raó de les set-cents quaranta sinch caffisades de terra que es reguen de la comuna, a raó de catorse sous per caffisada cada any, so és, set sous de tacha y set sous de cequiatje, 1.043 l. s.

[2] Íttem se fa càrrech de vint-i-quatre lliures dèsat sous que, ab àpoca rebuda per Joseph Peña en vent-i-hu de març mil sis-cents noranta tres, rebí del syndich antesedent, 24 l. 17 s.

[3] Íttem se fa càrrech de una lliura de un dany en la almenara real, 1 l. s.

[4] Íttem se fa càrrech de cent lliures que Francisco Gil y Matheu Christòfol prengueren a cambi de Agostina Bordera, ab sota escrita de Gaspar Mey, per a fira de dehembre mil sis-cents noranta y dos, llesves de la casa de fira de Bartholome Garcia fermades per Vicent Villacampa, corredor, en virtud de [procura] rebuda per Vicent Clua en vint-i-sinch de octubre mil sis-cents noranta dos y carta de guardadany a favor de dit Mey, rebuda per dit notari dit dia, 100 l.

Descàrrech.

[1] Primo a dona Lorenza Cortes y de Blanes, trenta lliures a complement de les setanta sinch lliures paga de nohembre mil sis-cents noranta hu, doble penció de censal com les quaranta sinch lliures agués pagat Simó Christòfol y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en digüit de juliol mil sis-cents noranta y dos, 30 l. 2 s.

[2] Íttem a la dita cent sinquanta lliures pagues de maig y nohembre mil sis-cents

noranta dos, consemblant penció de cençal en dits terminis y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèsat de agost mil sis-cents noranta tres, 150 l. 2 s.

[3] Íttem al syndich del Cabildo, administrador de la Fàbrica, deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta dos, consemblant penció de cençal en dits terminis y dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en vint-i-nou de abril mil sis-cents noranta quatre, 10 l. 2 s.

[4] Íttem al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures deu sous paga de febrer mil sis-cents noranta dos, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en deu de abril mil sis-cents noranta dos, 12 l. 12 s.

[5] Íttem al dit syndich dotse lliures deu sous paga de agost mil sis-cents noranta dos, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint-i-sinch de octubre mil sis-cents noranta dos, 12 l. 12 s.

[6] Íttem al dit syndich dotse lliures deu sous paga de febrer mil sis-cents noranta tres, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en lo primer de juliol mil sis-cents noranta tres, 12 l. 12 s.

[7] Íttem al pare fray Onofre Calbis, vicari y fabriquer de la Iglésia, vint-i-sinch lliures y **són per a la escura que tots los anys fan los del lloch per a la fàbrica en la sofra** y és del any mil sis-cents noranta dos y dos sous del àpoca, rebuda per Joseph Peña en nou de juliol mil sis-cents noranta dos, 25 l. 2 s.

[8] Íttem al dit, vint-i-sinch lliures per les raons sobredites y és del any mil sis-cents noranta y tres y dos sous del àpoca, rebuda

per dit Peña en dos de juliol mil sis-cents noranta quatre, 25 l. 2 s.

[9] Íttem a Thomàs Roig, sinquanta quatre lliures per les pagues eo salaris de guarda y sobreguarda de la comuna dels anys mil sis-cents noranta hu en mil sis-cents noranta dos y mil sis-cents noranta dos en noranta tres que finí en Pasqua de Resurrecció dit any y dos sous del àpoca, rebuda per dit Peña en vint-i-sinch de maig mil sis-cents noranta y tres, 54 l. 2 s.

[10] Íttem a Sebastià de San Martín güit lliures per les pagues eo salaris de atandador de dits dos anys, consta ab recibo fermat de sa mà en digüit de dehembre mil sis-cents noranta y tres, 8 l. s.

[11] Íttem al col·lector de Sent Andreu vint-i-sinch lliures pagues de abril y otubre mil sis-cents noranta y dos, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en vint-i-nou de agost mil sis-cents noranta quatre, 25 l. 2 s.

[12] Íttem al col·lector de Sent Andreu quinse lliures pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y dos, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint-i-güit de agost mil sis-cents noranta quatre, 15 l. 2 s.

[13] Íttem a Vicent Clua, notari, dèsat lliures quatre sous pagues de mil sis-cents noranta dos y mil sis-cents noranta tres per raó de les set lliures deu sous, consemblant salari y una lliura dos sous de capons y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint-i-güit de agost mil sis-cents noranta quatre, 17 l. 6 s.

[14] Íttem donà y pagà a Agostina Bordera vint-i-tres lliures dos sous per les fires de un cambi de cent lliures preses per a fira de

dehembre mil sis-cents noranta dos y són de dita fira fins la fira de juny passat del corrent any, una lliura sis sous per lo salari dels actes y setse sous al corredor, 23 l. 2 s.

[15] Íttem al notari infrascrit dè nau lliures un sous y sis dinés per los gastos de pregons, provicions y altres de plets, dietes y actes tocants a pagar a la comuna en lo seu bieni, consta ab la memòria y recibo del dit Clua en vint-i-sis de agost mil sis-cents noranta quatre, 19 l. 1 s. 6

[16] Íttem se li admet en descàrrech tres lliures quatre sous y sis dinés que pagà a Thomàs Royo y Andreu Climent, per una execució despachada a instància de Joseph Insa, procurador de dona Lorenza Cortes, de pagues de temps del syndich antesedent, consta ab albarà fet en sis de febrer mil sis-cents noranta dos, 3 l. 4 s. 6

[17] Íttem per lo **gasto del refresch el dia de la extracció del sindicat** a Gaspar Monsó, 1 l. 10 s.

[18] Íttem per lo salari de syndich dels dos anys vint lliures, 20 l. s.

[19] Íttem per lo salari de col·lector la tacha y cequiatje en dits dos anys a raó de dos sous y sis dinés per lliura, val cent trenta lliures set sous y sis dinés, 130 l. 7 s. 6

[20] Íttem per **la faena que es féu en la estacada y torrechó en lo any mil sis-cents noranta hu**, segons lo conte del escrivà en lo quadern primer número hu, inporta cent setanta lliures sis nous y toca a Quart, 85 l. 3 s.

[21] Íttem **per derrocar y faena que se ha fet en los archs**, segons dit quadern número dos, inporta cent vint-i-nou lliures quatre sous, toca a Quart, 64 l. 12 s.

[22] Íttem per desgolar en lo primer any, segons dit quadern número tres, inporta sinquanta sis lliures tres sous y sis dinés, toca a Quart, 28 l. 1 s. 9

[23] Íttem per desgolar en lo any mil sis-cents noranta dos, segons lo quadern segon número quatre, importa setanta set lliures, toca a Quart, 38 l. 10 s.

[24] Íttem **per la banastada que es féu en la céquia y chirar lo riu en lo any mil sis-cents noranta hu**, segons lo conte del escrivà tercer quadern número sinch, importa tre-cents quaranta una lliura deu sous, que la mitat és, 170 l. 15 s.

[25] Íttem **per la banastada sobredita**, segons lo conte del quadern quatre número sis, importa dos-cents güitanta una lliura tretse sous y sis dinés y toca a Quart , 140 l. 16 s. 9

[26] Íttem per **desbrosar y treballar en la engolfa**, segons lo conte del quadern sinch número set, importa sinquanta sis lliures nou sous, toca a Quart, 28 l. 4 s. 6

[27] Íttem per la escura del any mil sis-cents noranta dos, segons memòria del escrivà en lo quadern sis número set, 173 l. 4 s.

[28] Íttem per la escura del any mil sis-cents noranta tres, segons memòria del escrivà en lo quadern set número güit, 79 l. 3 s.

[29] Íttem **per la obra dels archs** y escura michera, segons conte del escrivà en dit quadern set número nou, importa setanta tres lliures deu sous y tres dinés, toca a Quart, 36 l. 15 s. 2

[30] Íttem per **dos puchades als Castells el syndich y guarda** en dits anys, 12 l. s.

[31] Íttem per **dos vegades de puchada al asut de Moncada a rebre el aigua dels Castells**, l. 16 s.

[32] íttem **per guardar la aigua de nit des de la almenara del Racó asta Sent Onofre, huyt tandes a tres hòmens, que cada tanda són dos nits, a raó de set sous cada home** segons delliberació dels elets **per la inquietut que es seguia de furtrar la aigua los de [Manises]**, importen les güit tandes a raó cascuna de dos lliures dos sous, 16 l. 16 s.

[T] Que totes les partides del descàrrech acumulades importen mil quatre-cents setanta lliures set sous y huyt diners, que fet llegítim conte de les mil cent seixanta huyt lliures y dèsat sous del càrrech és acrehidor lo dit Francisco Gil, y deutora la comuna de Quart, en tre-sentes una lliures deu sous y huit diners, salvo just conte. Y ha entregat totes les cauteles y àpoques y quaderns de la obra y escures de la céquia *supra* referits. Y per sò el diffinixen restant deutora la comuna en dita cantitat. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum* en lo porche de dit loch de Quart et cètera. *Testes sunt* Félix Cordellat y Martí Bendicho, llauradors, del present lloch de Quart habitants.

DOC. 39 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.432, 1695-2-6, Quart.

Junta general de la séquia de Quart. Delliberació de la comuna apoderant Gaspar Monsó per a pendre 400 lliures a censal per pagar l'alcanç del sindicat de Francisco Gil (1691-1693) i cancel·lar el canvi d'Agustina Bordera. Acudeixen batle i justícia.

*Die sexto februaryi anno a Nativitate Domini
MDCLXXXV.*

*Anno a Nativitate Domini millesimo
sexcentesimo nonagesimo quinto die vero
intitulato sexto februaryi.* Ajustats y
congregats en la sala dita lo porche del
present loch de Quart el pare fray Onofre
Calbis, prebere de la orde de Sent Visent de
la Roqueta, vicari del present loch de Quart,
en loch y per lo reverent pare fray Domingo
Pagueroles, majoral y señor de dit loch,
Matheu Christòfol, batle, Francisco Rios,
justícia, Jaume Cortés, jurat major, Gaspar
Monsó, syndich de la céquia comuna de
Quart, Balthazar Gonsales, elet, Joan
Sanmartín y Blay Mirapeix, tots regants de
dita céquia comuna de Quart, convocats y
congregats per Vicent de la Morena,
trompeta públich de la ciutat de València, en
virtud de provició feta per lo noble loctinent
de Portantveus de General Governador de la
dita ciutat en quatre dels corrents, registrada
en lo llibre judiciari de la cassa de son
assessor sots dit calendari, per a el present
dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la
vesprada presisse que ab los que es trobaran
es passará a tractar y delliberar modo per a
pagar tres-centes una lliura deu sous y huyt
diners que deu la comuna a Francisco Gil del
alcans dels contes del seu syndicat y cent
lliures que prengueren a cambi per a un
rompiment de la céquia y en cas de
delliberar que es prenguen a censal poder fer
y fermar lo syndicat fent rebre qualsevols
actes segons relació feta per lo dit Vicent de
la Morena, en virtud de jurament que prestà
en poder del notari infrascrit a Nostre Señor

Déu Jesuchrist en lo dia cinch dels corrents,
ell haver convocat en virtud de dita provició
ab ço de trompeta en tots los puestos
acostumats de la ciutat de València, lochs de
Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquàs a
tots los terratinents regants de dita comuna
per tercera y presissa convocació. Y com fos
ora tarda y molt més de les quatre ores de la
vesprada fonch per lo dit Gaspar Monsó,
síndich de dita céquia comuna, propossat
que dita comuna estava sens ninguns effectes
y debent a Francisco Gil tres-centes lliures
deu sous y huyt diners de alcans del bieni de
son syndicat, que fonch en los anys mil sis-
cents noranta hu en noranta y dos y noranta
dos en noranta tres, segons constava ab lo
acte de diffinició rebut per lo notari infrascrit
en vint y nou de agost mil sis-centes noranta-
quatre. Y més cent lliures que lo dit Francisco
Gil y Matheu Christòfol, elet en dit bieni,
prengueren a cambi per conte de la comuna
de Agostina Bordera, fent procura per a
fermar les lletres a Joan Aliaga, corredor, ab
acte rebut per lo notari infrascrit en vint y
cinch de octubre mil sis-centes noranta-dos,
perquè per a acudir al reparo de un
rompiment de la céquia lo syndich de la
comuna de Benàcher y Faytanar, com a
interessada dita comuna y michera en
higuals gastos, cominà per justícia per lo
tribunal de la Governació per a que acudís al
reparo de dita obra en lo que li tocava alias
que a ses costes ho faria la dita comuna de
Benàcher, per la qual raó y no tenir effectes
la comuna de Quart agueren de pendre dit
cambi. Y que així vessen y determinassen
modo per a poder pagar dites cantitats, per
que es volia eixecutar per aquelles y

ocasionaria grans gastos y no hi havia efecte per a pagar, **ya fóra imposit tachá, pendre a cambi o a censal.** E tots, unànimes y concordés y ningú de aquells discrepant e tota la dita comuna representant, delliberaren y determinaren que es prengué a censal fent y fermant sindicat a favor del dit Gaspar Monsó per a fer y fermar carregament de censal asta en suma de quatre-centes lliures a favor de la persona ab qui aquell convindrà y ben vist li serà que done dita cantitat. La qual converteixca en les cosses sobredites ab totes les clàusules necessàries y oportunes. *De quibus et cetera.* Actum en la sala eo porche de dit loch de Quart et cètera essent presents per testimonis Vicent Alcàser y Joan Conde, llauradors de Quart habitants.

DOC. 40 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.432, 1695-4-4, Quart.

Junta general de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Baltasar Gonsales), escrivà (Francisco Martines), atandador (Sebastià Sanmartín), elets (per València, don Joan Caldes i Thimoteo Rocher; per Quart, Joan Sanmartín i Francisco Martines; per Aldaia, Tomàs Folgado; per Mislata, Miquel Pejuan) i imposició de tatxa i sequiatge (16 s./c.).

Die quarto aprilis anno a Nativitate Domini MDCLXXXV.

Nos pater phrater Onnufrius Calbis, presbiter presenti oppidi de Quart, loco et pro reverendi patris phratri Dominici Pagueroles, ordinis et religionis Sistersientis ac Conventus Sancti

Vincentii de la Roqueta mayoralis et domini dicti oppidi de Quart, Matheus Christofol, bayulis, Franciscus Ruis, justitia, Jacobus Cortes, juratus primarius, Joseph Carbonell, juratus secundus, Gaspar Monso, syndicus cequiae comunaee de Quart, Franciscus Martines, electus, Blasius Mirapeix, Petrus Sanches presbiter scriba, Joannes Sanmartin, Sebastianus Sanmartin, Ignatius Sanmartin, Thelesforus Fita, Petrus Sanmartin, Joseph Abon et Antonius Ximeno, omnes ricantes et terrastenentes cequiae comunaee de Quart, convocati et congregati in Portico sive porche dicti oppidi de Quart, ubi pro similibus et aliis per agendis negotiis soliti sumus convocari et congregari, presedente convocacione per Vincentium de la Morera, preconium publicum civitatis et Regni Valentiae quod in oppidis de Quart, Mislata, Chirivella et aliis solitis et assuetis more solito facta ad diem et oram praesentes pulsata quarta ora vespertine ut ipse notorio infrascripto relationem fecit medio juramento et cetera sub die tertio currentis mensis et anni, presedenteque provitione facta per nobilem Locum tenentem Generalis Gubernatoris eiusdem civitatis vigesimo sexto die martii praeteriti currentis anni, registrataque in libro juditiario domus sui assessoris sub dicto calendario, habilisque et sufficientes ad infrascripta et alia per agenda pro ut moris est totamque dictam comunam de Quart representantes, omnes unanimes et concordés nemine nostrum discrepantes scienter et cetera cum presenti et cetera facimus, constituimus syndicum et procuratorem cequiae comunaee dicti oppidi de Quart verum certum et cetera ita quod et cetera vos Balthazarem Gonsales, civem,

eiusdem oppidi de Quart habitatorem, absentem et cetera, dando, tribuendo et concedendo vobis omne illud posse asuetum opportunum et necessarium pro ut usque in presentem diem datum est alii syndicis tam administrandum quam accipiendum omnia bona et jura dictae comuna et si vobis placuerit, eligendum et nominandum unum vel plures collectorem seu collectores et ad lites large cum posse substituendi et cetera. Et dictam nominationem syndici et procuratoris facimus ad tempus duorum annorum a die presenti computandorum et cum salario asueto promittentes et cetera. Et pro praedictis et cetera obligantes et cetera. Actum in portico dicti oppidi de Quart et cetera. Testes sunt Michael Losano et Joannes Gil, agricolae, oppidi de Quart habitatores.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo quinto die vero intitulado quarto aprilis. Constituhits personalment en precència de mi, el notari y testimonis davall escrits, en lo porche del present loch de Quart, el pare fray Onofre Calbis, prebere vicari del present loch de Quart, en loch y per lo reverent pare fray Domingo Pagueroles, de la Orde de Sent Vicent de la Roqueta, majoral y señor de dit loch de Quart, Matheu Christòfol, batle, Francés Ruís, justícia, Jaume Cortes, jurat major, Joseph Carbonell, jurat menor, Gaspar Monsó, syndich, Francisco Martines, elet, mosèn Pere Sanchis, escrivà, Blay Mirapeix, Joan Sanmartín, Sebastià Sanmartín, Thelesforo Fita, Pere Sanmartín, Joseph Abon y Andreu Ximeno, tots regants de la dita comuna, convocats y congregats per Vicent

de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació féu en mans y poder del notari infrascrit, segons acte rebut en lo dia tres dels corrents, haver convocat a tots los terratinents regants de dita comuna per a el present dia, puesto y ora, ab ço de trompeta y en los puestos acostumats, en virtut y per eixecució de una provició feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la ciutat y Regne de València, en vint y sis de mars propassat, registrada en lo llibre judicari de la cassa de son assessor sots dit calendari, los quals dixeren que per haver-se acabat lo temps concedit al escrivà passat de dita comuna se havia de fer nominació de escrivà de aquella y, per ço, nomenaven a Francisco Martines, obrer de vila de dit loch de Quart, escrivà de dita comuna per a els anys de mil sis-cents noranta cinch en noranta sis y mil sis-cents noranta sis en noranta set, donant-li tot lo poder que los demás escrivans han tengut y han acostumat tenir, ab los mateixos beneficis y satisfació que a tots los demás se'ls ha acostumat donar.

[...] los quals per haver-se acabat lo temps al atandador dels Rolls de dita comuna en lo dia de Pasqua passat, se havia de fer nominació de atandador de aquella per a els dos anys primer vinents, contadors de Pasqua a Pasqua de Resurectió cascun any, y que així a tots los pareixia nomenar en atandador de dita comuna a Sebastià de Sanmartín, llaurador de dit loch de Quart, que tots unànimes y concordades dixeren nomenavem, com ab tot effecte nomenen, al dit Sebastià

de Sanmartín en atandador dels Rolls de dita comuna per los dos anys, com dit és, donant-li tot lo poder que se'ls sol y acostuma donar, ab lo benefici y satisfació per son treball de dos lliures deu sous cascun any.

[...] los quals dixeren que per haver acabat lo temps concedit als elets nomenats en lo any mil sis-centes noranta y tres se ha de fer nominació nova de elets per dos anys, contadors del dia de huy en avant, que finiran en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció del any mil sis-cents noranta y set. Y així tots, unànimes y concordés, dixeren que nomenaven, segons y que ab tot effecte nomenen, en elets de dita comuna per a els dos anys contadors del dia de huy en avant, és a saber, per a elets de València, a don Joan Caldes y Thimoteo Rocher, pasamaner; per a elets de Quart, a Joan Sanmartín y Francisco Martines; per a elet de Aldaya, Thomàs Folgado, llaurador y batle de dit poble; per a elet de Mislata, Miquel Pechuan, dant-los a dits elets tot lo poder.

[...] dixeren y delliberaren que tots los hereters y regants de dita céquia y comuna de Quart paguen per raó de cequiache y tacha setse sous per cascuna caffisada cascun any, a saber és, huyt sous per cequiache y huyt sous de tacha per obs de pagar gastos y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiache y tacha a dit for fan per temps de dos anys, contadors del present mil sis-cents noranta y cinch en noranta sis y mil sis-cents noranta sis en noranta set, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà a ser setse reals per cascuna caffisada en los

dits dos anys, pagadors huyt reals cascun any per caffisada de cequiache y tacha antisipadament en una paga.

DOC. 41 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-5-12, València.

Definició de Gaspar Monsó, síndic en el bienni 1693-1695, a Pere Monsó, col·lector.

Die XII maii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVI.

Sia a tots manifesta cossa com yo Gaspar Monsó, llaurador de Quart habitador, així en mon nom propri com de syndich que só estat de la céquia comuna de Quart en lo bieni de mil sis-cents noranta tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, segons consta ab acte rebut per lo notari infrascrit en vint y tres de mars mil sis-cents noranta y tres, per tenor del present, de mon bon grat otorgue y confesse haver habut y rebut y cobrat de Pere Monsó, llaurador, de la present ciutat de València vehí y habitador, present, y dels seus mil quaranta tres lliures moneda valenciana en lo modo infrascrit, les quals són de lo que importà la tacha y cequiatje de aquelles set-centes quaranta cinch cafissades de terra que reguen de dita comuna, a rahó de catorse sous per cafissada cascun any, ço és, set sous de tacha y set sous de sequiatje, lo qual, ab acte per lo notari infrascrit en huyt de juny mil sis-cents noranta tres, prometeren col·lectar y cobrar, a raó de dos sous y sis dinés per lliura, returant-s'ó de lo prosuit de

dita col·lecta y pagar lo restant en los plaços contenguts en aquella. El modo de la paga de les dites mil quaranta tres lliures tal és y ha estat que a mi, de mon orde, de lo prosuit de dita col·lecta à pagat les partides següents.

[1] Primo pagà cent quaranta dos lliures setse sous y dos diners en jornals de la escura y altres cosses, 142 l. 16 s. 2

[2] Íttem a dona Lorenza Cortes, setanta cinch lliures, paga de Nadal mil sis-cents noranta quatre, doble penció de censal, àpoca per Vicent Clua en vint de abril mil sis-cents noranta cinch y dos sous del àpoca, 75 l. 2 s.

[3] Íttem al syndich del Cabildo, deu lliures, pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y quatre y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en catorse de juny mil sis-cents noranta cinch, 10 l. 2 s.

[4] Íttem a Gaspar Monsó, syndich, cent lliures, a conte de la col·lecta y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en set de juliol mil sis-cents noranta quatre, 100 l. 2 s.

[5] Íttem al dit, trenta set lliures, a conte de dita col·lecta y dos sous del àpoca, rebuda per Joseph Peña en tretse de dehembre mil sis-cents noranta quatre, 37 l. 2 s.

[6] Íttem al dit, cinquanta lliures sis sous, a conte de la col·lecta y dos sous del àpoca, rebuda per dit Peña en set de juny mil sis-cents noranta y cinch, 50 l. 8 s.

[7] Íttem al dit, vint lliures, a conte de la col·lecta y dos sous del àpoca, rebuda per Feliciano Macià Gilabert en trece de agost mil sis-cents noranta y tres, 20 l. 2 s.

[8] Íttem a Vicent Clua, syndich, huyt lliures dotse sous per lo salari y capons del any mil sis-cents noranta quatre y dos sous del

àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de juliol mil sis-cents noranta y cinch, 8 l. 14 s.

[9] Íttem al syndich de Sent Esteve, dotse lliures deu sous, paga de febrer mil sis-cents noranta y cinch, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de juliol mil sis-cents noranta y cinch, 12 l. 12 s.

[10] Íttem al syndich del Cabildo, deu lliures, pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y tres, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en vint y nou de abril mil sis-cents noranta y quatre, 10 l. 2 s.

[11] Íttem al syndich de Sent Esteve, dotse lliures deu sous, paga de agost mil sis-cents noranta y tres, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de octubre mil sis-cents noranta y tres, 12 l. 12 s.

[12] Íttem al dit, dotse lliures deu sous, paga de febrer mil sis-cents noranta quatre, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en set de juliol mil sis-cents noranta y quatre, 12 l. 12 s.

[13] Íttem a dona Lorenza Cortes y de Blanes, setanta y cinch lliures, paga de nohembre mil sis-cents noranta y tres, doble penció de censal, segons consta en dos àpoques, rebudes per Feliciano Macià Gilabert en quatre de janer y quinse de mars mil sis-cents noranta quatre, 75 l. 4 s.

[14] Íttem al col·lector de Sent Esteve, dotse lliures deu sous, paga de agost mil sis-cents noranta y quatre, doble penció de censal y dos sueldos (*sic*) del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de setembre mil sis-cents noranta y quatre, 12 l. 12 s.

[15] Íttem a dona Lorenza Cortes y de Blanes, setanta cinch lliures, paga de maig mil sis-cents noranta y tres, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèsat de agost mil sis-cents noranta y tres, 75 l. 2 s.

[16] Íttem a la dita, setanta y cinch lliures, paga de maig noranta quatre, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y quatre de joliol mil sis-cents noranta quatre, 75 l. 2 s.

[17] Íttem **al depositari de la Fàbrica de Quart**, vint y cinch lliures, **per la escura del Roll del Sirer en avall**, paga del any mil sis-cents noranta y cinch y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en vint y hu de agost mil sis-cents noranta y cinch, 25 l. 2 s.

[18] Íttem al dit, per lo mateix del any mil sis-cents noranta y quatre y dos sous del àpoca, rebuda per dit Segòbia en nou de joliol mil sis-cents noranta y cinch, 25 l. 2 s.

[19] Íttem a Vicent Clua, huyt lliures dotse sous, per lo salari y capons del any mil sis-cents noranta y tres y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en sis de joliol mil sis-cents noranta y quatre, 8 l. 14 s.

[20] Íttem al syndich de Sent Andreu, vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de abril, y set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta y tres, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per Feliciano Macià Gilabert en dihuyt de agost mil sis-cents noranta y tres, 20 l. 2 s.

[21] Íttem al dit, vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de octubre, y set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta y tres, doble penció de dos censals les quals estan compreses en la àpoca rebuda

per dit Gilabert en quinse de mars mil sis-cents noranta quatre, y dos sous del àpoca, 20 l. 2 s.

[22] Íttem al dit, vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de abril y set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta quatre, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de juny mil sis-cents noranta quatre, 20 l. 2 s.

[23] Íttem al dit, vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de octubre y set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta quatre, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de nohembre mil sis-cents noranta quatre, 20 l. 2 s.

[24] Íttem a Sebastià Sanmartín, huyt lliures, per lo salari de atandador dels dos anys, ço és, dos lliures deu sous per lo atandar dels Rolls y una lliura deu sous per lo atandar la aigua del Divendres y Disapte, cascun any, ab recibo de aquell de dihuyt de maig mil sis-cents noranta y cinch, 8 l. s.

[25] Íttem donà a Macià Nomdedéu, cinch lliures, per les fires que es devia del cambi de cinquanta lliures al temps que es quità, àpoca rebuda per Bernardo Oliver en cinch de agost mil sis-cents noranta y quatre, 5 l. s.

[26] Íttem per lo salari de col·lector, 130 l. 7 s. 6

[27] Íttem a Vicent Clua, ab albarà de sis de maig mil sis-cents noranta y sis, 6 l. s.

[28] Íttem al dit, ab albarà de sis de lo primer de maig mil sis-cents noranta y sis, 24 l. s.

[T] Que totes les dites partides juntes fan la dita suma de mil quaranta tres lliures. Y així mateix confessa haver habut y rebut totes les

cautelles y àpoques *supra* referides y calendariades. Y *per se* així renuncia a la excepció y a la lley de la pecúnia no rebuda ni pagada. La qual fonch feta y otorgada en la present ciutat de València als dotse dies del mes de maig any de la Nativitat de Nostre Señor Déu Jesuchrist de mil sis-cents noranta y sis, essent presents per testimonis Antoni Pastor, escriptent, y Marco Archiles, sastre, de València vehins y habitants.

DOC. 42 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-7-15, Quart.

Definició del sindicat de Gaspar Monsó en el bienni 1693-1695.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero intitulado decimo quinto julii. Constituhits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públic de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el pare fray Onofre Calbis, vicari, en loch del reverent pare majoral, señor del loch, Francisco Martines, justícia de dit loch y elet de la comuna de Quart, Antoni Fita, jurat major, Joan Rocos, jurat menor de dit loch, Balthazar Gonsales, syndich de la céquia comuna de Quart, Joan Sanmartín, elet de Quart, Miquel Pechuan, elet de Mislata, Blay Mirapeix, a fi y effecte de demanar contes a Gaspar Monsó, syndich que és estat de dita céquia comuna de Quart en los anys mil sis-cents noranta y tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, los qual contes donà fent-se càrrech de lo

que ha importat la tacha y cequiatje en dits dos anys y demés que ha entrat en son poder en e per la forma següent.

Càrrech

[1] Primo es fa càrrech de mil quaranta-tres lliures que importà la tacha y cequiatje dels dos anys de mil sis-cents noranta tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, per raó de les set-centes quaranta cinch caffisades de terra que es reguen de la comuna, a raó de catorse sous per cafissada cada un any, ço és, set sous de tacha y set sous de sequiatje, 1.043 l. s.

[2] Íttem se fa càrrech de sexanta dos lliures que cobrà de Marcelino Tarín, co·lector que fonch de Simó Christòfol, de lo prosuit de una terra que es vené segons àpoca rebuda per Francisco Blasco en cert calendari, 62 l. s.

[3] Íttem se fa càrrech de nou lliures set sous y sis dinés mitat de aquells **vint y cinch lliures que se agustà el plet del dany de la almenara**, segons àpoca rebuda per Nacienceno Porcar en cert calendari, per ço que de les vint y cinch lliures es dexten la quarta part, que són sis lliures cinch sous que cobra més la comuna de Benàtjer, y les restants dihuyt lliures y quinse sous per mitat, 9 l. 7 s. 6

[4] Íttem se fa càrrech de tres-centes huytanta set lliures onse sous y quatre diners de aquelles **quatre-centes cinquanta lliures** que ab acte per Bernardo Oliver en trenta-hu de maig mil sis-cents noranta quatre **prengué a censal de Vicenta Tosca y de Corachan** per ço que de les noranta tres lliures tretse sous contingudes en los obs de dit censal, que se havien de pagar a Diego

Labiessa (*sic*) **per la obra de la caseta de la céquia** en tres pagues, segons capítols, sols li pagà el dueño del censal trenta una lliura quatre sous y quatre diners per la primer paga, **per què es suspengué la obra per Justícia y recaigué centència per la Governació declarant no poder-lo obligar a que la fes** y es restaren en poder del dueño del censal les dos pagues, que són sexantados lliures huit sous y huyt diners, per la propietat de les quals no se li paga penció alguna encara que podía obligar a la comuna lo y pagàs. Y els demás càrrechs per los quals se prengué lo dit censal foren per obs de pagar, ço és: a Joan Escrivà, onse lliures cinch sous; a Pere Bonet, tres lliures quinse sous; a Joseph Balbastre, cent lliures; a Catharina Cubells, cent trenta dos lliures dotse sous y quatre diners; a Mónica Nomdedéu, cinquanta lliures, 387 l. 11 s. 4.

[5] Íttem se fa càrrech de **quatre-centes lliures** que ab acte rebut per lo notari infrascrit en vint y huit de abril mil sis-cents noranta y sis **es prengueren a censal del doctor Joan Batiste Quiles**, col·legial perpètu del Col·legi de Corpus Cristi, per obs de pagar, ço és: a Francisco Gil, tres-centes lliures y a Agostina Bordera, cent lliures, 400 l. s.

Descàrrech

[1] Primerament possa en datta que pagà a **Domingo Labiessa**, pedrapiquer, trenta una lliura quatre sous y quatre diners per la primer paga de la **obra que se li lliurà y havia de fer en la almenara y caseta de la céquia de Quart**, y tres sous del àpoca rebuda per Bernardo Oliver en trenta hu de maig mil sis-cents noranta quatre, 31 l. 7 s. 4

[2] Íttem pagà a **Joan Escrivà** onse lliures cinch sous, per la part que li toca de les quaranta lliures que es consediren de **xaus en la obra y caseta de la céquia**, les quals són part de les quinse lliures que toca a la comuna de les quaranta lliures, per ço que la comuna de Benàcher paga una quarta part més y les restants trenta lliures per mitat, lo qual se pagà segons lo acte rebut per Nacienceno Porcar en vint de maig mil sis-cents noranta quatre y tres sous del àpoca, rebuda per dit Oliver en lo primer de juny noranta quatre, 11 l. 8 s.

[3] Íttem pagà a **Pere Bonet**, pedrapiquer, tres lliures quinse sous, part de les quinse dels **exaus contengudes en la partida antesedent** y tres sous del àpoca, rebuda per dit Oliver en sis de juny mil sis-cents noranta y quatre, 3 l. 18 s.

[4] Íttem pagà a Joseph Balbastre cent vint y una lliura dèsat sous, ço és, les cent lliures per la propietat de un cambi pres per Simó Christòfol, Gaspar Monsó y Joseph Fita ab sota escrita de Vicent Batos ab lletres de la cassa de fira de don Bartholomé Garcia, fermades per Joseph Llàser, corredor, com a procurador dels sobredits en virtut de procura rebuda per Francisco Vila en dos de joliol mil sis-cents huytanta y set, y les restants vint y una lliura dèsat sous a compliment de les fires y prorrata discorregudes fins huyt de juny noranta quatre y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Oliver en huyt de juny mil sis-cents noranta quatre, 122 l. 1 s.

[5] Íttem pagà a Catharina Cubells, vídua y hereua de Simó Christòfol, cent trenta dos lliures dotse sous y quatre diners per altres

tants que la comuna li'n resta devent dels contes dels sindicats que vixqué lo dit Christòfol, segons diffinició rebuda per lo notari infrascrit en vint y huyt de juny mil sis-cents noranta y tres y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Oliver en dè nau de juny mil sis-cents noranta y quatre, 132 l. 16 s. 4.

[6] Íttem pagà a Mónica Nomdedéu sexanta nou lliures, ço és, cinquanta per la propietat de un cambi pres per Francisco Martines, Gaspar Monsó y Joseph Fita ab sota escrita de Joseph Balbastre ab lletres de la cassa de fira de Bartholomé Garcia, fermades per Vicent Escrivà, procurador dels sobredits, en virtut de procura rebuda per Francisco Vila en vint y hu de dehembre mil sis-cents noranta quatre, y les dè nau lliures deu sous per les **fires** y prorrata **discorregudes des de la fira de juny mil sis-cents noranta y hu, que són tretse fires, fins cinch de agost mil sis-cents noranta y quatre** y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Oliver en cinch de agost mil sis-cents noranta quatre, 69 l. 4 s.

[7] Íttem pagà vint y cinch lliures setse sous per los gastos de provicions, relacions, pregons y dos decrets, actes y dietes del syndich, ço és, per los gastos de provicions, pregons y decrets, quinse lliures dotse sous, per los actes y dietes, deu lliures quatre sous, tot lo qual fonch per raó de dit censal de quatre-cents cinquanta lliures, advertint que en consideració de dits gastos la part féu gràcia de una paga del censal y consta per lo memorial de aquells, 25 l. 16 s.

[8] Íttem paga a Francisco Gil tres-cents lliures, contengudes en los obs de dit censal

de quatre-cents lliures, que són per raó de les tres-cents una lliura deu sous y huyt diners que la comuna li restà devent en los contes del seu syndicat, segons la diffinició rebuda per lo notari infrascrit en vint y nou de agost mil sis-cents noranta quatre y quatre sous del àpoca, rebuda per lo notari infrascrit en lo primer de maig mil sis-cents noranta y sis, 300 l. 4 s.

[9] Íttem pagà a Agostina Bordera cent lliures per los obs contenguts en dit carregament de censal de quatre-cents lliures, les quals són per la propietat de un cambi pres per Francisco Gil y Matheu Christòfol, ab sota escrita de Gaspar Mei, per a fira de dehembre mil sis-cents noranta y dos, ab lletres de la cassa de fira de Bartholomé Garcia, fermades per Vicent Villacampa, corredor procurador dels sobredits, en virtut de procura rebuda per lo notari infrascrit en vint y cinch de octubre mil sis-cents noranta y dos y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dos de maig mil sis-cents noranta y sis, 100 l. 4 s.

[10] Íttem pagà vint y una lliura setse sous per los gastos de provicions, pregons y decret, actes y dietes del syndich, per rahó del censal de quatre-cents lliures, ço és, onse lliures tretse sous per rahó de les provicions, pregons, relacions y decret, y les deu lliures tres sous per los actes y dietes del syndich, advertint que per rahó de este gasto féu gràcia el dueño del censal de la primer paga y consta per la memòria de dit gasto, 21 l. 16 s.

[11] Íttem pagà a dona Lorenza Cortes de Navarra y de Blanes setanta cinch lliures paga de maig mil sis-cents noranta y tres,

double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèsat de agost mil sis-cents noranta tres, 75 l. 2 s.

[12] Íttem pagà a la dita setanta cinch lliures paga de nohembre mil sis-cents noranta tres, double penció de censal segons consta per dos àpoques, rebudes per Feliciano Macià Gilabert en quatre de janer y quinse de mars mil sis-cents noranta quatre, 75 l. 4 s.

[13] Íttem a la dita setanta cinch lliures paga de maig mil sis-cents noranta quatre, double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y quatre de joliol mil sis-cents noranta quatre, 75 l. 2 s.

[14] Íttem a la dita setanta cinch lliures paga de nohembre mil sis-cents noranta quatre, double penció de censal, dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint de abril mil sis-cents noranta y cinch, 75 l. 2 s.

[15] Íttem al syndich del Cabildo, administrador de la Fàbrica, deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta tres, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y nou abril mil sis-cents noranta quatre, 10 l. 2 s.

[16] Íttem al dit deu lliures pagues de Sen[t] Joan y Nadal mil sis-cents noranta quatre, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de juny mil sis-cents noranta y cinch, 10 l. 2 s.

[17] Íttem al syndich del Clero de Sent Esteve dotse lliures deu sous paga de agost mil sis-cents noranta tres, double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de octubre mil sis-cents noranta y tres, 12 l. 12 s.

[18] Íttem al dit dotse lliures deu sous paga de febrer mil sis-cents noranta quatre, double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en set de joliol mil sis-cents noranta quatre, 12 l. 12 s.

[19] Íttem al dit dotse lliures deu sous paga de agost mil sis-cents noranta quatre, double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de setembre mil sis-cents noranta quatre, 12 l. 12 s.

[20] Íttem al dit dotse lliures deu sous paga de febrer mil sis-cents noranta cinch, double penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de joliol mil sis-cents noranta cinch, 12 l. 12 s.

[21] Íttem al reverent pare fray Nofre Calbis, vicari de Quart, **depositari de la Fàbrica de la Iglécia**, vint y cinch lliures **per la escura de la sofra de la céquia del Roll del Sirer en avall**, y és per lo any mil sis-cents noranta quatre y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en nou de joliol mil sis-cents noranta cinch, 25 l. 2 s.

[22] Íttem al dit per lo mateix, vint y cinch lliures per la escura del any mil sis-cents noranta cinch, lo qual és **per lo treball que fan los particulars de Quart en dita escura per a la Iglécia** y dos sous del àpoca, rebuda per dit Segòbia en vint y hu de agost mil sis-cents noranta cinch, 25 l. 2 s.

[23] Íttem al notari infrascrit huyt lliures dotse sous per lo salari y capons del any mil sis-cents noranta y tres y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en sis de joliol mil sis-cents noranta quatre, 8 l. 14 s.

[24] Íttem al dit huyt lliures dotse sous per lo salari y capons del any mil sis-cents noranta

quatre y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de joliol mil sis-cents noranta cinch, 8 l. 14 s.

[25] Íttem al Clero de Sent Andreu vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de abril y set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta tres, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per Feliciano Macià Gilabert en dihuyt de agost mil sis-cents noranta tres, 20 l. 2 s.

[26] Íttem al dit vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de octubre y set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta tres, doble penció de dos censals, los quals estan compressos en la àpoca rebuda per dit Gilabert en quinse de mars mil sis-cents noranta quatre, 20 l. 2 s.

[27] Íttem al dit vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de abril y set lliures deu sous paga de maig mil sis-cents noranta quatre, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de juny mil sis-cents noranta quatre, 20 l. 2 s.

[28] Íttem al dit vint lliures, ço és, dotse lliures deu sous paga de octubre y set lliures deu sous paga de nohembre mil sis-cents noranta quatre, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y set de nohembre mil sis-cents noranta quatre, 20 l. 2 s.

[29] Íttem a Sebastià San Martín huyt lliures per lo salari de atandador dels dos anys, ço és, dos lliures deu sous per lo atandar dels Rolls y una lliura deu sous per lo atandar la aigua del Divendres y Disapte, cascun any, consta ab recibo de aquell de dihuyt de maig mil sis-cents noranta cinch, 8 l. s.

[30] Íttem a Thomàs Roig cinquanta quatre lliures per lo salari de guarda y sobreguarda dels anys mil sis-cents noranta y tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, per rahó de les vint y set lliures consemblant salari y dos sous del àpoca, rebuda per Joseph Peña en quinse de juny mil sis-cents noranta y cinch, 54 l. 2 s.

[31] Íttem per gastos de baxades a València de syndich y elets, relacions de experts pedrapiquers, gastos de contes de tres sindicats, comprés sis lliures sis sous dels **quaranta dos caffissos de cals que es prengué per a la obra de la caseta que havia de fer Labiesca**, per rahó de les setse lliures setse sous que costà la cals, a rahó de huyt sous lo caffís, de les quals se deduhí la quarta part y de lo restant importa la mitat dites sis lliures sis sous, que tot és trenta tres lliures y dè nau sous, segons memorial fet per lo syndich y aprobat per los elets, 33 l. 19 s.

[32] Íttem per los gastos fets en lo **plet de la madera del de Julilla, el canonge Losa y Labiesca** quinse lliures nou sous y sis diners, segons memorial fet en catorse joliol mil sis-cents noranta sis, 15 l. 9 s. 6

[33] Íttem al notari infrascrit per quatre [en blanc] y actes de les juntes del syndich y tres contes de sindicats de Simó Christòfol y Francisco Gil y actes del bieni de nominacions de syndich, col·lector, tacha, elets, atandador y escrivà, vint y tres lliures dos sous, 23 l. 2 s.

[34] Íttem per la escura dels dos anys michera que importa dos-centes quatre lliures quatre sous, toca a la comuna de Quart cent dos lliures dos sous y un diner,

segons consta en lo memorial y quadern de escrivà, 102 l. 2 s. 1

[35] Íttem per la escura de lo que per si a soles fa lo syndich per conte de la comuna en los dits dos anys de mil sis-cents noranta tres en noranta quatre y mil sis-cents noranta quatre en noranta cinch, segons los quaderns del escrivà, dos-centes quaranta cinch lliures y dihuyt sous, 245 l. 18 s.

[36] Íttem per lo salari de col·lector de les mil quaranta tres lliures, a raó de dos sous y sis diners, importa cent trenta lliures set sous y sis diners, 130 l. 7 s. 6

[37] Íttem per lo salari de syndich dels dos anys a raó de quinse lliures són trenta lliures, 30 l. s.

[T] Que totes les partides del càrrech acumulades importen mil nou-centes una lliures dihuyt sous y deu diners, que fet llegítim conte de les mil nou-centes huytanta una lliures setse sous y nou diners que importa el descàrrech és acrehedor lo dit Gaspar Monsó y deutora la comuna en setanta nou lliures dèsat sous y onse diners, salvo error de conte. Y ha entregat totes les cautelles y àpoques y quaderns de les escures de la céquia y demás papers *supra* referits. Y per ço, confessant haver hagut y rebut aquells, el diffineixen y absolen del càrrech de dit syndicat, restant-li deutora la comuna en dita cantitat de setanta nou lliures dèsat sous y onse diners. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum* en la sala eo porche de dit loch de Quart et cètera. *Testes sunt* Joseph Hernandes y Gabriel Huerta, llauradors del present loch de Quart habitants.

DOC. 43 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-7-29, Quart.

Junta general extraordinària de la séquia de Quart. Delliberació de la comuna aprovant les financies urgents, la reedificació de l'assut i pendre fins a 1.600 lliures a censal.

Die XXIX julii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVI.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero intitulado vigesimo nono julii. Ajustats y congregats en la sala dita lo porche del present loch de Quart Matheu Christòfol, batle de dit loch, Joseph Ximeno, loctinent de justícia, Balthazar Gonsales, syndich de la céquia comuna de Quart, Joan Sanmartín, elet, Sebastià Sanmartín, mosèn Pere Sanchis, Andreu Ximeno, Blay Mirapeix, Francisco Gil, Ignacio Sanmartín, Pere Joan Sanmartín, Pere Monsó de Gaspar, Francisco Arasola, Gaspar Monsó machor, Joseph Abon y Vicent Cuenca, tots regants de la dita céquia comuna de Quart, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, en virtut de provició feta per lo illustre Portantveus de General Governador de la present ciutat y Regne de València en vint y set dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dit calendari, per a el present dia, puesto y ora, de tres a cinch ores de la vesprada, *presisse* que ab los que es trobaran es farà tot ço y quant convinga *ex quo* se han tengut altres juntes per primera y segona ab cominació,

presehint convocacions ab pregons públichs en virtut de provicions de dit illustre Portantveus de General Governador y no haver hagut compliment, segons relació feta per Vicent de la Morena, en virtut de jurament que prestà en poder del notari infrascrit a Nostre Señor Déu Jesuchrist, en lo dia de hahir ell haver convocat, en virtut de dita provició, ab pregó públich ab ço de trompeta, a tots los terratinents regants de dita comuna en tots los puestos acostumats de la ciutat de València, llochs de Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquàs, per tercera y *precisse* convocació. Y com fos ora tarda y molt més de les cinch ores de la vesprada fonch per lo dit Balthazar Gonsales, syndich de dita comuna, proposat que **per ocació de les grans y continues aigües que en lo ivern pròxim passat hi hagué, tan notòries que no es necessita de més expressió puix duraren les rogatives per serenitat per molt temps, resultà de les grans avengudes del riu rompré's lo assut de pedra y la céquia**, que per a el reparo prompte així del assut, per a que pogués entrar agua en la céquia, com de la céquia y archs de aquella, no havent prompts effectes en la comuna se oferí pendre diner de differentes persones, així a cambi com en actes de encomanda, segons les ocacions y urgència, per no donar loch a buscar-se a censal, per a els quals empeños presehiren delliberacions fetes per lo dit Balthazar Gonsales, syndich, Francisco Martines, Joan Sanmartín, elets de Quart, Miquel Pejuan, elet de Mislata, y Thimoteo Rocher, elet de València, rebudes per Joseph Peña, notari, en vint y quatre de abril y tres de juny

propassats del corrent any, los quals són del tenor següent: Primo, ab acte rebut per Ponciano Navarro en huyt de abril mil sis-cents noranta sis, Balthazar Gonsales, Joan Sanmartín y Francisco Martines prengueren en encomanda de Luïsa Suñer y de Jofrion, viuda, dos-centes lliures; ítem, ab acte rebut per Joseph Peña en vint y sis de abril mil sis-cents noranta sis, los dits prengueren en encomanda de Joan Sales, de Quart, dos-centes lliures; ítem, ab acte rebut per dit Joseph Peña en quatre de juny mil sis-cents noranta sis, los sobredits prengueren en encomanda de Joan Sales de Quart, cent cinquanta lliures; ítem, ab acte rebut per Pere Costa en vint y hu de juny mil sis-cents noranta sis, los sobredits feren procura a Jacinto Peris, corredor, per a fermar lletres de un cambi de propietat de cent lliures que havien pres de Francisca Sanchis y de Caudet, ab sota escrita de mosèn Luys Caudet, prebere, y ab acte rebut per dit Pere Costa dit dia feren carta de guardadany a favor de dit mosèn Luys Caudet, prebere; ítem, ab acte rebut per lo notari infrascrit en dos dels corrents, los sobredits feren procura a Joan Aliaga, corredor, per a fermar lletres de un cambi de propietat de cent lliures, que prengueren de Antonio Martí, ab sota escrita de Joan Batista Crespan y, ab acte rebut per dit notari dit dia, los sobredits fermaren carta de guarda dany a favor de dit Crespan. Totes les quals cantitats es prengueren per conte de dita comuna y per a acudir a dits danys, los sobredits estan devent y corren grans interessos y, així mateix, està devent a Gaspar Monsó, syndich que fonch de dita comuna en lo bieni antessedent, setanta nou

lliures dèsat sous y onse diners de alcans de contes del seu sindicat, segons acte rebut per lo notari infrascrit en quinze dels corrents. Y que **no obstant los dits empeños y gastos la obra que se havia fet en dit assut no era de permanència, pues entonses sols se procurà acudir al prompte remey y per a que pogués entrar aigua en la céquia y regar les heretats,** fortificant y reparant lo dit assut en banastades y altres materials, lo que per ser obra de poca subsistència ocasionarà cascun any molts y considerables gastos per a sa conservació, per lo que propossava fosen servits delliberar y determinar y resoldre si seria més convenient rehedificar lo dit assut ab la mateixa obra de canteria y perfecció que estava o proseguir mantenint-lo en la forma que huy està. Y, encara més, propossava que per a escusar el gasto de haver-se de juntar generalment la comuna per lo treball y gasto que ocasiona de haver-se de fer tres convocacions per si en esta, que era ya la tercera y presisse, es podia pendre resolució així per a, en cas de haver-se de fer, pendre expedient per a els effectes per a son valor com per a pagar dits crèdits havia procurat ab differents vissures de experts mestres de canteria, que són los que tenen perícia en semblants obres, lo que podria costar aquell de tornar-lo a rehedificar com estava, bé y perfectament. Y concordaren que lo menys per lo que es podria tornar a rehedificar seria dos mil ducats y encara que, corrent-se y subastant-se, es logràs per menys ya es podria conciderar per part de la comuna, poch més o menys, los effectes que haurà menester perquè si fos en dos mil

ducats, deduïnt lo que toca a Benàcher y Faytanar, tocarà a la comuna set-centes cinquanta lliures, per ço que **de tot lo valor paga una quarta part més Benàcher y Faytanar,** que en dita estimació de dos mil lliures són la quarta part cinch-centes lliures y les restants tres parts, que són les mil y cinch-centes lliures, per mitat, segons així és **la observància en los gastos que se ocasionen fer en asut, caseta, almenara y derramador y tot lo demás de la céquia, asta hon ya corre per micher y per conte de cascú.** E important los empeños sobredits pus de huyt-centes cinquanta lliures y lo que pareix es pot offerir per a dita obra del assut set-centes cinquanta lliures, que tot fa suma de mil sis-centes lliures, supplica sien servits, en primer loch, declarar los dits crèdits que fosen presos per conte de la comuna y fer-los y fermar-los carta de guardadany, així a ell, dit Balthazar Gonsales, com als conobligats en aquells. Y així mateix resoldre si se ha de fer lo dit assut y, en cas que es resolga, que es fassa pendre expedient per a la satisfació de dits crèdits y gasto del assut, ya sia impossant taja que sia menester sobre les terres que es reguen de dita comuna o fent y fermant sindicat per a que es prenga a censal.

E oyda la dita proposta, feta per dit Balthazar Gonsales, syndich, tots los sobredits, unànimes y concordades y ningú de aquells discrepant e tota la dita comuna representant, delliberaren y determinaren les coses següents.

Primerament, que a dit Balthazar Gonsales se li aprobàs los dits empeños y obligacions, encara que contradigueren Gaspar Monsó y

Blay Mirapeix, emperò en après ab tot effecte tots, unànimes y concordes y ningú discrepant, lloaren y aprobaren totes les sobredites obligacions per ser fetes per conte de la dita comuna y prometeren fer-los y fermar-los carta de guardadany a favor del dit Gonsales y los conobligats, ab totes les clàusules *pro ut in similibus*.

Ítem, així mateix, delliberaren y determinaren que es fés y rehedificàs lo asut en lo millor modo que es pogués y en cas de ser necessari fer-se de nou per a el qual effecte se haguessen de nomenar elets per a que, juntament ab los elets nomenadors o nomenats per la comuna de Benàcher y Faytanar, puguen delliberar, resoldre y determinar tot ço y quant convinga per a la obra y perfecció del asut, dant-los tot lo poder sens llimitació alguna.

Ítem, així mateix, delliberaren y determinaren que per quant per a acudir al desempeño de dites obligacions, que estan fent gravíssims interessos e importen pus de huyt-centes cinquanta lliures, y si es lliuràs prompte la dita obra de dit assut, que importarà set-centes cinquanta lliures, encara que es volgués impossar tacha no seria tan prompte la cobransa, **així per la esterilitat del any per les curtes cullites** com per que ya de si és ya molt costosa la cobransa per a la tacha ordinària, quant y menys la que se hauria de possar extraordinària y tan quantiosa com hauria de ser, que era més convenient que es prenguera censal *pro nunc* asta en suma de dites huyt-centes cinquanta lliures per a obs de quitar dits crèdits y en estar que estiga lliurada la obra del assut per la suma que es

lliurarà y tocarà a dita comuna, com no exedeixca de dites set-centes cinquanta lliures, fent y fermant lo syndicat a favor del dit Balthazar Gonsales per a carregar sobre la comuna asta dita suma de mil y sis-centes lliures per los dits obs, causes y rahons sobredites y no de altra manera y ab totes les clàusules *pro ut in similibus*.

De totes les quals cosses em requeriren a mi, dit notari, los ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la sala eo porche de dit loch de Quart, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Miquel Segòbia, notari, y Gabriel Huerta, llaurador, del present loch de Quart vehins y habitants.

DOC. 44 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-7-29, Quart.

Nominació d'elets per a contractar l'obra de l'assut: Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, don Joan Caldes, doctor en drets, Baltasar Gonsales, síndic actual i aquell que per temps serà, Gaspar Monsó i Mateu Cristòfol, batle.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero intitulado vigesimo nono julii. Constituhits personalment en presència de mi el notari y testimonis davall escrits Matheu Christòfol, batle del present loch de Quart, Joseph Ximeno, loctinent de justícia, Balthazar Gonsales, syndich de la céquia comuna de Quart, Joan Sanmartín, elet, Sebastià Sanmartín, mosèn Pere Sanchis, Andreu

Ximeno, Blay Mirapeix, Francisco Gil, Ignacio Sanmartín, Gaspar Monsó, Pere Monsó de Gaspar, Francisco Arasola, Joseph Abon y Vicent Quenca, tots regants de la céquia comuna de Quart, ajustats y congregats en la sala eo porche del present loch de Quart, puesto destinat a hon se solen y acostumen congregat y ajustar los terratinents regants de dita comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, en virtut de provició feta per lo illustre Portantveus de General Governador de dita ciutat de València en vint y set dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dit calendari, per a el present dia, puesto y ora, de tres a cinch ores de la vesprada, *presisse* segons aquell diu y relació féu en virtut de jurament que prestà en mans y poder del notari infrascrit, en lo dia de hair, a Nostre Señor Déu Jesuchrist, ell haver convocat, en virtut de dita provició, ab pregó públich ab ço de trompeta, a tots los terratinents regants de dita comuna en los puestos acostumats de la ciutat de València, lochs de Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquàs, per tercera y *precisse* convocació. Y com fos ora tarda y molt més de les cinch ores de la vesprada per eixecució de la delliberació feta per los sobredits, dita comuna representant y ningú contradient, unànimes y concordés y ningú discrepant nomenaven, segons que ab tot effecte nomenen en elets de dita comuna, és a saber, elets de València a Francisco de Abalsiqueta, ciudadà, y a don Joan Caldes, doctor en drets; del present loch de Quart, a dits Balthazar Gonsales, syndich actual de

dita comuna y al que per temps serà, a Gaspar Monsó y a Matheu Christòfol, batle del present loch, per a que per si a soles o juntament ab los elets nomenadors o nomenats per la comuna de Benàcher y Faytanar puixen tractar, ajustar, convenir y **resoldre la obra que se ha de fer en lo assut** y almenara de la dita céquia comuna de Quart, **encara que sia necessari fer-lo de nou**, y lliurar aquella a la persona que ben vist li sia y ab los pactes, capítols, preu y condicions que ben vists los sia, com preseheixca subastació, donant-los y conferint-los tot lo poder tan general y amplíssim quant sia menester, sens llimitació alguna, prometent fer valer y tenir tot ço y quant aquells fassen sots obligació dels béns de la comuna. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum* en la sala eo porche de Quart et cètera essent presents per testimonis los sobredits.

DOC. 45 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-8-24, València.

Baltasar Gonsales, síndic de Quart, Joan Paredes, síndic de Benàger-Faitanar, i Domingo Labiesca, pedrapiquer, nomenen experts a Francisco Padilla, obrer de vila, i Baptista Viñes, pedrapiquer, per estimar els materials i jornals que haurà invertit en l'obra de la caseta i almenara fins que per orde del Governador va ser aturada.

Die XXIII augusti anno a Nativitate Domini MDCLXXXVI.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero intitulado vigesimo quarto augusti. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, Balthazar Gonsales, llaurador del loch de Quart, en nom de syndich de la comuna de Quart, Joan Paredes, llaurador de Payporta, en nom de syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, de una, Domingo Labiesca, pedrapiquer de València, respective habitants, de altra, dixeren que per quant en la obra que per part de dites comunes se li lliurà al dit Labiesca, ab acte rebut per Nacianseno Porcar en cert calendari, possà lo dit Labiesca mà y subministrà algun material y mans, fent la qual se li impedí la prosecució de aquella, a instància del señor y vila de Manises, de provició del illustre Portantveus de General Governador, y en après sobre si debia o no proseguir y concluir aquella hi hagué pleit pendent entre dites parts per dit Tribunal de la Governació, en lo qual decaigué sentència declarant no tenir obligació de proseguir lo dit Labiesca dita obra ni dites comunes poder-lo compelir, segons lo capitulat en dit lliurament, a que la fés ni que a ses costes la poguesen fer dites comunes, però que deuria restituhir lo dit Labiesca lo que tindria cobrat de la primer paga, deduït lo que tindria pagat y treballat en aquella asta el temps y quant se li manà que no proseguís y que ab tot effecte es suplantà, y encara que en lo discurs de dita causa es visurà dita estimació per experts nomenats per dites parts emperò, per no haver concordat, ara ab tenor de la present, concorden los referits y ab tot effecte

nomenen en expert obrer de vila a Francisco Padilla y en pedrapiquer a Batiste Viñes, donant-los tot lo poder per a que vechen, valuen y estimen així los materials y pertrets que tenia possats en dita obra lo dit Domingo Labiesca com en la faena que es trobarà feta, los jornals que podria haver fet y estimació de aquells, protestant segons y que ab tot effecte protesten estar a lo que dits experts diran, renunciant, segons y que ab tot effecte renunciem, a qualsevols drets de remisura, recors, restitució *in integrum vel alias* de tal manera que si per alguna servitut de dret es pogués demanar recursiva volen tinga forsa de amigable compocissió *et arbitrium boni viri*, ab totes les clàusules, promeses, pactes, penes, executòria prompta y a peñores, renunciacions de propri for, sotsmició y variació y demás guarentígies y renunciacions, si importàs, dels benefets de cedir y fur y ab jurament per les dones, segons juram en ànimes de aquelles a Nostre Señor Déu et cètera, en poder del notari infrascrit, certificats del senat consult Vel Leyà y renunciem dit benefet en virtut de jurament *nunc reterat* y tot altre et cètera. *Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Antoni Pastor, escriptent, y Vicent Belmont, estudiant, de València habitants.

DOC. 46 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-11-11, València.

Baltasar Gonsales, síndic i procurador de la comuna de la séquia de Quart, per obs de pagar els deutes indicats en el decret, carrega un censal de 850 ll. de capital i 850 ss. de pensió, pagadera per mitats en

13-5 i 13-11, a favor del rector, síndic i col·legials perpetus del Real Col·legi del Corpus Christi, obligant tots els drets de la comuna sobre les terres de regadiu, fent gràcia de 14 ll. i 15 ss. que ha costat el decret del lloctinent de general Governador de 13-10-1696 i de la primera pensió (de 13-5-1697). Testimonis d'Antoni Pastor, escrivent, i Josep Luna, llaurador de l'horta, partida de Burjassot. A continuació Baltasar Gonsales, síndic i procurador de la comuna de la séquia de Quart, procura davant Clua el 29-7, atorga època de 850 lliures al rector, síndic i col·legials perpetus del Real Col·legi del Corpus Christi de València, censal que acaba de carregar amb pensió de 850 sous pagadora per mitats el 13-5 i 13-11, 22 l. 2 s. 1 d. de mans de Jeroni Tudela, doctor en Teologia, síndic del Col·legi, i la resta (829 l. 17 s. 11 d.) les reté per pagar les càrregues mencionades en l'exordi. Transcripció del decret.

Christi. Attés y considerat que Vicent Clua, notari syndich y procurador de la céquia comuna de Quart, ha deduït y allegat que per ocasió de les grans y continues aigües que en lo ivern passat hi hagué, tan notories com manifesta les grans rogatives per serenitat que en la present ciutat y Regne es feren, resultà que de les avengudes del riu es rompé lo assut de pedra de dita comuna y per a acudir al reparo y remey més prompte es feren uns paredons de banastades, que es componien de pedra, cordes, cañes, sarga y palla de arós, en lo qual y alguns reparos de

la céquia es gastà la comuna pus de huyt-centes y cinquanta lliures les quals, per no tenir effectes alguns y ser tan precís el haver de acudir a dit reparo per a que no faltàs lo rech, les hagueren de buscar lo syndich y elets del modo que les trobaren y pogueren, segons y que ab tot effecte les quantitats següents prengueren: Primo, de Luysa Suñer y de Jafron, viuda, dos-centes lliures ab acte de encomanda rebut per Ponciano Navarro en huyt de abril mil sis-centes noranta y sis; ítem, de Joan Sales de Quart, dos-centes lliures ab acte de encomanda rebut per Joseph Peña en vint y sis de abril mil sis-centes noranta y sis; ítem, de dit Joan Sales, cent cinquanta lliures ab acte de encomanda rebut per dit Peña en quatre de juny mil sis-centes noranta y sis; ítem, de Francisca Sanchis y de Caudet prengueren a cambi cent lliures, ab sota escrita de mosèn Luys Caudet, prebere, ab procura per a fermar les lletres de cambi feta a favor de Jacinto Peris, corredor, y carta de guardadany feta a favor del dit mosèn Caudet, rebuda per Pere Costa en vint y hu de juny mil sis-centes noranta y sis; ítem, a Antoni Martí prengueren a cambi cent lliures, ab sota escrita de Joan Batiste Crespan, ab procura per a fermar les lletres de cambi feta a favor de Joan Aliaga, corredor, y carta de guardadany feta a favor de dit Joan Batiste Crespan, rebudes per lo suplicant en dos de juliol mil sis-centes noranta y sis. Les quals importen set-centes y cinquanta lliures y tots foren fermats per Balthazar Gonsales, syndich, Joan Sanmartín y Francisco Martines, elets de dita comuna, per conte de aquella, que al present se estan devent y més setanta y nou lliures dèsat sous

y onse diners a Gaspar Monsó, de resta dels contes del seu sindicat, segons acte rebut per lo supplicant en quinse de joliol mil sis-cents noranta y sis, que fa la suma de huyt-centes vint y nou lliures dèsat sous y onse diners. Y per a acudir a pagar lo referit, segons així ho declara, la junta general de dita comuna, hoc y encara perquè ocasionaria gravíssims gastos e interessos, delliberà y determinà per més convenient que es prenguessen a censal ab més vint lliures dos sous y un diner, que se oferiren per a pagar alguns gastos y prorrates, en lo qual feya el compliment de dites huyt-centes y cinquanta lliures y també fermà sindicat a favor de dit Balthazar Gonsales per a fermar lo dit carregament de censal, segons llargament consta per dita delliberació y sindicat, *et si opus fuerit* de el acte de guardadany que la comuna féu als dits obligats per haver estat per conte de aquella, rebut per lo notari infrascrit en vint y nou de joliol propassat. Y com sia lo medi més proporcionat y de major utilitat a dita comuna pendre dit censal, perquè de no fer-o se li seguiria gravíssims gastos, **per a compliment de la qual necessitaria de la autoritat y decret judicial del present tribunal.** Requerint per tant *et alius predicto et omni meliori modo et cetera* es mane rebre una sumària informació de testimonis, a fi y effecte de verificar y probar lo desús dit y la utilitat, y constant *de predictis aut saltim de necessarii pariter* requir sia donada facultat a la dita comuna per a fer y fermar lo dit carregament a favor de qualsevol persona que el vulla donar per obs de pagar dites quantitats, ab la responció de sou per lliura, ab

totes les clàusules *juxta stillum* interposaran en aquell y en tot lo fahedor *praedicta* la autoritat y decret judicial del present tribunal. E attés que ab los actes presentats en dita escriptura y ab los dichos y deposicions dels testimonis produhits y donats en la present causa ha constatat y consta per a que se hacha y dega de provehir *pro ut infra, id circo et alias justicia sic suadente*, pronuncia sentència y declara restar justificada la dita instància *et in sequentiam* dona e consedeix permís y facultat a la céquia y comuna de Quart per a pendre y carregar a censal la quantitat de huyt-centes y cinquanta lliures, per obs de quitar los dits cambis en dita escriptura referits y lo alcans al **syndich** de dita comuna y demés gasto en dita escriptura es narren, a favor de la persona o persones que donaran aquelles, ab la responció de sou per lliura, interpossant en lo acte de carregament de censal y demés *circa praedicta* fahedor la autoritat y decret judicial del present tribunal. Lo que declara *omni meliori modo et cetera. Latta et cetera. Vidit* Domènech assessor.

DOC. 47 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-11-14, València.

Delliberació dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar sobre el reparo del rompiment de l'assut de banastes a costes pròpies.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero

intitulato decimo quarto novembris.
Constituhits personalment en presència dels testimonis infrascrits Balthazar Gonsales, syndich, Francisco Martines, Joan Sanmartín de Quart, Miquel Pechuan de Mislata, Thomàs Folgado de Aldaya y don Joan Caldes de València, elets de la céquia comuna de Quart, y Joan Paredes, don Carlos Sobregondi, Joseph Gilabert, doctor en drets, Nacienceno Porcar menor, ciutadà, Andreu Garcés, Jaume Medrano, Joan Ortí major y Macià Tarrasona, elets de la céquia comuna de Benàtjer y Faytanar, per quant en lo reparo de banastades que es féu en lo assut, ocació de haver-se romput aquell per a que pogués entrar aigua en la céquia y es pogués regar mentres no es prenia expedient en la rehedificació de dit assut, al present se ha fet un rompiment y portell en la dita obra de banastes per hon va el aigua del riu sens poder entrar en la céquia, el qual se ha de tornar a fer recórrer y reparar tot lo restant de la banastada en lo millor modo, més permanència y seguritat, en lo qual corre gran urgència perquè de no fer-se ab tota brebetat estarien sens poder regar. Totes les quals rahons foren proposades per los dits syndichs per a que es prengués resolució si es correria lliurant-o a qui per menys ho faria ho si els pareixia es fés per conte de dites comunes, ab assistència dels dits syndichs. E tots unànimes y concordés y ningú discrepant, així el syndich y elets de la comuna de Quart com los de Benàcher y Faytanar, dixerén, deliberaren, determinaren que dit rompiment y reparo recórrer y perficionar tota la banastada per conte de dites comunes, ab assistència de dits

syndichs, deixant-ho a son cuidado per la gran satisfació que de ells tenen, així los dits elets com les comunes, volent sien aquells creguts en lo gasto y despeses ab sa relació, en la qual se'ls sia pres en data en tot cas de contes, sens que necessiten de més justificació. De totes les quals cosses em requeriren a mi, dit e infrascrit notari, los rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en València dit dia, mes e any, essent per testimonis Joseph Thomàs, notari real de València, y Andreu Osca, llaurador de Alaquàs, respective habitants.

DOC. 48 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-11-14, València.

Delliberació dels elets de la comuna de Quart autoritzant Baltasar Gonsales, síndic, a pendre 100 lliures amb lletra de canvi o encomanda per a els gastos del reparo.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto die vero intitulato decimo quarto novembris.
Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits Balthazar Gonsales, syndich, Francisco Martines, Joan Sanmartín, don Joan Caldes, doctor en drets, Thomàs Folgado y Miquel Pechuan, elets de la céquia comuna de Quart, per quant ab delliberació feta per los elets de la comuna de Benàcher y Faytanar, juntament ab nosatros, los sobredits, la de Quart representant, y rebuda per lo notari infrascrit en lo dia de huy se ha delliberat que la obra que se ha de fer en lo

rompiment y reparo de la banastada, que es féu en lo assut, sia per conte dels syndichs de les comunes en què es posse mà, en continent, com llargament se conté en dita delliberació. Per a lo qual, dix y relació féu lo dit Balthazar Gonsales no hi havia effectes alguns per a el gasto que se oferiria, delliberaren y determinaren eo dar en facultat al dit Balthazar Gonsales per a que per si a soles, y juntament ab los elets que fos menester y volguesen intervenir, pogués pendre a cambi o per via de encomanda en lo millor modo y ab la més conveniència que pogués per rahó del interés asta en suma y cantitat de cent lliures, *cum hoc* que cas de trobar-o **a encomanda** no puga exedir el interés de a huyt per cent. En lo qual, **per quant no són los contractes lícits los dadors del diner no acostumen ni volen fer recibos dels interessos y no tenir cautelles**, se li pot seguir algun reparo al temps dels contes del syndicat, **volen hi sia cregut** y pres en llegítima data y descàrrech lo interés que diga haver pagat per dites cent lliures, **com no exedeixca de a huyt per cent contant lo temps**, quedant a càrrech de tots los dits elets fer y fermar carta de guardadany eo fer-la fermar en la primer junta general de la comuna, perquè es pren dita cantitat per obs y benefici de aquella. De tot lo qual em requeriren en rebés acte públich, lo qual per mi, dit notari, los fonch rebut en València, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Joseph Thomàs, notari real de València, y Andreu Osca, llaurador de Alaquàs, respective habitants.

DOC. 49 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.433, 1696-12-9, València.

Delliberació dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar aprovant la reedificació de l'assut de pedra en el mateix puesto, una vegada han escoltat l'informe dels experts els obrers de vila Juan Pérez Castiel, Gil Torralba i Francisco Martines.

Die nono dezembris anno a Nativitate Domini MDCLXXXVI.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagessimo sexto die vero intitulado nono dezembris. Constituhits en presència dels mi, el notari, y testimonis infrascrits, Joan Paredes, de Payporta, don Carlos Sobregondi, Joseph Gilabert, doctor en drets, Nacienceno Porcar, ciutadà de València, Jaume Medrano, de Alaquàs, Joan Ortí major, de Girivella y Matià Tarrazona, de Payporta, syndich y elets respective de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, y Balthazar Gonsales, de Quart, don Joan Caldes, doctor en drets de València, Gaspar Monsó y Matheu Christòfol, de Quart, syndich y elets respective de la céquia comuna de Quart, tots junts y ningú discrepant dixeren que per quant en la junta que tots los sobredits tingueren en lo dia vint y cinch de nohembre propassat, a ocació de que lo riu hauria fet altre rompiment en lo assut, además de lo que hi havia y estava visurat per experts obrers de vila y pedrapiquers, ab assistència de tots los sobredits elets, es resolgué que es nomenaren experts obrers de vila dels de

més pràctica experiència y pràctica per a que no sol vessen, regoneguessen y vissurassen lo puesto y terreno de dit assut y si els pareixia que per ser lo terreno de mala calitat se hauria romput lo assut y si es podria rehedificar en lo mateix puesto de manera que tingués seguritat y permanència sinó que també vessen y regoneguessen, corrent lo albeo del riu més amunt, fins hon se es trobaria señal y vestíchis hon pareix que temps antich se comensà a fer céquia per hon pareix se volgué fer assut. Y també regoneguessen de hon està huy lo assut aigua avall fins la endresera de la almenara de la angolfa, per si per aquella part es podria fabricar lo assut ab més conveniència, seguritat y permanència, estimant y valuant lo cost, fent juhí juxta Déu y ses conciències, així en la seguritat y permanència de la obra que se hauria de fer com en lo machor útil y conveniència a dites comunes, segons y que ab tot efecte nomenaren y elixqueren a Francisco Padilla, Gil Torralva y Francisco Martines, mestres obrers de vila, quedant porrogada dita junta per a el dumenche passat, contants dos dels corrents en la qual hi havien de fer ya ses relacions. Y per a que no hi hagués falta per córrer perill en la tardansa y ser contingent que algú de dits experts per algun accident no pogués assistir a dita vissura se'ls dona facultat y poder als dits Joan Paredes y Balthazar Gonsales, syndich respective de dites comunes, per a que en loch de qualsevol de dits experts que pogués anar a dita vissura en nomensassen altre, com ab tot efecte succehí que Francisco Padilla no pogué al altre dia de la junta, que fonch lo señalat, y en loch de

aquell nomenaren los dits syndichs a Joan Peres, mestre obrer de vila, el qual juntament ab los dits Gil Torralva y Francisco Martines accediren al dit assut y puesto *supra* referits y después de haver vist y vissurat los dits assut y puestos *supra* referits en lo dumenche propassat, contants dos dels corrents, feren berbal relació en precència de tots los referits y tots los tres concordaren en que els pareixia era lo més convenient el fer-se y rehedificar lo asut per lo mateix puesto hon està perque la mateixa calitat de terreno era aquell que qualsevol dels demás puestos hon se volgués novament fabricar y en dit puesto a demás de estar los torrechons y almenara fermes, ben fortificats ya de temps y·à molt pertret y obra que pot servir machorment quant se podria rehedificar añadint algunes circumstàncies, com ho demostrarien per la planta que farien ab totes les circumstàncies per a la major seguritat y permanència.

Hohides les quals relacions delliberaren y determinaren que les reduïssen per escrits y fermassen los dits experts de ses mans, volen que a la lletra se ensartassen en lo present que són en la forma que segueix.

Relaciones hechas por Juan Peres, Gil Torralba y Francisco Martines, maestros de obras, sobre el assuda que se ha de fabricar de las comunas de Quarte, Benàcher y Faytanar.

Juan Peres, Gil Torralva y Francisco Martines, maestros de obras de la ciudad de València, expertos nombrados por los eletos de las comunas de Quarte, Benàcher y Faytanar para ver y visurar el rompimiento de la assuda

de dichas comunas y assí proprio para que vieran si a menos costa se podía rehedificar a la parte de arriba de dicha assuda, en la endresera donde se ve ocularmente un pedaso abierto de acequia que parece según la demostración de aquella que los antiguos tuvieron impulsos de conducir el agua por dicha acequia, assí proprio a la parte de abajo de dicha assuda, en la endresera de la almenara de la angolfa. Y habiendo reconocido todos los tres puestos hemos hablado que en el puesto de arriba, que es sobre la assuda, aunque es verdad que parece tomara el agua con alguna facilidad ay y se encuentran los inconvenientes que se siguen. El primero es estar en consideración que lo antiguos que abrieron dicha cequia, habiendo consumido la mayor parte del gasto de aquella y haviéndoselo dejado parese que encontraron algunos inconvenientes que les obligó a hazer la asuda por donde oy está. Otro si, que siempre que se aga la asuda al cabo de dicha acequia y parte de arriba higuala en poca diferencia en el torreón de la parte de tremontana, que dende la orilla del río donde parará dicha assuda asta encontrar la acequia de Moncada abra quatrocientos palmos poco más o menos y este se da por asentado que es todo terreno falso por dos razones: la primera es que se ve ocularmente, por lo que el río se ha llevado de aquella parte, que es terreno que ha dejado el rio en sus avenidas; la segunda, por que qualquier terreno serca del río, hallándose en superficie plana, se da por asentado que jamás ha sido fuerte sino que el río en sus avenidas le ha mudado de una a otra parte. Y de aser la asuda en dicho puesto como aquella obra que

se abrá de hazer nueva, resiste la otra que se da por asentado ser mobible y no tierra firme ha de romper por allí y ocasionar un gasto excesivo y hallarce sin agua en la acequia. Y de aserse el assuda en la endresera de la almenara de la angolfa, a parte abajo de la asuda que oy está, y delante de los alcabones sea la que el diámetro del río es grande y el nivel viene muy alto y no se le pueden dar almenaras para desaguar y templar la dicha acequia por que están mediatos los alcabones y el gasto será excesivo. Y por todo lo dicho convenimos y nos parece más conveniente el que se buelva a rehedificar el assuda en el mesmo puesto que oy está por las razones siguientes: la primera es porque en la dicha assuda se hallan las dos estremidades de aquella estar buenas y en aquella hallarse ya hecha la almenara y a la parte de Moncada el torreón en su defensa, experimentado y fortificado por muchos años, y un pedasso de asuda de mucha concequencia a la una y otra parte; y a la razón que dissen que el suelo es malo en ninguna parte del río ay suelo bueno, como es donde se podia mudar la assuda, porque todo es de una calidad. Y por todo lo dicho convenimos que es de menos gasto y más seguro el bolber a rehedificar la dicha assuda en el proprio puesto donde está y preveniéndose, como se ha prevenido, assí en la dispocisión de aquella por la experiencia de los rompimientos passados quedará segura en la forma de la planta y las capitulaciones que se arán para aquella, pues en aquella se prevendrá lo tocante a la fortificación y se abaxará aquella a nibel que más convendrá para que tenga menos salto el agua. Y esto es lo que sentimos en Valencia, a nueve de

dezembre mil seiscientos noventa y seis. Juan Peres Castiel, Gil Torralva y Francisco Martines.

Per ço tots los sobredits y ningun de aquells discrepant resolgueren y determinaren que lo dit assut es fés, fabricàs y rehedificàs per lo mateix puesto que huy està en lo millor modo, forma y manera que es puga, segons planta y capítols fahedors per los dits experts, y ab la major brebetat, exepcto lo dit Joan Paredes que fonch de contrari parer per què per dit puesto se hauria romput lo assut dos vegades per lo terreno ruín y per ço ho protestà. De totes les quals cosses em requerien a mi, dit notari, en rebés acte públich, lo qual fonch rebut en València los dits dia, mes e any, essent presents per testimonis Nacienceno Porcar, notari de València, y Gaspar Valero, notari de Picaña, respective habitants.

DOC. B APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 15.338, 1697-2-14, València.

Junta reduïda d'elets de Benàger-Faitanar. Paredes, Folch, Alfonso, Medrano, en casa de Joan Baptista Folch i Luqui. Havent accedit dijous 7-2 els elets sobredits i síndic amb els experts Juan Pérez, Gil Torralva, Francisco Padilla i Baptista Viñes. Pérez i Torralva són del parer que de ninguna manera convé prendre l'aigua per la séquia vella i és més profitós reedificar que costarà 5.000 l. Padilla és de sentir que no es deu reedificar sinó prendre l'aigua per la séquia vella, afondant aquella sis o set

pams, que costarà 1.000 l. Viñes s'ajusta al parer de Padilla, fent a més dos torretes a la boca i un enllosat que costaria altres 1.000 l. Hui prenen l'aigua per una embanastada que ha costat prop de 2.000 lliures. De persones de molta edat regants s'ha averiguat que per este medi de l'embanastada s'ha pres sempre l'aigua fins l'any 1652 en el qual es féu i edificà l'assut que hui es troba demolit i que en aquell temps es prenia l'aigua per medi d'embanastades i les comunes no estaven tan empenyades com ara estan puix la tatxa i sequiatge no excedia d'huit sous per cafissada. Tenint en compte els diferents parers dels experts els volen consultar si per mig de les embanastades, reforçant aquelles, es podrà prendre l'aigua còmodament i quina quantitat costarà reforçar l'embanastada actual i mantenir-la anualment.

“Attés y considerat que havent accedit en lo dia de set dels corrents al asut de la dita comuna y de la de Quart los sobredits elets y syndich juntament ab Juan Peres, Gil Torralva, Francisco Padilla, mestres de obres, y Battiste Viñes, pedrapiquer, experts nomenats per los dits syndich y elets per a efecte de veure y regonéixer si convindria més rehedificar lo asut que huy es troba deruhit o pendre la aygua per una séquia vella que es troba uberta o comensada a obrir un poch més amunt los dits experts han fet ses relacions y en aquelles son de sentir, ço és, los dits Juan Peres y Gil Torralva que de ninguna manera convé lo prendre la aygua per la dita séquia vella y que és de més útil y profit a les dites comunes lo rehedificar

lo referit asut deruhit y que el gasto d'esta rehedificació importará cinch milia lliures ab poca differència. Lo dit Francisco Padilla és de sentir que no es deu rehedificar lo dit asut derruhit sinó pendre la aygua per la dita séquia vella afondant aquella de sis a set pams, lo que costará asta mil lliures, poch més o menys, y ab sols este gasto tindran les dites comunes tanta aygua com tindrien si es rehedificàs lo dit asut sen[s] fer altre de nou. Y lo dit Battiste Viñes se ajustà al parer del dit Francisco Padilla emperò añadix que prenint la aygua per la dita séquia vella, además de afondar aquella de sis a set pams, seria menester fer dos torreons a la boca de la dita séquia y un enllosat, lo que costaria altres mil lliures ab poca differència. Y funden los dits experts cascú son sentir en les rahons que llargament expresen en ses relacions. E attès que la referida visura de set dels corrents los damunt dits syndich y elets trobaren que huy es pren la aygua per a regar les terres de les dites comunes ab una enbanastada, que se ha fet en lo riu per a dit effecte la qual ha costat molt prop de dos milia lliures, y per relació de perçones de molta hedat regants de les dites comunes han averiguat que **per este medi de enbanastada se ha pres sempre la aygua y han tengut les comunes la bastant per a regar les terres de aquelles fins lo any mil siscents cinquanta dos en lo qual se féu y hedificà lo dit asut que huy es troba derruhit** y que en aquell temps que es prenia la aygua per medi de enbanastades les dites comunes no estaven tan carregades y enpeñades com ho estan ara de precent puix la tacha y sequiatge per cada una caffissada

no exsedia de huyt sous y ara de present se paga una lliura per cada una caffissada. Attès finalment que per a el asert que desigen y procuren los dits syndich y elets en materia tan duptosa com la fa la varietat dels sentirs dels dits experts y desichant encontrar y elegir el medi més segur per a lograr lo fi de tenir aygua en tots temps per a regar les terres de les dites comunes y ab lo menys gasto que es puixa ocacionar. Per ço delliberen y determinen que es consulte als dits quatre experts este nou medi de pendre la aygua ab les enbanastades que huy es pren per a que estos fassen relació, diguen y ab individuació declaren si ab les dites enbanastades, reforçant aquelles si serà menester, es pot pendre la aygua còmodament no sols ara de precent sinó també en lo esdevenidor sens rehedificar lo dit asut ni usar del sobre dit medi de la séquia vella, espesificant y declarant si serà menester, ara de precent, reforçar la dita enbanastada quina quantitat costará el refors que diran ser menester y quina quantitat podrà costar cascun any, poch més o menys y uns anys en altres, la conservació de la dita enbanastada”.

DOC. C APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 15.338, 1697-3-15, València.

Àpoca de soldada per 18 l.

Del pedrapiquer Joan Viñes al pedrapiquer Pere Bonet a complement de la soldada que havia guanyat fins hui a sa casa.

Sit omnibus notum quod ego Joan Viñes lapisida Valentiae habitator scienter et gratis

confiteor habuisse et recepisse realiter numerando ex vobis Petro Bonet lapisida eiusdem civitatis Valentiae habitatore precente et vestris decem et octo libras monetae Valentiae per vos mihi debitas ad complementum solidata per me huc usque in domo vestra lucratae et quia et cetera renuntio et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes Bernardus Cusonac arroberius et Michael Rodrigues spartarius Valentiae habitatores.

DOC. 50 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.434, 1697-4-8, Quart.

Junta general de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Josef Fita), elets (per Quart, Mateu Cristòfol i Joan Sanmartín; per València, a don Joan Caldes i Francisco d'Abalsiqueta; per Mislata, a Miquel Pejuan; per Aldaia, a Martí Andrés), escrivà (Francisco Gil) i atandador (Sebastià Sanmartín). Assignació de 5 lliures més cada any al síndic Gonsales. Gaspar Monsó i Mateu Cristòfol renunciem a ser elets de l'obra del assut si no cobren dietes. Son substituïts per Francisco Martines i Miquel Pejuan, obrers de vila. Imposició de tatxa i sequiatge (16 s./c.)

Die VIII aprilis anno a Nativitate Domini MDCLXXXVII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo die vero intitulado octavo aprilis. El pare fray Onofre Calbis, prebere de la Orde de Sent Vicent de la Roqueta, vicari del present loch de Quart y

per lo pare machoral, señor de dit loch, Matheu Christòfol, balle de dit loch, Vicent Losano, lloctinent de justícia, Antoni Fita, jurat major, Joan Rocos, jurat segon, Balthazar Gonsales, syndich de la comuna de Quart, don Joan Caldes, Francisco de Abalsiqueta, ciutadà, elets de València, Joan Sanmartín, Gaspar Monsó, elets de Quart, Miquel Pechuan, elet de Mislata, y tots elets de dita céquia comuna, Andreu Ximeno, Joseph Carreres, Joachim Bleda, Ignacio Sanmartín, Blay Mirapeix, Vicent Fita, Francisco Arasola, Nofre Martines, Jaume Cortés, Sebastià Sanmartín, Pasqual Fita, Francisco Gil, Pere Monsó, Francisco Martines, Feliciano Macià Gilabert, notari, Pere Joan Sanmartín, Antoni Martines, Matheu Taverner, Dionís Ferrandis, Thomàs Folgado, Balthazar Bonet, Vicent Folgado de Batiste, Martí Andrés y Vicent Aragonés, procurador de mosèn Joseph Martines, consta ab acte per Vicent Camps en lo dia de huy, tots hereters y regants de la céquia comuna de Quart, ajustats y congregats en la sala eo porche de la plasa del dit loch de Quart, hon per a semblants y altres negocis la dita comuna es sol y acostuma a juntar y congregar, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, per a el present dia, puesto y ora, per eixecució de la provició feta per lo noble Portantveus de General Governador de la ciutat de València en vint y huyt de mars propassat, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, segons relació féu en mans y poder del notari infrascrit, ab acte per dit notari en lo dia de air, e tota la dita comuna

representants, per ser lo dia prefingit el segon dia de Pasqua de Resurrecció en què de dos a dos anys la comuna es deu juntar per a extracció de oficials e impocissió de tacha y altres negocis per a el bon govern de aquella, feren estatuhiren y delliberaren les cosses y actes immediate següents.

Primerament, per a la extracció de syndich de dita comuna per a el bieni, que comensa a córrer en lo dia de huy y finirà el segon dia de Pasqua de Resurrecció mil sis-cents noranta y nou, foren proposats per lo Consell Particular del loch de Quart, segons costum, a Matheu Christòfol, batle de dit loch, Joseph Fita i Joan Sanmartín, vehins de dit loch, segons costum per a dita elecció, encara que per part del dit Matheu Christòfol protestà que no el podien haver posat en terna per a la elecció y que no devia concórrer a ella per estar exempt, per raó de dit son offici de batle, y per part del syndich de dita comuna es protestà també contra el justícia, jurats y Consell Particular per ço que si per raó del dit offici estava exempt devia lo dit poble proposar persones àbils y que en cas de litichi devien córrer los gastos per conte de dit poble; los lochtinent y jurats, que eren presents, reprotastaren dient que entenien que lo dit Matheu Christòfol, per dit son offici de batle, no tenia exempció alguna per la dita concurrència de syndich y que en cas de litichi estaven promptes a lo que fos de justícia y que, segon la terna feta, es devia fer la elecció. E passaren a votar los referits y per haver tengut molts més vots lo dit Joseph Fita tots, unànimes y concordes y ningú discrepant y dita comuna representants, eligueren y nomenaren per syndich de dita

comuna de Quart al dit Joseph Fita, llaurador del dit loch de Quart, ausent, per a el bieni que comensa en lo dia de huy y acabarà el segon dia de Pasqua de Resurrecció mil sis-cents noranta y nou, donant-li y conferint-li tot lo poder que a semblants syndichs se'ls sol, deu, pot y acostuma donar, ab lliure y general administració per el bon govern de dita comuna, cobrar la tacha y cequiatje per si o nomenant col·lector o col·lectors a aquell o aquells que per menys salari ho colectaran als quals los puixa dar y done tot lo poder que sia menester per a que puixen cobrar dita tacha y cequiatje y fermar àpoques y cautelles et cètera, lo qual poder y syndicat fem ab tal que les dos escures de la céquia que li tocaran fer en dit son bieni, que la una à de ser en lo dia de Sent Joan mil sis-cents noranta y huyt y la altra, finit lo syndicat, per Sent Joan mil sis-cents noranta y nou, que dins huy es feyen y s'an fet per conte de la comuna, ab assistència del syndich y escrivà, en què se han experimentat alguns danys y considerables gastos que se escusarien si es subastasen y lliurasen per via de arrendament, que tinga obligació lo dit syndich de córrer, subastar y lliurar dites escures de céquia a qui per menys farà aquelles, ab lo millor modo, pacte, capítols y condicions a dit syndich ben vists, procurant fer se córrega en temps. Y així mateix totes y qualsevols obres y rompiments de céquia que done trehues per a poder-se córrer y subastar per que si fos obra que necessitàs de prompte y puntual reparo la deu fer. Y per los treballs del dit son syndicat se li señala y constitueix lo salari acostumat de deu lliures cascun any.

Ítem perquè los dits Matheu Christòfol y Joan Sanmartín que han restat de la elecció de syndich és costum que estos queden elets, per lo loch de Quart, de dita comuna. Y per la ciutat de València han elegit a don Joan Caldes, doctor en drets, y Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, y per lo poble de Mislata, a Miquel Pejuan y per lo loch de Aldaya, a Martí Andrés, tots los sobredits y ningú discrepant y dita comuna representant, nomenen en elets de dita comuna al dit Matheu Christòfol y Joan Sanmartín, per Quart, don Joan Caldes y Francisco de Abalsisqueta, per València, Miquel Pejuan, per Mislata y Martí Andrés, per Aldaya, per a el bieni que comensa en lo dia de huy y acabarà el segon dia de Pasqua de Resurrecció de mil sis-cents noranta nou, donant-los y conferint-los tot lo poder que a semblants elets se'ls sol, deu y acostuma donar, ab lliure y general administració per a el bon govern de dita comuna.

Ítem així mateix havent estat proposats per lo dit Balthazar Gonsales, syndich, per a elecció de escrivà Francisco Gil, Blay Mirapeix y Nofre Martines y haver tengut la machor part dels vots lo dit Francisco Gil, los dits terratinents regants y dita comuna representants, nomenaren al dit Francisco Gil de Quart, present, en escrivà de dita céquia comuna per a el bieni que comensa en lo dia de huy y acabarà el segon dia de Pasqua de Resurrecció mil sis-cents noranta nou, donant-li y conferint-li tot lo poder que a semblants escrivans se'ls sol y acostuma donar, ab tots los drets y emoluments et cètera.

Ítem així mateix per a la elecció de atandador foren proposats per lo dit Balthazar Gonsales, syndich, a Sebastià Sanmartín y a Pere Joan [San]martín, y per haver tengut la major part dels vots lo dit Sebastià Sanmartín, tots los dits regants y ningú de aquells discrepant y la dita comuna representant nomenaren al dit Sebastià Sanmartín, de Quart, per atandador dels rolls de la dita céquia comuna per a el bieni que comensa en lo dia de huy y finirà el segon dia de Pasqua de Resurrecció de mil sis-cents noranta nou, donant-li tot lo poder que sol y acostuma donar, ab lo benefici y satisfació per son treball de dos lliures y deu sous cascun any.

Ítem per quant lo dit Balthazar Gonsales, syndich, ha representat que a ocació del rompiment del assut y obres que se han fet de banastades en lo riu, alguns plets extraordinaris y moltes juntes que se han offerit, en València y en lo puesto del assut, sobre la fàbrica de aquell ha tengut molts treballs extraordinaris y el salari que té per raó de syndich sols són deu lliures que suplicava se li donàs cascun any, per via de refacció eo arguilando, per dits treballs extraordinaris y juntes. E tots los desús dits regants y ningú discrepant y dita comuna representant delliberaren y determinaren que, ultra de les deu lliures de salari que cascun any lo dit Balthazar Gonsales, se li donen cascun any cinch lliures per remuneració de les juntes y treballs que ha tengut en dit bieni.

Ítem per quant per a la rehedificció del rompiment del assut o fàbrica nova que se ha de fer, ab acte per lo notari infrascrit en vint

y nou de joliol mil sis-cents noranta y sis, la dita comuna nomenà en elets per a la fàbrica de aquella, és a saber, de València a don Joan Caldes, doctor en drets, y a Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, y del present loch de Quart a Balthazar Gonsales, en nom de syndich y al que en après ho serà, y a Gaspar Monsó y a Matheu Christòfol, y perquè per part del dit Gaspar Monsó se ha representat que es delliberàs si se li deurien pagar les dietes de les juntes que se ocupa en baixar a València, per raó de dita obra del assut, per què no havent-se-li de pagar renunciaria lo ofici de elet. E hohida la qual proposta tots los dits regants y ningú discrepant y dita comuna representant, delliberaren que no, en vista de lo qual així lo dit Gaspar Monsó com lo dit Matheu Christòfol renunciaren lo càrrech y ofici de elets, que dita comuna a ells tenia feta, com si no fosen fets ni nomenats, les quals renunciacions en continent foren per dits terratinents regants y dita comuna representants acceptades, y en lloch de aquells tots, junts y ningú discrepant y dita comuna representants, nomeraren en elets de dita céquia comuna a Francisco Martines, obrer de vila de Quart, y Miquel Pejuan, obrer de vila de Mislata, presents, per a que juntament ab los demás y alias nomenats, que són don Joan Caldes, Francisco de Abalsisqueta y el syndich que serà actual de dita comuna, puixen resoldre, delliberar y determinar la obra més convenient y que millor los pareixerà, ya sia fabricant-lo de nou o rehedificar-la, ab lo millor modo, pactes, capítols y condicions per a machor permanència, útil y conveniència de la comuna, dant-los per a lo

desús dit a tots los desús dits elets tot ple y bastant poder y tant quant sia necessari, ab pleníssima facultat y sens llimitació alguna, ab lliure y general administració, prometent haver per ferm y agradable tot so y quant resoldran y en sa deguda eixecució possaran sots obligació dels béns de la comuna.

Íttem tots los dits terratinents, regants de dita céquia comuna de Quart y ningú de aquells discrepant y tota la dita comuna representants, nomenaren en advocat defensor y patrosinador de dita comuna a don Joan Caldes, doctor en drets, de València habitador, presen[t], en totes les causes, plets y qüestions et cètera, y per sos treballs li donaren y constituhiaren set lliures de salari cascun any, pagadores en Nadal. De totes les quals coses em requeriren a mi, Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, els ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en los dits loch de Quart, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis a tot lo desús dit Miquel Segòbia, notari, y Gabriel Huerta, llaurador, de Quart habitants.

[...] y sent molt més de les tres ores de la vesprada tots, unànimes y concordes y ningú discrepant, dixeren y delliberaren que tots los hereters y regants de dita céquia comuna de Quart paguen per raó de cequiache y tacha setse sous per cascuna caffissada cascun any, a saber és, huyt sous per sequi[a]che y huyt sous de tatja, per obs de pagar gastos, escures y responcions de dita comuna, la qual impocissió de cequiache y tatja a dit for fan per temps de dos anys, contadors del present mil sis-cents noranta

set en noranta huyt y mil sis-cents noranta huyt en noranta nou, de Pasqua de Resurrecció que vindrà a ser setse reals per cascuna caffissada en los dits dos anys, pagadors huyt reals cascun any per caffissada de cequiache y tatja, antissipadament en una paga.

DOC. 51 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.434, 1697-5-12, València.

Josef Fita, síndic, Mateu Cristòfol i Joan Sanmartín, elets, fan subasta de la col·lecta de la taxa i sequiatge i l'adjudiquen a Francisco Gil per 2 s. 4 d. per lliura. Fiances: Josef Peña, notari, Vicent Cuenca, llaurador, de Quart.

Die XII maii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVII.

Nos Joseph Fita, agricola, syndicus cequiae comunaee de Quart, Matheus Christofol et Joannis Sanmartin, agricolae, electi dictae comunaee de Quart, ut constat instrumento per notarium infrascriptum octavo die aprilis preteriti currentis anni recepto, habentes plenum posse ad infrascripta per agenda, presedente prius subastatione facta per Gabrielem Huerta, nuntium eiusdem oppidi, qui in notarii testiumque infrascriptorum presentia juravit ad Dominum Deum et cetera in posse notarii infrascripti et relationem fecit se, per espatium multorum dierum, subastasse collectam jurium de la tacha y cequiatje comunaee dictae de Quart, in annis millesimo sexcentesimo nonagessimo septimo currentis a die Paschae Resurrectionis preteriti huius anni in Paschae Resurrectionis millesimi

sexcentessimi nonagessimi octavi et nonagessimi octavi in nonagessimum novum, et nemine invenisse qui pro minori pretio dicta jura collectasse quam vos, infrascriptus Francisus Gil, qui promisistis collectare ad rationem duorum solidorum et quatuor denariorum pro libra, ideo [s]cienter et cetera cum presenti et cetera, eligimus et nominamus collectorem dictae cequiae comunaee de Quart vos jam dictum Franciscum Gil, agricolam (sic) oppidi de Quart habitatorem, presentem et inferius acceptantem et cetera, videlizet ad nomine dictae cequiae comunaee petendum, habendum, exigendum, recipiendum et recuperandum ac habuisse et recipisse confitendum a quibusvis persona seu personis, corporibus, collegiis, universitatibus et comunitatibus, omnes et quascumque pecuniarum summas et quantitates dictae comunaee debitas et debendas ratione jurium ditorum de la tacha y cequiatje, impossitarum in duabus annis decurrendis a die Paschae Resurrectionis praeterito currentis anni in diem Paschae Resurrectionis anni millesimi sexcentessimi nonagessimi noni, ad rationem octo solidorum de cequiatje et octo solidorum de tacha pro qualibet caffitiata in quolibet anno, juxta deliberationem et impocissionem per dictam comunam factam, ac per notarium infrascriptum octavo die aprilis preteriti currentis anni receptam. Et de his quae nominae dictae comunaee haberitis et receperitis ac habuisse et recepisse confessus fueritis apocam et apocas, chirographum seu chirographa et alias quavis legitimas cautellas vobis benevissas faciendum et firmandum, deposita quecumque et de caetero deponenda aquibusvis curiis tabulis sive

tabulariis levandum et extraendum, fidantias tornatoris ut moris est dandum et offerendum, et pro earum indemnitatem omnia bona dictae comuna obligandum et hypothecandum, promittentes et cetera, obligantes dictis nominibus et cetera. Hanc autem collectoris nominationem fecimus cum pactis et conditionibus sequentibus.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importarà en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades de terra que es reguen de dita comuna per rahó de cequiatje y tatja, a dit for de huyt sous per caffisada de tatja y huyt sous de cequiatje cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tota la tatja y cequiatje que importen dits dos anys, a raó de dit for, mil cent noranta y dos lliures deduhint dos sous y quatre diners per lliura que se ha de returar per raó de son salari de col·lector.

[2] Ítem que lo dit col·lector haja de pagar cascun any dels de dita col·lecta per conte de aquelles als acrehedors censalistas y salaris, de tal manera que si qualsevol de aquells fesen gastos han de córrer per conte del dit col·lector, açò entés pagues que cauran en lo dit temps dels dos anys. Y lo que sobrarà de les cinch-centes noranta y sis lliures, que importa cascun any returant-se son salari, tinga obligació de pagar al dit sindich en tres higuals pagues, la primera en lo últim de joliol primer vinent del corrent any, la segona lo últim de dehembre dit y corrent any y la tercera lo últim de mars mil sis-cents noranta y huyt y de la mateixa manera en lo segon any.

[3] Ítem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte al dit col·lector tots los nihils y gastos que aurà bestret per raó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li offerirà.

[4] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector en cada un any en la última paga se haja de returar lo que importarà son salari de col·lector, a raó de dos sous y quatre diners per lliura.

[5] Ítem ab pacte y condició que al dit col·lector se li haja de donar los actes de la impocissió de tacha y de la present col·lecta franchs per una vegada tan solament y a aquell se li hajen de pendre en conte los salaris de les àpoques de lo que pagarà.

[6] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, hacha de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que se hauran mudat sots pena de deu lliures.

[7] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector tinga obligació de donar fianses a contento de dits syndich y elets.

Ad haec autem ego dictis Franciscus Gil presens, suscipiens et acceptans dictam collectam una cum dictis pactis et conditionibus, promitto facere et adimplere omnia supradicta sub bonorum meorum obligatione. Et pro maiori tuitione et securitate do in fidantias et principales obligatos, una mecum sine me et in solidum, Josephum Peña, notarium, et Vincentium Cuenca, agricolam, oppidi de Quart, qui poste tempore firmae, interrogati per dictum et

subscriptum notarium si faciebant dictam fidantiam respective et principalem obligationem, unacum dicto Francisco Gil sine illo et in solidum, et omnes respective lingua materna responderunt que si. Et omnes simul et quilibet nostrum per se et insolidum promittimus omnia supradicta facere et adimplere omnibus dilationibus et cetera sub poena decem solidorum regalium Valentiae dandorum et cetera qua poena et cetera ratto pacto et cetera, promittimus et juramus ad Dominum Deum et cetera non littigare nec rationes proponere et cetera sub poena ultra jurii poena viginti solidorum regalium Valentiae dandorum et cetera qua poena et cetera ratto pacto manente et cetera. Ad quorum omnium et cetera fiat executoria incipiendo a pignoribus per pactum et cetera cum proprio fori renuntiatione et cetera submitioneque judicis et variatione judicii atque cum coeteris clausulis guarentiquiis et oportunis et cetera et pro predictis et cetera obligamus, omnes simul et cetera renuntiantes quantum ad haec beneficiis coedendarum ac dividendarum actionum et cetera epistolae divi Adriani legique ac fori Valentiae et cetera nec non quibusuis privilegiis Capitaniae, Cequae, Senturionati, Familiaturae, inductiarum quinquenalium, cessionis bonorum et quibusuis aliis tam obtinentis quam obtinendis promittendo cum juramento non obtinere nec contra presentem instrumentum valere et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes sunt Antonius Pastor, scriptor, et Ignatius Costa, sutor, Valentiae habitatores.

DOC. 52 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.434, 1697-5-15, València.

Delliberació del síndic i elets del bienni passat (Gonsales, síndic, Caldes, Rocher, F. Martines, J. Sanmartin, Pejuan i Folgado, elets) sobre pendre fins a 200 lliures a cambi per a l'escura de la séquia en juny 1697, entrat ja el nou síndic.

Die xv maii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVII.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo septimo die vero intitulado decimoquinto maii. Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits Balthazar Gonsales, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes y Thimotheo Rocher, mercader, elets de València, Francisco Martines y Joan Sanmartín, elets de Quart, Miquel Pechuan, elet per Mislata y Thomàs Folgado, elet per Aldaya, tots syndich y elets respective de dita comuna de Quart en lo bieni passat, havent proposat lo dit Balthazar Gonsales, syndich, que encara que segons deliberacions de la comuna tots los syndichs tenen obligació de fer per son cuidado dos escures en la céquia, que són les que corresponen als dos anys de son syndicat, y dehuen fer la primera en los dies de Sent Joan del segon any del syndicat y la segona per Sent Joan, después de acabat lo syndicat, per a que el syndich que entra nou trobe el descans de la primera escura feta per no haver pecúnies que entren tan promptes en poder del syndich, havent acabat de syndich lo dit Gonsales en lo dia de Pasqua de Resureció passada del corrent any

li tocava fer la escura que se ha de fer en Sen Joan vinent, per estar alcansada la comuna y sens effectes alguns, ans bé, algunes quantitats que alcansarà lo dit Gonsales a dita comuna offerint-se prompte a donar los contes, volgué protestar y no fer dita escura o que tractassen modo per a que se li donassen effectes per a el gasto de aquella. E tots los desús dits y ningú discrepant delliberaren y determinaren per ser tan precís el que es fes dita escura que es buscàs lo diner a cambi o del modo que més prompte y ab major conveniència es trobàs, y per a dit efecte donaren permís y facultat al dit Balthazar Gonsales, per si a soles o juntament ab los que fossen menester del dits elets, ab tal que no exedeixca la suma de dos-centes lliures y ab calitat que si donats los contes resultàs per ells ser alcansat lo dit Balthazar Gonsales en més de vint lliures aja de córrer per conte de aquell lo interés del exés de la quantitat que aurà pres a cambi o en altre modo impenyat, volent que en cas que el prenga sens córrer lletres ab lo interés mercantil de huyt per cent, que és més útil a la comuna, y per no córrer lletres per tenir al temps dels contes dubte en què no se li prenga en conte volent que sia cregut ab sa sola simple paraula, perquè en tals contractes no es fa cautela de les fires. *De quibus et cetera* requeriren et cetera. *Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Antony Pastor, escriptent, y mosèn Luys de Àvila, prebere, de València habitants.

DOC. 53 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.434, 1697-5-16, València.

Joan Baptista Vanacloig, mercader, avituallador de la ciutat, fa nominació d'experts per visurar l'estat de l'assut abans i després de passar la madera, a favor de Joan Peres i Joan Serrano, obrers de vila i mestres d'arquitectura de València. Testimonis d'Antoni Pastor i Francisco Miralles, obrers de vila.

Constituhit personalment davant de mi el notari infrascrit, Joan Batiste Banacloig, mercader de la present ciutat de València, el qual dix que com avituallador de la present ciutat està esperant la madera que ve conduhida per lo riu per a el qual efecte la illustre ciutat se ha servit donar orde per a que los syndichs de les comunes de Quart, Benàcher y Faytanar li donassen pas per los assuts o almenares que tenen construhits en lo riu, satisfent los gastos y danys que ocasionarà, per a el qual efecte es necessita veure y regonéixer aquell per persones expertes, nomenadores així per mi com per los syndichs de les dites comunes, ans de passar la madera y en après, per a que puixen veure, visurar y estimar si per ocasió del trànsit de la madera se aurà seguit algun dany y la estimació y valor de lo que pot inportar aquell per a haver-lo de refer y pagar. Ab tenor del present nomena en experts per sa part a Joan Peres i Joan Serrano, obrers de vila y mestres de arquitectura de València, per a que *simul* ab los nomenadors per los syndichs de dites comunes fassen visura y estimen lo desús dit, donant-los per a dit efecte tot lo poder y quant sia menester y de dret se requerir, sens llimitació alguna.

DOC. 54 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.434, 1697-6-16, València.

La junta d'elets de la comuna (Caldes, Abalsisqueta, Martines, Sanmartín i Pejuan), resolen la reparació urgent de l'assut de banastes facultant al síndic Josef Fita a pendre diners a canvi o del modo més convenient que pugui.

“Per quant en estos dies passats a ocasió de la gran avenguda del riu, tan gran y tan notòria que se'n emporta la madera a la mar, es rompé lo assut de banastes (que està junt al que es rompé de pedra) per dos puestos, lo hu al principi del assut aigua amunt y lo altre así a la mitat de la banastada envés lo assut de pedra, per los quals rompiments se'n va la aigua del riu de gènere que no entra la aigua en la céquia y corre gran urgència el que es reparen y rehedifiquen dits rompiments. Y perque havent-los constat per haver-los vist y visurat los dits Abalsisqueta, Martines y Pechuan que per venir encara lo riu molt creixcut serà molt treballós y els par que *pro nunch* tancant lo portell eo rompiment que està mes prop del assut de pedra podrà ya entrar aygua en la céquia per a poder regar es podria posar mà primer en dit portell y, menguant lo riu, fer-se lo demés eo tot lo que en dit assut de banastes es necessite y parega més convenient. Delliberaren y determinaren que es fassa dit reparo y rehedificació, corrents y lliurant-se per via de arrendament al que per menys ho farà, ab los pactes y manera que pareixerà de més útil y profit, per tenir-o així disposat la

comuna en junta general de que qualsevols obres, escures y reparos ajen de ser subastant-se, lo que es farà ab injucció de *bene esse* dels syndich y elets de la comuna de Benàtjer y Faytanar. Y en cas de no concordar aquells que sia per térmens jurídichs, ajustant-se en tot y per tot a lo que sia de justícia, per la gran necessitat y perill en la tardansa. Y més donam facultat a Joseph Fita, syndich de dita comuna, per a per si o juntament ab los elets que sien menester, per a acudir a dita obra y reparos puixa pendre el diner que sia menester a cambi o del modo que ab més conveniència pugui. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera* essent present per testimonis Jaume Marí, llaurador de Benifayó, y Joseph Abat, llaurador de València, respective habitants.

DOC. 55 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-2-23, València.

Acord de la junta dels síndics i elets de les séquies de Quart i Benàger-Faitanar per a reedificar l'assut en el mateix lloc, d'acord amb la planta, perfil i capítols presentats pels arquitectes Juan Pérez Castiel, Francisco Padilla i Gil Torralba, lliurant l'obra a subhasta i limitant les dites a un col·lectiu de 25 obrers de vila i 4 pedrapiquers.

Anno a Nativitate Domini millesimo secentesimo nonagesimo octavi die vero intitulato vigesimo tertio februarii. Constituhits en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits Joan Paredes, llaurador de Payporta, syndich de la céquia comuna de

Benàcher y Faytanar, Joseph Fita, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, elet de la céquia de Quart, el doctor don Joan Batiste Folch, don Felip Alfonso, elets de la céquia de Benàcher, Francisco Martines, elet de la céquia de Quart, Macià Tarasona, de Payporta, Jaume Medrano, de Alaquàs, elets de dita céquia de Benàcher y Faytanar, que fermen, y Miguel Pechuan, de Mislata, elet de dita céquia de Quart, que al present no està y a tot lo infrascrit se ha trobat y en après fermarà, tots junts en la sala de la cassa de la present ciutat y ningú discrepant, per quant per a la fàbrica que se ha de fer en la rehedificació del asut de dites céquies comunes se han tengut moltes y differentes juntes fent elecció de differentes experts per a que vesen y visurasen en lo dit assut, puesto y terreno de aquell y si els pareixia que per ser lo terreno de mala qualitat se auria romput y si es podria rehedificar en lo mateix puesto, de manera que tingués seguritat y permanència, y també vesen y regoneguessen corrent lo albeo del riu, més amunt, fins hon se troba señal y vestichis, hon pareix que temps antich se comensa a fer céquia per a hon pareix se volgué fer asut. Y també regoneguessen de hon està huy lo asut, aigua avall, fins en la endresera de la almenara de la angolfa, per si per aquella part es podria fabricar lo asut ab més conveniència, seguritat y permanència, estimant y valuant lo cost, fent *juhí juxta Déu* y ses conciències, així en la seguritat y permanència de la obra que se hauria de fer com en lo machor útil y conveniència a dites comunes. Lo qual una y moltes vegades veren y visuraren molts y

differentes experts y en especial Joan Peres, Francisco Padilla y Gil Torralva, mestres obrers de vila que foren nomenats per dites comunes, els quals delliberaren y relació feren ser més convenient fer-se rehedificant-lo en lo mateix puesto hon huy està, segons planta, capítols y perfil que al present possaven en mà de tots los sobredits syndichs y elets, aprobant tots los dits tres experts los dits capítols, planta y perfil ser lo més útils y convenient a la dita comuna. Per ço tots, unànimes y concordes y ningú discrepant y dites comunes representant, en virtut dels poders especials que per a lo infrascrit tenen, delliberaren, determinaren y absolutament que es feç y rehedificàs lo asut segons y de la manera que es conté en la planta, perfil y capítols, y que se entreguen al corredor que la hacha de córrer, señalant per a el dia de la subastació y lliurament el dia trenta dels corrents, de matí, de nou a deu en la cassa de la ciutat. E així mateix, per quant la experiència ha mostrat molts y diferents inconvenients y altres que resulten de admetre generalment a qualsevol a dar dita en obres de tanta e higual qualitat, han delliberat y determinat puixen ser admeses en dar dita en la sobredita obra los mestres següents: Joan Peres, Gil Torralva, Francisco Padilla, Francisco Martines, Miquel Pechuan, Rafel Martí, Francisco Martí, Berthomeu Dies, Miquel Martí, Joseph Navarro, Pere Joan Sanç, Gaspar Dies, Antoni Pons, Miquel Ballester, Joseph Puchol, Thomàs Picó, Joseph Abat, Francisco Navarro, Vicent Alemany, Vicent Peres, Joan Sanchis, Senent Medina, Francisco Beixer, Joan Simó, Miquel Fleches, mestres obrer de vila, Joan Escrivà,

Domingo Labiesca, Batista Viñes, Joseph Bonet, pedrapiquers, los quals habiliten per a donar dita en la referida obra de tal manera que qualsevol de aquells, ab la obligació de dar fiances, puixa ser admés y no altres, de forma que per a poder-se admetre altres dels supra referits haja de ser y sia ab resolució y aprobació de tota la junta dels sobredits elets *nemine discrepante*. De totes les quals cosses em requeriren a mi, dit e infrascrit notari, en rebés acte públich, lo qual fonch rebut en la sala de la cassa de la present ciutat de València, los dits dia, mes e any, essent presents per testimonis Joan Osca, llaurador de Alaquàs, y Thomàs Roig, llaurador de Quart, *respective* habitants.

DOC. 56 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-4-20, València.

Subhasta de l'obra de canteria de l'assut amb dita de 14 ll. 10 ss. la vara i basa de pedra, col·locada a peu d'obra. Per petició de Batiste Viñes es prorrogada a la vesprada.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo die vero intitulado vigesimo aprilis. Constituhits en precència dels notari y testimonis infrascrits Joseph Fita, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, Francisco Abalsisqueta, ciutadà de València, Miquel Pechuan, de Mislata, elets de dita céquia comuna de Quart, Macià Taraçona, llaurador de Payporta, syndich y elet de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don

Felip Alfonso, don Joan Batiste Folch, doctor en drets, de València, Jaume Modroño, de Alaquàs, y Antoni Biosca, de Payporta, elets de la séquia comuna de Benàcher y Faytanar, tots junts en la casa de la present ciutat de València per a efecte de lliurar la obra del asut de les dites céquies y per que en moltes y diferents ocasions, que se han juntat per a efecte de lliurar la dita obra, convocats los officis de obrés de villa y pedrapiquers, y no aver trobat dita proporsionada per a poder-se admetre y en seguida lliurar, resolgueren dividir y formar capítols de la obra de cantaria, de la obra de obrés de vila y córrer-se separat, segons y que ab tot efecte, la dividixen *ex nunch*. Y avent-se corregut y subastat la obra de cantaria, per Batiste Bas corredor públich, este dix y féu relació tenia de dita que donarien, al peu de la obra segons los capítols, la pesa y vara de pedra a catorse lliures y deus sous. Y estant en esta dita, encara no admesa, entrà en la present junta Batiste Viñes, pedrapiquer, y suplicà a la junta fos prorrogada per a la vesprada, de tres a quatre ores, per a poder comunicar ab altres companeros, y se li replicà per la junta que de prorrogar-se per a la vesprada corria la contingència de faltar la dita que hi auria donada per altra persona, que era haver oferit, segons capítols, donàs la pesa y basa de pedra a catorse lliures y deus sous. Per a que, desichant consolar-lo, com asiguràs y se obligà a fer bo dita postura y oferta, en cas de apartar-se el que la hauria donada, lo prorrogaria, a lo que dix y respost lo dit Batiste Viñes que si, ab totes les clàusules de promissió i obligació, renunciació, pactes, penes, jurament, renunciació de for y

submició de qualsevol altre, executori y demás clàusules guarentígies et cètera, sots obligació de sos béns et cètera. En vista de lo qual delliberaren y determinaren en què es porrogàs la present junta, segons porrogaven, per a la vesprada de tres a quatre ores, en la casa de Sent Jaume per que la present casa de la ciutat estarà ocupada en la extracció de racional, per a la qual ora y puesto se fes la convocació dels pedrapiquers y obrés de vila. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum Valentie* y en la casa de la ciutat et cètera, essent presents per testimonis Nacienceno Porcar, notari, y Antoni Pastor, escrivent, de València habitants.

DOC. 57 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-4-20, València.

Junta d'elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar. Decisió de tornar a subhastar junta tota l'obra de l'assut.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo die vero intitulado vigesimo aprilis. Constituhits en precència dels notari y testimonis infrascrits Joseph Fita, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, Francisco Abalsisqueta, ciutadà de València, Miquel Pechuan, de Mislata, elets de la céquia de Quart, Macià Tarasona, llaurador de Payporta, syndich y elet de la céquia de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Batiste Folch, de València, Jaume Medrano, llaurador de Alaquàs y Antoni

Biosca, llaurador de Payporta, elets de la dita céquia comuna de Benàcher y Faytanar, tots junts en la cassa de Sant Jaume de la present ciutat per a effecte de córrer, subastar y lliurar la [obra] de canteria per a lo asut que se ha de rehedificar, enseguida de la porrogació feta en lo dia de huy, havent-se corregut y no haver agut qui la oferís per menys de la dita que hi havia de catorse lliures y deu sous per pesa y per basa de pedra, es tractaren y parlamentaren moltes y differents coses sobre si era o no convenient el dividir-se, fent mols tanteos y plantes sobre esta matèria, y encara que la major part se inclina a que es tornàs a córrer y subastar junta la obra, en lo mateix modo de planta y perfil y capítols, per a el qual effecte y ab major madurés pendre resolució en cosa de tanta inportància, porrogaren la present junta per a el dumenche primer vinent contants vint i set dels corrents, de nou a deu ores del matí, en la casa de la ciutat y per a que los dits officis de obrés de villa y pedrapiquers, segons y que ab tot effecte queda a càrrech de Batiste Bas, corredor present, fer fer dites convocacions. *De quibus et cetera* requerint et cètera. *Actum Valentiae* per la confraria de Sent Jaume et cètera, essent presents per testimonis los sobredits [Porcar i Pastor].

DOC. 58 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-5-19, València.

Acord dels elets de les séquies de Quart i Benàger-Faitanar modificant els requeriments de grandària dels carreus per a les filades centrals de l'assut,

abaratant el pressupost, refent planta i perfil, i convocant subhasta per al dia següent.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo die vero intitulado decimonono maii. Constituhits en precència dels notari y testimonis infrascrits, Macià Tarasona, llaurador de Payporta, syndich de la céquia de Benàcher y Faytanar, Josef Fita, llaurador de Quart, syndich de la séquia de Quart, don Joan Caldes, elet de la céquia de Quart, don Felip Alfonso, don Joan Batiste Folch, doctor en drets, de València, Jaume Modroño, llaurador de Alaquàs, y Antoni Biosca, llaurador de Payporta, elets de la céquia de Benàcher y Faytanar, y Francisco Martines, de Quart, elet de la céquia de Quart, tots junts en la cassa de la ciutat de València per a efecte de veure, tractar y delliberar si, no obstant la planta, perfil y capítols que se ha fet per los experts nomenats per les comunes per a lo asut que se ha de fabricar de dites comunes, en què es resolgué que totes les pedres de la cara del asut y ses filades aguessen de ser de a nou pams y de pedra de Ribarrocha, per ser molt difficultós y costós no haver-se trobat postura de dita admisible fins lo dia de huy, es podria pendre altre expedient. Y avent oyt a Francisco Padilla, Gil Torralba, mestres obrés de vila, y a Batiste Viñes y Vicent Escrivà, mestre pedrapiquer, experts per a este efecte nomenats per dites comunes, segons nomenam, los quals presents dixeren y relació feren, *juxta* Déu y ses consències, que encara que la fàbrica del asut seria molt

més bona sent totes les pedres de la cara de a nou pams però que avent-se de entrar prop de quatre-centes, segons se demostrava per la planta y perfil, y ser molt difficultós y de considerable cost, per lo desperdici y aver de ser de Ribarrocha, per la qual raó no hi avia mestre obrer de villa que se atrevís a donar dita ni entrar en la obra, que es podria fer y fabricar sent la primera y última filada de a nou pams y les graus de a menys, ab calitat que fos de la pedra de Ribarrocha, segons formarien planta y perfil, ab lo que seria la obra bona y segura. Oyda la qual relació los dits elets delliberaren y determinaren que es fes lo dit asut en dita conformitat, segons y el modo que avien delineat, y els donaren facultat per a que fesen la planta y perfil per a demà a la mateixa ora y per a que, segons ella, es pogués córrer, subastar y, en son cas, lliurar quedaren prorrogats *cum hoc* que Batiste Bas corredor fes convocar, per a dit puesto y ora, a tot lo offici de obrés de villa y també als pedrapiquers, que serà demà de matí, de nou a onse, contants vint dels corrents. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum Valentiae et cetera* y en la casa de la ciutat et cètera, essent presents per testimonis Nacienceno Porcar, notari, y Antoni Pastor, escrivent, de València *habitatores*.

DOC. 59 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-5-20, València.

Subhasta i adjudicació de l'obra de l'assut i caseta a Baptista Viñes, pedrapiquer de València, per 5.665 ll.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo octavo die vero intitulado 20 maii. Constituhits en precència del notari y testimonis infrascrits Macià Tarasona, llaurador de Payporta, syndich y elet de la céquia de Benàcher y Faytanar, don Phelip Alfonso, don Joan Batiste Folch, doctor en drets, de València, Jaume Medrano, llaurador de Alaquàs, y Antoni Biosca, llaurador de Payporta, elets de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, Joseph Fita, llaurador de Quart, que después fermarà, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Batiste Caldes, elet y tenint la voluntat de dit syndich y de Francisco Abalsisqueta, ciutadà, que después fermaran, Francisco Martines, de Quart, y Miquel Pechuan, de Mislata, obrers de vila, elets de dita céquia de Quart. Tots junts en la cassa de la present ciutat de València, sent ya molt més de michorn, hon estam desde les nou del matí per a haver de fer córrer y lliurar la obra del asut, que se à de fabricar de dites céquies pressisa y perentoriament en consideratió de córrer gran urgència y haver tengut moltes y diferents juntes per a dit effecte, convocats los officis de obrers de vila y pedrapiquers com és deure, ab actes rebuts per lo notari infrascrit, y al present estar també convocats y precents los dits officis en dita cassa de la ciutat, havent-se corregut la obra desde les nou asta prop de les dotse, delliberaren y determinaren es posàs canela ensesa y se acabàs de córrer y subastar mentres duràs aquella, lliurant-se a la persona per qui aniria la dita al temps que se acabàs y apagàs, y ab tot effecte, en precència y a la vista de dita

junta, la corregué y subastà la dita obra Batiste Bas, corredor, el qual present dix y relació fa que, ultra dels molts y diferents dies que, en precència dita illustre junta y convocats y assistència dels dits officis en la dita casa de la ciutat, que à corregut y subastat planta, capítols y perfil, que a tots ha comunicat y manifestat, ha corregut este matí la dita obra, en precència dels desús dits, des de les nou del matí fins la ora de ara, que serà molt mes de michorn, y havent possat canela ensesa al temps y quant aquella se acabà y apagà anava la dita per Batiste Viñes, pedrapiquer, a pública y alta veu en cantitat de cinch mil sis-centes xixanta y cinch lliures, en la qual offerí fer la dita obra del asut, segons planta, capítols y perfil, la qual relació fa, *juxta* Déu y sa consciència, en precència dels testimonis infrascrits, en virtut del jurament que presta en mà y poder del notari infrascrit a Nostre Señor Déu y quatre sants Evangelis. E tots los sobre dits elets delliberaren y determinaren que se li lliuràs la dita obra al dit Batiste Viñes per lo dit preu, segons planta, capítols y perfil. Y lo dit Batiste Viñes acceptà offerint-se prompte a fer y formar tots los actes convenientes. De totes les quals coses em requeriren ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en València, los dia, mes e any desús dits, essents precents per testimonis Nacienceno Porcar, notari, y Antonio Pastor, escrivent, de València habitants, y a les fermes del dit Joseph Fita, que fermà en València de dotse de juny de dit any, loant, aprovant ell la ferma sobre dita, sent precents per testimonis Luís Clua y Antoni Pastor, escrivents, de València habitants.

**DOC. 60 APPV, Protocols de Vicent Clua,
10.435, 1698-5-20, València.**

Capítols del lliurament de l'obra de l'assut i caseta de la séquia de Quart al pedrapiquer Batiste Viñes per preu de 5.665 lliures a finalitzar en any i mig.

Dicto die.

Nos Mathia Tarasona, agricola oppidi de Payporta, syndicus et electus cequiae comunaee de Benacher et Faytanar, don Joannis Babtista Folch, juris utriusque doctor, don Philippus Alfonso, Valentiae, Jacobus Modroño, agricola oppidi de Alaquas, electi dictae cequiae comunaee de Benacher et Faytanar, et Antonius Biosca, dictus comunaee reicans, Joseph Fita, agricola oppidi de Quart, syndicus et electus cequiae comunaee de Quart, Franciscus Balcisqueta, civis Valentiae, electus, ambo postea firmantes, don Joannes Caldes, juris utriusque doctor Valentiae, Franciscus Martines, oppidi de Quart, firmantes, et Michael Pechuan, oppidi de Mislata villae opperarii, postea firmans, electi dictae cequiae comunaee de Quart, omnes unanimes et concordet et nemine nostrum discrepantes, juncti in sala domus precentis civitatis vice ac nomine omnium ricantium dictarum cequiarum de Quart, Benacher et Faytanar, habentes plenum posse ad infrascripta ut constat instrumentus per Naciencenum Porcar vigessimo die januarii millessimi sexcentessimi nonagessimi septimi et per notarium infrascriptum vigessimo nono die julii millessimo sexcentessimo nonagessimo sexto et octavo die aprilis

millessimo sexcentessimo nonagessimo septimo, respective receptis, pro executione deliberationis per nos factae ac per notarium infrascriptum hodierna die paulo ante istud recepte, in qua constat de subastatione et relatione facta per Babtistam Bas, cursorum publicum precentis civitatis, ac deliberamenti operae infrascriptae vobis infrascripto Babtistae Viñes, lapisidae, facto quia facere obtulisti pro pretio quinque millae sexcentum sexaginta quinque librarum, scienter et cetera cum precenti et cetera damus, liberamus ac titulo libramenti seu concessionis facimus vobis, jamdicto Babtistae Viñes, lapisidae, Valentiae habitatoris, precenti et inferius acceptanti et vestris, operam in capitulis infrascriptis contentam pro dicto pretio quinque millae sexcentum sexaginta quinque librarum vobis solvendarum et per vos faciendum modo et forma in dictis ac praeincertis capitulis continetur, et non sine eis aliter nec alio modo, cuius tenor sequitur et est talis.

Capítulos con los quales, en la forma que en ellos se contiene, se ha de hazer el assuda, caseta y demás de la asequia de Quart, Benácher y Faytanar.

[1] Primo, que el modo de rehedificar el dicho asut ha de ser seguir aquella como enseña la trasa y se halla en lo executado, a saber es, que toda la dicha asut vieja se ha de desenlosar, dende el torreón de la almenara asta tope del otro de la cequia de Moncada, que serán trescientos palmos de largo y quarenta de ancho, poco más o menos, y assí proprio se ha manifestar y desaser todo lo que se hallare ruín y de mala calidad, que serán

unos ciento y cinquenta palmos, apartar y sacar todas las piedras de quenta y reble asta dejar la sanja limpia y en veinte y tres palmos de onda, contando dende la carena del enlosado del asut asta vajo del terreno de dicha sanja, ha de quedar bien higual y anivelada el suelo de aquella, para lo que a delante se dirá.

[2] Ittem que todo lo sobredicho del capítulo antesedente se ha de hazer una estacada en el suelo o terreno de dicha asut, de madera de pino verde cortada en buena luna para que no se pudran, y dichas estacadas han de tener lo menos nueve palmos de largo y recias un palmo en quadro, lo menos, y se advierte que al tiempo de clavar las dichas estacas no puedan estar más apartadas que tres palmos de unas a otras y de ondas, dentro del dicho terreno, todos los dichos nueve palmos, y bien a nivel para cargar ensima de toda la sobredicha estacada dos yladas de losas viejas de las que se sacarán del dicho asut y poner las que faltarán como adelante se dirá.

[3] Ittem que el modo de llenar y fabricar la dicha obra ha de ser que la silleria que se ha de fabricar a las dos caras del asuda, como es agua arriba y agua abajo, en todo aquel rompimiento de los ciento y cinquenta palmos y, de más a más lo que se hallare quebrantado, aya de ser de silleria nueva y han de tener las piedras de dicha silleria dos y tres palmos de grueso y quatro de ancho, picadas a punta de gorrión, caras, topes y asientos, con advertencia que los cortes de los dichos sillares se han de hazer y trabajar como enseña la planta, y las juntas de dicha silleria an de tener un dedo y no más y asentadas bien y tramadas con mortero delgado, con el

cuidado que las dichas juntas han de estar bien trabadas y alternadas, y no escusando el trabar la obra nueva con la vieja en los extremos o juntas de aquella todo lo que será menester para mayor fortaleza de aquella.

[4] Ittem que todo lo restante del intermedio de las paredes de silleria se ha de llenar y mampostear de piedra y mortero de buena calidad, aprovechándose de la piedra que saldrá de dicha asuda de los pedasos ruines que se desarán, y como también de todo el enlosado que ha de desaser del dicho asud, excepto cien losas que se hallan en dicho enlosado ser buenas, esto es, de dos palmos de grueso y quatro de ancho y ocho de largo, poco más o menos, que podrán servir en el enlosado nuevo que se a de hazer en el suelo de dicho asut, que an de ser dos yladas, como se ve en el perfil, y el maestro poner las que faltarán a sus costas para cumplimiento de las dichas dos yladas por ser de buena calidad y la dicha mampostería se ha de trabajar travándola con agua y castigando las piedras a golpe de martillo, que quede bien fortificado y clavado, y la mampostería nueva se ha de trabar bien con la vieja, todo lo que será menester, como está dicho en el capítulo tres.

*[5] Ittem que higualado que esté todo el dicho asud, en la dispocisión que demuestra el perfil, se ha de enlosar todo el suelo de dicha asud o carena de losas de quenta de piedra de Ribarroja, esto es, que cada una de ellas ha de ser de larga nueve palmos, **excepto las quatro yladas de enmedio, que han de ser de seis palmos y medio de largo**, y de ancho quatro y de grueso dos palmos, bien trabajadas y picadas a punta de gorrión, y en los costes que demuestra la planta y perfil, con*

advertencia que las dichas cien piedras, que se ha hablado en el capítulo antesedente, han de ser asentadas en el suelo de dicho asuda o sobre la estacada para mayor firmeza del fundamento y suelo de dicha obra, con las mismas circunstancias que las de Ribarroja dichas.

[6] Ittem que el modo del asentar y fortificar el dicho enlosado es que las losas se han de asentar con mortero blanco, falcándolas con fijar de piedra y amontonándolas con mortero delgado todas las juntas, y que dichas juntas no puedan tener más que medio dedo de la una losa a la otra, dejando a dicho enlosado a nivel, tomando el dicho nivel de la superficie o carena del enlosado que oy se halla a la parte de la almenara real, dejando el dicho enlosado bien acabado y perficionado, según demuestra la planta y perfil, no escusando el que todas las juntas de dicho enlosado queden bien bruñidas, repretadas y perfionadas.

[7] Ittem que la preça de la cequia tenga obligación el dicho maestro o maestros que arán dicha asut de fabricar una cassa para el torno o tornos que nuevamente se han de aser, y dicha casa ha de tener veinte y quatro palmos de quadro, esto es, incluyendo los gruesos de las paredes en los dichos veinte y quatro palmos, a saber es, que antes de hazer las paredes se ha de manifestar el suelo de la acequia de la largaria de veinte y quatro palmos y de toda la ancharia de aquella, abriendo una sanja de la largaria y ancharia dicha y de onda de quatro o cinco palmos, y llenando aquella, y mamposte de piedra y mortero aquello que será menester, según el terreno que se hallará prudencialmente, y lleno que esté el dicho fundamento se han de

enlosar todos los dichos veinte y quatro palmos de lo largo lo ancho de dicha cequia, y el dicho enlosado ha de ser de piedra de Ribarroja, travajado y asentado con los mismos pautos y condiciones que el asut, excepto los costes, en quanto a la magnitud de las losas, que no puedan ser más pequeña que de quatro, ocho y dos.

[8] Ittem que el dicho maestro tenga obligación en el medio de la ancharia de dicha acequia aser y fabricar un cochillo o tallamar de piedra de Ribarroja, de dos palmos y medio de ancho y cinco de alto y los dichos veinte y quatro palmos de largo, dejando dos galzes en dicho tallamar de medio palmo en quadro, como se ve en la planta, assí las dichas regatas como todo lo demás.

[9] Ittem que tenga obligación al nivel del tallamar, que son los dichos cinco palmos, abrir dos regatas, esto es, una en cada torreón del ancharia y alsada que será menester para haser una buelta de un ladrillo de rosca de medio palmo y de toda la largaria de los veinte y quatro palmos, así por algún inconveniente fuese menester darle más o menos monte a la buelta tenga obligación el dicho maestro de ajustarse ad aquello que más bien visto será, con advertencia que la buelta o bueltas, que an de ser dos, han de cargar sobre el dicho tallamar, la una parte, y a la otra sobre la regata y nivel de los dichos cinco palmos, como está dicho, y en dichas bueltas se han de dejar dos basíos de la ancharia de los galses del tallamar y a palmo de aquellos, no escusando de poner en los lados de los torreones dos brancas de piedra con sus galses como los del tallamar, y a una tirada los quatro galses, y de alsada ocho

palmas cada una paraguía y recibimiento de las paletas de los tornos.

[10] Ittem que las dichas bueltas han de ser de ladrillo y mortero delgado y la rosca como está dicho, massisando y fortificando los carcañoles de piedra y mortero blanco asta coronar en las dichas bueltas y assí proprio, a la parte de agua abajo, se han de dejar quatro palmas para que sirva de puente y para pasar de una parte a otra.

[11] Ittem que sobre las dichas bueltas se ha de plantar una capa de veinte y quatro palmas de larga y veinte de ancha, incluyendo los gruesos de las paredes, y han de tener las dichas paredes tres palmas de anchas todas las quatro y de altas dies palmas, y sobre dicha alsada y paredes se ará una buelta transpuntada y de medio ladrillo de rosca y mortero, y el dicho ladrillo ha de ser recio, con advertencia que la dicha buelta se ha de encargar del mismo paredado o mampostería todo lo que se pueda, no escusando el haver las quatro esquinas de piedra del Tos Pelat, y que de dichas piedras han de ser de dos palmas de grueso, quatro y tres de largo y dos y tres de ancho, y assí proprio, en la parte de la montaña, se ha de dejar una puerta de quatro palmas de ancha y ocho de alta, y las brancas, arco y lindar de dicha puerta ha de ser de piedra picada de la calidad arriba dicha, con sus vatedores de medio palmo todo alrededor y que esté travada a punta de gorrión.

[12] Ittem que tenga obligación de aser asentar una puerta de madera vieja de buena calidad y quatro dedos de resia, con su varramérito o travesera, poniendo los golfos de toda la ancharia de la puerta, que son cinco

palmas, y que dichos golfos ayan de entrar un palmo en la brancas de dichas piedras, con advertencia que dicha [puerta] ha de ser enlandada por la parte de fuera con llandas de ferro, dejando todo bien clavado y remachada, no escusando el poner en aquella serraaja y llave, con las mejores guardas que se acostumbre en dichas serraajas.

[13] Ittem que ayan de sacar vardas a las partes de las rostarias o chafrante y a nivel de aquellas de dos ladrillos de punta y en los formeros de un ladrillo de punta, y aser tejas paymentando bien embagado, esto es, que las canales carguen la una sobre la otra quatro dedos y las cubiertas carguen, de ensima de las canales, un dedo por cada lado, dejándola bien bruñida y perfilada, reparando las paredes de mortero blanco, por dentro bruñido y por fuera jaspeado, paymentado el suelo de dicha casa de ladrillo recio y mortero blanco.

[14] Ittem que se hayan de aser dos tornos con sus paletas y todas las demás ainas que convengan y sean menester para usar de dichos tornos, agora sea madera, hierro, clavos y finalmente con todo lo que sea menester, a conocimiento y satisfacción de los síndicos de dichas comunas, se ha de haser una almenara para desaguar y limpiar la cequia y esta se ha de hazer y fabricar al lado de la almenara real vieja, a unos treinta palmas a la parte de abajo, ha de tener cinco palmas de ancha y de alta lo que disen los cageros de la cequia a las paredes de los lados de dicha almenara, han de tener seis palmas de hancha y largaria de dose palmas, con advertencia que se ha de enlosar el suelo de aquella con los mismos pautos y condiciones

que la almenara o presa de aquella, advirtiéndole que se han de poner dos brancas a la cara de la cequia de la altitud de dichos cajeros, y que dichas paredes se han de hazer de sillería de piedra del Tos Pelat, picada a punta de gorrión, con un dedo de junta y no más, dejándola acabada y fortificada a uso y costumbre de buen oficial. Y asimismo apañar y fortificar la almenara del Olmo lo que será menester.

[15] Ittem que el maestro o maestros que harán dichas obras tengan obligación de aser coser y amasar la cal de luna vieja, y que la piedra de dicha cal sea fuerte y de buena calidad, y que dicho mortero se haya de mesclar, a cada caís de cal, tres cargas de arena y no más, y el modo de amasar dicho mortero ha de ser trabajando bien para que quede bien mesclado, y que el dicho maestro no le pueda gastar después de amasado que no esté bien desfogado, lo menos veinte días, para mayor fortaleza y unión de la obra.

[16] Ittem que tenga obligación el dicho maestro que ará dicha obra de serrar y asegurar las aguas para fabricar dicha obra, tantas quantas veces será menester, para tener enjuto el puesto donde se a de fabricar dicha obra, por razón que es muy importante el que no aya agua, lo menos en dicha sanja al tiempo que se fabrique aquella, y en caso que se hallase alguna imposibilidad de no poder se agotar en todo, no se pueda llenar dicha sanja menos que sea visurada por dos expertos, aquellos que nombrarán las dos comunas.

[17] Ittem que el dicho maestro o maestros tengan obligación de dar fianzas a contento de las comunas, y que siempre que las dichas comunas quieran mejorar de fianças puedan y

el maestro darlas a contento de dichas comunas.

[18] Ittem que se han de hazer quatro visuras; la primera, estando la sanja limpia de dicho asut, para ver si el terreno y el pedaso de obra vieja que quedase es competente; la segunda, antes de ponerse a enlosar el dicho asut; la tersera, en estando abierta la sanja de la presa de la cequia para hazer la cassa de los tornos; la quarta y última, en estando acabada la dicha obra, y dichas visuras aian de ir a costas del caydo, y en casso de hallarse segun capítulos sea y an de pagar mediera, y que siempre que las comunas quieran hazer algunas visuras extraordinarias, para ver si dicha obra va según capítulos, aya de pagar las comunas dichas visuras y en casso que no, el maestro que ará dichas obras.

[19] Ittem que el maestro o maestros que arán dichas obras tengan obligación de dar la obra acabada y perficionada dentro de año y medio, contando desde el día que se le entregará la primer paga y después de acabada y visurada queden los dichos maestros y fianzas de aquel o aquellos con obligación de asegurar toda la dicha obra capitulada un año y un día.

[20] Ittem que el dicho maestro o maestros tengan obligación de pagar por la planta perfil y capítulos cinquenta libras, esto es, que las dichas cinquenta libras se han de cobrar de la primer paga y por manos de los eletos o syndicos de dichas comunas, y en casso que por algún contratiempo, sea el que fuere, no se hiziere la obra corrida o se dejase de haser por alguna otra sircunstancia lo ayan de pagar los dichos electos o syndicos de dichas comunas. Y assí mismo tenga obligación de

pagar el dicho maestro auto y corredor andador, de tal modo que quede franca govil.

[21] Item que tenga obligación el dicho maestro o maestros de poner todos los pertrechos capitulados según capítulos sogas, capassos y las demás herramientas que serán menester para dejar perficionada dicha obra. Y el precio de la obra se le aya de pagar en quatro pagas: la primera, librada la obra y dadas fianzas a contento de los eletos; la segunda, a la tersera parte de la obra y visurada aquella; la tercera, acabado el asuda y empesada la obra de la casilla y la quarta y última paga, acabada y visurada y entregada la obra.

Et cum cunctis pactis capitulis et conditionibus et non sine eis aliter nec alias presens libramentum vobis facimus et promittimus dicto nomine et cetera facere, habere, tenere et cetera ad hec autem ego dictus Baptista Viñes, presens, suscipiens et acceptans dictam operam modo et forma ac cum pactis capitulis et conditionibus supra dictis et promitto et me obligo facere et executioni mandare omnia in eis contenta. Et pro meiore tuitione et securitate do in fidantias et principales obligatos, una mecum sine me et in solidum, Joannem Escriva, lapidam, et Bernardum Pons, villae operarium, presentis civitatis Valentiae qui cum precentes ad essent et interrogati per dictum et subscriptum notarium si faciebant dictam fidantiam et principalem obligationem, una cum dicto Baptista Viñes sine illo et in solidum et omnes respective, lingua materna responderunt que si. Et omnes simul et quilibet nostrum per se et in solidum promittimus omnia supradicta

facere et adimplere omnibus dilationibus et cetera, sub poena decem solidorum regalium Valentiae dandorum et cetera, qua poena et cetera, ratto pacto et cetera promittimus et juramus ad Dominum Deu et non littigare nec rationes proponere et cetera sub poena, ultra perjurii poenam, viginti solidorum eiusdem pecunie dandorum et cetera, qua poena et cetera, ratto pacto manente et cetera ad quorum omnium et cetera fiat executoria incipiendo a pignoribus per pactam et cetera cum proprii fori renuntiatione, submissione que juditis, et variatione judicii adque cum coeteris clausulis guarantiis et oportunis et cetera. Et pro praedictis et cetera obligamus, omnes simul per se et in solidum, et cetera renuntiantes quantum ad haec beneficiis coedendarum ac dividendarum actionum et cetera epistolae divi Adriani et cetera legique ac foro Valentiae et cetera nec non quibusvis privilegiis Capitaniae, Cequae, Centurionati, Familiaturae, indictiarum quinquenaliu, cessionis bonorum et quibusvis aliis indultis, tam obtentis quam obtinendis, promittendo cum juramento quod prestamus ad Dominum et cetera, in posse notarii infrascripti, non obtinere nec contra precentem instrumentum valere etc. Actum Valentiae et cetera.

Testes ad firmas dictorum Mathies Tarasona, don Joannis Baptista Folch, don Philippi Alfonso, Jacobi Medrano, Antonii Biosca, don Joannis Caldes et Francisci Martines ac Baptistae Viñes sunt Naciancenus Porcar, notarius, et Antonius Pastor, scriptor, Valentiae habitatores. Et ad firmam dicti Josephi Fita, syndici comunae de Quart, qui Valentiae duocesimo die junii eiusdem anni firmavit, laudavit, promissit, aprovavit ut

supra dictum est sunt testes Ludovicus Clua et Antonius Pastor, scriptores Valentiae. Et ad firmas dictorum Joannis Escriva junioris et Bernardi Pons, lapissidarum et fideiussorum supradictorum, que Valentiae vigesimo secundo die junii eiusdem anni millessimi sexcentessimi nonagessimi octavi firmarunt, promiserunt et se obligarunt, simul et in solidum, cum omnibus supradictis clausulis, pactis, poenis, juramentis pro ut juramus ad Dominum Deum et cetera, executoria a pignoribus, renuntiatione et submitione fori et aliis renuntiationibus ut supradictum est, sunt testes Ludovicus Clua et Antonius Pastor, scriptores, Valentiae habitatores.

DOC. 61 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-6-1, Quart.

Gabriel Huerta, nunci de Quart, fa relació de haver subhastat l'escura de la séquia havent oferit dites Francisco Martines (250 ll.) i Joan Montaner, de Xirivella, (200 ll., amb 10 ll. d'exaus i sense fiances).

*Anno a Nativitate Domini millessimo secentessimo nonagessimo octavo intitulado primo junii. Constituhit personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits Gabriel Huerta, ministre del present loch de Quart, el qual en virtut del jurament que presta a Nostre Señor Déu Jesuschrist y sos quatre sancts Evangelis, en mà y poder del notari infrascrit, dix y relació fa haver corregut y subastat la escura que se ha de fer de la céquia comuna de Quart, y **ha de comensar el dia dos o tres dels corrents,***

*per espay de molt més de quaranta dies a esta part, en lo present loch de Quart, havent avisat als circunvehins de Manises, Aldaya, Chirivella y Mislata per si hi havia qui volgués donar dita, y en jamés havés (*sic*) trobat qui tomàs dita asta que Francisco Martines, obrer de vila del present loch, que oferí fer dita escura per do-centes y cinquanta lliures, y en lo dia de huy Joan Montaner de Chirivella, que ha ofert fer dita escura per dos-centes lliures *cum hoc* que s'i havien de consedir deu lliures de exaus, sens tenir obligació de donar fiances, la qual relació fa juxta Déu y sa consciència. *De quibus et cetera. Actum* en lo loch de Quart et cètera essent presents per testimonis Francisco Gil, ciutadà, y Blay Mirapeix, llaurador, de Quart habitants.*

DOC. 62 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-6-8, Quart.

Definició del sindicat de Baltasar Gonsales en el bienni 1695-1697.

Die octavo junii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVIII.

Anno a Nativitate Domini millessimi sexcentessimi nonagessimi octavi die vero intitulado octavo junii. Constituits personalment en presència de mi Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, y dels testimonis davall escrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el pare fray Onnofre Calvis, vicari en loch del reverent pare fray Albert Mones, majoral del convent de Sent Vicent de la Roqueta, señor de dit loch de Quart, Pere Valdecabres,

justícia de Quart, Joan Sanmartín, jurat major y elet de la comuna, Francés Fita, jurat segon, Joseph Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, Matheu Christòfol, elet de Quart, Miquel Pechuan, elet de Mislata, a fi y effecte de demanar contes a Balthasar Gonsales, syndich que és stat de dita céquia comuna de Quart en los anys mil sis-cents noranta y cinch en noranta sis y mil sis-cents noranta sis en noranta set, los quals contes donà fent-se càrrech de lo que ha importat la tacha y cequiatje en los dos anys y demés que ha entrat en son poder en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primo se fa càrrech de mil cent noranta dos lliures que importà la tacha y sequiatje dels dos anys de mil sis-cents noranta cinch en noranta sis y mil sis-cents noranta sis en noranta set per rahó de les set-cents quaranta cinch caffisades de terra que es reguen de la comuna, a raó de setse sous per caffisada cascun any, ço és, huit sous de tacha y huit de sequiatje, 1.192 l. s.

[2] Íttem se fa càrrech de cinch lliures cinch sous per raó de les catorse lliures que Domingo **Laviesca**, obrer de vila, **restituí** a les comunes de Benàcher y Faytanar y Quart de lo que se hauria **pagat per la obra de la caseta**, que no es pasà avant per lo *nihil innovetur* provehit per la Governació a instància de Manises, y en après ab sentència per dit tribunal es declarà no tenir obligació de pasar-la avant *cum hoc* que restituís lo que tenia cobrat, deduït lo pertret y forma que tenia feta, per a liquidar lo qual se nomenaren experts y la relació de aquells consta no deure restituir més que dites

catorse lliures de les quals, cobrada una quarta part més la comuna de Benàcher, que són tres lliures deu sous, de les restants tres parts, que són deu lliures deu sous, toca la mitat a Quart que són dites, 5 l. 5 s.

[3] Íttem se fa càrrech de do-cents lliures que juntament ab Joan Sanmartín y Francisco Martines, elets, prengueren en encomanda de Luïsa Suñer, ab acte per Ponciano Navarro en huit de abril mil sis-cents noranta y sis, **per a la obra de la banastada**, 200 l. s.

[4] Íttem se fa càrrech de do-cents lliures que los dits prengueren en encomanda, ab delliberació dels elets, de Joan Sales, ab acte per Joseph Peña en vint y sis de abril mil sis-cents noranta y sis, **per a la obra de la banastada**, 200 l. s.

[5] Íttem se fa càrrech de cent cinquanta lliures que **per a dit effecte** prengueren los dits, ab acte de encomanda rebut per dit Peña en quatre de juny mil sis-cents noranta sis, 150 l. s.

[6] Íttem se fa càrrech de cent lliures que **per a la dita banastada** prengueren los dits a cambi de Francisca Sanchis y de Caudet, ab sota escrita de mosèn Luys Caudet y procura feta a Jacinto Peris, corredor, y acte de indemnitat a favor de dit Caudet, rebuda per Pere Costa en hu de juny mil sis-cents noranta y sis, 100 l. s.

[7] Íttem se fa càrrech de cent lliures que **per a lo dit** se prengueren a cambi de Antonio Martí, ab sota escrita de Joan Batiste Crespan y ab procura a favor de Joan Aliaga, corredor, rebuda per Vicent Clua en dos de juliol mil sis-cents noranta y sis, 100 l. s.

[8] Íttem se fa càrrech de huit centes cinquanta lliures que, ab acte de

carregament rebut per Vicent Clua en onse de nohembre mil sis-cents noranta y sis, es prengueren a censal del Col·legi del Patriarca, 850 l. s.

[9] Íttem se fa càrrech de cent lliures que ab delliberació dels elets, feta y rebuda per dit Clua en catorse de noembre de mil sis-cents noranta sis, es prengueren en encomanda, ab acte per dit Clua dit dia, de Agostina Bordera, 100 l. s.

[10] Íttem se fa càrrech de cent cinquanta lliures que ab delliberació dels elets, rebuda per dit Clua en quinse de maig mil sis-cents noranta y set, es prengueren en comanda de Luysa Suñer, ab acte per dit notari en lo mateix dia, 150 l. s.

[11] Íttem se fa càrrech de cinquanta lliures que Balthazar Gonsales, Joan Sanmartín y Francisco Martines prengueren en comanda de Luysa Suñer per a el cumpliment per a la escura del seu syndicat, segons delliberació rebuda per lo notari infrascrit en quinse maig mil sis-cents noranta y set y acte de encomanda, rebut per Miquel Segòbia en vint de juny mil sis-cents noranta y set, 50 l. s.

[T] Que totes les partides dites del càrrech acumulades prenen y fan suma de tres mil noranta set lliures y cinch sous.

Descàrrech

[1] Primerament pagà a doña Lorença Cortes y de Blanes cent cinquanta lliures, pagues de maig y noembre mil sis-cents noranta y cinch, per concemplant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per Vicent Clua en vint de maig mil sis-cents noranta y sis, 150 l. 2 s.

[2] Íttem pagà a la dita cent cinquanta lliures, pagues de maig y nohembre mil sis-cents

noranta sis, concemplant penció de censal y dos sous per la àpoca, rebuda per Vicent Clua en tres de janer mil sis-cents noranta y huit, 150 l. 2 s.

[3] Íttem pagà al syndich del Clero de Sent Andreu vint lliures, ço és, les dotse [lliures] y deu sous, paga de abril mil sis-cents noranta y cinch y les set lliures deu sous, paga de maig dit any, doble penció de dos censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y huit de agost mil sis-cents noranta y sis, 20 l. 2 s.

[4] Íttem pagà al dit vint lliures pagues de octubre y noembre mil sis-cents noranta y cinch, per rahó de dit censal y quatre sous de les àpoques, rebudes per dit Clua en vint y huit de noembre mil sis-cents noranta y cinch, 20 l. 4 s.

[5] Íttem pagà al dit vint lliures pagues de abril y maig mil sis-cents noranta y sis, per raó de dits censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de juliol mil sis-cents noranta y sis, 20 l. 2 s.

[6] Íttem pagà al dit vint lliures pagues de octubre y noembre mil sis-cents noranta y sis, per rahó de dits censals y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y huit de juliol mil sis-cents noranta y set, 20 l. 2 s.

[7] Íttem pagà al syndich de Sent Esteve dotse lliures y deu sous, paga de agost mil sis-cents noranta y cinch, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y huit de noembre mil sis-cents noranta y cinch, 12 l. 12 s.

[8] Íttem pagà al dit dotse lliures y deu sous, paga de febrer mil sis-cents noranta y sis, doble penció de censal y dos sous del àpoca,

rebuda per dit Clua en dotse de juliol mil sis-cents noranta y sis, 12 l. 12 s.

[9] Íttem pagà al dit dotse lliures y deu sous, paga de agost mil sis-cents noranta y sis, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quinse de dehembre mil sis-cents noranta y sis, 12 l. 12 s.

[10] Íttem pagà al dit dotse lliures y deu sous, paga de febrer mil sis-cents noranta y set, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en quatre de setembre mil sis-cents noranta y set, 12 l. 12 s.

[11] Íttem pagà al procurador de Vicenta Tosca dè nau lliures set sous y nou dinés pagues de trenta de maig y noembre mil sis-cents noranta y cinch, consemblant penció de censal en dits terminis y quatre sous de les àpoques, rebudes per Vicent Clua en catorse de agost mil sis-cents noranta y cinch y vint y dos de febrer mil sis-cents noranta y sis, 19 l. 11 s. 9

[12] Íttem pagà al dit dè nau lliures set sous y sis dinés pagues de trenta de maig y noembre mil sis-cents noranta y sis, consemblant penció de censal y quatre sous de les àpoques, rebudes per dit Clua en vint y hu de agost mil sis-cents noranta y sis y dotse de abril mil sis-cents noranta y set, 19 l. 11 s. 6

[13] Íttem pagà al syndich del Cabildo deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y cinch, consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dè sat de juliol mil sis-cents noranta y sis, 10 l. 2 s.

[14] Íttem pagà al dit deu lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil sis-cents noranta y sis,

consemblant penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y cinch de març mil sis-cents noranta y huit, 10 l. 2 s.

[15] Íttem pagà a Vicent Clua huit lliures dotse sous paga del any mil sis-cents noranta y cinch, de les set lliures deu sous salari de syndich y la huna lliura y dos sous per los capons y dos sous per la àpoca, que rebé Vicent Clua en hu de maig mil sis-cents noranta y sis, 8 l. 12 s.

[16] Íttem pagà a **Félix Gil, llaurador**, noranta nou lliures y quinse sous per lo que li toca a la comuna de Quart pagar per les **docentes xixanta y sis lliures en què es lliurà el rompiment de la banastada**, per ço que lo desús pagà la comuna de Benàcher, segons lo costum que la comuna de Benàcher paga més una quarta part y les restants tres parts per mitat, y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en **nou de juliol mil sis-cents noranta y sis**, 99 l. 17 s.

[17] Íttem pagà al procurador de Agostina Bordera vint y dos lliures tretse sous y quatre dinés per les fires de un cambi de propietat de cent lliures que Francisco Gil y Matheu Christòfol, ab sota escrita de Gaspar Mey, prengueren per a fira de deembre mil sis-cents noranta y dos, y ab àpoca per lo notari infrascrit lo quità Gaspar Monsó de lo prosuit del censal caregat per dita comuna a favor del doctor Joan Batiste Quiles, rebut per dit notari en vint y huit de abril mil sis-cents noranta y sis, y porrates discorregudes y discorreguda des de la fira de juny mil sis-cents noranta y quatre fins dit dia dos de maig mil sis-cents noranta y sis en què rebé el àpoca y tres sous del àpoca, 22 l. 16 s. 4

[18] Íttem pagà de lo prosuhit del carregament de huit-centes y cinquanta lliures següent los obs que en aquell se contenen les partides següents: a Joan Sales, tres-centes cinquanta lliures per altres tantes li'n devien en comanda, ab dos actes rebuts per Joseph Peña, lo hu de do-centes lliures rebut en vint y sis de abril mil sis-cents noranta y sis, lo altre de cent cinquanta lliures rebut en quatre de juny mil sis-cents noranta y sis, ab àpoca per lo notari infrascrit en onse de nohembre mil sis-cents noranta y sis y quatre sous del àpoca, 350 l. 4 s.

[19] Íttem pagà al dit Sales catorse lliures y deu dinés, ço és, huit lliures quinse sous y sis dinés per lo interés de a huit per cent de les do-centes lliures des de vint y sis de abril noranta sis asta onse de nohembre dit any y les restant cinch lliures cinch sous y quatre dinés per lo interés de les cent cinquanta lliures des de quatre de juny noranta sis asta onse de noembre dit any en què es quità, segons la àpoca antesedent y certificatòria del notari infrascrit, 14 l. s. 10

[20] Íttem pagà a Luïsa Suñer y de Jofrion do-centes lliures contengudes en acte de encomanda, rebut per Ponciano Navarro en huit de abril mil sis-cents noranta y sis, segons àpoca rebuda per lo notari infrascrit en dotse de noembre mil sis-cents noranta y sis y quatre sous del àpoca, 200 l. 4 s.

[21] Íttem pagà a la dita nou lliures huit sous y quatre dinés per lo interés, a rahó de huit per cent, des de huit de abril asta dotse de nohembre noranta sis per rahó de dites do-centes lliures, 9 l. 8 s. 4

[22] Íttem pagà a Francisca Sanchis y de Caudet cent tres lliures sis sous y huit dinés per la propietat de un cambi de cent lliures, fira y porrata asta que es quità, pres per Balthazar Gonsales, Joan Sanmartín y Francisco Martines y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de nohembre mil sis-cents noranta y sis, 103 l. 10 s. 8

[23] Íttem al cessionari de Gaspar Monsó setanta nou lliures dèsat sous y onse dinés per lo alcans dels contes del seu sindicat, rebuts per lo notari infrascrit en quinse de juliol mil sis-cents noranta y sis y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de nohembre noranta y sis, 80 l. 1 s. 11

[24] Ítem així mateix a Antoni Martí cent tres lliures dèsat sous y nou dinés per un cambi de cent lliures, fira y porrata, pres per Balthasar Gonsales, Joan Sanmartín y Francisco Martines en dos de juliol mil sis-cents noranta y sis, y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en onse de noembre mil sis-cents noranta y sis, 104 l. 1 s. 9

[25] Íttem pagà en los gastos del carregament de censal de huit centes cinquanta lliures, que es prengueren del Col·legi, en pregons, provicions, delliberacions y demás actes asta estar fet lo acte de sindicat catorse lliures catorse sous, 14 l. 14 s.

[26] Íttem al pare vicari, administrador de la Fàbrica, vint y dos lliures dotse sous per la escura de la sofra del any mil sis-cents noranta y sis, segons àpoca rebuda per Joseph Peña en vint y tres de nohembre mil sis-cents noranta y set, y dos sous del àpoca, 22 l. 14 s.

[27] Íttem per lo gasto del decret de la Governació per a el censal de les quatre centes lliures del dotor Quiles, tres lliures y onse sous, 3 l. 11 s.

[28] Íttem a Francisco Gil una lliura deu sous y huit dinés a compliment de les tre-centes y una lliures deu sous y huit dinés del alcans dels contes del seu syndicat, segons recibo, 1 l. 10 s. 8

[29] Íttem al escrivà de la Governació set lliures deu sous per la part tocant a Quart del dret del **procés de Benacloig**, segons recibo de vint y huit de nohembre noranta y set, 7 l. 10 s.

[30] Íttem pagà per lo **gasto de la visura que feren los elets de les dos comunes al asut** vint y dos lliures un sou y un diner per lo tocant a Quart, segons conte ajustat en presència del syndich en **catorse de mars mil sis-cents noranta y set**, 22 l. 1 s. 1

[31] Íttem a Sebastià Sanmartín huit lliures per lo salari de atandar dels dos anys del seu syndicat, 8 l. s.

[32] Íttem al notari infrascrit per los actes de delliberacions, pregons, provicions y dietes fets en lo seu bieni ordinari, segons memòria y recibo de vint y sis de mars mil sis-cents noranta y huit, vint y huit lliures y dihuit sous, 28 l. 18 s.

[33] Íttem per lo **interés de les cent lliures que es prengueren en comanda** de Agostina Bordera, ab acte per lo notari infrascrit en catorse de noembre noranta sis, **a rahó de huit per cent** des de dit dia fins catorse de nohembre noranta set, huit luyres (*sic*) y tres mesos asta catorse de febrer noranta y huit, dos lliures, que tot són, 10 l. s.

[34] Íttem per lo **interés de les cent cinquanta lliures** de Luïsa Suñer preses en quinse de maig mil sis-cents noranta y set, **a rahó de huit per cent**, asta quinse de febrer mil sis-cents noranta y huit, que són nou mesos, pagà nou lliures, 9 l. s.

[35] Íttem Thomàs Roig cinquanta quatre lliures per lo salari de guarda y sobreguarda dels dos anys y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en tres de juny mil sis-cents noranta y huit, 54 l. 2 s.

[36] Ítem posà en data que es returà vers si Francisco Gil, col·lector, cent cinquanta tres lliures dè nau sous y quatre dinés per lo salari de col·lector els dos anys, a raó de dos sous y set dinés, 153 l. 19 s. 4

[37] Ítem posà en data que es reté vers si trenta lliures per los seus salaris dels dos anys, a raó de quinse lliures, 30 l. s.

[38] Ítem per la escura del any mil sis-cents noranta y sis, segons lo quadern del escrivà intitulat ab letra A, 180 l. 5 s. 6

[39] Ítem per la escura del any mil sis-cents noranta y set, segons lo quadern del escrivà intitulat ab letra B, 181 l. 18 s. 6

[40] Ítem per la escura de la sofra y engolfa del any mil sis-cents noranta y sis, michera en Alaquàs, que inportà trenta sis lliures tres sous y sis dinés, toca a Quart y segons li quadren dihuit lliures un sous y nou dinés, 18 l. 1 s. 9

[41] Ítem per la escura de la sofra y engolfa del any mil sis-cents noranta y set, michera en Alaquàs, inportà cinquanta sis lliures un sou y sis dinés, toca a pagar a la comuna de Quart y gastà dit syndich, segons lo quadern, vint y huit lliures y nou dinés, 28 l. s. 9

[42] Ítem per tres jornades que es feren en lo any mil sis-cents noranta y cinch en mil sis-cents noranta y sis en traure solside de la séquia segons lo conte del quadern, 9 l. 6 s.

[43] Ítem gastà **en los trenchs dels Archs y materials per a tornar a fer dita paret y fer lo encaix del comú y traure solside, fet des de dos de dehembre mil sis-cents noranta y cinch asta vint-i quatre de janer mil sis-cents noranta y sis**, segons la memòria contenguda en lo quadern, noranta y cinch lliures sis sous y nou dinés, lo qual fonch michera en la comuna de Benàcher y Faytanar, que gastà altre tant, quadern de la lletra [en blanc], 95 l. 6 s.

[44] Ítem gastà **en desgolar a la gola de la céquia des de tretse de febrer mil sis-cents noranta y sis asta dèsat dels mateixos**, segons la memòria de dit quadern, faena michera, vint y huit lliures, 28 l. s.

[45] Ítem gastà setse (*sic*) lliures catorse sous y un diner **per traure la pont del Salt del Moro y desgolar la gola de la céquia des de catorse de mars asta vint-i-hú de mil sis-cents noranta y sis**, micher, perquè importà cent vint y tres lliures huit sous y dos dinés, segons la memòria del quadern de la lletra D, 61 l. 14 s. 1

[46] Ítem gastà cent setse lliures y cinch sous (*sic*) que li tocà a la comuna en aquelles tre-cents y nou lliures set sous y tres dinés que es gastà **en lo torrechó y banastada des de vint y tres de mars asta vint y hu de habril mil sis-cents noranta y sis**, per ço que Benàcher paga més la quarta part, que són setanta y set lliures sis sous y deu dinés, y les restants tres parts, que són do-centes trenta y dos lliures y cinch dinés, per mitat, segon lo

conte del quadern del escrivà de la lletra E, 116 l. s. 5

[47] Ítem gastà tre-cents trenta y tres lliures setse sous y tres dinés per les tres-cents cinchquanta y tres lliures set sous y tres dinés que li toca a la comuna de Quart en les nou centes y quaranta dos lliures sis sous que es gastà **en lo rompiment de la banastada, des de vint y cinch de abril asta vint y cinch de maig mil sis-cents noranta y sis**, per ço que la comuna de Benàcher paga y gasta una quarta part més, que són do-centes trenta y cinch lliures onse sous y sis dinés, y de les restants tres, que són cent huitanta y huit lliures dihuit sous y cinch dinés, per mitat, que és tre-cents cinchquanta tres lliures onse sous y sis dinés, de les quals **se diduix dè nau lliures y onse sous per xixanta y cinch jornades que per part de la nostra comuna treballaren debades** y consta en lo quadern de la letra F, 333 l. 16 s. 3

[48] Ítem gastà cent trenta y cinch lliures sis sous y nou dinés per lo que toca a dita comuna de aquelles tre-cents xixanta lliures dèsat sous y onse dinés que importà **el gasto en la continuació, quant se corregué en lo últim rompiment per no haver agut que ho arrendas** per aver-li donat orde els elets que o fecen les comunes, com lo demás haja pagat y gastat la comuna de Benàcher, y consta per lo quadern de la letra G, 135 l. 6 s. 9

[49] Ítem gastà vint y dos lliures tretse sous y sis dinés, mitat de les tres jornades que es desgolà a la gola del riu, y doní la séquia en los dies de set y huit y catorse de nohembre mil sis-cents noranta y sis, de hòmens y

trachillar y parells, encara que la altra comuna no volgué pagar més la quarta part y sols pagà lo mateix y esvingué per no poder deixar la faena y baixar a Valentia y consta en lo quadern [letra] H, 22 l. 13 s. 6

[50] Ítem gastà més huit lliures dihuit sous y sis dinés en desgolar en dos de mars y vint y huit de abril mil sis-cents noranta y sis, que costà tot dèsat lliures dèsat sous, y la altra comuna pagà lo demés, segons lo quadern de la letra I, 8 l. 8 s. 6

[51] Ítem gastà setanta nou lliures quatre sous y sis dinés **en diferents remendos en lo Roll de Gràcia y un trós de cuixer** (sic) y altres gastos de menut y altres jornals, segons lo quadern del escrivà de la letra K, 79 l. 4 s. 6

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades importen tres mil cent cinquanta lliures dèsat sous y tres dinés y fent llegítim conte de les tres mil noranta set lliures y cinch sous, que importa el càrrech, és acrehedor lo dit Balthasar Gonsales y deutora la comuna en cinquanta nou lliures dotse sous y cinch dinés, salvo error de conte, y ha entregat totes les cauteles, àpoques y quaderns de les escures y demés obres supra referides, y per ço, confesant haver agut y rebut aquelles y aquells del dit Balthasar Gonsales el diffinixen y absolen del dit syndicat, restant-li deutora la comuna en dita cantitat de cinquanta nou lliures dotse sous y tres diners. *De quibus et cetera* requeriren et cetera. *Actum* en la sala eo porche del loch de Quart et cetera. *Testes sunt* Pere Vives y Gabriel Huerta, llauradors, del loch de Quart *habitatores*.

DOC. 63 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-6-8, Quart.

Junta general de la séquia de Quart fent inventari dels últims finançaments i decidint prendre 2.750 l. a censal, atorgant cartes d'indemnitat i apoderant al síndic.

Die octavo junii anno a Nativitate Domini MDCLXXXVIII.

Anno a Nativitate Domini millessimi sexcentessimi nonagessimi octavi die vero intitulado octavo junii. Ajustats y congregats en la sala eo porche del present loch de Quart el padre fray Onofre Calbis, vicari del present loch de Quart, en lloch del reverent pare fray Albert Mones, majoral del convent de Sent Vicent de la Roqueta, señor de dit loch, de la céquia comuna de Quart, Matheu Christòfol, balle de dit loch per ci y elet de dita céquia, Pere Valdecabres, justícia de dit loch, Joan Sanmartín, jurat major y per si elet de dita céquia comuna, Francés Fita, jurat segon de dit loch, Joseph Fita, syndich de dita céquia de Quart, Miquel Pechuan, elet per Mislata de dita céquia, Balthazar Gonsales, Vicent Fita, Gaspar Monsó, Francisco Martines, Nofre de la Fita, Sebastià Sanmartin, Blay Mirapeix, Joachim Bleda y Francisco Arasola, tots regants de la céquia comuna de Quart, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, en virtud de provisió feta per lo señor Governador de la present ciutat y Regne de València, a sis dels corrents registrada en lo llibre judiciari de la

cassa de son assessor sots dit calandari, per al present dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la vesprada, *precisse* que ab los que es trobaran es farà el syndicat y tot ço y quant convinga *ex quo* se li an tengut altres dos juntes, per primera y segona ab cominació, presehint convocacions ab pregons públichs, en virtud de provicions de dit señor Governador y no haver agut compliment, segons relació feta per lo dit Vicent de la Morena, en virtud de jurament que prestà en poder del notari infrascrit a Nostre Señor Déu Jesuchist, en lo dia de ayr ell haver convocat en virtud de dita provició ab pregó públich ab ço de trompeta a tots los terratinents regants de dita céquia comuna en los puestos públichs y acostumats de la ciutat de Valentia, los lochs de Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquàs, per tercer y *precisse* convocació. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada fonch per lo dit Joseph Fita, syndich de dita comuna, propossat que per ocació de les grans y continues aigues que en lo ivern de mil sis-cents noranta y cinch en noranta sis hi hagué, tan notòries que no es necessita demés expreació puix duraren les públiques rogatives per serenitat per molt temps, resultà de les grans avingudes de riu rompre's lo asut de pedra y la séquia, y per a acudir al promte remey y que es pogués conduir la aigua del riu a la céquia per a poder regar, en lo entretant que es prenia resolutió de fer-se lo asut de pedra, fonch menester fer un asut de banastes, sarga y altres materials, en lo qual se estan gastant grans sumes y quantitats y se'n ocasionen majors, de continuo, per a conservar-lo. Y ab

tot effecte en la junta general que es tingué en vint y nou de juliol mil siscents noranta y sis, ab acte per lo notari infrascrit dit dia, es resolgué que es fes y rehedificàs de nou lo dit asut, lo que més convenient fos, nomenant per a dit effecte elets, donant-los pleníssim poder y facultat per a que juntament ab los elets nomenats y nomenadors per la comuna de Benàcher y Faytanar poguesen delliberar, resoldre y determinar tot ço y quant convinguera per a la obra, lliurament y perfecció del asut, els quals havent fet per si, juntament ab los elets de la comuna de Benàcher, quantes diligències han estat pusibles per a el millor asert, accedint al puesto del asut juntament ab experts, mestres obrers de vila y pedrapiquers, ab actes rebuts per lo notari infrascrit en nou de dehembre mil siscents noranta sis y vint y tres de febrer mil sis-cents noranta y huit, resolgueren, delliberaren y determinaren, en vista de les relacions dels experts, que es fes y rehedificàs lo asut en lo mateix puesto hon estava, segons la planta, capítols y perfil que per a dit effecte feren los dits mestres experts, que foren Joan Peres, Francisco Padilla y Gil Torralva, que fon entregat a Batiste Bas, corredor públich, per a que corregués y subastàs dita obra, aguent presehint differentes juntes en la cassa de la ciutat, ab convocació dels officis de obrés de villa y pedrapiquers, per a effecte de córrer-se y lliurar dita obra, ab acte per lo notari infrascrit, en vint de maig propassat fonch lliurada públicament y ab canela ensesa dita obra a Batiste Viñes, pedrapiquer de la ciutat de València, que la oferí fer, segons planta, capítols y perfil, per cinch mil sis-centes y

xixanta cinch lliures, la qual cantitat se ha de pagar per les dos comunes en esta forma, que la comuna de Benàcher y Faytanar paga una [quarta] part més, que són mil quatre centes y setse lliures y cinch sous, y de les restants tres parts, que són quatre mil do-centes quaranta y huit lliures y quinse sous, per mitat ab que a la dita comuna de Quart toca dos mil cent vint y quatre lliures set sous y sis diners y a la de Benàcher y Faytanar, tres mil cinch centes quaranta lliures dotse sous y sis diners; la quantitat de dos mil cent vint y quatre lliures set sous y sis dinés se ha de donar al dit Batiste Viñes en quatre pagues: la primera, en continent después de lliurada la obra; la segona, a la mitat de la obra del asut; la tercera, acabat la asut y la quarta, acabada la obra de la caseta y visurat tot. Y així mateix està divent la comuna moltes cantitats que han agut de pendre a cambi y en actes de encomanda per acudir als gastos dels reparos del dit asut de banastes, que són los següents: Primo, a Agostina Bordera, cent liures que ab acte de encomanda, rebut per lo notari infrascrit en catorse de noembre mil sis-cents noranta y sis, prengué de aquella Balthazar Gonsales, syndich, ab delliberació dels elets. Ítem, a Antoni Martí, cinquanta liures que ab acte de encomanda, rebut per lo notari infrascrit en dihuit de juñy mil sis-cents noranta y set, prengué de aquell Joseph Fita, syndich, ab delliberació dels elets. Ítem, a dita Vicenta Amador y Sanz, cinchquanta liures que de aquella Joseph Fita, Joan Sanmartín y Francisco Martines prengueren a cambi, ab sota escrita de Joseph Inglada notari, per a fira de setembre mil sis-cents noranta y set,

ab procura rebuda a favor de Joan Aliaga per lo notari infrascrit en vint y quatre de juliol mil sis-cents noranta y set. Ítem, a la dita, cent liures que de aquella prengueren a cambi Joseph Fita, Matheu Christòfol y Joan San Martín, ab sota escrita de Joseph Inglada, per a fira de setembre mil sis-cents noranta y set, ab procura feta a Joan Aliaga, rebuda per lo notari infrascrit en setse de agost mil sis-cents noranta y set. Ítem, a la dita, cinchquanta lliures que de aquella prengueren a cambi Joseph Fita, Matheu Christòfol, Joan Sanmartín, Miguel Pechuan, ab sota escrita de Joseph Inglada, per a fira de juny mil sis-cents noranta y huit, ab procura a favor de Joan Aliaga, rebuda per lo notari infrascrit en dos dels corrents. Ítem, a Luysa Suñer, cent y cinchquanta lliures que de aquella prengueren en comanda Balthazar Gonsales, Joan Sanmartín y Francisco Martines, ab acte rebut per lo notari infrascrit en quinse de maig mil sis-cents noranta y set. Ítem, a la dita Luysa Suñer, cinchquanta lliures que de aquella prengueren en comanda los dits, ab acte rebut per Miquel Segòbia en vint de juny mil sis-cents noranta y set. Totes les quals cantitats es prengueren per conte de la comuna per a acudir a dits reparos y gastos de la banastada, les quals se estan debent y corren grans interesos. Y així mateix està divent la comuna al dit Balthazar Gonsales cinchquanta nou lliures dotse sous y tres dinés per lo que és estat alcansador a la comuna en los contes del seu syndicat, ab acte rebut per lo notari infrascrit lo dia de huy, que fonch en los any mil sis-cents noranta y cinch en noranta y sis y mil

siscents noranta y sis en noranta y set. Y dita comuna no tinga effectes promptes per a acudir a lo desús dit, que es precís y necessari y necessita de prompte satisfació. Per ço, representava a tota la dita junta en general lo desús dit per a que delliberasen y determinasen el modo més convenient y utilós ad aquella per a buscar effectes per a satisfer y pagar tot lo desús dit y, així mateix, demanava que, pues los constava que los desús dits empeños fets en los dits cambis y actes de encomanda se havien fet per conte y en benefici de la comuna, es serviren aprobar-los fent-los y fermant-los carta de guarda dany a favor de tots los obligats en aquells.

E oyda la dita proposta, feta per lo dit Joseph Fita, tots los sobredits, unànimes y concordés y ningú discrepant y tota la dita céquia comuna de Quart representants, delliberaren y determinaren que se'ls fes y fermàs acte de indemnitat a favor de tots los obligats en los sobredits cambis y actes de encomanda, per quant aquelles cantitats han servit per a la comuna, y, així mateix, per quant per a acudir a pagar tot lo desús dit, que importa dos mil set centes trenta y tres lliures denou sous y nou diners, no se oferix medi més prompte ni de més utilitat y benefisi a la comuna que pendre a censal asta dita suma y més setse lliures y tres sous, que serà menester per a algunes prorrates dels dits cambis, y vindrà a fer tot suma de dos mil set centes cinchquanta lliures. Y més quant y à persona que ha ofert donar dita cantitat a censal, fent gràcia de la penció de un any y pagar tots los gastos que se offeriran, encara que ab algunes circumstàncies per a en cas de

quitament, delliberaren y determinaren que es fes y fermàs syndicat a favor del dit Joseph Fita, syndich actual de dita comuna, per a carregar sobre dita comuna y béns de aquella asta dita suma de dos mil set-centes cinchquanta lliures per los obs, causes y rahons sobre dites y no de altra manera y ab totes les clàusules *pro ut similibus*. De totes les quals coses en requeriren a mi, dit notari, en rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la sala eo porche de Quart, los dia mes e any desús dits, essent presents per testimonis Gabriel Huerta y Thomàs Roig, llauradors, de dit loch de Quart habitants.

DOC. 64 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.435, 1698-6-8, Quart.

Junta general de la séquia de Quart en la qual nomenaren dotze elets per a imposar tatxes, estatuir capítols, lleis i tot quant convingués per a el bon govern de la comuna, revocar usos, costums i corrupteles.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagessimo octavo die vero intitulado octavo junii. Ajustats y congregats en la sala eo porche del present loch de Quart el pare fray Onofre Calbis, vicari del present loch de Quart, en loch del reverent pare fray Albert Monés, majoral del Convent de Sent Vicent de la Roqueta, señor de dit loch, regant major de la céquia comuna de Quart, Matheu Christòfol, batle de dit loch, per si y elet de dicta céquia, Pere Valldecabres, justícia de dit loch, Joan Sanmartín, jurat major y per si elet de dita

céquia comuna, Francés Fita, jurat segon de dit loch, Joseph Fita, syndich de dita céquia de Quart, Miquel Pechuan, elet per Mislata de dita céquia, Balthazar Gonsales, Vicent Fita, Gaspar Monsó, Francisco Martines, Nofre de la Fita, Sebastià Sanmartín, Blay Mirapeix, Joachim Bleda y Francisco Arasola, tots regants de la céquia comuna de Quart, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, en virtut de proviçió feta per lo señor Governador de la ciutat y Regne de València en sis dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de la cassa de son assessor sots dit calendari, per a el present dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la vesprada, que ab los que es trobaran es farà tot ço y quant convinga *ex quo* se han tengut altres dos juntes per primera y segona adcominació, presehint convocacions ab pregons públichs en virtut de provisions de dit señor Governador, y no haver hagut compliment, segons relació feta per lo dit Vicent de la Morena, en virtut de jurament que prestà en poder del notari infrascrit a Nostre Señor Déu Jesuchrist, en lo dia de air ell aver convocat en virtut de dita proviçió ab pregó públich ab ço de trompeta a tots los terratinents regants de dita céquia comuna, en los puestos públichs y acostumats de la ciutat de València, lochs de Mislata, Quart, Aldaya, Chirivella y Alaquás, per tercera y *precisse* convocació. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada fonch per lo dit Joseph Fita, syndich, proposat que la dita comuna està tan empeñada que no albasta per a els càrrechs de aquella la considerable tacha y cequiatje

que cascun any se respon y en cada any se experimenta majors empeños. Y en este últim any de mil sis-cents noranta y set que per a pagar aquells y el gasto del asut que se ha de rehidificar de nou se ha de pendre a censal pus de dos mil set-centes y cinquanta lliures, segons que per a dit efecte, ab acte rebuts per lo notari infrascrit en lo dia de huy, se ha delliberat y format syndicat, y si no es busca expedient considera que ha de venir a termins que no han de poder suportar les terres que es reguen de aquella tan grans càrrechs y que així vesen y delliberasen lo que paregués més convenient. Oyda la qual proposta paregué molt bé a tota la junta y que era digne de acudir al conducent remey y reparo que necessitava y per a què, per paréixer-los materia grave y que necessitava de major acort, més alta indagació y madurés de persona de alta competència, intel·ligència y molt ynteresades en aquella, per al major acert en fer executoriar, establir y ordenar lo que convingués per a el major desempeñoy bon govern de dita céquia comuna, no se atrevien prometre a fer-o sinó a nomenar persones electes perites, de bon sel e interesades per a fer executoriar, establir y ordenar tot ço y quant los paregués, ab liure y general poder y facultat de tota la dita céquia comuna, sens limitació alguna, segons y que ab tot efecte tots, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la dita comuna y regants representats, ab tenor del present, nomenaren en elets de dita céquia comuna al molt reverent pare fray Albert Mones, de la orde de Sent Vicent de la Roqueta, majoral y señor de dit loch de

Quart, al molt noble don Domingo Matheu y Silva, del Consell de sa Magestat y son meritíssim Regent la Real Cancelleria, als nobles don Gaspar Penarroja, don Joan Caldes, mosèn Joseph Martines, prebere, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà de València, Miquel Pejuan, de Mislata, Thomàs Folgado, de Aldaya, Joseph Fita, syndich de dita comuna de Quart, que al present és y que per temps serà, Gaspar Monsó, Francisco Martines, Balthazar Gonsales y Matheu Christòfol, de Quart respective habitants, tots señors terratinents regants de dita céquia comuna de Quart, per a que per si y en nom de la dita céquia comuna y regants de aquella puixen imposar tacha o taches sobre les terres que es reguen de dita comuna, tota aquella y quanta els pareixerà y ben vist los serà, en una y moltes vegades, y a los plasos así ben vists, nomenar colectors y depositaris, dant-los tot lo poder necessari per a la exacció y cobranza y de lo prosuit de dites taches y altres effectes de dita comuna puixen dispondre en redimir y quitar aquells càrrechs y censals que els pareixerà y ben vist los serà, a voluntad de dits elets o major part de aquells en tot y per tot. Y també per a que per a millor govern de dita comuna, en tot y per tot lo que convinga y ben vist los sia, puixen estatuhir y ordenar tots y qualsevols capítols, estatuts, ordinacions y delliberacions, fent rebre qualsevols actes ab totes les clàusules, pactes, penes, promeses, executòria a peñores, renunciacions de for y submició de altre qualsevol y demás clàusules, promesses, obligacions, renunciacions que requerixquen y sien necessàries y oportunes, ab pleníssim y

generalíssim poder y facultat sens llimitació alguna, prometent haver per ferm, valedor y agradable, vent lo que faran dits elets, sots obligació dels béns de dita comuna. Y en requeriren a mi, lo notari infrascrit, ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la sala eo porche de dit loch de Quart, los dits dia, mes y any, essent presents per testimonis Gabriel Güerta y Tomàs Roig, llauradors, de dit loch de Quart habitants.

DOC. 65 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.437, 1699-1-18, Quart.

Decisió dels elets de la séquia de Quart sobre reparació urgent del portell de l'assut.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo nono die vero intitulado decimo octavo januarii. Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits Joseph Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà, Joan Sanmartín, Francisco Martines, Matheu Christòfol, Miquel Pechuan y Martí Andrés, elets de dita céquia de Quart, per quant lo asut de banastes en que al present se sustenta, fins se hacha fet lo nou de pedra, per a poder conduhir la aigua per dita céquia, se ha romput un gran portell, per lo qual se'n va casi tota la aigua del riu, de gènere que no entra en la céquia per a poder regar, lo que corre gran urgència aplicar tot remey, delliberaren y determinaren que es reparàs y rehedificàs lo dit portell, corrent-se,

substant-se y lliurant-se la obra de aquell a la persona o persones qui per menys la fes dita obra, y en cas de no trobar-se dita competent se puixa fer per si la dita obra, en tot lo que li toque a dita comuna, per a el qual effecte donen ple y bastant poder al dit Joseph Fita, syndich, així per a fer lo lliurament de dita obra per lo preu que serà lliurada com per a fer-la per si y a despeses de la comuna, com haja presehit y constatat al dit syndich per relació de persona perita que la dita obra es pot fer per molt menys que la dita que es donarà, atesa la urgència que y·à, no obstant qualsevols delliberacions, corrent en tot lo desús dit lo syndich de la céquia de Benàcher y Faytanar, com a tan interesada per a el més breu y molt acert, y en cas de no concordar valer-se de la auctoritat judicial per a la machor satisfació.

E així mateix per quant la dita comuna està sens effectes alguns per a acudir a dita obra, que corre gran urgència, y són menester los effectes per a lo que costarà prompte, los dits elets, en nom y per la dita comuna, li donen facultat al dit Joseph Fita, syndich, per a que per si o juntament ab altres prenga el diner que sia menester per a la dita obra, a cambi, en encomanda o del modo que més prompte el trobe, volent que per a els interesos, en cas de no córrer lletres, sia cregut lo dit syndich o el que serà de la dita comuna ab sa sola paraula, sens altra solemnitat, per a en tot cas de rendició de contes. *De quibus et cetera. Actum Valentie et cetera* essent presents per testimonis Leandro Esteve, ciutadà, y Manuel Cantó, notari, de València habitants.

DOC. 66 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.437, 1699-5-28, Quart.

Junta general de la séquia de Quart per l'extracció de síndic (Mateu Cristòfol) i confirmació i ampliació de poders a la comissió dels dotze elets.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo nono die vero intitulato vigesimo octavo maii. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, Matheu Christòfol, balle de dit loch, per lo senyor de dit loch per interesat regant de la céquia comuna de Quart, Francés Montagut, justícia, Joan Sanmartin, jurat major, per lo interés del poble, Joseph Fita, syndich, Antoni Fita, Thelesforo Fita, Francisco Martines, Pere Sanmartín, Sebastià Sanmartín, Nofre Martines, Ignacio Sanmartín, Balthasar Gonsales, Joachim Bleda, Francisco Arasola, Blay Mirapeix y Vicent Aragonés, en nom de procurador de mosén Joseph Martines y segons consta del poder ab acte rebut per Vicent Camps, en huyt de abril mil si-cents noranta y set, puesto acostumat a hon se solen y acostumen juntar y congregar los terratinents regants de dita céquia comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació feu, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de huy, haver convocat en lo dia vint y sis dels corrents, per segona *precisse*, tots los terratinents regants de la

dita céquia de Quart per a el present dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la vesprada, en los lochs y puestos acostumats de la ciutat de València, lochs de Quart, Aldaya, Chirivella, Alaquàs y Mislata, per eixecució de una provissió feta per lo senyor Governador en vint y cinch dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dit calendari, los quals havent de passar a la extracció de syndich bienal y demás officials, impocissió de tacha y altres coses del govern de la comuna, segons que cascun bieni en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció se acostuma, y en lo dia segon de Pasqua propassat no es féu perque la comuna y junta general de aquella, ab acte rebut per lo notari infrascrit en huyt de juny mil sis-cents noranta y huyt, tenia elegit y nomenat ab pleníssim poder per a que aquells feren tot quant convingués al govern de dita comuna y en la confiança que estos aurién passat a fer així les dites nominacions y impossar tacha y cequiatge, com a estatuhir y establir capítols y ordinacions per a el millor govern de dita comuna, lo que no han fet per haver-los paregut necessitarién de més pleníssim y copiós poder els dits elets, com per a la extracció de officials e impocissió de tacha y cequiatje ordinaris per a els càrrechs annuals. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada tots los sobre dits, terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart, en contumàcia dels ausents y tota la comuna representants, per estar convocats per segona *precisse* com se ha dit en seguida de altres convocations, passaren a fer estatuhir y ordenar les coses següents.

Primerament, havent estat proposats per lo Consell Particular del loch de Quart per a la extracció de syndich bienal tres persones, de les quals lo hu se elix y nomena en syndich y els dos que resten queden elets per a el mateix bieni, les quals foren Matheu Christòfol, balle del loch de Quart, Sebastià Sanmartin y Antony Fita, llauradors de Quart. Y havent-se passat a votar per haver tingut la major part dels vots lo dit Matheu Christòfol restà elegit syndich y els restants dos, elets. Y per ço, tots los sobre dits, unànimes y concordés y ningú discrepant y tota la comuna representant, ab tenor del present, elegiren y nomenaren en syndich al dit Matheu Christòfol, balle del loch de Quart, y elets de dita comuna, per lo loch de Quart, als dits Sebastià Sanmartín y Antony Fita, presents, donant-los y conferint-los, és a saber, al syndich per a cobrar la tacha y cequiatje que se impossarà per a els dos anys del seu syndicat, que comensen en lo dia de Pasqua de Resurrecció passada del corrent any y acaben en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció de mil set-cents y hu, si li pareixerà nomenar hu o més col·lectors, per si a soles o juntament ab los elets, que per a este effecte y demás que convinga del govern de la comuna se'ls dona tot ple y bastant poder y quant de dret se requereix y se acostuma, així al dit syndich com als dits elets, fermar àpoques y cauteles, lo dit syndich de lo que haurà y rebrà, donant y senyalant per lo salari de syndich deu lliures, que són les que comensa a córrer el segon dia de Pasqua de Resurrecció passada y finirà el segon dia de Pasqua de Resurrecció de mil set-cents y hu, que tots los hereters regants

de dita céquia comuna de Quart paguen per raó de cequiatje y tacha dotse reals per cascuna caffisada cascun any, és a saber, deu sous per cequiatje y catorse sous de tacha per obs de pagar gastos y responcions censuals y fer les escures de dita céquia, la qual impocissió de tacha y cequiatje a dit for fan per temps de dos anys, contadors del dia present mil sis-cents noranta y nou en set-cents y mil set-cents y hu, de Pasqua a Pasqua de Resurecció, que vindrà a ser vint y quatre reals per cascuna cafissada en los dits dos anys, pagadors los dotse reals cascun any per caffisada de cequiatje y tacha anticipadament, ço és, los del corrent any en lo dia de huy y los del any vinent de mil set-cents en lo dia de Pasqua de Resurecció de dit any, ab prompta y real eixecució y clàusules de renunciació de propri for, sotsmicció y demás garantígies y oportunes et cètera, sots obligació dels béns de cascú en particular *respective* et cètera.

Ítem així mateix per quant, ab acte rebut per lo notari infrascrit en huyt de juny mil sis-cents noranta y huyt, la junta general dels regants de la dita céquia comuna de Quart nomenaren elets als molt reverent pare majoral de Sent Vicent de la Roqueta, senyor del dit loch de Quart, al molt noble don Domingo Matheu y Silva, del Consell de Sa Magestat y son meretíssim Regent de la Real Cancilleria, als nobles don Gaspar Penarroja, don Juan Batiste Caldes, mosén Joseph Martines prebere, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà de València, Miquel Pejuan de Mislata, Thomàs Folgado de Aldaya, al syndich de la céquia de Quart Gaspar Monsó, Francisco Martines, Balthasar Gonsales y

Matheu Christòfol, de Quart, donant-los pleníssim poder per a impossar tacha y cequiatje en tots los regants de dita comuna que els paregués y ben vist los fos, cobrar o nomenar persones per a la cobranza, fermar àpoques y cautelles, així per a extinguir y quitar censals y altres obligacions de la comuna, y tot quant ben vist los fos, y també per a que per a el millor govern de la comuna, en tot lo que convingués y ben vist los fos, poguesen estatuhir y ordenar tots y qualsevols capítols, estatuts, ordinacions y delliberacions, ab pleníssim poder y facultat, sens llemitació alguna. Ara, tots unànimes y concordés y ningú discrepant y tota la dita céquia comuna representant, loan[t] aprovant los dits poders en dit acte concedits y en quant menester sia de nou, no sols ratifiquen y confirmen, sinó que si en aquell faltàs alguna o algunes circumstàncies per a que plena y generalment puguen los dits elets estatuhir, delliberar, determinar en tot o en part lo que els parega per a el govern de la dita céquia, corregint, millorant, revocant usos, costums, corrupteles y tot lo que fins se observe, volent que de nou los dits elets o major part de aquells facen tot ço e quant los parega y ben vist los sia, fermant de lo que resoldran capítols, estatuts, lleys y costum per a el millor govern de la dita céquia en lo esdevenidor, ab pleníssim y generalíssim facultat sens llemitació alguna, fent rebre qualsevols actes ab totes les clàusules necessàries y oportunes, pactes, penes, promeses, obligacions, renunciacions, juraments, segons juram a Nostre Senyor Déu et cètera en poder del notari infrascrit, y decretar aquells per lo tribunal que ben vist

los sia per a sa major validitat y fermesa y ab totes les renunciacions y clàusules necessàries, oportunes et cètera. *De quibus et cetera.*

Actum en lo loch de Quart et cètera essent presents per testimonis Thomàs Roig y Félix Paül, llauradors, del dit y present loch de Quart habitants.

DOC. 67 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.437, 1699-6-20, Quart.

Subhasta per a col·lectar la taxa i el sequiatge. Capítols. Adjudicació a Pere Monsó cobrant 2 sous i 6 diners per lliura recaptada. Fiança: Marcela Alberola, sa muller.

Die xx junii anno a Nativitate Domini MDCLXXXIX.

Nos Matheus Christofol, agricola, syndicus cequiae comuna de Quart nunc firmans, Michael Pejuan, villae opperarius, et Sebastianus Sant Martin, agricola, postea firmantes, electi dictae comuna de Quart, ut constat instrumento per notarium infrascriptum vigesimo octavo die maii preteriti currentis anni recepto, presedente prius subastatione facta per Felicem Paul, nuncium eiusdem oppidi, qui in notarii testimonioque infrascriptorum presentia iuravit ad Dominum Deum et cetera in posse notarii infrascripti et relationem fecit se, per spatium multorum dierum, subastasse collectam jurium de la tacha y cequiaje comuna dictae de Quart, in annis millesimi sexcentessimi nonagesimi noni currentis a die Paschae Resurreccionis preteritis huius anni in

Pascham Resurreccionis millesimi septingentessimi et septingentessimi in septingentessimum primum, et nemine invenisse qui pro minori pretio dicta jura collectara quam vos, infrascriptus Petrus Monso, qui promitistis collectare ad rationem duorum solidorum et sex denariorum pro libra, ideo scienter et cetera cum presenti et cetera, eligimus et nominamus collectorum dictae cequiae comuna de Quart vos jamdictum Petrum Monso, agricolam, Valentiae habitorem, presentem et inferius acceptantem et cetera, videlicet ad nomine dictae cequiae comuna petendum, habendum, exigendum, recipiendum et recuperandum ac habuisse et recipisse confitendum a quibusvis persona seu personis, corporibus, collegiis, universitatibus et comunitatibus, omnes et quascumque pecuniarum summas et quantitates dictae comuna debitas et debendas ratione jurium dictorum de la tacha y cequiaje, impossitarum in duabus annis decurrendis a die Paschae Resurreccionis praeteriti currentis anni in diem Paschae Resurreccionis anni millesimi septingentessimi primi, ad rationem decem solidorum de cequiaje et quatordecim solidorum de tacha pro qualibet caficiata in quolibet anno, juxta deliberationem et impocissionem per dictam comunam factam, ac per notarium infrascriptum vigesimo octavo die maii preteriti currentis anni receptam. Et de his quae nominae dictae comuna haberitis et receperitis ac habuisse et recepisse confessus fueritis apocam et apocas, chirographum seu chirographa et alias quavis legitimas cautellas vobis benevissas faciendum et firmandum, deposita

quecumque et de caetero deponenda a quibusuis curiis tabulis sive tabulariis levandum et extraendum, fidantias tornatoris ut moris est dandum et offerendum, et pro earum indemnitatem omnia bona dictae comuna obligandum et hypothecandum, promittentes et cetera, obligantes dictis nominibus et cetera. Hanc autem collectoris nominationem fecimus cum pactis et conditionibus sequentibus.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importarà en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades de terra que es reguen de dita comuna per rahó de cequiatje y tacha, a dit for de deus sous per caffisada de cequiatje y catorse sous de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech, y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatje que importaran dits dos anys, a rahó de dit for, mil set-centes huytanta y huyt lliures deduhit dos sous y sis diners per lliura que ha de returar per rahó de son salari de col·lector.

[2] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de pagar cascun any dels de dita col·lecta per conte de aquella als acrehedors censalistes y salaris, de tal manera que si qualsevol de aquelles feren gastos han de córrer per conte del dit col·lector, açò entés dit temps dels dos anys. Y lo que sobrarà de les huyt-centes noranta y quatre lliures, que importa cascun any returant-se son salari, tinga obligació de pagar al dit sindich en tres higuales pagues, la primera en lo últim de setembre mil sis-cents noranta y nou, la segona en lo últim de janer mil set-cents y la tercera en lo últim de maig

de dit any y de la mateixa manera en lo segon any.

[3] Ítem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte al dit col·lector tots los niquils y gastos que haurà bestret per rahó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li oferirà.

[4] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector en cada un any se haja de returar lo que importarà son salari de col·lector, a rahó de dos sous y sis diners per lliura respective en cada paga.

[5] Ítem ab pacte y condició que al dit col·lector se li hajen de donar los actes de la impocissió de tacha y de la present col·lecta franchs per una vegada tan solament y a aquell se li hajen de pendre en conte los salaris de les àpoques de lo que pagarà.

[6] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que se hauran mudat sots pena de deu lliures.

[7] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector tinga obligació de donar fiances a contento de dits syndich y elets.

Ad haec autem ego dictis Petrus Monso presens, suscipiens et acceptans dictam collectam una cum dictis pactis et conditionibus, promitto facere et adimplere omnia supradicta sub bonorum meorum obligatione. Et pro maiori tuitione et securitate do in fidantiam et principalem obligatam, una mecum sine me et in solidum, Marcelam Alberola, uxorem meam, quae

postea tempore firme, interrogate per dictum et subscriptum notarium si faciebat dictam fidantiam et principalem obligationem, unacum dicto Petro Monso sine illo et in solidum, et lingua materna respondens dixit que si. Et ambo simul et uterque nostrum per se et insolidum promittimus omnia supradicta facere et adimplere omnibus dilationibus et cetera sub poena decem solidorum regalium Valentiae dandorum et cetera qua poena et cetera ratto pacto et cetera, promittimus et juramus ad Dominum Deum et cetera non liggare nec rationes proponere et cetera sub poena ultra jurii poena viginti solidorum regalium Valentiae dandorum et cetera qua poena et cetera ratto pacto manente et cetera. Ad quorum omnium et cetera fiat executoria incipiendo a pignoribus per pactum et cetera cum proprio fori renuntiatione et cetera submittioneque judicis et variatione judicii atque cum coeteris clausulis guarentiquiis et oportunis et cetera et propredictis et cetera obligamus, ambo simul et uterque nostrum in solidum, et cetera renuntiantes quantum ad haec beneficiis coedendarum ac dividendarum actionum et cetera novarum ac veterum constitutionem et cetera epistola divi Adriani legique ac fori Valentiae et cetera et omni alii et cetera. Et ego, dicta Marcela Alberola et de Monso, certificata per notarium infrascriptum de omnibus juribus meis et signanter de beneficio senatus consulti Vel Leyani auctentica si qua mulier et cetera, cum juramento quod presto in posse notarii infrascripti ad Dominum Deum et cetera, me bene dictum per dictum notarium esse instructum omnibus illis, scienter et sponte virtute juramenti reiterati et prestiti in posse

notarii infrascripti ad Dominum Deum et cetera renuntio dotique et sponsalio meis et cetera et omni alii muliera auxilio et cetera. Actum Valentiae et cetera.

Testes ad firmas Mathei Christofol et Petri Monso sunt Antonius Pastor et Ludovicus Clua, scriptores, Valentiae habitatores. Ad firmam Sebastiani Sanmartin, electi, qui Valentiae vigesimo quarto die junii eiusdem anni firmavit et promissit ut supra dictum est, sunt testes Joannis Baptista Crespan, notarius, et Antonius Pastor, scriptor, Valentiae habitatores. Ad firmam Michaelis Pejuan, electi, qui Valentiae vigesimo sexto die junii eiusdem anni firmavit et promissit ut supradictum est, sunt testes Carolus Borja junior, notarius, et Antonio Pastor, scriptor, Valentiae habitatores. Et ad firmam dictae Marcella Alberola et de Monso, quae Valentie sexto die julii eiusdem anni firmavit promissit et se obligavit simul cum dicto Petro Monso viro sine illo et in solidum et renuntiavit beneficiis cedendarum ac dividendarum actionum et cetera epistolae divi Adriani et foro Valentiae et cetera certificata cum juramento quod prestavit ad Dominum Deum et cetera in posse notarii infrascripti de beneficio senatus consulti Vel Leyani auctentica signa mulier codice ad Vel Leyanum omnibus illis virtute juramenti reiterati renuntiavit dotique et sponsalio et omni alii et cetera, testes Antonius Jorda, agricola, et Jacobus Aparisi, vilosetextor, Valentiae habitatores.

DOC. 68 APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 15.340, 1699-9-22, València.

Macià Tarasona, llaurador de Paiporta, síndic de Benàger-Faitanar, i Mateu Cristòfol, llaurador de Quart, síndic de Quart, mitjançant Tomàs Barata, corredor de València, subhasten en la Llotja de Mercaders, davant els gremis de pedrapiquers i obrers de vila, l'obra de l'aqueducte dels Arcs a favor de Blai Dauder, obrer de vila, per 100 lliures i termini de 6 dies. Capítols. Fiances: Juan Ribes, pedrapiquer, i Lluís Pejuan, obrer de vila. Testimonis Juan Rico, obrer de vila, i Sebastià Martínez, fuster, de València habitants. Àpoques de 25 ll. atorgades per Dauder a cada síndic.

I. Primo se ha de fer una paret de llargària de cinquanta sis pams y de amplària de tres pams al arrancament y de dos pams y mig a la diffinició donant-li el mig pam per la part de fora atalusat y per la part de dins a plom.

II. Íttem que a temps de fer dita paret se ha de afondar en lo sòl de la séquia un pam y de amplària se ha de pendre dos pams de dita llargària de cinquanta sis pams per a que trave dins de dit sòl y que dites llargàries y fondàries se han de fer en la forma següent: paredades de morter y rajola grossa aburant molt bé dites tres filades y la rajola pasada per aygua al temps de posar-la en lo morter y així mateix se ha de proseguir dita paret ab la mateixa forma per a que quede tot ben unit y no puga [...]plorar [...]

III. Item se han de fer per la paret de fora dos estreps de vint y huit pams de alçada y de amplària de set pams al arrancament y huit pams de llargària y estos han de muntar en atalús de manera qua a la diffinició dels vint

y huit pams han de quedar de dos pams de amplària y sis de llargària y que dits estreps se han de fer de mamposteria com és de pedra y morter advertint que de quatre a quatres pams de alçada se hagen de fer tres filades de morter y rajola grossa y que dits estreps se hagen de fer ans de comensar la part del caixer de la séquia per que dits estreps se han de [tra]çar ab la mateixa paret de manera que tot ha de puchar a un temps, estreps y paret, dexant-o tot ben travat a ús y costum de bon official.

III. Íttem que ans de comensar a fer dita paret se han de derocar dos trosos que estan desmembrats y cascats, açó és, al un cap y al altre, deixant-ho de llargària de cinquanta sis pams com se ha dit, deixant-o tot ben rebosat per dins y per fora de morter, així dit caixer com dits estreps, deixant-o ben broñit una y moltes vegades perque no bade y fasa clau lo dit morter.

V. Íttem que el morter ha de ser molt bo per que dita faena ho requerix y que al temps de pastar dit morter no se ha de carregar de arena si que se ha de deixar gros.

VI. Íttem que dit caixer ha de puchar de la alsada de cinch pams y mig que és lo nivell de dits caixers y se ha de entendre que tot ha de ser bon morter y rajola grossa y que dit morter y rajola y pedra y mans y tot lo que requerirà per a fer dita faena ho haja de posar el mestre o mestres que faran dita faena y que dita faena se haja de posar mà en continent y se ha de acabar quant ans per rahó que se ha de posar la aygua en la séquia dins sis dies después de acabada y se ha de fer dita faena dins sis dies contadors desde el dia que-s lliurarà en avant.

VII. Íttem que el mestre o mestres que faran dita obra hajan de donar fiances a contento de les comunes y haja de pagar corredor, acte y per los capítols dos lliures franca pobil.

VIII. Íttem que el modo de les pagues ha de ser en dos iguals pagues la primera en comensar la obra y la segona en estar visurada y que tinga obligació el mestre o mestres que faran dita faena de assegurar-la per espay de quatre mesos contadors desde el dia que es farà la visura en avant y sempre y quant se tornàs a rompre per dit puesto la haja de tornar a fer a ses costes tantes quantes vegades se rompa y diga qui dir[.] lla que a aquell que menys hi dirà se lliuraria, advertint que un carro de calcs que se ha pres la haja de pendre el mestre en lo mateix preu que lo à pres lo syndich de dita comuna de Quart.

VIII. Íttem que tinga obligació el mestre o mestres que faran dita faena de pendre vint y sis caffisos de calcs comprenint lo carro antedent que té comprat lo syndich al mateix preu que l'à comprada el syndich.

DOC. 69 APPV, Protocols de Josep Francisco Inglada, 15.360, 1699-11-22, València.

Junta general extraordinària de la séquia de Quart per carregar un censal de 500 ll. Mateu Cristòfol, síndic de Quart, don Joan Caldes, Francisco d'Abalsiqueta, ciutadà de València, Miquel Pejuan, obrer de vila de Mislata, Francesc Martines, obrer de vila de Quart, Baltasar Gonsales, de Quart, terratinents i regants de la séquia de Quart, convocats per tercera vegada

precisse en la casa de la ciutat de València pel trompeta Vicent de la Morena, en virtut de provisió del Governador a 20-11-1699, per a hui, de 8 a 10 hores, per a prendre censal o fer tatxa per a l'obra de l'embanastada, havent fet dos convocatòries prèvies, la segona amb comminació, i no haver hagut compliment. Testimonis Lluís Clua escrivent de Valencia i Joan Osca, llaurador de Mislata. A continuació, procuració per a carregar les 500 l. a favor de Mateu Cristòfol, en llatí.

“Y com fos hora tarda y molt més de les deu hores del matí fonch per lo dit Matheu Christòfol, syndich de la dita comuna, proposat que **per ocació de la gran avenguda del riu en estos dies propassats se ha romput lo asut de banastes, sarga y altres materials de modo que no entra aygua en la céquia ni es pot regar** y sent precís haver-se de rehedificar y reparar se ha corregut y subhastat, per espay de molts dies, y ab tot efecte se ha lliurat a Batiste Viñes, pedrapiquer, per si-sentes cinquanta lliures, ab acte rebut per lo notari infrascrit en dihuyt dels corrents, de les quals toca a pagar a la comuna de Benàcher y Faytanar una quart part més y les restants tres per mitat, ab que lo que importarà a la dita comuna seran dos-centes quaranta y tres lliures quinse sous. Y així mateix necessita de acudir al reparo del rompiment que y·à hagut en uns archs de dita céquia y no sols no y·à effectes en la comuna sinó que ans bé està divent cent y cinquanta lliures, que prengueren a cambi de dona Vicenta Amador

y Sans per a fira de mars propassat, per conte de dita comuna Joseph Fita, Joan Sanmartín y Francisco Martines, *tunc* syndich y elets de dita comuna, ab acte per Vicent Clua notari en vint y hu de janer *etiam* propassat, per ocació de altre rompiment de banastes en dit asut, estants e divent les fires fins huy que no se han pagat. Y que així que vesen y determinasen lo modo que els paregués més convenient per a buscar hasta cinch-centes lliures que serien menester per a tot lo desús dit. Per ço tots, unànimes y concordes y ningú discrepant, en veu y nom de dits regants y representant lo tot de dita comuna y singular de aquella, delliberen y determinen que es preguen a censal cinch-centes lliures per obs de dita obra, pagar lo dit cambi y fires y reparo de dits archs, fent sindicat a favor del dit Matheu Christòfol ab totes les clàusules necessàries *pro ut in similibus*”.

DOC. 70 APPV, Protocols de Josep Francisco Inglada, 15.360, 1699-11-22, València.

Concòrdia entre els síndics i elets de les séquies de Quart, Benàger i Faytanar i el picapedrer Baptista Viñes per a l'acabament de l'obra de l'assut del riu i caseta de la séquia de Quart, en terme de Manises.

Dei ac Purissimae et Inmaculatae semper Virginis Genitricis nominibus supliciter invocatis. Noscant universi quod nos Mathias Taraçona, agricola oppidi de Payporta, syndicus et electus communis incilis de Benatjer et Faytanar, don Joannes Baptista

*Folch, Philippus Alfonso, generosus Valentiae, Jacobus Medrano, agricola oppidi de Alaquas, et Anthonius Biosca, omnes electi dicti incilis comunis de Benatjer et Faytanar, Matheus Christofol syndicus et electus communis incilis de Quart, Franciscus de Abalsisqueta, civis, don Joannes Caldes, jurisconsultus Valentiae et Franciscus Martinez, villae operarius, electi iam dicti comunis incilis de Quart, ex una, et Baptista Viñes, lapicida Valentiae, partibus ex alia. Attenent y considerant que, ab acte rebut per Vicent Clua notari en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, los dits syndichs y elets lliuraren al dit Batiste Viñes la obra del azut de les dites comunes, per lo preu y ab los pactes en dit acte de lliurament contenguts, y que en lo capítol dè nau se obliga lo dit Viñes a donar acabada y perficionada la obra dins un any y mig, que se havia de contar desde el dia en que se li lliuràs la primer paga, la qual li fonch lliurada en lo dia catorse de joliol dit any, segons època fermada per lo dit Viñes y rebuda per lo dit Vicent Clua, y contant desde el dit dia del lliurament de la dita primer paga lo any y mig à de finir en lo dia catorse de janer primer vinent. Attès *etiam* que lo dit Viñes té obligació de posar en la sobredita obra, segons lo capitulat en lo dit acte de lliurament, gran número de pedres les unes de ha nou pams y les altres de a sis pams y mig, totes de les pedreres de Ribarroja, y havent entés y vengut a notícia de els dits syndichs y elets que lo dit Viñes arrancava y prevenia tan poch a poch les dites pedres, paregué als syndich y elets de la dita comuna de Benàcher y Faytanar accedir a les pedreres de Ribarroja y ha hon trevallava lo*

dit Viñes en lo arrancar y prevenir les pedres per a veure si era així, com ab tot effecte per lo mes de març propassat accediren a les dites pedreres, juntamente ab Francisco Padilla, obrer de vila, ha hon trobaren al dit Viñes que ab tres o quatre hòmens arrancava pedra. Y havent vist y regonegut que la que tenia arrancada era tan poca que moralmente seria imposible que lo dit Viñes arrancàs y previngués la que faltava per a lo temps del estiu més pròxim pasat, en lo qual de necessitat havia de fer la obra y reparo del dit asut, per a donar tota la sobredita obra acabada y perficionada en lo dit dia de catorse de dit mes de janer primer vinent, per quant en lo temps de ybern és moralmente imposible el obrir la sanja, traure la aygua de aquella y fabricar en la dita redificació de assut, ultra de que lo morter ab les gelades de hibern queda de ningun profit y la obra quedaria falsa e inútil, lo amonestaren y digueren los dits syndichs y elets al dit Viñes que carregàs de gent aquella que fos menester per a arrancar y prevenir les dites pedres, ab les quals pogués fer y fabricar en lo dit temps de estiu lo dit rompiment de dit asut, protestant-li tots los danys y menys captes que pogués ocasionar a les dites comunes per rahó de no donar la dita obra y reparo de dit rompiment de asut fet a son temps, segons lo capitulat en lo lliurament de dita obra. Y que sens embargo de esta diligència també en feren altra les dites comunes convenint al dit Viñes per la cort del Portantveus de General Governador de la present ciutat y Regne per a prevenir el mateix dany que tenien les comunes en no donar lo dit Viñes a son temps la referida

obra y rehedificació del rompiment del asut acabada, segons lo capitulat. Attès *deinde* que les dites comunes han pretés y pretenen que per quant la avenguda de el riu, que Nostre Senyor embià per los últims de octubre *proxime* passat, ha romput gran part de la embanastada, per medi de la qual pren aygua la céquia, el reparo de la qual, presehint subastació, se ha lliurat per quantitat de sis-centes y cinquanta lliures, lo qual dany se'ls ha ocasionat per rahó de no haver fabricat lo dit Viñes lo rompiment del dit assut a son temps, ço és, en lo estiu del corrent any, com tenia obligació segons se ha dit, puix si ho haguera fet no tindrien les comunes per a què gastar en lo reparo de les embanastades, perquè reparat lo asut per medi de aquell pendrà la céquia aygua sens haver menester les embanastades, que este dany y qualsevols altres que se'ls hacha seguit y occacionat a les dites comunes per dita rahó los deuria pagar lo dit Viñes y venir a càrrech de aquell. Attès *in super* que lo dit Viñes ha pretés y preten que de ninguna manera estaria tengut ni obligat a refer ni pagar lo desús dany de la embanastada ni altre algú per quant *licet* se hacha obligat a donar la dita obra del asut acabada y perficionada per a el dit dia de catorse de janer primer vinent, emperò que esta y semblants obligacions se entendrien y tindrien effecte en lo posible no emperò en lo que és imposible, *quia ad impossibile nemo tenetur*, segons regles de dret. Y, per consegüent, que havent fet totes y quantes diligències caben fer *in humanis* per a arrancar y prevenir totes les pedres que tenia obligació, per a fer y donar acabada la dita obra del asut per al el dit dia de catorse

janer primer vinent, ni se li podria imputar descuit ni culpa per a que es pogués considerar estar tengut als referits danys. Y que en quant ha haver fer totes les diligències que caben en lo humà per a arrancar les dites pedres no podria tenir dificultat ni posar-se dupte puix hauria ubert cinch pedreres sens haver enconrat veta de pedra competent per a arrancar dites pedres, com seria notori y en son cas ho donaria probat, sens que se li pogués imputar omissió, descuit ni culpa en no haver posat gran número de gent en lo arrancar les dites pedres. Perquè la gent ha de ser proporsionada al tall y capacitat de les pedreres y en estes a un mateix temps no poden treballar molts hòmens sinó aquells que caben en lo tall y àmbit de les pedreres, per la qual causa uns dies han treballat en aquelles tres y quatre hòmens y altres dies més, fins número de vint y cinch. Ab què havent fet lo dit Viñes tot lo posible per a arrancar y prevenir les dites pedres, comprant-ne també de altres pedrapiquers les que ha trobat, puix ni les comunes ni altra persona alguna podria haver fet més, no se li podria imputar negligència ni culpa alguna, per a induhir la obligació de pagar y refer los dits danys, además que no havent vengut lo dia en que se obligà a donar acabada la dita obra del assut, *nullo jure* podria estar tengut als danys que en este mig temps els sobrevindrien a les comunes de rompiments de banastades et cètera. Attès *ultimo* que los gastos dels pleyts y litigis són certs y lo èxit de aquells dubtós e incert, *ideo his attentis et mature consideratis scienter nostraque sponte et ex vi huius publicae chartae et cetera*

confitemur et in veritate recognoscimus una pars nostrum alteri et altera alteri, ad invicem et vicissim, presentibus et cetera et nostris quod in et super rebus supra scriptis et in capitulis subcontentis fuerunt inter nos partes predictas facta, inita, pactata, contenta et concordata capitula infrascripta, quae per notarium subscriptum voce alta et inteligibili fuerunt lecta et publicata sub forma sequenti.

I. Primerament és stat avengut, clos, transegit y concordat per y entre les dites parts que, sens derogació ni novació del dit acte del lliurament de la dita obra del asut y capitulat en aquell, los dits syndichs y elets de les dites comunes, tenint com tenen ample y bastant poder de aquelles per a tot lo tocant a la dita rehedificació y obra del asut, li hachen de allargar, com ab lo present capítol en lo millor modo que poden y de dret los és permés li allarguen al dit Viñes, lo temps prefigit per a donar acabada la obra del assut fins tot lo mes de octubre primer vinent, de modo que com tenia obligació lo dit Viñes hacha de donar acabat y perficionat lo rompiment de dit asut, desde el portell hasta el torrechó de la almenara real, per tot lo mes de agost primer vinent y que hacha de donar fianses.

II. Ítem és stat pactat *ut supra* que lo dit Viñes hacha y tinga obligació, com ab lo present capítol promet y se obliga, pendre per son conte la conservació de la dita embanastada des de el dia de huy fins lo dia en que donarà acabada, perficionada y visurada tota la dita obra del dit asut, segons lo capitulat en lo dit acte del lliurament de aquella, de modo que còmodament prenga la aygua la céquia, com y de la manera la

pendria si lo asut estigués redificat de modo que totes y quantes vegades pateixca aquella ruhina y rompiment per qualsevol cas fortuït de avenguda de riu *vel alias*, pensat o no pensat, lo dit Viñes tinga obligació de reparar y redificar la dita embanastada, totes y quantes vegades aquella patirà ruhina y rompiment, de tal modo que còmodament y com si estiguera redificat lo dit asut prenga la aygua la dita céquia. Y açò en esta forma, ço és, que succehit lo tal cas de ruhina y rompiment de la dita embanastada dins dos dies, que se han de contar desde el dia en que es podrà entrar a treballar en lo tal rompiment de la tal embanastada, hacha y tinga obligació lo dit Viñes de posar mà en lo reparo y adop de dit rompiment y dins sis dies donar aygua competent a la céquia y dins vint y quatre dies acabada y perficionada la obra y reparo de la dita embanastada. Y en cas de no posar mà en lo sobredit reparo y obra de la dita embanastada, dins los dits dos dies y dins los sis dies no donàs aygua competent a la céquia y dins los vint y quatre dies no donar-la acabada y perficionada, estiga en facultat de les dites comunes, en lo dits cassos y qualsevol de aquells, de donar a fer o fer per son conte y càrrech y despeses del dit Viñes lo tal rompiment y reparada dita embanastada. Y que en cas que les dites comunes donen a fer la dita obra hacha de pagar lo dit Viñes la quantitat en que serà lliurada com y en cas de possar gent y fer-la per son conte les dites comunes hacha de pagar y pague lo dit Viñes aquelles quantitats que constarà haver pagat les dites comunes en lo dit reparo y obra de la embanastada per los quaderns dels escrivans de les dites

comunes, als quals se hacha de estar com si foren actes públichs. Y, no res menys, que per a la recuperació de les sobredites quantitats puixa ser eixecutat lo dit Viñes, comensant a penyores la eixecució com a deutes reals y fiscals.

III. Íttem és estat pactat *ut supra* que lo dit Viñes, des de el dia de huy en avant fins lo dia en que donarà acabada, perficionada y visurada la obra del asut, segons lo capitulat en lo acte del lliurament de aquella, hacha de prendre, com ab lo present capítol pren, a son càrrech la conservació de lo restant del dit assut, que se ha tengut per ferm, bo y abte per a la redificació del rompiment de aquell de tal modo que si per avenguda del riu o qualsevol altre infortuni, cogitat o incogitat, y qualsevol que sia patís lo dit asut alguna ruhina, en tot o en part, en este mig temps del dia de huy fins lo dia en que donarà acabada y perficionada la dita obra, lo dit Viñes hacha de venir y vinga a càrrech de aquell de gènere que en lo reparo de la tal ruïna no puixa pretendre lo dit Viñes refacció alguna ni meyns puixa escusar-se en la prosecució de la sobredita obra y cumpliment de aquella.

IIII. Íttem és estat pactat *ut supra* que lo dit Viñes en tot cas de no donar acabada, perficionada y visurada la sobredita obra del dit assut per tot lo dit mes de octubre primer vinent y de no donar acabada y perficionada la del rompiment del dit açut desde el portell hasta el torrechó de la almenara real per tot lo mes de agost primer vinent, además de haver de refer y pagar tots y qualsevols danys que per dita rahó ocasionarà y se li seguiran a les dites comunes, hacha de pagar

y pague per pena y en lloch de pena trecentes lliures moneda reals de València exigidores de aquell en continent, per a lo qual puixa ser executat, comensant la eixecució a penyores, com en los deutes reals y fiscals.

V. Íttem és estat pactat *ut supra* que lo dit Viñes tinga obligació, sots incurso de la sobre dita pena, de fer y fabricar lo tallamar, enllosat y carregaments per a les boltes dels carcaus per a fabricar la caseta dins deu dies, que se han de contar desde el primer dia de juny primer vinent en avant.

VI. Íttem és estat pactat *ut supra* que per a que conste lo estat que huy té lo dit assut, y el que tindrà en cas de rompiment y ruhina, se hachen de fer dos visures per dos experts nomenadors lo hu per part de les comunes y lo altre per part del dit Viñes, la una en continent y la altra al temps de obrir la sancha per a la rehedificació del dit assut, pagadores dites visures migerament per dites parts, ço és, pagant la primera lo dit Viñes y la segona les dites comunes.

VII. Íttem és estat pactat *ut supra* que lo dit Viñes hacha de pagar al notari infrascrit lo salari del present acte per sanser, sens que per dita rahó pugua repetir de les dites comunes cosa ni cantitat alguna.

VIII. Íttem *et ultimo* és estat pactat *ut supra* que los presents capítols y cascú de aquells sien executoris, ab submissió y renunciació de propri for, facultat de variar y demás clàusules executòries y guarentígies, segons lo estil del notari rebedor.

Quibus quidem capitulis nobis lectis et publicatis et per nos bene intellectis serie cum presenti praemissa capitula et omnia et

singula superius contenta facimus, laudamus et approbamus firmamusque pro ut quem ad modum in eis et eorum quolibet continetur. Promittimusque una pars nostrum alteri et cetera praedicta capitula et in eis et eorum quolibet contenta servare et adimplere pro ut ad nos respective pertinet et spectat. Et ego praedictus Baptista Viñes pro executione expresi in primo capitulo supradictae transactionis do in fideiutores et principales obligatos, una mecum sine me et insolidum, Bernardum Pons, Dominicum Labiesca et Joannem Ribes, lapicidas eiusdemque Valentinae urbis convicinos, habilitatos per nos supradictos syndicos et electos qui cum adessent interrogati per subscriptum notarium an dictam fideiussionem et principalem obligationem, una cum prefato Baptista Vinyes absque illo et solide, faciebant omnes respective hispano sermone dixerunt que si. Et sic omnes simul et quilibet nostrum per se et solide non solum omnia supradicta vestrum etiam omnia et singula in memorata liberationis charta per iam dictum Vincentium Clua vigesimo die maii anni nuperi millesimi sexcentissimi nonagesimi octavi testificata et in illius capitulis pactata, conventa et stipulata facere et ad unquem adimplere pollicemur omnibus dilationibus et cetera sub poena decem solidorum dictae pecuniae dandorum et cetera qua poena et cetera ratto pacto et cetera ad quorum omnium et cetera fiat exequutio incipens pacto spetiale a pignoribus et cetera cum nostri proprii fori renuntiatione et alterius cuiusvis fori submissione et cetera iudicii ac iudicis et cetera varatione et cetera recursus et appellationis et cetera et iurium appellandi et recurrendi

ex pacto et cetera renuntiatione et cetera promittente ac jurantes ad Dominum Deum et cetera non liggare et cetera neque impetrare et cetera sub poena ultra perjurii poenam viginti solidorum eiusdem pecuniae dandorum et cetera. Qua poena et cetera ratto pacto et cetera et pro predictis et cetera obligamus omnes simul et quilibet nostrum per se et insolidum et cetera mobilia et cetera renuntiantes super his beneficiis cedendarum ac dividendarum actionum novarum constitutiouum epistolae divi Adriani legique ac foro Valentiae de principali prius conveniendo et cetera et omni alii et cetera in super virtute dicti juramenti ad Dominum Deum et cetera iterum prestiti renuntiamus beneficiis et privilegiis Domus de la Seca, Col-legi del Centenar, Familiaturae Sancti Officii Inquisitionis, Capitaniae Generalis, cessionis bonorum concordiae inter creditores moratoriae et indutiarum quinquenalium tam obtenta quam in futurum obtinendarum et cetera et omni alii et cetera. Actum Valentiae et cetera.

Testes quo ad firmas omnium supradictorum demptis dictis Francisco Abalsiqueta, don Joan Caldes, Bernardo Pons et Joanne Ribes sunt Ludovicus Clua, scriptor Valentiae, et Joannes Osca, agricola oppidi de Mislata. Quo ad firmas vero memoratorum Bernardi Pons et Joannis Ribes, qui postea Valentiae vigesimo tertio die dictorum mensis et anni firmarunt, promiserunt, obligarunt, jurarunt et renuntiarunt ut supra sunt testes Antonius Pastor, scriptor, et Guillermus Brissa, agricola, Valentiae vicini. Quo ad firmam relati don Joannis Caldes, qui Valentiae vigesimo quarto die eorumdem firmavit, promisit, obligavit ac

omnia alia ut supra continetur fecit sunt testes don Joannes Armunia et Andreas Matheu, notarius, dictae ac presentis urbis Valentiae habitatores. Et quo ad firmam praedicti Francisci Abalsiqueta Valentiae et cetera testes Joseph Vincentius Lop, presbyter sacrorum canonum doctor, et Salvador Martines Lop, juris utriusque doctor, Valentiae vicini.

DOC. 71 APPV, Protocols de Josep Francisco Inglada, 15.360, 1699-11-23, València.

Contracte d'aprovisionament de pedra picada entre Joan Ribes i Baptiste Viñes, picapedrers de València. Testimonis Antoni Pastor, escriptent, i Guillem Brisa, llaurador, veïns de València.

[...] I. Primerament és stat pactat, avengut y concordat, per y entre les dites parts, que lo dit Joan Ribes hacha de donar, com en virtut del present capítol promet donar, al dit Batiste Viñes dins quatre messos, contadors desde el dia que li donarà la cantitat que se expresarà en lo capítol següent, pedra picada y quadrechada de nou pams de llargària y quatre, tres y mig o tres de amplària, y de sis pams y mig de llargària y de la mateixa amplària de quatre pams, tres y mig o tres, admetent quatre o tres vares de selleria lo dit Viñes, en preu y estimació de cent lliures.

II. Íttem és estat pactat *ut supra* que lo dit Batiste Viñes hacha de donar al dit Joan Ribes, segons que en virtut del present capítol promet donar-li, en continent, cent lliures moneda reals de València per a el effecte expresat en lo antesedent capítol.

DOC. 72 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.437, 1699-12-18, València.

Mateu Cristòfol, síndic de la séquia de Quart amb sentència del vice-regent de general Governador, carrega un censal de 500 ll. de capital i 500 s. de pensió pagadora per mitats el 19-6 i 19-12, feta gràcia de la primera de 19-6-1700, a favor Merenciana Oller i de Veinat, vídua, per obs de pagar 243 l. 5 s. al picapedrer Batiste Vinyes (assut de banastes) i cancel·lar el canvi de 150 l. (més 18 l. d'interessos) lliurat a Medina del Campo en març 1699. Època de 88 l. 5 s. retenint-se la compradora la resta per atendre la factura de Vinyes i la lletra de canvi.

Die XVIII dezembris anno a Nativitate Domini MDCLXXXIX.

Noverint universi quod ego Matheus Christofol, agricola oppidi de Quart habitator, tam nomine meo proprio quam uti syndicus et procurator terras habentium irricantium incilis comunis de Quart, pro ut de meo syndicatu constat instrumento per Josephum Franciscum Inglada, vigesimo secundo die novembris preteriti currentis anni recepto, habens in eo plenum et spetiale posse ad infrascripta quia fuit factum pro executione cuiusdam deliberationis factae per irricantes dicti incilis comunis ac per dictum Inglada ipsamet die receptae. Presedente decreto facto per Gerentum vices generalis Gubernatoris vobis decimo septimo die decembris currentis, registrato in decima quarta manu littium

dictae curiae huius anni foleo trigessimono nono, cuius tenor sequitur et est talis.

Christi. Attés y considerat que ab escriptura en lo dia dotse dels corrents possada per Vicent Clua, notari syndich y procurador de la comuna de Quart y regants de aquella, se ha deduhit y allegat que a occació de la gran avenguda del riu en estos dies propassats es rompé lo azut de banastes, sarga y altres materials de modo que, no encontrant aigua en la céquia per a regar, fonch presís als regants de aquella acudir a tan urgent necessitat y reparo del dit rompiment. Y havent-se corregut y subastat per molts dies ab tot effecte es passà a lliurar a Batiste Vinyes, pedrapiquer, per los elets de la desús dita comuna y per los de Benàcher y Faytanar, regants també de la mateixa céquia, per preu de sis-centes y cinquanta lliures, ab acte rebut per Joseph Francisco Inglada, notari, en dihuyt de nohembre passat, de la qual quantitat segons ordinacions y concòrdia de les dites comunes toca pagar una quarta part més a la de Benàcher y Faytanar y les restant tres parts les paguen dites comunes per mitat, de gènero que lo que toca a pagar a la comuna de Quart importa sols dos-centes y quaranta tres lliures y quinse sous. Y així mateix se ha ocasionat el rompiment dels Archs de dita céquia, al qual reparo es deu acudir també ab grandíssima puntualitat. Y dita comuna sols no té effectes sinó és que també està debent cent cinquanta lliures que prengueren a cambi de dona Vicenta Amador y Sanz, per a fira de març propassat, Joseph Fita, Joan Sanmartín y Francisco Martines, tunch syndich y elets de dita comuna per conte de

aquella, ab acte rebut per Vicent Clua, notari, en vint y hu de janer *etiam* propassat, per ocació de altre rompiment del azut de banastes, les fires del qual cambi no se han pagat per no haver agut effectes en la desús dita comuna. Y el desús dit crèdit y rompiments dels Archs y azut de banastes se advitra que pucharà lo que menys cinch-centes lliures. Y havent-se juntat lo concell general de dita comuna, en vint y dos de nohembre *proxime* passat, es resolgué que era més convenient el quitar el desús dit cambi y que era presís acudir al reparo dels desús dits rompiments y el dar satisfació als obrers de vila, pedrapiquers y dita dona Vicenta Amador y Sanz, y que el medi més suau era pendre la desús dita quantitat de cinch-centes lliures a censal, pagant a raó de sou per lliura, segons apar per la desús dita delliberació. E com esta sia de notori benefissi y suma utilitat per a dita comuna, requerint per tant se li mane rebre una sumària informació de testimonis a fi y efecte de verificar y provar los desús dits rompiments, y que és més útil y profitós a dita comuna el pendre les cinch-centes lliures a censal per a pagar els referits crèdits que continuar en lo desús dit cambi ni pendre altres per a acudir al reparo precis dels rompiments, per ser menys lo interés que correspondrà prenint les cinch-centes lliures que són precisses a censal, y constant per dita informació *vel alias de predictis aut saltim de necessariis pariter*, requir se li mane dar facultat a Matheu Christòfol, syndich de dita comuna, al qual li féu syndicat la junta general de aquella, segons consta per lo acte presentat, per a pendre la desús dita quantitat

de cinch-centes lliures a censal y fermar lo carregament eo carregaments y fer los demás actes necessaris per obs de pagar los desús dits crèdits, interpossant en tot lo desús dit lo decret judicial del present tribunal. E attés que ab dita delliberació presentada en dita escriptura, dichos y depocissions dels testimonis produhits y donats en la present causa, ha constat y consta per a que se haja y dega de provehir *prout supra. Idcirco et alias justitia sic sucedente* pronuncia, sentencia y declara restar justificada la dita instància *et in consequentiam* dona e **concedeix permís y facultat a la céquia y comuna de Quart per a pendre y carregar-se a censal les cinch-centes lliures** expresades en dita escriptura, fermant lo dit carregament lo dit Matheu Christòfol, syndich de dita comuna, les quals se convertixquen en lo modo y forma en dita escriptura referit, interpossant en dit acte y demás *circa predicta* fahedors les auctoritat y decret judicial del present tribunal, lo que declara *omni meliori modo et cetera. Latta sententia vidit Domenech assessor. Ad opus solvendi et paccandi Baptistae Vinyes lapisidae duscentas quadraginta tres libras et quindecim solidos regalium Valentiae ad dictam comunam solvere pertinentes ex illis sexcentum et quinquaginta libris pretio operae per illum faciendae in azuda appellata de banastes dicti insilis comunis liberatae per syndicos et electos dicti incilis, instrumento per dictum Joseph Franciscum Inglada notarium decimo octavo die novembris preteriti currenti anni recepto, item ad opus solvendi et quitandi domna Vincentiae Amador et Sanz, ab una parte, centum et*

quingenta libras ex proprietate cuiusdam cambii per Josephum Fita, Joannem Sanmartin et Franciscum Martines cum subscriptione doctoris Andrae Gonsalves ex dicta domna Vincentia Amador et Sanz sumpti, ad feriam martii preteriti currentis anni, cum litteris remis Medinae del Campo domus ferialis Vincentii Malonda, firmatis per Joseph Inglada, virtute procurae per notarium infrascriptum vigesimo primo die januarii preteriti currentis anni recepto, pro computo dicti incilis comunis, juxta deliberationem per electos illius factam instrumento per notarium infrascriptum decimo octavo die januarii preteriti currentis anni recepto et, ab alia parte, decem et novem libras pro feriis dicti cambii usque in presentem feriam inclusive decursis conveni dictis nominibus vobiscum infrascripta Merenciana Oller et de Veynat de venditione et oneratione censualis infrascripti per me dictis nominibus vobis facienda cum hoc tamen pacto spetiali inter me dictis nominibus et vos inito et convento firmaque et solemni stipulatione hinc inde interveniente valuto et roborato videlicet quod pecunia aut pars pretii dictae venditionis et onerationis convertatur et converti debeat in solutionem supradictorum creditorum et succedatis et succedere debeat in juribus prioritatis et obligat ac hypothecatae et hipothecata liberentur et vobis obligentur et hipothecentur succedatis que in locum et privilegium personalium actionem utilium et directarum si et quando de dicta et infrascripta venditione evictio sequatur. Praesedente igitur pacto predicto nulloque alio extraneo actu interveniente, scienter et gratis, cum hoc presentis publico instrumento et cetera tam

*nomine meo proprio quam uti syndicus et procurator omnium irricantium dicti incilis comunis de Quart, cuiusvis sexus status et conditionis existant, tam mayorum quam minorum, presentium absentium et futurorum, simul et insolidum, vendo, concedo et cetera et originaliter onero et carrico vobis jam dictae Merentianae Oller et de Veynat, viduae Thomae Veynat, quondam pharmacopolae Valentiae habitatori, absentis et cetera, notario tamen et cetera stipulanti et cetera et vestris quingentos solidos regalium Valentiae censuales rendales et annuales sine laudimio et fatica et cetera francos, quitios et cetera quos vendo, concedo, impono, asigno et asseculo spetialiter et expresse ac etiam generaliter in et super omnibus et singulis bonis et juribus meis dictique incilis comunis de Quart et omnium irricantium eiusdem, simul et insolidum, mobilibus et immobilibus et cetera, ita quod et cetera renuntians et cetera quos vobis et vestris dicto nomine solvere et paccare promitto annis singulis deminus nonis diebus junii et decembris, duabus equalibus solutionibus, mediatim primam incipiendo facere solutionem per pactum decimo nono die decembris millessimi septingentessimi, quia **fecistis gratiam medietatis primi anni sive primae solutionis**, aliam sive secundam decimo nono die junii millessimi septingentessimi primi et sic deinde huius modi censuale perdurante, possitos et aportatos et cetera, omnibus dilationibus et cetera, sub poena decem solidorum dictae monetae dandorum et cetera, qua poena et cetera ratto pacto et cetera ad quorum omnium et cetera fiat eixecutoria large et cetera cum proprii fori renuntiatione et*

*alterius cuiusvis fori submissione et cetera iudicii ac iudicis variatione et cetera recursus et appellationis et cetera et iurium appellandi et recurrendi ex pacto et cetera renunciatione et cetera promittens dictis nominibus atque iurans ad Dominum Deum et cetera non litigare nec rationes proponere etc sunt poena ultra perjurii poena viginti solidorum dictae monetae dandorum etc qua poena etc ratto pacto etc. Hanc autem venditionem et operationem dictorum quingentorum solidorum dictae monetae censualium rentalium et annualium vobis et vestris ut predicatur facio dictis nominibus cum hoc tamen pacto et conditione nonque sine illo aliter nec alias quod dicta comuna non debet solve primam solutionem diei decimi nono junii millessimi septingentissimi quia fecistis gratiam medietatis primi anni sive dictae primae solutionis et cum omnibus iuribus etc. De quibus et cetera et quibus et cetera instituens et cetera. Ad habendum et cetera exceptis clericis et cetera nissi dicti clerici et cetera pro ut melius et cetera sic vobis et vestris ut predicatur vendo, concedo et cetera **pretio** videlicet **quingentarum librarum** monetae prefixae quas omnes a vobis confiteor habuisse et recepisse modo et forma in apoca inde firmanda dicendis inde renuntio scienter et cetera et beneficio minoris pretii et cetera dans et cetera promittens dictis nominibus facere habere tenere et cetera et teneor inde ac teneri volo vobis et vestris de firma et legali evictione et cetera ita quod si forte et cetera et pro praedictis et cetera obligo dictis nominibus omnia et singula bona et iura mea dictaque incilis comunis de Quart ac illius singularum omnium irrigantium et*

cuiuslibet illorum et in solidum mobilia et immobilia et cetera renuntians dictis nominibus quantum ad haec beneficiis coedendarum ac dividendarum actionum novarum ac veterum constitutionum epistolae divi Adriani legique ac foro Valentiae et cetera et omni alii et cetera et nomine mulierem dicti incilis irrigantiumque nunc sunt et pro tempore fuerint virtute iuramenti quod iterum presto ad Dominum Deum et cetera in animas earum promitto praedicta omnia et singula grata valida atque firma semper habere et cetera et certificatus per notarium infrascriptum de omnibus iuribus illam et signanter de beneficiis santus consulti Vel Leyani et auctenticem si qua mulier et cetera virtute iuramenti per me iterum et de novo prestiti in animas earum in manu et posse notarii infrascripti ad Dominum Deum et cetera renuntio dictis beneficiis senatus consulti Vel Leyani et auctentice signa mulier et cetera dotibusque et esponsalitiis earum et iuribus hypothecarum suarum et omni alii et cetera et nomine minorum prefati incilis irrigantium presentium absentium et futurorum tam masculini quam femenini sexus cuiusvis status et conditionis existant promitto et juro ad Dominum Deum nostrum et cetera ratione minoris etatis contra praemissa non venire et cetera et virtute dicti iuramenti renuntio et cetera beneficiis minoris etatis et restitutionis in integrum et omni alii et cetera retineo tamen poenas me dictis nominibus seu dictum incilem comunis de Quart et illius singulares ricantes facultatem et potestatem luendi et quitandi predictum censuale omni ora et quandocumque voluero seu voluerint restituendo et solvendo dictum

illius pretium et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes sunt Ludovicus Clua scriptor et Joannis Baptista de Garay infansonus Valentiae habitatores.

Dicto die.

Fiat apoca per dictum venditorem emptrice predictae absenti ut supra et suis de predictis quingentis libris regalium Valentiae pretio supradictae venditionis originalis carricamenti censualis habitis et receptis hoc modo quod dictus venditor accepit realiter numerando octuaginta octo libras et quinque solidos regalium Valentiae et reliquas quatorcentum undecim libras et quindecim solidos de voluntate dicti venditoris predicta emptrix poenes se retinuit et retinet ad opus causis et rationibus in ex ordio dicti carricamenti censualis contentis et quia et cetera renuntiavit et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes sunt praedicti.

DOC. 73 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-1-17, València.

Relació feta per Francisco Padilla, obrer de vila de València, a les comunes de les séquies de Quart i Benàger-Faitanar, sobre el bon estat del residu de l'assut vell de pedra.

... Constituhit en presència del notari y testimonis infrascrits Francisco Padilla, obrer de vila, habitador de València, expert nomenat juntament ab Juan Peres per les comunes de Quart, Benàcher y Faytanar, per a effecte de veure lo azut de pedra demolit que al present ha de fabricar Joan Batiste Viñes, en consideració de que havent-li finit

lo plaso en que lo havia de donar complit y del tot fet y no haver-o pogut executar, que per dita rahó y altres ben vistes als elets de les comunes, li han donat espera y porrogació de temps asta el mes de agost, offerint aquell cumplir lo nou tracte y tots los danys que es seguixca a les comunes per rahó de no haver-o cumplit, y dita porrogació desichant per a en qualsevol de dits casos saber el estat y perfecció en què es trobava el azut al temps que se li donà dita porrogació, es convingué entre les comunes y dit Viñes, per a que lo dit Viñes nomenàs un expert y per part de les comunes se'n nomenàs altre per a que vesen, visurasen y fesen relació de aquella porció de obra que queda en lo azut vella, que és lo que no tenia obligació de fer lo dit Viñes, y si esta estava en lo mateix estat y permanència que tenia al temps y quant se li lliurà la obra, segons y que ab tot effecte per part del dit Viñes se nomenà a Juan Peres y per part de les dites comunes a ell relant, el qual dic y relació fa haver vist y regonegut lo dit azut de la céquia de Quart, Benàcher y Faytanar y atrobat que tota aquella porció que ha quedat y se ha dat per bona per differents visures de mestres, que és la que huy queda a la part de la céquia de Moncada, està bona y sançera com lo dia en què se li lliurà la obra, que seran un trós de cinquanta pams poch més o menys y a la part del almenara real tot lo trós que es dava per bo quant se li lliurà la obra es troba en lo mateix estat, bona y de la mateixa calitat que quant se li lliurà dita obra. Lo que dix saber ell relant per la perícia té en semblants obres, just a Déu y sa consciència, e açò és et cètera. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera.*

Testes sunt Nacienceno Porcar y Joan Batiste Crespan, notaris, de València habitants.

DOC. 74 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-2-7, Quart.

Definició del sindicat de Josep Fita en el bienni 1697-1699.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo die vero intitulato septimo februarii. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, Gaspar Monsó, batle del present loch, Gaspar Fita, justícia, Joan Sansó, jurat menor de dit loch de Quart, Matheu Christòfol, syndich dels regants de la céquia comuna de Quart, Sebastià Sanmartín, elet, y Francisco Martines, elet, per a els presents contes del dit loch de Quart habitants y jutges contadors, a fi de demanar contes a Joseph Fita, llaurador de Quart, syndich que és estat de dita céquia comuna de Quart en los anys mil sis-cents noranta y set en noranta y huyt y mil sis-cents noranta y huyt en noranta y nou, los quals contes donà fent-se càrrech de lo que ha importat la tacha y cequiatje en los dos anys y demás que ha entrat en son poder y altres, en e per la forma següent.

Càrrech.

[1] Primerament se fa càrrech de **cinquanta lliures** que, ab acte rebut per lo notari infrascrit en **dihuyt de juny mil sis-cents noranta y set**, ab delliberació dels elets de set de dits, **per a rompiment del asut per la madera** prengué a **encomanda** de Antonio

Martí, que deduït deu sous del acte y deu sous al corredor resta, 49 l. s.

[2] Ítem se fa càrrech de **cent lliures** que prengué a **cambi** de dona Vicenta Amador, ab sotascrita de Joseph Inglada, per a fira de setembre mil sis-cents noranta y set, ab procura y indemnitat rebudes per lo notari infrascrit en **setse de agost mil sis-cents noranta y set**, de les quals deduhits una lliura y sis sous per los actes y una lliura al corredor resta, ab delliberació dels elets de setse de agost mil sis-cents noranta y set a **compliment de la obra del asut**, 97 l. 14 s.

[3] Ítem se fa càrrech de **cinquanta lliures** que prengué a **cambi** de dona Vicenta Amador, ab sotascrita de Joseph Inglada, per a fira de juny mil sis-cents noranta y huyt, ab procura y indemnitat rebudes per lo notari infrascrit en **dos de juny mil sis-cents noranta y huyt**, ab delliberació dels elets de dit dia **per a la escura**, que deduhit [setse sous] dels actes y deu sous al corredor resta, 48 l. 14 s.

[4] Ítem se fa càrrech de cinquanta lliures que prengué a cambi de dona Vicenta Amador, ab sotascrita de Joseph Inglada, per a fira de setembre mil sis-cents noranta y huyt, ab procura a favor de Joan Aliaga rebuda per lo notari infrascrit en vint y quatre de juliol mil sis-cents noranta y set, y ab delliberació dels elets de setse de juny mil sis-cents noranta y set, de les quals deduhit setse sous dels actes y deu sous al corredor queda, 48 l. 14 s.

[5] Ítem se fa càrrech de **cent y cinquanta lliures** que ab delliberació dels elets per a **el rompiment del portell del asut de banastes**, acte per lo notari infrascrit en

quinse de janer mil sis-cents noranta y nou, prengué a **cambi** de dona Vicenta Amador, ab sotascrita del doctor Andreu Gonsales, per a fira de març mil sis-cents noranta y nou, ab procura feta a Joseph Inglada, rebuda per lo notari infrascrit en vint y hu de janer mil sis-cents noranta y nou, de les quals deduhides una lliura setse sous dels actes y una lliura del corredor resta, 147 l. 4 s.

[6] Ítem se fa càrrech de mil cent noranta y dos lliures que importà la tacha y cequiatje dels dos anys, a raó de setse sous cascadu any de tacha y cequiatje per les set-centes cinquanta cafisades, segons acte de impocissió per lo notari infrascrit en huyt de abril mil sis-cents noranta y set, 1.192 l. s. [Nota: 745 c.]

[7] Ítem per quant fermà un **carregament de propietat de dos mil set-centes y cinquanta lliures a favor del illustre Cabildo** per obs de pagar les partides següents: a Batiste Viñes, dos mil cent vint y quatre lliures set sous y sis diners, part de les cinch mil sis-centes sixanta cinch lliures en que se li lliurà la obra del asut, acte per lo notari infrascrit en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, com les restants tres mil cinch-centes quaranta lliures dotse sous y sis diners haja de pagar la comuna de Benàcher y Faytanar, per que paga una quarta part més y de les restants tres se paga per mitat, per regar menys terres Quart, les quals ha de pagar lo Cabildo en quatre pagues, **y oferí fer un any de cortesia de la penció, pagar lo carregament y decret**, comensant a córrer del dia de les pagues que havia de fer a dit Batiste Viñes. A Agostina Bordera, un

cambi de cent lliures. A Antoni Martí, cinquanta lliures. A dona Vicenta Amador, cinquanta lliures de un cambi, a la dita cent lliures de altre cambi, a la dita cinquanta de altre cambi. A Luysa Suñer, dos-centes lliures de dos actes de encomanda. A Balthasar Gonsales, cinquanta nou lliures dotse sous y tres diners de resta y alcans dels contes del seu sindicat. Y les restants setse lliures y tres diners de contants per a ajuda als gastos. Y en realitat, no tenia per a què fer-se càrrech per no tenir entrada ni eixida però **per a que la comuna tinga notícia del fet supra** referit **se'n fa càrrech** y posarà en descàrrech les mateixes partides que pagà el Cabildo, añadint les fires y porrates que pagà de propis y se estaven devent al temps dels quitaments de dit Cabildo, per que aquell sols havia de pagar les propietats, 2.750 l. s. [T] Que totes les dites partides del càrrech acumulades prenen y fan la summa de quatre mil tres-centes trenta tres lliures y sis sous.

Descàrrech.

[1] Primo posa en data y descàrrech les dos mil cent vint y quatre lliures set sous y sis diners que lo illustre Cabildo es retengué del preu del carregament per a pagar a Batiste Viñes per la obra del asut, en quatre pagues, de les quals huy ya en té pagades dos pagues, àpoques per lo notari infrascrit en catorse de juliol mil sis-cents noranta y huyt y nou de dehembre mil sis-cents noranta y nou, 2.124 l. 7 s. 6

[2] Ítem pagà huyt sous per les dites dos àpoques de les dos pagues pagades per a satisfació de la comuna, l. 8 s.

[3] Ítem posa en data cent lliures que lo illustre Cabildo pagà a Agostina Bordera, ab

àpoca per lo notari infrascrit en vint y nou de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del àpoca, 100 l. 4 s.

[4] Ítem pagà de propis a la dita quatre lliures per les fires o interés des de quinze de febrer mil sis-cents noranta y huyt, que havia pagat lo syndich antecedent, asta vint y nou de juliol mil sis-cents noranta y huyt, que es quità, segons dita àpoca, 4 l.

[5] Ítem posa en data cinquanta lliures que lo Cabildo pagà a Antonio Martí, àpoca per lo notari infrascrit en vint y nou de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del àpoca, 50 l. 4 s.

[6] Ítem pagà de propis al dit cinch lliures per lo interés de dites cinquanta lliures, des de dihuyt de juny mil sis-cents noranta y set, que es prengué, asta dit dia de vint y nou de juliol noranta y huyt, que es quità, segons dita àpoca, 5 l.

[7] Ítem posa en data cinquanta lliures que lo illustre Cabildo pagà a dona Vicenta Amador, àpoca per lo notari infrascrit en trenta de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del àpoca, 50 l. 4 s.

[8] Ítem pagà de propis set lliures y deu sous per lo interés de dites cinquanta lliures, des de la fira de setembre mil sis-cents noranta y set, per que es prengué en vint y quatre de juliol mil sis-cents noranta y set, asta dit dia de trenta de juliol noranta y huyt, que es quità, 7 l. 10 s.

[9] Ítem posa en data cent lliures que lo illustre Cabildo pagà a la dita dona Vicenta de un cambi, àpoca per lo notari infrascrit en trenta de juliol mil sis-cents noranta huyt, y quatre sous del àpoca, 100 l. 4 s.

[10] Ítem pagà de propis a la dita quinze lliures per lo interés de dites cents lliures, des de la fira de setembre mil sis-cents noranta y set, per que es prengué en setse de agost mil sis-cents noranta y set, asta dit dia que es quità, 15 l.

[11] Ítem posa en data cinquanta lliures que lo illustre Cabildo pagà a la dita de altre cambi, àpoca per dit notari en trenta de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del àpoca, 50 l. 4 s.

[12] Ítem pagà de propis a la dita una lliura y deu sous per la primer fira, per que es prengué en dos de juny mil sis-cents noranta y huyt, i es quità dit dia de trenta de juliol noranta y huit, 1 l. 10 s.

[13] Ítem posa en data dos-centes lliures que lo illustre Cabildo pagà a Luysa Suñer, àpoca per lo notari infrascrit en dèset de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del àpoca per dos actes de encomanda, 200 l. 4 s.

[14] Ítem pagà de propis nou lliures catorse sous y huyt diners a la dita per lo interés de dites dos-centes lliures, asta déset de juliol noranta y huyt que es quitaren, perquè de les dos-centes lliures les cent cinquanta es prengueren en quinze de maig mil sis-cents noranta y set y Balthasar Gonsales pagà les fires asta quinze de febrer mil sis-cents noranta y huyt y de dit dia paguí asta que es quità, y les altres cinquanta lliures es prengueren en vint de juny mil sis-cents noranta y set asta dit dia importen quatre lliures tretse sous y quatre diners, y les cent cinquanta lliures, cinch lliures un sou y quatre diners, és tot, 10 l. (*sic*)

[15] Ítem posa en data que pagà lo illustre Cabildo a Balthasar Gonsales cinquanta nou

lliures dotse (*sic*) sous y tres diners per lo alcans dels contes del seu sindicat, època rebuda per lo notari infrascrit en setse de juliol mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous del època, 59 l. 16 s. 3

[16] Ítem pagà de propis per los pregons, actes delliberacions, provissions y sindicat per a dit carregament de censal setse lliures y tres diners, segons memòria y albarà del notari infrascrit, 16 l. s. 3

[17] Ítem pagà al clero de Sent Esteve trenta set lliures y deu sous de les pagues de agost mil sis-cents noranta set, febrer y agost mil sis-cents noranta y huyt, consemblant penció de censal en dits terminis, y quatre sous de les dos èpoques rebudes per dit Clua en cinch de dehembre mil sis-cents noranta y set y dotse de febrer mil sis-cents noranta y nou, 37 l. 14 s.

[18] Ítem pagà al syndich del Clero de Sant Andreu huytanta lliures, ço és, les cinquanta lliures de les pagues de abril y octubre mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, per raó de les vint y cinch lliures consemblat penció de censal, y les trenta lliures de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, per raó de les quinse lliures consemblant penció de altre censal, y sis sous per tres èpoques rebudes per dit Clua en dècet de octubre mil sis-cents noranta y set y vint y set de juny mil sis-cents noranta y nou, 80 l. 6 s.

[19] Ítem pagà al procurador de Vicenta Tosca trenta y huyt lliures y quinse sous de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, per raó de les dèneu lliures set sous y sis

diners, consemblant penció de censal, y cinch sous de les èpoques rebudes, la una per dit Clua en vint de març mil sis-cents noranta y huyt y la altra per Vicent Ros en set de agost mil sis-cents noranta y nou, 39 l.

[20] Ítem pagà a dona Lorenza Cortes y de Blanes dos-cents vint y cinch lliures, pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y set y maig mil sis-cents noranta y huyt, per raó de les cent cinquanta lliures que en maig y nohembre li responen la comuna, consemblant penció de censal, èpoques per Vicent Clua en tres de janer mil sis-cents noranta y huyt y dihuyt de juny mil sis-cents noranta y nou, y quatre sous de les èpoques, 225 l. 4 s.

[21] Ítem pagà al syndich del Cabildo, administrador de vèries administracions, vint lliures pagues de Sant Juan y Nadal mil sis-cents noranta y set y Sant Juan y Nadal mil sis-cents noranta y huyt, per les deu lliures consemblant penció de censal, èpoques per dit Clua en dos de juliol mil sis-cents noranta y nou y set de janer mil set-cents, y quatre sous de les èpoques, 20 l. 4 s.

[22] Ítem pagà al procurador del doctor Joan Batiste Quiles vint lliures pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y set consemblant penció de censal, èpoques per dit Clua en dihuyt de octubre mil sis-cents noranta y set y sis de octubre mil sis-cents noranta y huyt, y quatre sous de les èpoques, 20 l. 4 s.

[23] Ítem pagà al dit dotse lliures a conte de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y huyt per raó de dit censal, època per Francisco Alfonso en catorse de juliol mil

sis-cents noranta y nou, y dos sous del àpoca, 12 l. 2 s.

[24] Ítem pagà al syndich del Col·legi de Corpus Christi trenta y cinch lliures a conte de les quaranta dos lliures y deu sous, pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y huyt, consemblant penció de un censal de propietat de huyt-centes cinquanta lliures, encara que en lo Col·legi lo han dividit en differents administracions, y consta àpoques rebudes per Francés Alfonso en set y nou de juliol mil sis-cents noranta y nou, y quatre sous de les àpoques, 35 l. 4 s.

[25] Ítem al **notari** infrascrit per los actes delliberacions, pregons, provissions y dietes fets en lo dit bieni, segons memòria y recibo segons altres anys, **encara que ni ha hagut molts altres més y fa gràcia de lo demés**, 28 l. 18 s.

[26] Ítem pagà cinquanta y quatre lliures a la guarda per los salaris dels anys mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, segons àpoques rebudes per Joseph Peña en tres de maig mil sis-cents noranta y huyt y hu de maig mil sis-cents noranta y nou, y quatre sous per les àpoques, 54 l. 4 s.

[27] Ítem pagà a don Juan Caldes quinse lliures y per los salaris de mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, per raó de les set lliures y deu sous, salari de advocat, y dos sous del àpoca rebuda per lo notari infrascrit en quatre de setembre mil sis-cents noranta y nou, 15 l. 2 s.

[28] Ítem pagà al notari infrascrit quinse lliures per los salaris dels dits dos anys y vint y dos reals per los capons de dits anys y dos sous del àpoca, rebuda per lo notari infrascrit en lo dia de huy, 15 l. 6 s.

[29] Ítem pagà a Sebastià Sanmartín huyt lliures per lo salari de atandador dels dos anys mil sis-cents noranta y set y mil sis-cents noranta y huyt, segons albarà, 8 l. s.

[30] Ítem pagà al notari infrascrit dos lliures onse sous y cinch diners, part de aquelles sis lliures y dèset sous que importaren les delliberacions de les dos comunes, com les restants quatre lliures y cinch sous y set diners pagàs la comuna de Benàcher, segons delliberació de aquella en huyt de març mil sis-cents noranta y huyt, 2 l. 11 s. 5.

[31] Ítem pagà a Juan Batiste Crespan, escrivà de la Governació, huyt lliures setse sous y tres diners, part de les vint y tres lliures y deu sous que **es devien del procés de Vanacloig**, segons albarà de aquell en vint y nou de abril mil sis-cents noranta y nou, 8 l. 16 s. 3.

[32] Ítem pagà eo gastà per la escura del any mil sis-cents noranta y huyt, segons los quaderns cent setanta quatre lliures y setse sous, en números hu y dos, 174 l. 16 s.

[33] Ítem pagà eo gastà per la escura del any mil sis-cents noranta y nou cent sixanta quatre lliures y dotse sous y sis diners, segons los quaderns números tres y quatre, 164 l. 12 s. 6.

[34] Ítem gastà en les **obres que se han fet de les banastades** que, segons quatre quaderns intitulsats números cinch, sis, set y huyt, importen mil quatre-centes quaranta set lliures quatre sous y onse diners, dels quals deduhides tres-centes sixanta una lliures setse sous y tres diners que toca a Benàcher per la quart part que paga més, ha pagat lo restant que son cinch-centes quaranta dos lliures y catorse sous y quatre

diners, que són mitat de les tres parts, 542 l. 14 s. 4

[35] Ítem gastà vint y dos lliures onse sous y huyt diners per la mitat de les quaranta cinch lliures y tres sous y tres diners que es gastà en lo desgolar del riu, segons quadern número nou, 22 l. 11 s. 8

[36] Ítem gastà en differents gastets de menut, segons memòria del quadern número deu, vint y set lliures y cinch sous, 27 l. 5 s.

[37] Ítem posa en data que pagà a Francisco Gil per lo salari de col·lector cent trenta nou lliures y un sou y quatre diners, a raó de dos sous y quatre, per les mil cent noranta dos lliures que importà la tacha y cequiatje, 139 l. 1 s. 4

[38] Ítem posa en data que es returà ver si trenta lliures, ço és, vint lliures per los salaris dels dos anys y les deu lliures per remuneració en consideració dels treballs en casa que los dits jutjes contadors dixeren que acceptaven ab condició que o havia de aprovar el Consell General, 30 l.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acumulades prenen y fan summa de quatre mil cinch-centes lliures dotse sous y sis diners [Nota: La summa dels detalls és 4.498 l. 12 s. 6 d.]. Y fent llegalítim conte de les quatre mil tres-centes trenta tres lliures y sis sous que importa el càrrech és acrehedor lo dit Joseph Fita y deutora la comuna en cent seixanta set lliures sis sous y sis diners, salvo error de conte. Y ha entregat totes les cautelles, àpoques y quaderns de les escules y obres del açut de banastes *supra* referides. Y per ço confessant haver hagut y rebut aquells y aquelles del dit Joseph Fita, el diffineixen y absolen del dit sindicat restant-

li deutora la dita comuna en dita cantitat de cent seixanta set lliures sis sous y sis diners. *De quibus et cetera* renunciaren et cètera requiriren et cètera. *Actum* en la sala eo porche de dit loch de Quart et cètera. *Testes sunt Ludovicus Clua, scriptor Valentiae, et Franciscus Gil, civis oppidi de Quart, respective habitatores.*

DOC. 75 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-4-4, València.

Mateu Cristòfol, síndic, i Sebastià Sanmartín, Francisco Martines i Vicent Fita, elets de la séquia de Quart, coneguda la situació de la col·lecta que fa Pere Monsó, deliberen pendre 200 lliures en lletra de canvi, apoderant Mateu Cristòfol, síndic, per a l'operació.

[...] Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits Matheu Christòfol, syndich, Sebastià Sanmartín, Francisco Martines y Vicent Fita, elets de la comuna de Quart y de dit loch habitants, per quant los ha constatat que Pere Monsó, col·lector actual que és de la dita comuna de les dos pagues que té caigudes de la sua col·lecta que, deduhit lo salari, inporten cinch-centes vint y una lliures y huyt sous, de lo qual té pagat fins huy tres-centes huytanta set lliures catorse sous y nou diners, y sols [estes] restaran bones, per a lo que se estarà divent cent trenta tres lliures tretse sous y tres diners, y a lo que se ha de acudir precissament a pagar, per que se amenaça eixecucions, és a don Joseph de Blanes, cent y cinquanta lliures, per que y·à una paga de

setanta y cinch lliures de nohembre mil sis-cents noranta y huyt, que era del syndicat antecedent, y a Joseph Fita, cent sixty set lliures sis sous y sis diners del alcans dels contes que donà en set de febrer propassat, y més vint y nou lliures tretse sous y nou diners per unes pagues de censals particulars, que tot fa summa de tres-cents quaranta set lliures y tres diners, a lo qual no es pot acudir per no haver effectes promptes y se ocasionen grans gastos si es deixa de pagar a eixecutar. Per ço, delliberen y determinen que es puixa pendre a cambi asta en summa de dos-cents lliures, o del millor modo que es puga, donant-li per a dit efecte facultat a dit Matheu Christòfol, syndich, volent que per a en cas de contes siga cregut ab sa sola simple paraula y presa en càrrech dita partida y en descàrrech lo que per raó de aquella pagarà. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera*, essent presents per testimonis Luys Clua, escrivent, y Josep Llàser, sastre, de València habitants.

DOC. 76 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-5-16, València.

Les comunes de Benàger-Faitanar i Quart nomenen expert a Francisco Padilla, obrer de vila, per visurar l'obra de Viñes.

... Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits en la cassa de la present ciutat de València Thomàs Alberola, llaurador, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, Joan Batiste Folch y Luqui, doctor en drets, don Felip Alfonso, Jaume Medrano y Macià

Tarasona, elets de dita céquia comuna, y Matheu Christòfol, syndich de la céquia comuna de Quart, y don Juan Caldes, doctor en drets, elet, per quant ab acte per lo notari infrascrit en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt es lliurà la obra del azut a Batiste Viñes, pedrapiquer, ab los pactes y capítols en aquell continguts que segons aquells devia lo dit Viñes haver donat la obra feta per a el mes de janer passat, y per no haver cumplit per les raons que a la junta y elets de dites comunes representà, paregué a dits elets concedir-li a dit Viñes espera per a fer y cumplir la dita obra y demás contingut en dit lliurament, ab alguns altres pactes sens novació dels continguts en dit lliurament, segons llargament se conté en lo acte que també aquell fermà y se obligà, ab noves fiances, rebut per Joseph Inglada en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, y per eixecució dels quals, per demanar lo dit Pere (sic) Viñes, qui present està, que per a la més perfeta puntual prosecució y compliment de dita obra és necessitaria al present que dos experts nomenadors per les parts vesen, regoneguesen y visuraren lo estat que al present té dita obra y fesen relació, ajustant-se a lo capitulat en los dits actes. Los dits elets, unànimes y concordes, en nom de dites comunes, per a en cas que segons lo capitulat es dega y puga fer dita visura y relació, nomenen per part de les comunes a Francisco Padilla, mestre obrer de vila, en expert per a que vecha, visure la dita obra y fasa relació, segons lo que en capítols se trobarà dispost, donant-li tot lo poder et cètera. *De quibus et cetera* requeriren et

cètera. *Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Nacienceno Porcar, notari, y Jaume Beltran, estudiant, de València habitants.

DOC. 77 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-9-28, València.

Joan Peres, expert nomenat per Baptista Viñes, i Francisco Padilla, expert nomenat per Quart, Benàger i Faitanar, fan relació de la possibilitat de buidar d'aigua el lloc on s'ha de construir l'assut.

... Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits Joan Peres, obrer de vila, expert nomenat per part de Batiste Viñes, pedrapiquer, mestre que fa la obra del azut de les comunes de Quart, Benàcher y Faytanar, y Francisco Padilla, obrer de vila, expert nomenat per part dels elets de les dites comunes de Quart, Benàcher y Faytanar, per a effecte de veure y regonéixer la sanja que es troba plena de aygua en lo azut, puesto ahon se ha de fabricar de nou lo dit azut, y si els pareixia que es pot agotar o no dita sanja, en consideració que ya lo dit Batiste Viñes hauria representat que havia fet lo posible en traure la aygua en portadores, y havent accedit a dit puesto, vist y regonegut aquell, segons regles y pràctica, dixeren y relació feren que es podia molt bé agotar la aygua de dita sanja y netejar aquella per a fabricar la obra, lo que dixeren, just a Déu y sa consciència, per la pràctica y perícia que tenen. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera* essent per testimonis Nacienceno

Porcar, notari, y Andreu Bonanat, escrivent, de València habitants.

DOC. D APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 15.341, 1700-10-31, València.

Mateu Cristòfol, síndic de Quart, don Joan Caldes, Francisco de Abalsisqueta, Sebastià Sanmartín i Miquel Pejuan, elets de la séquia de Quart, Tomàs Alberola, síndic de Benàger-Faitanar, don Dionís Ros, don Felip Alfonso, Bartomeu Roser major, Vicent Llàser i Macià Tarazona, elets de Benàger-Faitanar, revoquen Tomàs Roig com a guarda de les comunes i deleguen en els síndics l'elecció del guarda. Es córrega l'obra d'una canal de fusta de 45 pams per remei del trenc dels Arcs.

“Havent-se proposat per los dits syndichs que Thomàs Roig, laurador, guarda de dites dos comunes, no es portaria en son offici en la forma deguda y com és de sa obligació dient haver este obrat algunes coses resultants en perjudí y dany de dites séquies per lo que seria a rahó just fos este revocat y abstès de dit exersisi y nomenat altra perçona que exersisca dit offici ab la legalitat y fedilitat que és de sa obligació”.

“Per haver-se romput un tros dels Archs és nesesari fer una canal de fusta als Archs per a que per esta es puga pendre la aygua que nesesiten los regants en temps tan oportú y nesesari per a son consuelo, la qual hauria de tenir 45 pams de llargària, poch més o menys, y que se hauria de fer a tota diligència per lo que insta el temps y que així

es donàs providència en la execució de aquella”

DOC. 78 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-11-4, València.

Tomàs Roig, llaurador de Quart, atorga època de 46 ll. 10 ss. a favor de Pere Monsó, col·lector del síndic Mateu Cristòfol, salari de guarda i sobreguarda, 27 l. de l'any 1699 i 19 l. 10 s. prorrata de l'any 1700 fins a octubre, quan fou revocat. Testimonis Pere Joan Bordera, notari, i Lluís Clua, escriptent, de València habitants.

Dicto die.

Sit omnibus notum quod ego Thomas Roig, agricola, oppidi de Quart habitator, scienter et gratis confiteor vobis syndico, electis et singularibus personis irricantibus et vestris quod per manus Petri Monso, solventis pro computo Mathei Christofol syndici, dedistis et solvistis mihi realiter numerando quadraginta sex libras et decem solidos regalium Valentiae, pro salario anni preteriti et prorrata usque in mensem octobris preteriti currentis anni inclusive, ratione illarum viginti septem librarum ex consimili salario de guarda y sobreguarda de la céquia, quia revocatus fui de dicto officio in dicto mense et quia et cetera renuntio et cetera. Actum Valentiae etcetera. Testes sunt Petrus Joannes Bordera, notarius, et Ludovicus Clua, scriptor, Valentiae habitatores.

DOC. 79 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.436, 1700-11-14, València.

Mateu Cristòfol, síndic, i els elets de la séquia de Quart nomenen expert a Francisco Padilla, obrer de vila, per prestar testimoni en el procés que Viñes ha instat en la Governació a 8-11-1700.

... Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits Matheu Christòfol, syndich y elet de la céquia comuna de Quart, don Juan Caldes, doctor en drets, y Francisco Martines, obrer de vila, elets de dita comuna, que ara fermen, Francisco de Abalsisqueta, ciutadà de València, y Miquel Pejuan, obrer de vila de Mislata, elets de dita comuna, que después fermanan, dixeren que per a els effectes contenguts en una escriptura possada per Batiste Viñes, pedrapiquer, en cert calendari, y per eixecució de la provissió feta en huyt dels corrents per lo illustre Portantveus de general Governador, enseguida del *compareant partes* provehit al peu de dita escriptura, nomenen a Francisco Padilla, obrer de vila, en expert per part de la dita comuna, donant-li tot lo poder et cètera. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera* essent presents per testimonis Joan Peres, notari, y Vicent Fabres, estudiant, de València habitants, y a les fermes dels dits [en blanc].

DOC. 80 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1700-12-31, València.

Tomàs Alberola, síndic de Benàger i Faitanar, don Felip Alfonso, don Joan Baptista Folch, doctor en drets, Macià

Tarasona, Jaume Medrano, elets, Mateu Cristòfol, síndic de Quart, don Joan Caldes, Francisco Martines, Francisco Abalsisqueta, ciutadà, elets, acorden pagar 270 sous a Francisco Martines, obrer de vila, per 27 dies que ha vacat visitant l'obra de l'assut segons acordaren el 4-7-1700. Correspon pagar 3/8 a la séquia de Quart i 5/8 a la de Benàger-Faitanar. Resolen procedir contra Viñes en tot allò que siga de justícia davant qualsevol instància. Testimonis Pere Catre, sastre de València, i Salvador Ximenes, llaurador de Chirivella.

... Per quant en quatre de juliol propassat delliberaren y determinaren que assistís lo dit Francisco Martines tres dies cada semana, o tots aquells que li paregués al dit Martines prudencialment, encara que fora continuos tots los dies, en la fàbrica de la obra del azut, que estava fabricant Batiste Viñes, pedrapiquer, mestre a qui se havia lliurat, com a sobre estant per a veure com se fabricava y correchís y advertís en tots lo que lo paregués es faltava a lo capitulat. Y havent-se representat lo dit Martines com a notori entre els dits syndichs y elets que al present estava suplantada la dita obra, ya fos per no ser lo temps oportú o per les pretencions del dit Viñes, y estimaria se li satisfieren los treballs o dietes que fins huy auria tengut, en consideració de que auria vacat cabals vint y set dies en dit encàrrech. E tots, unànimes y concordés y ningú discrepant, delliberaren y determinaren se li pagàs per raó de dites vint y set dietes, a deu sous cascuna, per los syndichs de dites

comunes en la forma y per part a cascuna respectant, com és, una quart part lo syndich de Benacher més y de les restants tres, la mitat, que summa huyt lliures y huyt sous y nou diners. Y lo dit syndich de la comuna de Quart la mitat de les restants tres quartes parts, que són cinch lliures un sou y tres diners, als quals en virtud de la present y recibo se'ls pendrà en conte y descàrrech en los contes del syndicat. Ítem així mateix delliberaren y determinaren que així sobre les instàncies y accions que hi haja pendants y es puguen y deguen intentar contra Batiste Viñes, pedrapiquer, y ses fiances, en eixecució de lo capitulat en lo lliurament de la obra del asut de pedra que se li féu y altra de prorrogació com en lo lliurament del asut de banastes, es proseheixca contra aquell en tot quant resulte y sia de justícia, fent e instant totes y qualsevols instàncies de contravencions y altres que a la comuna li puguen competir.

DOC. 81 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-3-6, València.

Nova concòrdia sobre l'obra de l'assut entre les comunes de Quart, Benàger i Faitanar i Batiste Viñes, pedrapiquer.

Die sexto martii anno a Nativitate Domini MDCCI.

In Dei nomine amen. Noverint universi quod nos Thoma Alberola, agricola, syndicus incilis comunis de Benacher et Faytanar, don Joannes Baptista Folch et Luqui, juris utriusque doctor, don Philippus Alfonso, Jacobus Medrano et Mathia Tarasona,

agricolae, electi dictae incilis comunis, Matheus Christofol, agricola, syndicus et electus incilis comunis de Quart, don Joannis Baptista Caldes, juris utriusque doctor, Franciscus Martines, villae opperarius, nunch firmantes, Franciscus Abalsisqueta, civis, et Michael Pejuan, villae opperarius, postea firmantes, electi incilis comunis de Quart, ex una, et Baptista Viñes, lapisida Valentiae, respective habitatores, ex altera.

Attenent y considerant que, ab acte rebut per Vicent Clua notari en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, los dits syndichs y elets lliuraren al dit Batiste Viñes la obra del azut de pedra de les dites comunes per preu de cinch mil sis-cents sixty y cinch lliures moneda reals de València y ab los pactes en dit acte contenguts. Y en lo capítol dèneu de desús dit acte del lliurament se obliga lo dit Viñes a donar acabada y perficionada la obra del dit azut dins any y mig, que se havia de contar des de el dia en que se li lliurà la primera paga, la qual li fonch lliurada en lo dia catorse de juliol de dit any, segons àpoca fermada per lo dit Viñes y rebuda per lo dit Vicent Clua, y contant des de el dia del lliurament de la dita primer paga lo any y mig fení en lo dia catorse de janer mil y set-cents. Y en lo capítol vint y hu del desús dit acte del lliurament fonch així mateix convengut que el preu de dita obra se li hagués de pagar en quatre pagues; la primera, lliurada la obra y donades fiances a contento dels desús dits syndichs y elets; la segona, a la tercera part de la obra y visurada aquella; la tercera, acabada la azut de pedra y escomensada la obra de la caseta; y la quarta y última paga, visurada y entregada la obra.

Attés etiam que per los últims de octubre del any mil sis-cents noranta y nou, a ocació de la rihuada que vingué, se ocasiona un rompiment gran en la embanastada per la qual pren aygua la céquia de dites comunes, de forma que el reparo del desús dit rompiment es lliurà al dit Viñes, precehint subastació, per cantitat de sis-cents y cinquanta lliures, y ab los pactes contenguts en un acte de concòrdia, fet y fermat per y entre dites parts y rebut per Joseph Francisco Inglada, notari, en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, y entre altres en lo capítol segon del desús dit acte de concòrdia, rebut per dit Inglada, prengué per son conte, prometé y se obligà dit Viñes a conservar la dita embanastada desde el desús dia vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou fins lo dia en què es donarà acabada, perficionada y visurada la obra del azut de pedra, de forma que en este mig temps poguera còmodament pendre tota la aigua que auria menester la céquia de dites comunes, com y de la manera que la pendria si lo azut de pedra estigués rehedificada, segons pus llargament es conté en lo desús dit capítol segon.

Attenent etiam que en lo desús dit dia vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou es tingué per imposible que dit Viñes pogués concluhir y perficionar la fàbrica del azut de pedra per a el dia catorse de janer mil set-cents, segons y en la forma que se havia obligat en los desús dit acte del lliurament, rebut per dit Vicent Clua en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, y que per les raons que entonses es tingueren presents, ab lo acte rebut per dit Joseph Francisco Inglada

en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, se li prolongà y allargà el temps en lo primer capítol fins tot lo mes de octubre mil set-cents, y en lo capítol quart del desús dit acte, es convingué que en tot cas de no donar acabada, perficionada y liurada la sobre dita obra del dit azut de pedra per tot lo mes de octubre mil set-cents, además de refer y pagar tots y qualsevols danys que per dita rahó ocasionarien y se li seguirien a dites comunes, hagués de pagar y pagara per pena y en lloch de pena tres-centes lliures moneda reals de València, exigidores de quall en continent en lo modo expresat en lo desús dit capítol quart.

Attenent *etiam* que ab escriptura de vint y set de octubre mil set-cents, possada per dit Viñes en la cort del noble Portantveus de General Governador de la present ciutat y Regne, que en après se evocà a la Real Audiència y es cometé al noble don Bruno Salsedo y Vives, cavaller del hàbit de Nostra Señora de Montesa y doctor del Real Concell, en [en blanc], conluhí y demanà dit Viñes que dites comunes tenien obligació de donar a dit Viñes mil lliures, a rahó de censal, fermant aquell carregament de censal ab totes les clàusules oportunes y necessàries o fent venda de béns sitis a favor de dites comunes equivalents a dita quantitat de mil lliures, quedant-se esta en poder dels mateixos syndichs o elets, per a pagar als oficials y treballadors en la obra de dita asut, y que, mentres que es coneguera de dita instància, es manàs provehir lo remey oportú de *nihil innovetur* en orde a qualsevol instància jurídica que es volgués fer per dites comunes contra el dit Viñes. Y per part de

dites comunes es féu contradicció formal dient que la anticipació de dites mil lliures seria contra lo capitulat en lo capítol vint y hu del desús dit acte del lliurament, rebut per dit Clua en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, pues en lo desús dit capítol se havia prevengut que el preu de dita obra se havia de pagar a dit Viñes en quatre pagues y que a este se lí'n havien ya pagat dos y que la tercera que demanava deuria ser acabada la azut y escomensada la obra de la caseta, segons lo tenor de dit capítol, y que la obra no estava en este estat ni parache, segons constaria ab evidència. Y que dits syndichs y elets no podrien fer anticipació alguna contra forma de capítol, la qual instància y causa està pendent y sens haver recaygut decisió en aquella. Y, ab acte rebut per lo escrivà de la cort del noble Portantveus de General Governador, en vint y nou de octubre mil set-cents, lo dit Viñes, ab lo motiu que tenia la desús dita instància pendent y que dites comunes li farien contradicció ad aquella, de què resultaria quedar dita fàbrica sens la deguda conclusió y perfecció, de lo que es seguiria quedar lo dit Viñes exposat a la contingència de les avengudes del riu, y per rahó del ímpetu de estes es podria seguir desbaratar-se y arruinar-se la embanastada feta per dit Viñes, per ahon se conduheix la aigua del riu a la céquia de dites comunes, de lo que es podria originar notable perjuhy a dit Viñes, pues se li podrien seguir pus de mil cinch-centes lliures de dany, lo que desaria si dites comunes li allargaren dites mil lliures, en la forma que les demanava, passà a protestar als desús dits syndichs y elets y demás

interesats en dita fàbrica y a qui convinguera, tots los danys y perjuhins y menys captes que se li pogueren seguir, així en qualsevol rompiment de la desús dita embanastada, com y també en qualsevol destrucció (*sic*) y ruïna que pogués sobrevenir en la fàbrica feta de dita azut y en los materials que tindria prevenguts per a concluhir y perficionar dita fàbrica, volent que dits danys vinguesen a càrrech de dites comunes. Y havent-se notificat lo desús dit acte a Vicent Clua y a Nacienceno Porcar, syndichs y procuradors de dites comunes, ab acte rebut per altre dels escrivans de dita cort, en tres de nohembre mil set-cents, Vicent Clua, notari syndich y procurador de les desús dites comunes, contra protestà a dit Viñes, ab los motius que este se habia obligat, ab lo desús dit acte de concòrdia rebut per Joseph Francisco Inglada, notari, a mantenir la azut de banastes fins tant perfetament estigués concluida, perficionada y visurada la fàbrica de la azut de pedra, y que així mateix se obligà y prengué a son càrrech la conservació del restant de la azut de pedra, que se havia tengut per ferm, bo y abte per a la rehedificació del rompiment de dita azut de pedra, de forma que per qualsevol havenguda de riu o altre infortuni, coxitat o incoxitat, patís alguna roïna, en tot o en part, la azut de pedra o la de banastes, este hagués de anar a càrrech de dit Viñes y no de dites comunes. Y que el no estar concluhida dita fàbrica era culpa y omició de dit Viñes, pues, havent cumplit dites comunes en donar-li a dit Viñes les pagues en la forma expresada y perfingida en lo capítol vint y hu del acte del lliurament, rebut per dit Clua, no havia

cumplit dit Viñes en perficionar y cumplir y concluhir dita fàbrica en los plasos perfingits en los desús dits actes del lliurament, rebut per dit Clua, y en lo de concòrdia, rebut per dit Inglada. Y que la anticipació que demanava de les mil lliures era voluntària y contra forma de capítol.

Attenent *etiam* que, ab supplicació possada per Vicent Clua, notari syndich y procurador de dites comunes, en deu de febrer del corrent any mil set-cents y hu, féu instància en la Real Audiència concluhint en aquella es manàs *formiter* declarar haver vengut lo cas en que dit Viñes hauria encorregut en la pena de tres-cents lliures, perfingida y aposada en lo capítol quart del acte de concòrdia, rebut per dit Joseph Francisco Ynglada en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, pues havent passat lo mes de octubre mil set-cents, que era el termini que tenia perfingit, no havia concluhit ni acabat dita fàbrica; ponderant-se per dit Viñes que sent esta lley penal se escusaria del incurs de la pena qualsevol causa encara que fora bestial e irracional y que en tindria moltes y señaladament la de trobar-se sense effecte ni haver-los pogut trobar, offerint-se a empeñar o vendre la asienda. Y en la mateixa supplicació concluhí també dit Clua que per haver passat dit termini per fingit per a acabar y perficionar dita fàbrica, sens que aquella estigués concluhida, per culpa y mora de dit Viñes, es deuria així mateix manar declarar y que hauria vengut lo cas en que podrien dites comunes fer y concluhir dita fàbrica a expenses de dit Viñes y que se li deuria donar facultat per a que, ab injucció de aquell, es subastàs y lliuràs al menys de

preu donant ab la facultat de recuperar y repetir los gastos de dit Viñes y sos fiadors. Ponderant-se per dit Viñes que estaria en temps de poder purgar la mora y que, a tenir effectes, estava prompte per a concluhir y perficionar dita obra, segons y en la forma per fingida en lo acte de lliurament.

Attentent *etiam* que per lo mes de nohembre mil set-cents, a ocació de les rihuades, la desús dita embanastada eo azut de banastes patís un rompiment y ruïna, de forma que per lo portell que se obrí en aquella se estraviàs la aygua y no es conduhia a la céquia de dites comunes per lo que fonch presís a dit Clua, en los desús dits noms, posar instància, com ab tot effecte la possà en vint y sis de janer mil set-cents y hu, en la cort del noble Portantveus de General Governador, concluhint en aquella que en forsa del segon capítol del desús dit acte de concòrdia, rebut per dit Inglada, se li manàs dar facultat als syndichs y elets de dites comunes per a que, corrent per lo espay de tres dias per los puestos públichs la obra y reparo del rompiment de la embanastada, la lliurasen ab injucció de dit Viñes al menys de preu donant, reservant-se els drets de repetir contra dit Viñes la quantitat per què es lliuraria, en la forma expressada en lo desús dit capítol segon del acte de concòrdia resulta, rebut per dit Inglada.

Attenent últimament que los gastos dels pleyts y litichis són certs y lo èxit de aquells ductós e incert, y que lo més convenient per a dites comunes és que la fàbrica de dita azut es concluheixca y perficione en la forma per fingida en lo desús dit acte del lliurament ab la major brevetat y que seguint-se dits pleyts

y causes es diffiriria més la conclusió y perfecció de dita fàbrica, pues per a proseguir-se aquella, ya fos per conte de dites comunes, ya per conte de dit Viñes, es necessitaria de la decissió de dites causes y esta no seria tan prompte com ho insta la necessitat que tenen dites comunes y regants particulars de aquella.

Et ideo scienter et cetera cum presenti et cetera confitemur et in veritate recognoscimus una pars nostrum alteri et altera alteri, ad invicem et vicissim, presentibus et cetera et vestris, quod in et super praedictis fuerunt et sunt inter nos, partes praedictas, facta, inita, pactata et concordata capitula infrascripta.

I. Primerament és estat pactat, havengut, clos, transegit y concordat, per y entre les dites parts, que sens derogació ni novació dels desús dits actes de lliurament de la dita obra de la azut de pedra y capitulat en aquell rebut per Vicent Clua, notari, en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, y de concòrdia, rebut per Joseph Francisco Inglada, en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, ans bé, volent que aquells queden en sa forsa y valor en quant pareguen fer y fasen a favor de dites comunes, y que se entenga en lo present capítol expresat y repetit tot lo que es compren en aquells y siga favorable a dites comunes, y en quant menester sia *iterum et de novo* se obliga a tot lo contengut en dits actes dit Joan Batiste Viñes, que dites parts hajen de renunciar, com ab lo present capítol renunciem a totes y qualsevols instàncies que entre dites parts se hachen instat y señaladament dit Juan Batista Viñes a la instància que en vint y set de octubre mil

set-cents féu per la cort de la Governació, que en après se evocà a la Real Audiència, y al acte de protest que en vint y nou de octubre mil set-cents féu y rebé lo escrivà de dita cort, y dits syndichs y elets a la instància que ab supplicació de deu de febrer mil set-cents [y hu] posaren per la Real Audiència, absolvent en quant menester sia a dit Viñes del incur de la pena de dites tres-centes lliures, y abdicant-se el dret de poder demanar aquelles, y així mateix a la instància feta per la cort de la Governació en vint y sis de janer proxime passat, de tal forma com si dites causes no se haguesen seguit ni portat entre dites parts, volent que aquelles queden desidides y terminades per la present concòrdia, imposant-se resíprocament el pacte de *ulterius non petendo*.

II. Ítem és estat pactat *ut supra* que dites comunes hachen de donar y donen a dit Joan Batiste Viñes mil lliures a rahó de censal, fermant dit Viñes carregament de censal a favor de dites comunes, ab totes les clàusules oportunes y necessàries que en semblants actes de carregaments de censals es solen y acostumen aposar, y que de dites mil lliures haja de correspondre y corresponga a dites comunes dit Viñes a rahó de sou per lliura y que la penció esta córrega a favor de dites comunes des de el dia del carregament fins lo dia que ab tot effecte estiga quitat el desús dit censal, ab lo mateix preu de la obra que se li ha de pagar a dit Viñes, per estar esta y haver aplegat al estat prefigit en lo capítol vint y hu del acte del lliurament rebut per dit Clua. Y que dites mil lliures tinga obligació lo dit Joan Batiste Viñes de depositar-les en continent que haja fermat el àpoca de

recepto eo *perfictionem brevis manus* en poder de Thomàs Alberola, syndich y elet de la comuna de Benàcher y Faytanar, com ab lo present capítol se obliga a depositar-les en poder de aquell, per a que el dit Thomàs Alberola vacha pagant y pague, per conte de dit Viñes, als officials y treballadors en la desús dita obra de la azut de pedra, fermant àpoca de les cantitats que anirà pagant corresponent als treballs de aquells lo dit Viñes y fianses de aquell en esta forma, que dites comunes eo els syndichs y elets de aquelles han de nomenar una persona de tota sa confiansa per a que accedisca així a les pedreres com al azut de pedra y ahon convinga y sia menester y fasa relació, michansant jurament en poder de Vicent Clua, notari syndich de dites comunes, del valor de la obra que se aurà fet eo treballs y gasto que dit Viñes aurà tengut en los treballadors que tindrà, així en les pedreres com carreters que conduhixen les pedres al peu de la obra y officials que treballaran en aquells y demás materials que convinguen y siguen menester. Y feta la relació que dit Viñes y sos fiadors fermen àpoca de la cantitat que valdran los treballs que se hauran fet, y esta que la reba dit Vicent Clua, y ab la desús dita àpoca tinga obligació el dit Thomàs Alberola, depositari de dites mil lliures, de anar donant les cantitats que guañaran dits treballadors, y que esta visura la hacha de fer el expert nomenador per dits syndichs y elets tots los disaptes y que els jornals eo dietes de dit expert vachen a càrrech de dit Joan Batiste Viñes y que quede en facultat de dits syndichs y elets, después de haver nomenat un expert per a el desús

dit effecte, revocar-lo y nomenar-ne altre totes quantes voltes voldran y els pareixera. Y que per a major seguritat y tuhició de dites comunes y resguart de dites mil lliures y de les obligacions, fetes y faedores en la present concòrdia per dit Viñes a favor de dites comunes, de concluhir y perficionar la desús dita obra en la forma per fingida en lo acte de lliurament, haja de posar y posse de cara inalienable, com ab lo present capítol se obliga dit Viñes y possa de cara inalienable a favor de dites comunes los béns immediate següents: Primo, dos casses, que són cassa baixa y escaleta, situades y possades en la present ciutat de València, parròquia de Sent Esteve, en la plasa de Predicadors, en lo carrer asucach, les qual comprà Joan Viñes, pedrapiquer, de Andreu Matheu y Carlos Matheu, per preu de quatre-centes y cinquanta lliures, ab acte rebut per Marcelo Siperer, de Paterna, y en vint y dos de juny mil sis-centes sixty y està la època del preu, ab les llimitacions y confrontacions en dit acte continuades, que vol tenir assí per expresades. Ítem, altra cassa situada y possada en dita y present ciutat de València, parròquia de Sent Esteve, en lo carrer de Barcelona, que comprà lo dit Joan Viñes, son pare, de Agostina y Nicolaua Gibert, doncelles, per preu de tres-centes y cinquanta lliures, ab acte rebut per Firmià Martí, notari, en onse de dehembre mil sis-centes sixty y quatre, y està la època al peu ab les afrontacions en dit acte continuades que vol haver assí per expresades. Ítem, tres casses contigues situades en dita y present ciutat, parròquia de Sent Esteve, en lo carreró que està en front de la casa del egregi

conde de Villanueva, que comprà dit Joan Viñes, son pare, de Jaume Aparisi y Gerònyma Forment, coniuages, ab acte rebut per Joan Batiste Queyto en quinse de juny mil sis-centes noranta, per preu de sis-centes y deu lliures, y encara que fonch ab la obligació de respondre un debitori de quatre-centes lliures en propietat al Hospital General emperò, ab acte rebut per Antony Herrera en trenta de març mil sis-centes noranta y hu, pagà dos-centes tretse lliures y deu sous a Joseph Vidal, clavari del Hospital, a conte de dites quatre-centes lliures y lo restant al compliment assegura dit Viñes estar pagat y à ofert portar el època ab les afrontacions en dit acte expresades, que vol haver assí per repetides. Ítem, quatre caffisades y dos fanecades terra campa que solia ser viña en lo terme de Foyos, en la partida nomenada del Molí, que comprà Àngela Alapont y de Viñes, muller del dit Joan Viñes, sa mare, de Francisco Montañana y Catharina Ruiz, coniuages, per preu de sis-centes quaranta lliures, ab acte per Marcelo Siperer en dotse de juny mil sis-centes sixty y set, y al peu de la venda se troba el època de cinch-centes lliures encara que lo restant se feu obligació de pagar per a el mes de agost del mateix any, encara que no consta del època es presumeix pagada per lo discurs de més de trenta anys, les quals afronten ab les afrontacions en dit acte contegudes que vol haver assí per expresades. Que tots los dits béns pertanygueren a dit Viñes ab la declaració de successio *ab intestato* que obtingué per la cort civil de València, en vint y set de agost mil sis-centes noranta y nou, registrada en la dècima quarta mà de dita

cort de dit any, foleo quaranta set. Y encara que al temps de la mort de dits sos pares sobre visxqueren Valero Viñes, Àngela Viñes y dit Batiste Viñes, fills, emperò dit Valero, ab son testament rebut per Gregori Carbonell en dèneu de janer mil sis-cents noranta y tres, instituhí hereu al dit Batiste y la dita Àngela Viñes, al temps de la mort dels dits sos pares, ya era cassada y estava dotada, segons cartes nubcials per Fèlix Avellaneda en vint y nou de janer mil sis-cents setanta y cinch, que segons forals disposicions no succehí en los béns de sos pares, com se despren en dita declaració, y també per dites cartes resulta com en aquelles no y·à constituhit ninguns dels béns *supra* referits. Els quals béns, ab lo present capítol, promet y se obliga a dites comunes dit Juan Batiste Viñes, en virtut del jurament que presta a Nostre Senyor Déu et cètera, en poder del notari infrascrit no vendre, alienar ni transportar ni empeñar sinó que queden com *de super* se ha dit de cara inalienable a dites comunes, y encara, per a major seguritat de aquelles, fa deixació dels actes justificatius dels desús dits béns a favor de Vicent Clua, altre dels syndichs de dites comunes, per a que estos queden en poder de aquell, a la discreció y voluntat de dits syndichs y elets, fins tant dita obra estiga concluhida, perficionada y visurada.

III. Item és estat pactat *ut supra* que per quant al dit Joan Batiste Viñes en lo primer capítol de la present concòrdia se li ha remés y perdonat el incurs de la pena de tres-centes lliures eo se ha renunciat a la instància ab la qual es demanaven aquelles, sent així que en dit Viñes hagué omició y mora per a

concluhir dita fàbrica en lo temps per fingit, per ço, en lo present capítol promet y se obliga a dites comunes el pagar y satisfacer tots los gastos que a dites comunes se han ocasionat per rahó de les dites causes que se han seguit entre dites parts, així en la Real Audiència com en la cort de la Governació, així dels drets processals, ordenates e intimes com de la visura o visures que se hauran fet. Y així mateix promet y se obliga a pagar lo salari del acte de la present concòrdia per sanser y gastos del decret faedor, volent que els syndichs de dites comunes, de les mil lliures que li han de donar a carregament de censal, es returen les desús dites cantitats prenint-les com les prenen en part de paga de dites mil lliures lo dit Viñes.

III. Ítem és estat pactat *ut supra* que el dit Viñes tinga obligació de donar dita obra de la azut de pedra acabada, perficionada y visurada segons y en la forma expresada en lo acte de lliurament, rebut per dit Clua, per tot lo mes de octubre primer vinent, allargant-li y prolongant-li els desús dits syndichs y elets, com ab lo present capítol li allarguen y prolonguen el temps, fins tot lo mes de octubre primer vinent, per a la conclusió y perfecció de dita obra, ab tal emperò que si per a el últim dia de octubre primer vinent no estiguera la desús dita obra totalment concluhida y perficionada estiga en mà y facultat de les dites comunes, en lo desús dit cas de no estar concluhida, el donar a fer o fer fer per son conte y a càrrech y despeses del dit Viñes la desús dita obra, sens que sia menester per part de dites comunes interpelació alguna, sinó que passat

el dessus dit termini del mes de octubre, sens interpelació alguna judicial ni extrajudicial, puixen passar a fer córrer dita obra y subastant-se per lo espay de huyt dies la puixen lliurar y lliuren al menys de preu donant, sens intervenció de jutge algú, volent que en este cas la mera resolució de dits syndichs y elets tinga tanta forsa y valor, per pacte especial entre les parts en lo present capítol aposat, com si haguera presehit decissió y hagués fet trànsit en cosa jutjada. Y per a la recuperació de les quantitats, que en lo desús dit cas es gastaran y se expendiran, puixa ser eixecutat lo dit Viñes, comensant a peñores, la eixecutòria com a deutes reals y fiscals.

V. Ítem és estat pactat *ut supra* que encara que en lo acte del lliurament de la desús dita obra de la azut de pedra, rebut per Vicent Clua notari en vint de maig mil sis-cent noranta y huyt, se li lliurà aquella a dit Viñes per preu de cinch mil sis-centes sexanta y cinch lliures emperò ara, per nou pacte especial entre les parts, promet y se obliga ab lo present capítol lo dit Viñes a concluhir y perficionar aquella en la forma continguda en lo desús dit acte del lliurament per preu de cinch mil tres-centes seixanta y cinch lliures, rebaixant com rebaixa ab lo present capítol de les cinch mil sis-centes sixanta y cinch lliures, per pacte especial, tres-centes lliures, ab tal emperò pacte y condició que si dit Viñes dona concluhida, perfeta y perficionada la desús dita obra per tot lo mes de octubre primer vinent, segons en lo antecedent capítol se ha obligat, hacha de lograr y persebre *ab integro* tot lo preu de cinch mil sis-centes seixanta y cinch lliures,

que és lo primer per que es lliurà dita obra, logrant per premi en este cas dites tres-centes lliures. Y en cas de no dar-la concluhida y perficionada per a el desús dit temps que sols tinguen obligació dites comunes de dar-li per preu de dita obra, sobre les quantitats que lo-i tenen donades, fins al compliment de dites cinch mil tres-centes seixanta y cinch lliures y lo demás que faltará per a concluhir dita obra, en cas que dit Viñes no la concluhirà per tot lo dit mes de octubre primer vinent y les comunes pasaren a subastar-la, segons lo capítulat en lo antecedent capítol, ho haja de pagar y pague de propis lo dit Viñes, en lo modo y forma que en lo referit antedecedent capítol se ha expresat.

VI. Ítem és estat pactat *ut supra* que en continent que dit Viñes haja fernet el desús dit carregament de censal a favor de dites comunes haja de passar mà en lo rompiment y reparo del portell de la embanastada, que es féu a ocació de les rihuades que vinguren per lo mes de nohembre proxime passat, y dins sis dies donar aigua competent a la céquia y dins vint y quatre dies haja de donar acabada y perficionada la obra y reparo de dita embanastada, segons que ab lo present capítol se obliga a tot lo desús dit, volent que es guarde y se observe en tot y per tot lo convengut y concordat en lo capítol segon del acte de concòrdia, rebut per Joseph Francisco Inglada notari en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou. Y en quant menester sia ab lo present capítol *iterum et de novo* se obliga dit Viñes a observar y mantenir lo desús dit capítol y tot lo transegit y concordat en aquell. Y en cas de

no entrar y posar mà en continent en lo reparo del rompiment y ruïna del dit azut de banastes que quede en sa forsa y valor la desús dita instància de vint y sis de janer proxime passat, possada per lo syndich de dites comunes.

VII. Ítem és stat pactat *ut supra* que lo dit Viñes haja de quedar en la obligació de pendre a son càrrech, segons que ab lo present capítol promet, se obliga y pren a son càrrech, la conservació de lo restant de la azut de pedra que se ha tengut per ferm, bo y abte per a la redificació del rompiment de aquell, fins lo dia que estarà acabada, perficionada y visurada la obra de la azut de pedra, de modo que si per havenguda de riu o per qualsevol altre infortuni, coixitat o incoixitat, y qualsevol que sea (*sic*), patís lo dit azut alguna ruïna o rompiment, en tot o en part, en lo temps que durarà la perfecció de la fàbrica de dita azut de pedra, la desús dita ruïna haja de venir y vinga a càrrech de dit Viñes, volent que se observe en tot y per tot lo capítol tercer del desús dit acte de concòrdia, rebut per dit Inglada, y en quant menester sia *iterum et de novo* se obliga dit Viñes a tot lo convengut en aquell.

VIII. Ítem és estat pactat *ut supra* que per a major tuició y seguritat de dites comunes dit Juan Batiste Viñes haja de donar fianses a contento de els syndichs y elets de dites comunes, además de les fianses que té donades en lo acte rebut per dit Inglada en vint y dos de nohembre mil sis-cents noranta y nou, que han de fermar, llohar y aprovar los presents capítols. Y que la present concòrdia se haja de decretar per la cort del noble Portantveus de General Governador de

la present ciutat y Regne y a expenses de dit Viñes.

VIII. Ítem *et ultimo* és estat pactat *ut supra* que los presents capítols y cascú de aquells sien eixecutoris, ab submició y renunciació de propri for, facultad de variar y demás clàusules eixecutòries y garantígies, segons lo estil del notari rebedor.

Quibus quidem capitulis lectis, publicatis et intellectis statim nos, dictae partes, laudantes, aprobant, rattificantes et confirmantes omnia et singula in illis et in quolibet illorum pactata, conventa, stipulata et concordata, pacto spetiali inter nos dictas partes in ito et conventio firmaque et solemni stipulatione hinc inde interveniente vallato et roborato, promittimus una pars nostrum alteri et altera alteri, ad invicem et vicissim, atque juramus ad Dominum Deum et cetera preincerta capitula et eorum singula ac singulariter et distinct meis contenta, stipulata et promissa attendere et adimplere prout in eius continetur ac pro ut nos dictas partes respective attingunt et ad nos singula singulis referendo incumbunt et spectant, sub poena duscentarum librarum regalium Valentiae de bonis partis nostrum inobedientes exigendarum et alteri parti parenti et obediendi dandarum et cetera. Qua poena et cetera ratto pacto et cetera ita quod et cetera ad quorum omnium et cetera fiat executoria insipiendo a pignoribus per pactum et cetera cum nostri proprii fori renuntiatione et alterius cuiusuis fori submitione et cetera juditii ac judicis et cetera variatione et cetera recursus et appellationis et cetera et jurium appellandi et recurrendi ex pacto et cetera renuntiatione et cetera promittentes et cetera

*ac jurantes ad Dominum Deum et cetera non
littigare nec impetrare et cetera sub poena
ultra perjurii poenam consimilium
duscentarum librarum ut supra solvendarum
et cetera pro poena et cetera ratto pacto et
cetera ita quod et cetera et pro predictis et
cetera obligamus una pars nostrum alteri et
altera alteri ad invicem et vicissim et cetera.
Actum Valentiae et cetera.*

*Testes ad firmas omnium supra dictorum,
demptis Francisco de Abalsisqueta cive et
Michael Pejuan, sunt Naciancenus Porcar,
notarius, et Vincentius Novella, studens,
Valentiae habitores. Et [en blanc].*

**DOC. 82 APPV, Protocols de Vicent Clua,
10.438, 1701-3-13, València.**

**Deliberació dels elets de les comunes de
Quart i Benàger-Faitanar nomenant
expert a Francisco Martines, obrer de vila
de Quart, i acordant anticipar 60 lliures a
Baptista Viñes, per pagues pendents amb
els treballadors, tan prompte com firme
el carregament del censal de 1.000
lliures.**

Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits Thomàs Alberola, syndich de la céquia de Benàcher y Faytanar, don Juan Batiste Folch y Luqui, doctor en drets, Jaume Medrano y Macià Tarasona, elets de dita céquia, que ara fermen, y don Felip Alfonso, també elet de dita céquia que después fermarà, Matheu Christòfol, syndich y elet de la céquia comuna de Quart, don Juan Caldes, doctor en drets, y Francisco Martines, elets de dita

céquia que ara fermen, Francisco Abalsisqueta y Miquel Pejuan, elets també de dita céquia de Quart, que después fermaran, per quant ab concòrdia rebuda per lo notari infrascrit en sis dels corrents entre altre que es capitulà entre los dits elets per dites comunes, de una, y Batiste Viñes, pedrapiquer, de altra, el modo que se li havia de anar pagant al dit Viñes lo prosuhit de unes mil lliures que aquell havia de fer depòsit en poder del dit Thomàs Alberola, syndich de dita céquia de Benàcher y Faytanar, prosuhides de un censal de consemblant cantitat de mil lliures, que lo dit Viñes havia de fermar a favor de dites comunes preshint decret. Y al present nos ha representat lo dit Viñes que, además de les cantitats que se li han de donar en la forma contenguda en dita concòrdia necessitaria de prompte, hans de lograr lo que en dita concòrdia es conté, sixanta lliures que estaria divent a differents officials que li han treballat y que li han de treballar en les fàbriques dels azuts y pedrera, y que així suplicava li consedisen dites sixanta lliures. E tots, unánimes y concordés y ningú discrepant, delliberaren y determinaren que, obtés lo decret, fermàs lo carregament de censal y fet lo depòsit per dit Viñes en poder del dit Alberola, se li donasen dites sixanta lliures de lo prosuhit de dites mil lliures, en part de paga de dita obra y que al dit Alberola, ab cautella del dit Viñes, li fosen preses en conte y descàrrech. Ítem, així mateix, tots junts y ningú discrepant, per a effecte de aprehar, visurar y estimar los pertrets y obra que anirà fent lo dit Viñes y se ha de pagar en depòsit de Thomàs

Alberola, syndich de la comuna de Benàcher y Faytanar, prosuhides del carregament de censal que ha de fermar dit Viñes a favor de dites comunes, nomenen en expert al dit Francisco Martines, obrer de vila, donant-li tot lo poder necessari, volent que per lo treball que tindrà cada vegada que haurà de puchar, avear y estimar los materials y obra que se haurà fet, segons lo capitulat, no puixa demanar a dit Viñes més de quatre reals, y ab dit preu oferí, acceptà y prometé lo dit Francisco Martines, que era present, ab tal que no tingués obligació de baixar a València a fer relació sinó que per escrit o donaria al mateix Vinyes o altre per aquell, fermat de sa mà. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Nacianceno Porcar, notari, y Agostí Simó, estudiant, de València habitants.

DOC. 83 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-3-28, València.

Junta general de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Vicent Fita) i elets (per Quart, Nofre de la Fita i Joan Sanmartín; per Aldaia, Antoni Martines; per Mislata, Joan Baptista Aparisi; per València, don Joan Caldes i Francisco Abalsisqueta) fixació de la tatxa (10 s. per cafissada i any) i sequiatge (14 s. per cafissada i any), proposta de pagar els interessos d'un canvi de 100 l. als hereus de Simó Cristòfol i atorgament de carta d'indemnitat a favor de Mateu Cristòfol, Sebastià Sanmartín, Vicent Fita i Francisco Martines per raó d'un canvi de

200 l. lliurat per obs de la comuna (pagar l'alcanç del sindicat de Josef Fita).

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo primo die vero intitulado vigesimo octavo martii. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el pare fray Bernat [], vicari y per lo majoral del present loch de Quart, Gaspar Monsó, batle de dit loch, Francisco Gil, justícia, Francisco Ruís, Miquel Sanmartín, jurats, Matheu Christòfol, syndich, Francisco Martines, Sebastià Sanmartín, Blay Mirapeix, Juan Sanmartín, Balthasar Gonsales, Ignacio Sanmartín, Joachim Bleda, Pere Sanmartín, Nofre de la Fita y Vicent Fita, del present loch de Quart, Pere Monsó, de València, Antoni Martines, Martí Andrés, Thomàs Folgado, del loch de Aldaya, y Miquel Pejuan, del loch de Mislata, puesto destinat ahon se solen y acostumen juntar y congregar los terratinents regants de dita céquia comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació féu, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de ayr, haver convocat en lo dia de despús-ayr *precisse* tots los terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart per a el present dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la vesprada, en los lochs y puestos acostumats de la ciutat de València, los de Quart, Aldaya, Chirivella, Alaquàs y Mislata, per eixecució de una provissió feta per lo señor Governador en dèset dels corrents,

registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dit calendari, los quals havent de passar a la extracció de syndich bienal y demás officials, impocissió de tacha y altres coses del bon govern de la comuna, segons que cascun bieni en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció se ha costuma. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada tots los sobre dits, terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart, en contumàcia dels ausents y tota la comuna representant per estar convocats *precisse* com se ha dit, passaren a fer, estatuhir y ordenar les coses següents.

Primerament, havent estat proposats per lo Consell Particular del loch de Quart per a la extracció de syndich bienal tres persones de les quals, lo hu elix y nomena en syndich, y els dos que resten queden elets per a el mateix bieni, los quals foren Nofre de la Fita, Vicent Fita y Juan Sanmartín, llauradors de Quart. Y havent-se passat a votar per haver tengut la major part dels vots lo dit Vicent Fita restà elegit syndich y els restants dos elets. Y per ço, tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, ab tenor del present, elegiren y nomenaren syndich al dit Vicent Fita, llaurador del dit loch de Quart, y elets de dita comuna per lo loch de Quart als dits Nofre de la Fita y Juan Sanmartín, presents, donant-los y conferint-los, és a saber, al syndich per a cobrar la tacha y cequiatje que se imposarà per a els dos anys del seu syndicat, que comensa en lo dia de Pasqua de Resurrecció del dia de ayr y acaben en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció del any mil set-cents y tres, si li pareixerà nomenar

hu o més col·lectors, per si a soles o juntament ab sos elets, que per a este effecte y demás que convinga del govern de la comuna se'ls dona tot ple y bastant poder y quant de dret se requerix y és acostumat, així al dit syndich com als dits elets, fermar àpoques y cautelles lo dit syndich, de lo que haurà y rebrà, donat y señalant per lo salari de syndich deu lliures, que són les que se acostumen.

Ítem per a la extracció de elet per Aldaya foren proposats per Matheu Christòfol, syndich, a Antoni Martines y Martí Andrés, de Aldaya. Y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Antoni Martines. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Antoni Martines per Aldaya en elet de dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció de elet de Mislata foren proposats per Matheu Christòfol, syndich, a Vicent Balvastre y Juan Batiste Aparisi, de Mislata. Y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Juan Batiste Aparisi. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Joan Batiste Aparisi per Mislata en elet de la dita comuna, donant-li y conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció de elets per València foren proposats per Matheu Christòfol, syndich, a don Juan Caldes y Francisco de Abalsisqueta, Nofre Isquierdo, ciutadans y Pere Monsó, de València. Y havent votat tingueren la major part dels vots los dits don

Juan Caldes y Francisco de Abalsisqueta. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren als dits don Juan Caldes y Francisco de Abalsisqueta per València en elets de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció y elecció de escrivà de la comuna foren per lo dit Matheu Christòfol, syndich, proposats Miquel Sanmartín, Balthasar Gonsales y Nofre Martines, de Quart. Y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Balthasar Gonsales. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren escrivà de dita céquia comuna al dit Balthasar Gonsales, donant-li tot lo poder que se acostuma y deu donar et cètera.

Ítem per a la extracció de atandador de dita céquia comuna de Quart foren proposats per Matheu Christòfol, syndich, a Sebastià Sanmartín y Pere Monsó menor, de Quart. Y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Sebastià de Sanmartín. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Sebastià de Sanmartín, llaurador de Quart, en atandador de dita céquia y comuna, donant-li tot lo poder que se acostuma y deu donar et cètera.

Ítem, així mateix, tots unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la céquia comuna representant dixerén, deliberaren y determinaren y ab tot efecte imposaren per a el corrent bieni, que comensa a córrer del dia de huy y finirà el segon dia de Pasqua de

Resurrecció del any mil set-cents y tres, que tots los hereters regants de dita céquia comuna de Quart paguen per raó de cequiatje y tacha dotse reals per cascuna caffisada cascun any, a saber és, deu sous per cequiatje y catorse sous de tacha, per obs de pagar gastos y responcions annuals y fer les escures de dita céquia, la qual impocissió de tacha y cequiatje a dit for fan per temps dos anys contadors del dia de huy en mil set-cents y dos y mil set-cents y dos en mil set-cents y tres, de Pasqua a Pasqua de Resurrecció, que vindrà a ser vint y quatre reals per cascuna caffisada en los dits dos anys, pagadors los dotse reals cascun any per caffisada de cequiatje y tacha anticipadament, ço és, los del corrent any en lo dia de huy y los del any vinent de mil set-cent y dos en lo dia de Pasqua de Resurrecció de dit any, ab prompta y real eixecució y clàusules de renunciació de propri for, sotsmició y demás garantígies y oportunes et cètera sots obligació dels béns de cascú en particular respective et cètera.

Ítem per quant Blay Mirapeix ha representat que un cambi de cent lliures que se li ocasionà pendre a Simó Christòfol, per conte de la comuna per escusar gastos de eixecucions en lo temps que fonch syndich, per ser mort lo dit Christòfol al temps de donar los contes, no es volgué regonéixer que agués estat pres per conte de la comuna a la viuda y hereva al temps dels contes. Y per çó ni se li féu càrrech ni descàrrech en fires que havia pagat. Y com se li haja seguit lo dany al dit Simó Christòfol o sos hereus de haver pogut pagar dit cambi, en que pretendrien los hereus que el devia pagar la

comuna, emperò en cas que en esta pretenció no tingués justificació no pareix pot deixar de tenir-la que, havent quedat lo cambi per son càrrech y en lo dia vint y huyt de juny mil sis-cents noranta y tres, en què dona dits contes, restaren acrehedors los hereus de dit Christòfol y deutora la comuna en cent trenta dos lliures y dotse sous y quatre diners, que si se li agueren pres en conte y càrrech lo dit cambi no haguera restat alcansador en tanta quantitat. Y si se li agueren pagat en continent no haguera patit lo dañy de haver de pagar les fires que discorregueren asta que la mateixa comuna per suma de dit alcans pagà lo cambi e interesos, que tot se convertí en pagar interesos que discorregueren en la retardació de la paga, y que per ço posava en consideració de que se li deuria refer y pagar, sinó el cambi, los interesos del dia del alcans fins que la comuna li pagà, pues debia en continent pagar-li, encara que el prengué a cambi la comuna, com ho ha fet altres vegades. Oyda la qual proposta tots junt y cascú de per si, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, delliberaren y determinaren que cometien la resolució en equitat y justícia de lo proposat per dit Mirapeix als syndich y elets que són y seran per a que comunicant y justificant tot lo proposat per aquell, ab acort y consell del noble don Juan Caldes, advocat de la comuna, puguen delliberar, resoldre y determinar lo que els parega, just a Déu y ses consciències. Y en cas de resoldre deure-se-li refer y pagar alguna quantitat als hereus del dit Simó Christòfol a la delliberació de aquells, ab cautella de

recepto, sia pres en conte y descàrrech al syndich al temps de sos contes.

Ítem per quant lo dit Matheu Christòfol, syndich, ha proposat que per a pagar les quantitats que Joseph Fita, syndich que fonch en lo bieni passat, fonch alcansador a la comuna en los contes de son syndicat y altres gastos que de prompte se ocasionaren, per no tenir effectes la comuna, ab acte per lo notari infrascrit en quatre de abril mil set-cents, delliberaren los elets que es prengueren asta dos-centes lliures a cambi y ab tot efecte, ab actes rebuts per lo notari infrascrit en sis dels mateixos, lo dit Matheu Christòfol *simul* ab Sebastià Sanmartín, Vicent Fita y Francisco Martines, elets que eren, prengueren dites dos-centes lliures a cambi del doctor Andreu Gosalves, ab sotascrita de Balthasar Mayor, per a fira de juny dit any, ab lletres per Medina del Campo de la cassa de la fira de Vicent Malonda, per a fermar les quals feren poder a Joseph Inglada y carta de guardadany a favor de dit Mayor. Y que per no haver tingut utilitat sinó haver-se fet per benefisi de la comuna y per conte de aquella, demanava se'ls fermàs carta de guardadany. Per ço, tots junts y cascú de per si, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, prometeren als dits Matheu Christòfol, Sebastià Sanmartín, Vicent Fita y Francisco Martines y als seus pagar en lo primer retorn eo pago de fira dit cambi, ab totes les fires discorregudes y que discorreran fins la real y efectiva solució de aquell. Y en cas de no fer-o donaran permís y facultat als dits per a que puxen cambiar y recambiar dit cambi per conte y a despeses de dita comuna asta que

per aquella sia pagat. Y per dita raó guardaran als sobre dits y vostros béns de tot y qualsevol dany *tam ante quam in et post* prometent refer y pagar tot lo que per raó del dit cambi es puga ocasionar de dany y menys captes e interesos, volent sien creguts ab sola simple paraula, ab totes dilacions e clàusules en semblants contractes acostumats, eixecutòria prompta a peñores, renunciacions, pactes, poenes, juraments, segons juram a Nostre Señor Déu et cètera no litigar et cètera, renunciació de propi for et cètera, submició de jutje y variació de juhí et cètera y demás clàusules guarentígies y oportunes et cètera. Per lo que obligam tots los béns et cètera y renunciació dels benifets de sedir y dividir et cètera y fur de València et cètera. Y per les dones ab jurament que prestam a Nostre Señor Déu et cètera renunciant al senat consul Vel Leyà auctèntica et cètera y los dots, certificats e instruhits. Y per los menors als benifets de restitució *in integrum* et cètera. De totes les quals coses em requeriren a mi, Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, els ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la sala eo porche de dit loch de Quart, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis a totes les dites coses Vicent Losano menor y Pere Juan Fita, llaurador, de Quart habitants.

DOC. 84 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-5-30, Quart.

Deliberació dels elets de la séquia de Quart, augmentant la tatxa a 30 sous durant els pròxims sis anys amb la

finalitat de cancel·lar canvis i censals. Capítols de la col·lecta i del quitament.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo primo die vero intitulado trigessimo maii. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala de la cassa de la present ciutat de València, Vicent Fita, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, mosèn Joseph Martines prebere, Francisco Albasisqueta, ciutadà, don Joan Caldes, doctor en drets, don Aurelio Penarroja, cavaller del hàbit de Sent Juan, substituït del noble don Gaspar Penarroja, del hàbit de Nostra Señora de Montesa, son pare, habitants de València, Francisco Martines, Balthasar Gonsales, de Quart, Miquel Pechuan, de Mislata, que ara fermen, Gaspar Monsó, Matheu Christòfol, de Quart, y Tomàs Folgado, de Aldaya, que después fermaran, elets de los terratinents regants de la céquia comuna de Quart, ab especial y plenísim poder per a lo infrascrit, segons consta ab actes rebuts per lo notari infrascrit en huit de juny mil sis-cents noranta y huit y vint y huit de maig mil sis-cents noranta y nou.

Atenent y considerant que la desús dita comuna de Quart correspon cascun any de pensions de censals antichs tre-centes trenta tres lliures y dèsat sous y sis diners, incluint los salaris de les èpoques. Y que així mateix ha menester per a els salaris de oficials, syndich, advocat y col·lector, lo que menys, cent huitanta y cinch lliures y setse sous. Y lo que menys importa la escura de la céquia cascun any, computant-se uns en altres, són

do-centes y cinquanta lliures. Les qual sumes prenen la de set-centes xixanta nou lliures, tretse sous y sis diners.

Atenent així mateix que a estos gastos y càrrechs sobrevingué el del rompiment del assut de pedra, per lo qual rega la desús dita comuna y la de Benàger y Faytanar, y per a que no faltara a dites comunes la aygua fonch presís fer lo asut de banastes, en lo interim que es reparava lo de pedra, y que en la de banastes a ocació de les avengudes del riu an estat molts els rompiments. Per lo qual fonch presís a dites comunes expendre considerables quantitats, y a la de Quart el haver de pendre un cambi de do-centes lliures per a subvenir a dits gastos, per lo qual correspon de pensió vint y quatre lliures. Y en après, ab acte rebut per Vicent Clua notari, pasaren dites comunes a lliurar el reparo y reedificació de dit asut de pedra a Batiste Viñes, pedrapiquer, per preu de cinch mil sis-centes xixanta y cinch lliures, de la qual quantitat li'n toca pagar a la desús dita comuna de Quart, dos mil cent vint y quatre lliures set sous y sis dinés. Y per a este efecte y quitar los cambis que estava responent obtingué decret per a carregar-se a censal asta dos mil set-centes cinquanta lliures, oferint-se a donar-la el illustre Cabildo de la present ciutat, pagant en drechura al dit Batiste Viñes el preu de la desús dita fàbrica. Y de los desús dit es depren que, ultra de les set-centes xixanta nou lliures, tretse sous y sis dinés que de temps ha corresponia de càrrechs dita comuna, es deu añadir la quantitat annua de cent trenta y set lliures y deu sous que farà de pensió dit censal carregat a dit illustre

Cabildo y vint y quatre lliures per lo canvi de do-centes lliures que se oferí pendre después, con que dita comuna tindrà de càrrechs actuals, acabada la desús dita fàbrica -que se à de acabar per el primer de octubre del corrent any, segons los actes de lliurament y concòrdia, fets y fermats entre dites comunes y Batiste Viñes-, nou-centes trenta y una lliures tres sous y sis dinés.

Attenent *etiam* que dita comuna sols rega set-centes quaranta y cinch caffisades de terra y que de tacha y sequiage es paga huy huit-centes noranta y quatre lliures, ço és, tres-centes setanta dos lliures deu sous de sequiatge, a raó de deu sous per caffissada, y cinch-centes vint y huna lliures deu sous de tacha, a rahó de catorse sous per caffissada, la qual quantitat de huit-centes noranta y quatre lliures no és bastant per a els càrrechs y no seria just ni a rahó conforme que dita comuna quedàs perpètuament en este *onus* y pecho, sinó que en la forma més proporcionada y medi més suau es vachen quitant en primer lloch los cambis que correpon y en segon lloch els censos eo part de aquells per a que en lo esdevenidor els regants de dita comuna es troben exonerats de les obligacions actuals. Y deixant lo cequiatge en lo estat actual de deus sous per caffissada y puchant la tacha huit reals més per caffissada, que és fins la suma de huna lliura y deu sous, es podran quitar cascun any una quantitat proporcionada. Y que per lo discurs de sis anys es podran quitar quatre mil lliures, que serà lo bastant per a que dita comuna quede exonerada dels insuperables gastos que à patit a ocació dels desús dits rompiments dels asut de pedra y banastes y

quede àduch en millor estat del que estava havans dels desús dits rompiments. Y si ab este medi no es repara y es prevé el exonerar-la si acàs -lo que Déu no plaixga, per sa divina misericòrdia- succehira altre rompiment o vinguera la ocació de nous gastos es farien insuperables als regants de dita comuna y no seria tan fàcil acudir al machor dany sens un gran dispendi de la machor part dels fruits de dites heretats. Y per a que es puga exonerar dita comuna y este fi se eixecute en lo millor modo, de forma que aplegue a son degut efecte y eixecució, à paregut als desús dits syndichs y elets pasar a resoldre y delliberar los capítols immediate següents.

Primerament han resolt y delliverat que així com fins lo dia de huy, segons la imposició del present bieni, se an pagat catorse sous de tacha per cascuna caffissada de terra, que se hacha de pagar y pague una lliura deu sous de tacha per cascuna caffisada, duradora per lo temps de sis anys, que se ha de contar des de el dia de Pasqua de Resurrecció del corrent any en avant, pagadora cascun any en lo dia de Pasqua de Resurrecció antisipadament, ab prompta y real execució a peñores com a deutes reals y fiscals. Y que finit dit temps quede en advitre y facultat de dita comuna el posar la tacha que li pareixerà, atesa la ocurrència del temps y necessitats de dita comuna. Y que per a la col·lecta de dita thacha (*sic*) y cequiatge, que y·à imposat este bieni a raó de deu sous per caffisada cascun any y que per temps se impossarà, se hacha de nomenar sols un col·lector y que la nominació de col·lector se hacha de fer de dos a dos anys, subastant-se y lliurant-se al

que per menys o col·lectarà, donant fiances bones y revedores a contento dels syndich y elets de dita comuna. Y que la desús dita col·lecta se hacha de lliurar, ab la condició y pacte exprés y no sens ell, que el col·lector tinga obligació de pagar als censalistes de dita comuna les quantitats y pensions vensudes de lo prosuit de dita col·lecta. Y que el residuo de lo que col·lectarà ho hacha de depositar y deposite en la Taula de cambis y depòsits de la present ciutat, a nom del syndich que serà bienal de dita comuna y a solta dels elets de aquella, en los plaços y terminis que se li señalaran en lo lliurament de la col·lecta, y per als effectes que *inferius* se expesificaran (*sic*).

Ítem és stat resolt y delliberat que el syndich y elets de dita comuna juntament ab lo col·lector se hachen de juntar y congregar en la cassa del syndich notari de la present ciutat, de tres a tres mesos, y que siga el primer diumenge del mes per lo matí, de nou a deu hores, a hon pugen tractar y tracten de tots los negocis y afers consernents al bon govern y utilitat de dita comuna, y que per lo treball de la assistència se li hacha de donar a cascú de les dites persones que assistiran sis sous per cascuna vegada. Y que junts y congregats en la desús dita cassa li hachen de pendre en conte al col·lector de lo que haurà pagat als desús dits censalistes de lo prosuit en dita col·lecta y de lo que haurà depositat en la taula de cambis y depòsits, segons la obligació expressada en lo capítol antesedent. Y per a que no hi haja falta y no es gaste debades en les juntes se hacha de inposar al col·lector que en cas de faltar aquell aja de pagar tot lo gasto de les dietes.

Y trobant-se haver effectes en depòsits bastants per a poder quitar quals sevols dels censals que correspon dita comuna que dits syndichs y elets tinguen obligació de fer fer-o en continent lo quitament de dits censals, pagant la propietat y prorrata al censalista, a qui se li quitarà volent que abans que se aplegue a quitar censal algú es quiten els cambis que es trobarà devent dita comuna. Y que dits syndichs y elets no puixquen fer lliurament algú del depòsít que es trobarà sinó per a el desús dit effecte de quitar censals y cambis, escures de céquia y obres de rompiments que podran succehir, inseguint en los lliuraments de escures y obres les delliberacions fetes y fahedores de dita comuna y per a pagar los salaris ordinaris que dita comuna paga y gastos de menut que es poden offerir, prechint memòria y delliberació dels desús dits elects. *De quibus etcetera. Actum* en la sala de la cassa de la illustre ciutat de València et cètera, esent present per testimonis Luís Clua, escrivent de València, y Carlos Estella, llaurador de Quart, respective habitants. Y a les fermes de Matheu Christòfol, elet, que en València a cinch de juny dit any ferma, loa y aprova dits capítols, en lo modo y forma sobre dita, són testimonis Luís Clua, escrivent, y Batiste Viñes, pedrapiquer, de Valencia habitants. Y a la ferma de Thomàs Folgado, elet, que en Valencia a cinch de juny dit any ferma, loa y aprova dits capítols, en lo modo y forma sobredita, són testimonis Luís Clua, escrivent, y Sebastià Martín, notari, de València habitants. Y a la ferma de [espai en blanc].

DOC. 85 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-6-24, València.

Vicent Fita, síndic, Joan Sanmartín i Onofre de la Fita, elets, veïns de Quart ara firmants, don Joan Caldes, doctor en altres drets, Francisco Abalsisqueta, ciutadà, veïns de València firmant després, Antoni Martines, veí d'Aldaia, elet, Joan Baptista Aparisi, veí de Mislata, elet, firmant després, mitjançant subhasta de Félix Paül, nomenen col·lector a Joan Sanz, qui ha ofert col·lectar el drets de sequiatge (10 s. per cafissada i any) i tatxa (30 s. per cafissada i any) del bienni a raó de 1 sou 3 diners per lliura. Capítols. Fiances: Salvador Dupla, apotecari, i Vicent Fita, llaurador. Testimonis Lluís Clua, escrivent i Vicent Alexandre, mestre sisteller, de València habitants. Testimonis a la firma d'Aparisi el 10-7 Baptista Sanz, llaurador de Mislata, i Lluís Clua, escrivent de València. Testimonis a la firma de Caldes el 12-7 Miquel Usero i Josep Usero, sabaters de València.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importarà en los anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffissades de terra que es reguen de dita comuna per raó de cequiatje y tacha, a dit for de deu sous per cafissada de cequiatje y quinse reals de tacha, cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa càrrech de tota la tacha y cequiatje que inportaran dits dos anys, a raó de dit for,

dos mil nou-centes huitanta lliures, deduhit lo salari de col·lector que se ha de retornar.

[2] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de pagar cascuns anys dels de dita col·lecta per conte de aquella als acrehedors censalistes y salaris, **segons la memòria que se li entregará**, de tal manera que **si qualsevol de aquells fecen gastos han de córrer per conte de dit col·lector, asò en les pagues que cauran en lo dit temps dels dos anys** y que lo residuo de lo que col·lectará ho **haja de depositar y deposite en la Taula de Cambis y Depòsits** de la precent ciutat en tres iguals pagues, **la primera lo últim de setembre** del corrent any, **la segona lo últim de janer** mil set-cents y dos, **la tercera lo últim de maig** dit any, y de la mateixa manera en lo segon any, **a nom del syndich y a solta dels elets.**

[3] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector **haja de acudir de tres a tres mesos el primer diumenche del mes**, per lo matí de nou a deu, **a casa del syndich notari** de la comuna, hon estaran junts los elets de aquella per **a dar raó com està de conte**, així en lo càrrech com en lo descàrrech, y **pagar-los** de lo prosuhit de la col·lecta a cascú dels que es trobaran en la junta **sis sous**, que se li pendran en conte de la col·lecta, ab certificatòria del syndich notari, per a què es puixa saber los que han assistit y han pagat. Y perquè no seria raó que es juntaren los elets fent este gasto a la comuna y no paregués lo col·lector, en cas de faltar tinga obligació de pagar de propis les propines.

[4] Íttem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte a dit

col·lector tots los nihils y gastos que haura bestret per raó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li oferirà.

[5] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector en cada un any se haja de retornar lo que importarà son salari de col·lector.

[6] Íttem ab pacte y condició que al dit col·lector se li hajen de donar los actes de la imposició de tacha y de la precent col·lecta francs per una vegada tan solament y aquells se li agen de pendre en conte los salaris de les èpoques de lo que pagarà.

[7] Íttem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que hauran mudat, sots pena de deu lliures.

[8] Íttem ab pacte y condició que lo dit collector tinga obligació de donar fiances a contento de dits syndich y elets.

DOC. 86 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-6-29, València.

Deliberacions dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar i Baptista Viñes. Per impossibilitat d'esgotar l'aigua de la sanga es muda la forma d'executar l'obra de l'assut, atenent a l'informe de Padilla, Pérez Castiel i Martínez. S'amplia en 600 lliures el fons per als pagaments setmanals.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millessimi septingentessimi primi die vero intitulato vigesimo nono junii. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits Thomàs Alberola, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Philip Alfonso, don Joan Batiste Folch, Jaume Modroño y Macià Tarasona, elects de dita céquia comuna, y Vicent Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, doctor en drets, Francisco de Abalsisqueta, *civis*, y Francisco Martines, elets de dita céquia comuna de Quart, per quant Batiste Viñes, pedrapiquer, en la prosecució de la obra del azut, que està fabricant segons lo lliurament que se li féu, ab acte [rebut] per lo notari infrascrit en vint de maig mil sis-cents noranta y huit y altre de concòrdia rebut per Joseph Inglada en vint y dos de noembre mil sis-cents noranta nou, y tenor de lo capitulat en aquells es trobaria en lo estat de buidar y atallar les aygües que acudixen y es troben en la sanja del azut a hon ha de fabricar, en què dies hauria que estaria treballant per a agotar dites aygües, ens ha representat que, així per a la satisfació com per a el compliment de tot lo contengut en los capítols del lliurament, desicharia que los dits syndichs y elets, ab assistència de experts, assistisen un dia al puesto del azut, en què procuraria fer lo major esforç, per a que se experimentàs si es podia o no agotar la aygua de dita sanja, encara que fos a costes y despeses del dit Viñes. Y en lo dia dotse dels corrents, havent-se conferit los dit síndichs y elets per a pendre resolució en dita proposta, paregué bastaria es nomenasen experts que

acsedisen a dit puesto a veure fer dita experiència, y en sa consideració fesen juhí de lo que es deuria fer segons sa esperiència, y que en sa assistència acudisen los dits syndichs de les dites comunes y també lo dit Francisco Martines, altre dels elets, per sa intel·ligència, gran confiança que de aquell se fea y han fet dits elets fins huy en les coses que se an ofert de dita fàbrica. Y asò per escusar gastos tan considerables de anar tots los dits syndichs y elets y que, feta dita visura y experiència, farien relació segons y que per a dit efecte en dit dia nomenaren en experts per part de dites comunes a Francisco Padilla, obrer de vila, y per part de dit Viñes, que estava present, a Joan Pérez també obrer de vila. Els quals experts juntament ab los dits syndichs y Francisco Martines accediren a dit puesto y azut en lo dia vint y sis dels corrents, en què es féu la experiència en lo major esforç que es podia y lo que bastarà per a fer-se juhí per a la fàbrica que se havia de fabricar. Y avent-nos juntat tots los sobredits elets en lo dia vint y set dels corrents, per lo matí, per a ohir les relacions dels dits experts per a pasar a delliberar y resoldre segons elles, vent los encaminats a que tindria molta impossibilitat de agotar la aygua de dita sanja y fabricar la obra segons capítols, planta y perfil, paregué que es deturaren a cort los dits experts y ab més madurés esplicasen lo modo que es podria fer més segura y permanent y que duren, porrogats lo mateix dia per a la vesprada, en la qual havent assistit tots los referits y dant per asentat unànimes y concordades los dos experts el modo de la fàbrica que se auria de fer.

Per quant se havia de fer obra de altra qualitat conteguda en los capítols y dexar-ne de fer altra, segons lo tenor dels capítols, que cada una de per si tindria sa estimació, paregué que, per la ocurrència de ser el temps oportú y que no es podria deixar mà de la obra, entrar a estimar y ajustar ab lo dit Viñes la qualitat y quantitat de dites obres, per a lo qual y per a reduhir en escrits les relacions de dits experts quedaren porrogats per al dia de hui que al present, en presència de dits syndichs y elets y del dit Joan Batiste Viñes, los dits Francisco Padilla, expert per les comunes, y lo dit Joan Peres, expert per lo dit Batiste Viñes, que en quant menester sia, *iterum et de novo*, nomenen donant-los tot lo poder necessari, dixeren y relació feren, unànimes y concordés y ningú discrepant, en la forma que es conté en un full escrit y fermat de la mà de aquells y en presència de tots los dits entregaren a mi, el notari infrascrit, el qual de la primera línia asta la última lliguí en alta veu y és del tenor següent.

Avent-se-li lliurat la hobra a Batiste Viñes, mestre pedrapiquer, com és lo azut de la comuna de Quart, Benàcher y Faytanar, que en los capítols que y·à fets entre parts y entre aquell se'n troba hu, que és en lo capítol setsé, que diu se à de agotar el aygua del rompiment y en lo demás que importarà en la distància de cent cinquanta pamps, poch més o menys, y quaranta de amplària. Y així mateix advertix lo dit capítol que si succehís lo cas de no poder-se agotar la aygua se haja de nomenar expert per a que es prenga forma per a proseguir y concluir la dita obra ab tota seguretat y permanència. Y havent succehit lo cas que el dit Viñes ha fet la

instància que no es podia agotar, les molt illustres comunes, juntament en lo dit Viñes, determinaren imbiar experts per a que feren visura y declarasen lo que es devia fer. Y per a dit efecte foren nomenats per la comuna de Benàcher y Faytanar, Francisco Padilla, y per la comuna de Quart, Francisco Martines, y per part de Batiste Viñes, Joan Peres. Y avent accedit al dit azut es féu la experiència, com és, que trenta y sis hòmens trahien aygua en dihuit portadores y encara que és veritat que se habaixà ha gran porció de aquella, per los condutos del riu, com està rodada per totes les parts de aquell, y a més la séquia de Moncada per en costat, a poch rato que deixasen de traure aygua tornaven a créixer en gran quantitat, com que es dona per asentat, segons la experiència se à fet, que jamás podrà agotar per a poder eixecutar segons se pretenia en los capítols de la concòrdia. Y per tot lo sobredit ens ha paregut distribuhir la obra en esta nova forma, com és, que aquells noranta pamps que queden de azut, a més del portell y brecha, que segons la sobredita concòrdia se avia de llevar, ens ha paregut que es queden, menys l'enllosat de damunt, que este sempre ha de proseguir segons lo capitulat, com lo tros que està comensat en dita azut. Y el pretendre que no es toque este és per dos rahons: la primera és perquè aquell llevat que estiga ens trobarem en lo mateix ducte del aygua que huy y·à en la brecha; la segona és que, com à llevat gran part de les pedres de damunt, se ha pogut manifestar, que avans no és podia fer juhí cabal, se ha vist estar molt cabal y forta la fàbrica y que la de nou se fasa no és podrà millorar. Açò és

tocant als noranta pamps. Y en orde al portell y brecha per raó de no poder-se desgotar-se se eixecute el sanpeado en la forma y modo que està en la planta, a saber és, que com no es podrà traure tota la aygua no podrà quedar el sòl de terra a nivel y posat al principi de omplir la sanja es posarà morter y reble fins ha que es conega que està la fàbrica a nivel, se haja de posar en eixecució, en tot y per tot, lo contengut en les primeres capitulacions. Y se advertix que al temps y quant se tire el reble y se abaixe el morter se pose de manera que no es puga quedar aquell desflorat, per raó del aygua. Y tota esta fàbrica se haja de castigar en un pico y cuidar que no queden buits. Y així mateix nos à paregut per a més seguritat de tota la hobra de dita fàbrica, a més dels quaranta pamps de amplària, per la part de dalt, en los cent setants pamps de distància, a més de estos cent cinquanta se agreguen los vint per a que tots junts fassen los dits cent setanta, y de amplària sis pamps además dels quaranta de amplària. Y esta fàbrica a de baixar asta el nivel de a hon córrega la obra vella, que és lo que es fa juhí que pot baixar, com és, contant de la cara del dalt, de catorse a quinse pamps, açò se entén en aquella part que està fora de la brecha, que en la distància del rompiment à de baixar asta baix del nivel de la demás fàbrica. Y per a executar dita fàbrica se han de posar estaques de deu a deu pamps, de fusta quadrada de mig pamp de gruixa y un pamp de alsada de tot lo alt que siga menester, clavant taulons en dites estaques ab claus de a vint, y los taulons han de ser de trenta pamps de llargària y dos dit de gruix. Y per a poder eixecutar tot lo dit se

ha de traure tota la arena en tota la distància que convindrà per a fer lo sobre dit, omplint tots los cent setanta pamps de bon calicanto, ben castigat. Y al igual de la carena, possant lloses de quatre pamps de amplària esmortint los dos a la part del aygua. Y les dites lloses han de ser de les lloses velles del enllosat. Així mateix en la mateixa distància de sis pamps de amplària y cent setanta de llargària, a la part de baix de dit azut se ha de eixecutar la mateixa obra de la part de dalt, en tot y per tot, ço és, contant del nivel de dit azut de la part de baix asta la alsada de la primer grada, enllosant-ho de la mateixa forma que està la part de dalt, ab esta advertència, que les dites lloses se han de posar en rostària. Y el modo de executar esta obra à de ser que al temps y quant se omplirà la brecha o portell haja pactechada en los sis pamps de baix y dalt, que faran la planta de cinquanta y dos pamps de amplària. Y el dispondre y eixecutar la obra segons la present relació queda segura per a el present y venidero per haver-se prevengut tots los caps que ad aquells lo poden arroïnar y així asentim, segons Déu y nostres conciències, y per lo que la experiència tenim en semejants drets. Y o fermam hui en vint y set de juny mil set-cents y hu. Joan Pérez Castiel, Francisco Padilla, Francisco Martines.

E tots los desús dits syndichs y elets de dites comunes, unànimes y concordades y ningú discrepant, en vista de dites relacions oyt y examinats los dits experts, delliberaren y determinaren que es prosuhís y conluhís la dita obra del azut en la forma, modo y manera que es conté en dites relacions. Y per quant les mil lliures que se li lliuraren al dit

Viñes, pagadores per semanas, ço és, cascuna comuna la part que li toca de celles, se auran ya consumit y gastat delliberaren que se li'n donen sis-centes lliures, acabades que sien les dites mil, pagadores per los syndichs de dites comunes respective cascú lo que li tocara a la comuna, és a saber, los síndich de Benàcher, tres-centes setanta y cinch lliures y lo syndich de la de Quart, dos-centes vint y cinch lliures, *facta obligatione* y fermant les fiances pagadores per semanas en la mateixa forma que les mil. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera* essent presents per testimonis Nacianceno Porcar, notari, y Joan Gres, lacayo, de València habitants.

DOC. 87 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-6-29, València.

Els síndics i elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar i Baptista Viñes convingueren que són cinquanta tres estats, a raó de onze lliures cadascú, que prenen suma de 583 lliures, el valor dels carreus que ja no hauran de col·locar-se, volent Viñes que les comunes se les retinguen del preu de l'obra de l'assut.

Dicto die.

Dictis die et anno los dits syndichs y elets de les comunes de Benàcher y Faytanar y Quart, de una, y lo dit Batiste Viñes, pedrapiquer, de altra, per execució de lo delliberat en los actes antedents y per a de prompte poder pasar a la prosecució de dita obra del azut, en lo modo contengut en dites relacions, volgueren liquidar y estimar lo valor dels estats de obra del azut que se havia de deixar

de fabricar y lo que se avien de fabricar segons la nova planta, al tenor de dites relacions y delliberacions, majorment quant los dits experts ya ho havien vist medit, que liquidat per a poder fer la estima que convingués. Per ço les dites parts resolgueren, delliberaren y determinaren que los dits Francisco Padilla y Joan Peres fesen relació dels estats que se havien de fer en la nova planta y los que es deixarien de fer, segons lo lliurament y capítols de aquell, per a el qual efecte els donaren tot lo poder als dits Francisco Padilla y Joan Peres, que eren presents y acceptant. E com fosen presents los dits Francisco Padilla, mestre obrer de villa, expert per part dels dits syndich y elets, Joan Peres, mestre obrer de villa, expert per part del dit Batiste Viñes, en virtut del jurament que prestaren a Nostre Señor Déu et cètera en poder del notari infrascrit, dixeren y relació feren que los cent setanta pamps de llargària que se han de fabricar a la part de dalt del asut de setse pamps de alsada y sis de amplària. Y els cent setanta pamps de llargària de la part de baix, que ha de tenir huit pamps de alsada y sis de amplària, comprenint en la alsada les lloses que se han de posar, segons està dit en la relació, y el setse estats y mig que se aumenta per lo fondo dels seixanta pamps del portell, que ya tenia obligació lo dit Viñes, són cinquanta set estats los que deu fer que no estan en lo capitulat. Y los que deixa de fer en los noranta pamps de asut que tenia obligació de desfer y tornar a fer, segons capítols del lliurament, y no ha de desfer sinó que ha de aprofitar, segons dites relacions y nova resolució, inporten cent y deu estats. Ab

que deu de fer a les dites comunes lo dit Viñes el preu y valor dels cinquanta tres estats o returar-se les dites comunes del preu de la obra.

Et in continenti los dits syndichs y elets y lo dit Batiste Viñes acceptaren la dita relació y liquidació en la forma sobredita. Y per a saber lo que poden inportar los dits cinquanta tres estats, que el dit Viñes havia de refer del preu del asut a dites comunes, cometeren dites parts als dits experts estimasen y valuasen el preu y estimació de lo que podia valer y es podia contar cascun estat, per a fer llegítima estima del valor dels cinquanta y tres, en lo que per no haver concordat perque lo dit Joan Peres, expert per part del dit Viñes, dix estimar cada un estat a raó de huit lliures y lo dit Francisco Padilla, expert per part de dites comunes, dix estimar cada un estat a raó de catorse lliures. E tots los desús dits syndichs y elets, unànimes y concordes y ningú discrepant y totes les dos comunes representants, de una, y lo dit Batiste Viñes, de altra, convingueren y de tot effecte ajustaren los dits cinquanta tres estats a raó de onse lliures cascú, que inporten y fa suma de cinch-cents huitanta y tres lliures, volent lo dit Batiste Viñes que dites cinch-centes huitanta y tres lliures les dites comunes se les returen del preu de la obra del asut. Y al dit Viñes se li haga de pagar lo que inportaran los encaixats, taulons, claus y estaques, que segons la relació ha de [en blanc] lo dit Viñes compensar o refer a dites comunes el valor de les estaques que tenia obligació de posar en los noranta pams de la sanja, segons lo lliurament. *De quibus et cetera* requeriren et

cetera. Actum Valentiae et cetera essent presents per testimonis a les fermes dels dits syndichs, elets, Batiste Viñes y relacions de experts en la forma sobredita los sobredits Nacienceno Porcar, notari, y Joan Gres, lacayo, de València habitants. Y a la ferma de Domingo Labiesca, que també en après, en València a trenta dels corrents lloà y aprovà tot lo desús dit sen[t] testimonis don Pere Esteve de Lago y Luís Clua escrivent, de València habitants. Y a la ferma de Joan Ribes, que també en après, en València, a trenta y hu de agost dit any loà y aprovà tot lo desús dit *et etiam* prometé y se obligà, són testimonis Andreu Gosalves, ciutadà, y Luís Clua, escrivent, de València habitants.

DOC. 88 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-6-29, València.

Els síndics i elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar decideixen consignar 600 lliures per a la prosecució de l'obra de l'assut, continuant el control de pagaments setmanals, i acceptant Viñes l'import en comanda pura.

Dicto die.

Dictis die et anno los dits syndichs y elets de les comunes de Quart, Benàcher y Faytanar constituïts *ut supra* y ningú discrepant. Per quant de les mil lliures que es lliuraren al dit Batiste Viñes per a proseguir la obra no obstant que estava en estat de poder-se fer pago per conte de aquella, segons acte per lo notari infrascrit en sis de març propasat del corrent any, sols restaran bones per a poder gastar en la presecució de dita obra asta

sixanta tres lliures y sis sous y haja paregut convenient y presís per a que no hi haja falta en la continuació de aquella per a que tinga son degut compliment, per trobar-se lo dit Viñes sens medis ni qui els hi vulla prestar, per tenir la asienda obligada e hipotecada a dites comunes per les obligacions fetes a favor de aquelles, y considerant que encara que se li lliure més cantitat per a el gasto de la presecució de dita obra no tenen perjuhi les comunes, pues se emplea en augment de dita obra, s'estan los béns per a en cas de faltar del preu per a el compliment de aquella, y ser tot convenient el no es deixe de continuar en dita fàbrica asta estar acabada, delliberaren y determinaren que per a la presecució de dita obra se li lliurasen sis-centes lliures, *facta obligatione* per lo dit Viñes y les fiances de restituhir-les sempre que li sien demanades y devent aquell donant-les en depòsit als syndichs de dites comunes *respective* a cascú lo que li toca, ço és, al syndich de Benàcher y Faytanar tres-centes setanta y cinch lliures y al syndich de la comuna de Quart do-centes vint y cinch, per a que per medi de ells y per conte del dit Viñes se pague cada semana lo que inporte la faena feta en dit asut, segons paper fermat per Francisco Martines, sobrestant per a este effecte nomenat, y àpoca *de recepto* fermada per lo dit Viñes en poder dels notari infrascrit, ab lo qual los sia pres en conte y llegítim descàrrech als dits syndichs de les cantitats que cascú *respective* aurà donat. Tot ço, com fos present, lo dit Batiste Viñes acceptà y prometé loarien y aprovarien Domingo Labiesca y Joan Ribes, ses fiances, y fermarien la obligació sobre dita. *De quibus*

etcetera. Actum Valentiae etcetera essent presents per testimonis los sobredits *respective* a les fermes de tots los sobredits y les fiances segons y de la manera que cascuna, en son dia y loch *respective*, fermaren en los actes antesedents.

DOC. 89 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-7-13, València.

Deliberació dels síndics i elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar nomenant sobrestant Francisco Martines, elet i obrer de vila de Quart, amb salari de 6 reals per controlar l'obra mentres s'ompli la sanga.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimi septingentessimi primi die vero intitulato decimo tertio julii. Constituhits personalment en precència dels notari y testimonis infrascrits Thomàs Alberola, laurador, syndich de la céquia comuna de Betnàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Batiste Folch, doctor en drets, Jaume Modroño y Macià Tarasona, elets de la céquia de Betnàger y Faytanar, que fermen, Vicent Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes y Francisco Martínez, elets de dita céquia comuna de Quart, que fermen, Francisco Albasisqueta, ciutadà, Miquel Pechuan y Matheu Christòfol, elets de dita comuna, que después ferman, per quant segons actes rebuts per lo notari infrascrit en vint y nou de juny proposat, en consideració de les relacions dels experts, es resolgué que es proseguís la obra de la asud a gota y

fabricar lo portell eo sanja de aquell en la forma, modo y manera que los experts dixerén y relació feren ser lo més convenient y segur, segons que en dita conformitat es convingué en Batiste Viñes, pedrapiquer, mestre que fabrica dita obra, y aquell, per execució de dites deliberacions, la ha prosuhida fins huy. Y perque lo que se està fabricant, que és tancar lo dit portell y sanja de dit asut, és la obra de més consequència de dit asut y a lo que més se deu atendre en la major aplicació y cuydado per fabricar-se en la aigua y poder-se fabricar y omplir faltant a les circumstàncies que los experts prevenen en les relacions, y de deixar-se de fer ab tota perfecció sia el dany irreparable, per ço, tots unànimes y concordés y ningú discrepant, deliberen y determinen que, mentres se fabrica y ompli per lo dit Batiste Viñes lo dit portell y sanja, assistisca per sobrestant lo dit Francisco Martines com a expert perit en la facultat de obrer de vila y en dita fàbrica y com a elet, que també és, de dita comuna de Quart, nomenant-lo, com ab lo tenor del present lo nomenen per a dit efecte y mentres ompli dita sanja, en sobrestant, donat-li tot lo poder y quant sia necessari per a instar, requerir y protestar y fer rebre qualsevols actes, señalant-li com lo señalen per lo treball de dita assistència sis reals per cada dia dels que se assistirà durant dita obra de la sanja, excepto els disaptés o dies que segons altres deliberacions anava a veure y visurar lo cost de lo que en la semana hauria treballat lo dit Viñes per a poder-se-li pagar, perque aquell dia de cada semana per conveni ya li dona lo dit Viñes per dit treball quatre reals, y així este dia de cada semana,

que ya tindrà els quatre reals del dit Viñes, sols li'n donaran les comunes dos reals, que faran lo compliment als sis, los quals puixen pagar los dits syndichs al respecte de com li toca a cascú y se'ls sia pres en descàrrech del syndicat y conte ab cautela del dit Martines. De lo que em requeriren ne rebés acte públich, lo qual fonch per mi dit notari rebut en València, dits dia, mes e any, essent presents per testimonis Nacienceno Porcar, notari [de València], y Macià Climent, llaurador de Algemesí, respective habitants.

DOC. 90 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-8-16, València.

Deliberació dels elets de la comuna de Quart decidint l'aplicació de les 687 ll. 3 ss. 10 dr. restants del censal de 2.750 lliures carregat a favor del Capítol de la Seu, administradors de l'Almoina d'en Conesa.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millessimi septingentessimi primi die vero intitulado vigesimo (sic) sexto augusti. Constituhits en precència dels notari y testimonis infrascrits Vicent Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, doctor en dret, Francisco de Albasisqueta, ciutadà, Francisco Martines, Matheu Christòfol, elets de dita céquia que ara fermen, y Miquel Pechuan, també elet que después fermarà, per quant de aquelles dos mil set-centes cinquanta lliures, preu del carregament de censal que el syndich de dita comuna fermà a favor del illustre Cabildo per los obs en aquell

contenguts, es returà dit illustre Cabildo *inter alia* dos mil cent vint y quatre lliures, set sous y sis dinés per a pagar a Batiste Viñes, pedrapiquer, la part tocant a la comuna en la fàbrica del azut en les quatre pagues señalades en lo lliurament y capítols que dita comuna li féu al dit Viñes, com ab tot effecte lo dit illustre cabildo li pagà, ab àpoques per lo notari infrascrit, les dos primeres pagues y per conte de la tercera, pagà també, lo dit illustre Cabildo, tres-centes setanta y cinch lliures, de provició del señor Governador, per no estar la obra en estat que es pugués pagar la tercera paga, y haver delliberat los elets de les comunes de Benàcher, Faytanar y Quart, per no perdre temps en la fàbrica del azut y atallar litigis, que se li allargasen mil lliures al dit Viñes, per conte de la tercer paga, segons y de la manera que es capitulà ab aquell, ab acte rebut per lo notari infrascrit, que de aquelles tocaren a dita comuna les dites tres-centes setanta y cinch lliures y pagà lo dit illustre Cabildo. Y perque se ha mudat el modo de la fàbrica del azut, per no poder-se agotar la sanja, y el modo de les pagues, puix se li va pagant al dit Viñes per semanas, al tenor de lo que en cascuna es treballa, per los syndichs de les comunes, cascú respective lo que li toca. Per lo qual es manà provehir per lo illustre Portantveus de General Governador, que fermant àpoca lo dit syndich y elets y lo dit Batiste Viñes, pogués y degués pagar lo dit illustre Cabildo les sis-centes huytanta set lliures, tres sous y deu dinés que restarien en son poder, de resta y a compliment així de les pagues que havia de donar al dit Viñes com de tot lo preu del

carregament, segons poch ans de ara se ha fermat la àpoca a favor del dit illustre Cabildo y de consentiment de tots los sobredits, que rebés aquelles lo dit Vicent Fita, syndich. Per ço tots, unànimes y concordés y ningú discrepant, delliberaren y determinaren que de dites sis-centes huytanta y set lliures, tres sous y deu dinés *pro nunch* lo dit syndich pague per semanas, segons se ha acostumat per delliberacions passades, dos-centes vint y cinch lliures, que li toquen a la part de dita comuna en aquelles sis-centes lliures que, ab acte per lo notari infrascrit en vint y nou de juny propassat, es delliberà se li anasen pagant per les dos comunes. Y de les restants quatre-centes sexanta y dos lliures, tres sous y deu dinés, per quant tocaria a returar-se dita comuna dos-centes y dihuit lliures, dotse sous y sis dinés de aquelles cinch-centes huytanta y tres lliures que importen los cinchquanta tres estats de obra de azut que deixa de fabricar lo dit Viñes en la nova forma, a raó de onse lliures, que deu refer lo dit Viñes a dites comunes, segons lo acte rebut per lo notari infrascrit en vint y nou de juny propassat, la qual quantitat tindria menys que pagar dita comuna al dit Viñes, resolgueren que lo dit syndich quitàs un cambi que la comuna respon, de propietat de dos-centes lliures, al doctor Andreu Gonsales y lo que restàs, pagat dit cambi y fires, quedàs en son depòsit per a anar pagant al dit Viñes. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera* essents presents per testimonis Luis Clua, escrivent, y Juan Gres, lacayo, de Valencia habitants. Y a la ferma de dit Miquel Pechuan, que después en València a vint y

cinch de agost dit any fermà, loà y aprobà en la forma sobredita, són testimonis Joseph Marco, laurador de Borbotó, y Vicent Alexandre, sisteller de València, respective habitants.

DOC. 91 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-9-1, València.

Deliberació dels elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar, constatant haver-se gastat les 1.000 lliures del censal i les 600 lliures de la comanda i assignant 400 lliures més al pedrapiquer Batiste Viñes per a la prossecució de l'obra de l'assut, amb control setmanal de Francisco Martines, sobrestant.

Die primo septembris anno a Nativitate Domini MDCCI.

Anno a Nativitate Domini millessimi septingentessimi primi die vero intitulato primo septembris. Constituhits personalment en precència dels notari y testimonis infrascrits Thomàs Alberola, syndich de la comuna de Betnàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, el doctor don Joan Batiste Folch, Macià Tarasona y Jaume Medrano, elets de dita céquia comuna de Betnàcher y Faytanar, Vicent Fita, syndich de la comuna de Quart, Francisco Martines, elet de dita comuna, que ara fermen, don Joan Caldes, Francisco de Abalsisqueta, elets y Miquel Pejuan, elets de dita comuna de Quart, que después fermaran. Per quant ab actes rebuts per lo notari infrascrit en sis de març y vint y nou de juny del corrent any, es delliberà que en part del preu de la obra del azut y per conte

de les dos pagues que es restaven a pagar per a compliment de la obra delliuaren a Batiste Viñes, pedrapiquer mil y sis-centes lliures, segons y de la manera en dits actes es conté, per a que no es deixàs de fabricar, no obstant que no estarien en temps de pagar-se-li dites pagues, les quals mil sis-centes lliures se li han pagat ya, segons constaria per àpoques rebudes per lo notari infrascrit. Y per haver-se representat per part del dit Viñes lo impossibilitat que estaria aquell per a proseguir dita obra si per dites comunes no se li donava socorro per a el gasto de la continuació de aquella y per conte de lo que es sertaria (*sic*) al compliment del preu de la dita obra. Per ço, tots unànimes y concordes y ningú discrepant, delliberaren y determinaren que per los syndichs de dites comunes se li hanàs donant al dit Viñes en la mateixa conformitat asta en suma de quatre-centes lliures, ço és, lo syndich de Benàcher y Faytanar do-centes y cinquanta liures y lo síndich de la comuna de Quart, cent y cinquanta lliures, y que ab cautelles de recapte del dit Viñes, mediant la tachació de la faena que es treballa per Francisco Martines, sobrestant, segons fins huy se ha fet en la demés cantitat se'ls sia pres en conte y llegítim descàrrech de los sindicats. *De quibus etcetera. Actum Valentiae etcetera* essent presents per testimonis Jaume Llemosí, llaurador del Camí del Cabañal, y Jaume Bargues, infansó de València, respective habitants.

DOC. 92 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.438, 1701-12-11, València.

Batiste Viñes, en nom propi i com a procurador dels seus fiances Labiesca i Ribes, atorga època de 60 l. 12 s. a favor de Vicent Fita, síndic de Quart, 45 l. pels treballs de la setmana passada a l'assut, segons paper de Martines, sobrestant, i 15 l. 12 s. de despeses del decret del Governador i acte del censal, diners del censal carregat el 28-11-1701. Testimonis de Lluís Clua, escriptent, i Pasqual Minyana, cisteller, de València habitants.

Dicto die.

Sia a tots manifesta cosa que yo Batiste Viñes, pedrapiquer de València habitador, així en mon nom propi com de procurador de Domingo Labiesca y Joan Ribes, consta del poder en altres de son bon grat, ab tenor del present confese haver hagut y rebut realment y de contants de Vicent Fita, llaurador de Quart habitador, absent, syndich de la céquia comuna de Quart, cinquanta (*sic*) lliures y dotse sous, ço és, les quaranta cinch per lo gasto de la semana passada, finida en lo dia de hayr deu dels corrents feta en lo azut, y les restants quinse lliures dotse sous per los gastos de la provició del señor Governador y carregament de censal. Les quals paga a conte de les huitanta sis lliures y cinch sous, part del preu tocant a la dita comuna per lo carregament de censal de do-centes trenta lliures, fermat per dit Viñes a favor de les comunes y rebut per lo notari infrascrit en vint y huit de noembre passat. Y consta de la fahena feta en dita semana per lo paper fet per Francisco Martines, sobrestant, en deu

dels corrents. *Et quia etcetera renuntio etcetera. Actum Valentiae etcetera. Testes sunt* Luís Clua, escriptent, y Pasqual Miñana, sisteller, *de Valentiae habitatores.*

DOC. 93 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.439, 1702-1-9, València.

Deliberació dels elets de Quart i Benàger sobre com administrar les 450 lliures, import de la venda d'un camp de Batiste Viñes en Foios, al pagament de l'obra de l'assut, presents Tomàs Alberola, síndic de Benàger i Faitanar, don Felip Alfonso, don Joan Baptista Folch, Macià Tarasona, Jaume Modroño, elets, Vicent Fita, síndic de Quart, Francisco d'Abalsisqueta, Francisco Martines, don Joan Caldes, Miquel Pejuan, elets.

... Per quant Batiste Viñes pedrapiquer per a poder acabar la obra del asut que està fabricant de dites comunes ha venut a Salvador Agostí quatre caffisades y dos fanecades de terra horta, en lo terme de Foyos, per preu de quatre-centes cinquanta lliures, ab càrrech que dit preu hagués de pagar y depositar en poder de los syndichs de dites comunes, ço és, cent y cinquanta lliures, en continent, y les restants tres-centes lliures, a cent lliures cada mes, com pus llargament es conte en lo acte de venda, rebut per Jordi Sanchis en lo dia de ahir, y com dita cantitat haja de servir per a anar pagant per semanas la obra que en cascuna se anirà fent en dit azut, segons certificació de Francisco Martines, sobrestant de dita obra, com així se ha anat fent de molt temps

a esta part en les pecúnies que se li han lliurat al dit Viñes, per a este efecte, fermant àpoca de recepto aquell de lo que importa cada semana, ab la lliurança y certificació del dit Martines, per ço, ab tenor del present delliberaren y determinaren que per los dits Thomàs Alberola, syndich de la céquia de Benàcher, y Vicent Fita, syndich de la céquia de Quart, es ferme la àpoca o àpoques que convinguen a favor del dit Salvador Agostí, de les dites quatre-centes cinquanta lliures, preu de dita terra, confessant-les haver hagut y rebut de aquell, per a el qual efecte els donaren tot ple y bastant poder *ad habendum* una de qualsevols poders que ya tinguen de les comunes, podent dar la voluntat lo dit Thomàs Alberola per a que tota la dita cantitat, en la forma que se anirà cobrant, quede en depòsit del dit Vicent Fita, al qual donam facultat y expresament delliberam que dites quatre-centes cinquanta lliures pague, per semanas, lo que importarà el gasto de la fahena, jornals y pertret que se haurà fet en cascuna semana en la obra del asut, que ab certificatòria del dit Francisco Martines y àpoca de recepto fermada per lo dit Viñes, en poder del notari infrascrit, se li pendran en conte y descàrrech al dit Vicent Fita, de les dites quatre-centes cinquanta lliures del depòsit. *De quibus et cetera*. Requeriren et cètera. *Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Vicent Leó, peller, y Domingo Beltran, infansó, de València habitants. Y a les fermes [en blanc].

Doc. E APPV, Protocols de Nacienceno Porcar, 17.181, 1702-4-20, València.

Andreu Montesa accepta i jura el càrrec de síndic de Benàger-Faitanar.

“Prometent y jurant a Nostre Señor Déu Jesuchrist y als Seus Sants quatre evangelis en mà y poder de dit infrascrit notari syndich de dita comuna y séquia que se haurà fel y lealment en lo exersisi de dit offici de syndich, guardant justícia a les parts y als que es clamaran de qualsevols danys y clams y que, així mateix, observarà y guardarà tots los capítols y observàncies que y à al present *et in eventum* pot haver y, en particular, de dita comuna les delliberacions, guardant tota justícia als clamants de dita comuna y séquia, segons y en la manera que fins huy han obrat tots los antesesors syndichs, ajustant-se als capítols y observàncies de dita comuna y séquia, y fer justisia a qualsevol que particularment es clamara per furtament de aygua, soregacions hu obertures y rompiments de màrgens y tot lo demás que per capítols de dita comuna y séquia està dispost y prevengut”.

DOC. 94 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.439, 1702-5-25, València.

Deliberació de les comunes de Benàger i Quart de repartir els trossos de l'escura des de l'assut fins a Sant Onofre per mitats iguals. Testimonis de Nacienceno Porcar, notari, i Carlos Estela, llaurador de Quart.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millessimi septingentessimi secundi die vero intitulato vigessimae quarto. Constituhits en la cassa del señor don Joan Batiste Folch, situada en la present ciutat de València, en lo carrer de en front la porta dels Apòstols y davant del notari y testimonis infrascrits, Andreu Montessa, llaurador syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, el doctor don Joan Batista Folch, Thomàs Alberola, Jaume Modroño, Basilio Joan, Domingo Sena, Joseph Martí y Macià Tarasona, elets de dita céquia comuna de Benàcher y Faytanar, que ara fermen, y don Marcos Alcaràs, Dionís Ros, don Carlos Sobregondi y Andreu Garcés, elets també de dita céquia que después fermaren, ab especial poder per a lo infrascrit, rebut per Nacienceno Porcar en cert calendari, y Vicent Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, mosèn Joseph Martines, presbítero, don Gaspar Penarroja, cavaller del hàbit de Nostra Señora de Montessa, Matheu Christòfol, Balthasar Gonsales y Francisco Martines, elets de dita céquia de Quart, que ara fermen, el pare majoral del convent de Sent Vicent de la Roqueta, señor de Quart, don Joan Caldes y Francisco Abalsisqueta, ciutadà, també elets de dita céquia de Quart, que después fermaran, en ple y bastant poder segons actes rebuts per lo notari infrascrit, per quant en lo govern y modo de les escures de dites céquies fins huy se ha observat que perque desde la endresera de la céquia de Sent Onofre fins al asut és una mateixa céquia, que servix la aygua que conduix per a els terratinents regants de les dos comunes, se ha escurat tots los anys dita

distància, de Sent Onofre asta lo asut, per conte, despeses y assistència dels syndichs, escrivans y altres oficials de les dos comunes, portant los escrivans de les dos comunes quaderns cascú dels contes y gasto de dites escures, y al fi de aquelles ynstar los gastos per higual. Y per que persones de bon sel y temeroses de Déu, que han estat síndichs de les dites comunes, per una y per altra part se ha advertit que en les dites escures sol haver alguns desperdicis y gastos supernumeraris que los mateixos syndichs no els poden remediar perque com se acudix per una y altra comuna molts jornalers a treballar uns dies, que no y·à disposició, acudixen en gran número de treballadors y no es fa res, altres que acudixen molt tart y que els inviats per lo syndich de Benàcher no volen estar al orde del síndich de Quart e, lo mateix, los inviats per lo de Quart no volen estar del orde del de Benàcher y encara molts dels jornalers van a treballar per ser regants sens orde per a compensar en lo que han de pagar, com no han de cobrar los jornals en diner de contant, treballen mal y solen enviar fills menors en son lloch y alguns dies que y·à poch treballadors y se ocasiona el mateix gasto de la assistència dels syndichs y oficials. Tot lo qual jamás se ha pogut excusar, volent-ho donar per via de arrendament o estalls havent-se posat en pràctica en moltes ocasions per les contingències que y·à de rompiments de céquia, grans enriudades per avengudes del riu, caigudes de solside de molt cost per haver puestos que està la céquia molt fonda, que ningú vol entrar a arrendar ni pendre a estall sinó és ab segur exés de augment en lo preu, sent incert lo

dany. Y per les mateixes raons de no ser higual la escura de la céquia en dit tret de Sent Onofre al azut per aver uns puestos de tanta eminència y altres plans y altres que estan més pròxim al riu de tenir més enrruna tampoch nunca se ha pensat en poder partir per a que cada comuna, ab sa aplicació, sel y cuidado, escuràs lo que li tocara procurant sa millor conveniència. Y per so, tots los desús dits syndichs y elets, de la una y de la altra comuna, junts y unànimes y concordés y ningú discrepant, usant de tots y qualsevols poders que tinguen de les comunes respective y en lo millor modo que poden y dehuen, estatuixen, delliberen y determinen que en la dita céquia de Quart, Benàcher y Faytanar, desde en front de Sent Onofre fins lo azut, tot lo que en dita céquia y puesto se ha escurat y se escura entre les dos comunes per higual, es dividixca y partixca a trets, per parts y porcions ab tota higualtat y fidelitat, sens agravi per a ninguna de les comunes, partint lo bo y lo mal, y als troços de contingències fent per a estos com en tot lo demás sobre esta dependència, annexo, connexo, incident y dependent tots y qualsevols pactes y capítols, lleis y institucions, fites, señals y tots los actes necessaris y que convinguen, ab totes aquelles clàusules, pactes, penes, juraments, promesses, obligacions, renunciacions y altres en semblants y que en cada hu es requerixca, executòria larga o prompta a peñores, renunciant de fer submició y variació y demás clàusules garantígies y oportunes et cetera. *De quibus et cetera.* *Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis Nacianceno Porcar, notari de

València, y Carlos Estela, laurador de Quart, *respective habitatores*. Y a les fermes dels dits [en blanc].

DOC. 95 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.439, 1702-6-9, Manises.

Divisió i partició dels termes de séquia pels síndics i experts de les comunes.

Constituhits en precència dels notari y testimonis infrascrits Andreu Montessa, síndich de los regants de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, Macià Tarasona, Thomàs Alberola y Joan Osca, experts y vehedors de dita céquia comuna de Benàcher y Faytanar per a les coses infrascrites, y Vicent Fita, syndich dels regants de la céquia comuna de Quart, Gaspar Monsó y Francisco Martines, experts y veedors dels regants de dita céquia de Quart per a les coses infrascrites, ab pliníssim poder concedit ab actes per lo notari infrascrit en vint y cinch de maig propassat, en la céquia comuna de Quart, Benàcher y Faytanar, en territori y terme de Manises, partida de la Botaya eo dels Obradors de Manises, hon en dita céquia mirant aygua amunt es troba un roll a la mà dreta dit lo roll del Sirer, que està onse passes part damunt de un pont que y·à en dita céquia, que travessa aquella y es diu lo camí de la Botaya, y en execució de la facultat que se'ls ha concedit, sent lo puesto de hon comensa y es deu escurar per micher entre les dites dos comunes desde el dit roll del Sirer aigua amunt fins la gola de la céquia, havent-se vist, regonegut, visurat, tantechat, medit y molt premeditat y partit, juxta Déu y

ses consciències, en lo millor modo, forma y manera sens que a la una part ni a la altra es puga considerar lo menor perjuhí ni agravi, tots los desús dits experts y vehedors, concordes y ningú discrepant, han partit y dividit tota la desús dita distància de céquia michera, desde dit roll del Sirer aigua amunt asta la gola, donant y señalant a cascuna de les dites comunes lo que li toca, posant los señals y fites de pedra per a llevar tot dubte y questió en lo esdevenidor, segons y de la manera que es conte en los actes següents. *De quibus et cetera.* Requeriren et cètera. *Actum* en dit terme y partida de Manises et cètera, essent presents per testimonis Joseph Martines menor y Batiste Català, laurador, de Manises habitants.

Dicto die.

Et ita etiam ad alios actus non se divertendo comensant la dita partició y designació en presència dels testimonis infrascrits digüen y declaran los sobredits experts y vehedors que desde dit puesto de la céquia hon està lo dit roll del Sirer aigua amunt fins hon se encontrará a la mateixa part y caixer de mà dreta de la céquia altre roll dit lo Rollet, que rega la partida de Enmig del orta de Manises, toca y ha de tocar la escura de dita céquia al syndich y regants de Benàcher y Faytanar, en señal de lo qual se han posat dos fites de pedra de Ribarroja al sòl de la céquia, arribades al caixer de mà esquerra de dita céquia, en front de dit roll del Sirer la una, al sòl de la céquia de tres pams de llargària, poch més o menys, que señala el nivell del sòl de la céquia, y la altra arribada al caixer de la céquia de punta, de dos pams y mig de alsada, poch més o menys. De tot lo qual em

requeriren en rebés en dita céquia, puesto y partida de Manises et cètera, essent presents per testimonis los sobredits.

Dicto die.

Ulterius ad alios no se divertendo continuant la dita partició y designació los dits experts y vehedors, constituïts en presència del notari y testimonis en dita céquia més amunt del loch antesedent, terme de Manises, hon al caixer de la céquia de mà dreta hi·à un roll nomenat per hon se rega la partida de Enmig de la orta de Manises digüen y declaren que fins dit puesto toca la escura de la céquia al syndich y regants de Benàcher y Faytanar, de este dit puesto dita céquia aygua amunt fins una almenareta eo roll descubert que y·à més amunt, en lo caixer de mà dreta de la céquia, no toca ninguna de dites comunes perquè toca y es diu la sofrà de Aldaya, per ser la escura de Aldaya, en señal de lo qual se havien posat dos fites de pedra de Ribarroja, la una al sòl de la céquia, de tres pams de llargària, poch més o menys, que señala al nivell, y la altra, arribada al caixer de la céquia, de punta, de dos pams y mig, en front lo dit rollet de la partida de Enmig. De tot lo qual em requeriren ne rebés acte y per mi dit notari en dita céquia, puesto y terme de Manises et cètera essent presents per testimonis los sobredits.

Dicto die.

Postea vero ad alios non se divertendo continuant la dita partició y designació los dits experts y veedors, constituïts en presència del notari y testimonis infrascrits en dita céquia, més amunt del loch antesedent, terme de Manises, partida del Cap de la orta de Manises, hon el caixer de la

céquia de mà dreita hi-à una almenareta eo roll descubert que rega dita partida, lo qual està quaranta passes més amunt, poch més o menys, del pont del camí dit del Cap del Orta, digüen y declaren que fins dit puesto no toca a ninguna de dites comunes la escura de dita cequia sinó que es deu la sofra de Aldaya, per tocar a Aldaya la escura de aquella. Y de dit puesto de dita céquia aygua amunt fins la almenara dita del Racó de Manises aygua amunt, a la part del caixer de mà dreita, toca la escura de dita céquia al syndich y regants de la céquia de Quart, els quals han de escurar aquella, en señal de lo qual se an posat dos fites de pedra de Ribarroja al sòl de la céquia, arriades al caixer de mà esquerra de dita céquia, en front de dita almenara o rollet, la una, al sòl de la céquia de tres pams de llargària, més o menys, que señala el nivell del sòl de la céquia, a la altra arimada al caixer de dita céquia, de punta, de dos pams y mig de alsada, poch més o menys. De tot lo qual em requeriren en rebés acte, lo qual fonch rebut en dita céquia, puesto y terme de Manises et cètera essent presents per testimonis los sobredits.

Dicto die.

Deinceps vero ad alios non se divertendo continuant la dita designació y partició los dits experts y vehedors, constituïts en presència dels notari y testimonis infrascrits en dita céquia, més amunt del loch antedent, terme de Manises, junt al pont del Racó de Manises, hon al caixer de dita céquia a mà dreita y-à una almenara dita del Racó de Manises, junt al pont del Racó de Manises, dihent y declarant que fins dit puesto toca les escures de dita cequia al

syndich y regants de la céquia comuna de Quart y de dit puesto aygua amunt fins a la fita que es trobara en dita céquia en la endresera de una creu, que y-à part damunt de tres pins que y-à en dit terme, també tocarà al syndich y regants de la céquia comuna de Quart escurar dita céquia, en señal de lo qual se han posat dos fites de pedra de Ribarroja al sòl de la céquia, arriades al caixer de la céquia de mà esquerra, com les altres. De tot lo qual em requeriren en rebés acte, el qual fonch per mi dit notari rebut en dita céquia y puesto y terme de Manises et cètera essent presents per testimonis los desús dits.

Dicto die.

Deinde vero ad alios non se divertendo continuant la dita partició y designació los dits experts y vehedors, constituïts *ut supra* en dita céquia, més amunt del loch antedent, terme de Manises, en la endresera de una creu que y-à part de amunt de tres pins que y-à en dit terme, ahon al caixer de la céquia de mà esquerra al sòl de aquella se han posat dos fites de pedra de Ribarroja, la una al sòl de la céquia de tres pams de llargària, poch més o menys, que señala el nivell, y la altra arimada al caixer, de punta, de dos pams y mig de alsada, poch més o menys, digüen y declaren que fins dit puesto toca les escures de dita céquia també al síndich y regants de la céquia comuna de Quart y de este puesto y fita aygua amunt fins a la boquera que està al primer alcabó de hon pren la haygua el Racó de Manises, que està enfront lo mas dit de Bon Jesús, tocarà la escura al syndich y regants de la céquia comuna de Benàcher. *De quibus et cetera*

requeriren et cètera. *Actum* en dita céquia, puesto y terme de Manisses et cètera essent presents per testimonis los sobredits.

Dicto die.

Et inde vero ad alios non se divertendo continuant la dita partició y designació los dits experts y vehedors, constituïts en presència dels notari y testimonis infrascrits en dita céquia, terme de Manises, passat lo pas de Madrid deu pas mes amunt del primer alcabó ample, dihuen y declaren que fins dit puesto toca les escures de dita céquia al syndich y regants de la céquia comuna de Quart, en señal de lo qual se han possat dos fites de pedra de Ribarrocha, la una al sòl de la céquia de tres pams de llargària, poch mes o menys, que señala el nivell, y la altra arrimada al caixer de la céquia, de punta, de dos pamps y mig, y de dit puesto aygua amunt asta la angolfa tocarà la escura de dita céquia al séndich y regants de la céquia comuna de Benàcher. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum* en dit puesto y terme de Manisses et cètera essent presents per testimonis los sobredits.

Dicto die.

Denique vero ad alios non se divertendo continuant la dita partició y designació los dits experts y vehedors, constituïts en presència dels notari y testimonis infrascrits en dita céquia, terme de Manises, y en la angolfa baix lo darrer alcabó, dihuen y declaren que fins dit puesto toca les escures de dita céquia al syndich y regants de la céquia comuna de Benàcher, en señal de lo qual se ha possat una fita de pedra de Ribarrocha fijada en lo caixer de la céquia, a la part esquerra, el qual està tres pams més

amunt del sòl de aquella. De este puesto aygua amunt fins la almenara es diu y nomena la angolfa y no se ha partit per haver los paregut impracticable el poder-se partir per los inconvenients que quant se trau la enrruna ha de ser a càrregues en rosins y se encontrarien los uns en los altres dins la céquia. Per lo qual els pareixia seria a entrambes comunes de conveniència, ya que dita angolfa no es pot partir, que la podria escurar per lo tot, una vegada, comuna y regants de Quart y, la altra, la comuna y regants de Benàcher y Faytanar. Y per ço en este particular deixaren la resolució per la junta general o dels elets y en lo entretant desde dita almenara de la algolfa asta la gola de la céquia queda michera com asta el dia de huy en tot. Y també fan relació y declaren que en tota la céquia que era michera eo puestos que se an señalat y partit, en qualsevol rompiment o solsida extra ordenari que succehixca, que sia de la una part o del altra y que el reparo, dany o gasto exedixca de tres lliures se hacha de pagar a miches però si no arriba a tres lliures tinga obligació de pagar-se cascú lo que soferixca en sos trats y puestos que té señalats. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum ut supra et cetera* essent presents per testimonis los sobredits et cètera.

DOC. 96 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.439, 1702-8-24, València.

Junta d'elets de les comunes de Quart i Benàger-Faitanar fent deliberació sobre les dietes de Francisco Martines, sobrestant de l'obra de l'assut.

Testimonis Francisco Durà i Manuel Cantó, notaris.

Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits Andreu Montessa, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, el dotor don Joan Batiste Folch, Macià Tarasona y Thomàs Alberola, elets de dita céquia comuna, y Vicent Fita, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes y Miquel Pejuan y Francisco Martines, elets de dita céquia comuna de Quart, fonch proposat per lo dit Francisco Martines que li estarien divent vint y una lliura per les dietes que ha vacat en la assistència de la obra del azut, desde vint y sis de abril propassat fins huy, segons delliberacions de dita illustre junta, rebudes per lo notari infrascrit, segons constaria per la memòria dels dies que presentava y havent-se vist y regonegut aquella trobaren ser justa y a raó conforme, excepto que después que se li dona orde que no asistís, *ex quo* no treballaria la jent suficient y bastant perma que necessitàs de la assistència, es trobà que ha assistit onse dies que no es deurien passar. Y per ço tots los desús dits síndichs, elets, unànimes y conforme y ningú discrepant, rebaixaren aquelles, que importarien sis lliures dotse sous, y delliberaren se li pagassen les restants catorse lliures huyt sous que seria lo que importava al compliment de totes les dietes fins huy, cascuna de dites comunes la part que li toca respective, ço és, el syndich de Benàcher nou lliures y el síndich de Quart cinch lliures y huyt sous, y que ab cautela del

dit Martines els sia pres en llegítima data y descàrrech dels contes de son syndicat.

DOC. 97 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.439, 1702-9-10, Quart.

Definició del sindicat de Mateu Cristòfol en el bienni 1699-1701.

Constituhits personalment en precència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el reverent pare fray March Andreu, prebere vicari en loch y per lo señor del present loch, Joseph Fita, justícia, Pere Cabres, jurat major, Vicent Aguilar, jurat segon de dit loch, Vicent Fita, syndich dels regants de la céquia comuna de Quart, Joan Sanmartín, Nofre de la Fita, elets per a els presents contes, de dit loch de Quart habitants y jutjes contadors, a fi y effecte de demanar contes a Matheu Christòfol, llaurador de Quart, syndich que és estat de dita céquia comuna de Quart en los anys mil sis-cents noranta y nou en set-cents y mil set-cents en set-cents y hu, los quals contes dona fent-se càrrech de lo que hamporat (*sic*) la tacha y cequiatje en los dos anys y demás que ha entrat en son poder y altres, en e per la forma següent.

Càrrechs.

[1] Primerament se fa càrrech de cinch-centes lliures propietat de un censal que, ab acte rebut per Vicent Clua en dihuit de dehembre mil sis-cents noranta y nou, fermà en nom de syndich de la comuna a favor de Merenciana Oller y de Veynat, viuda, per obs de pagar a Batiste Viñes do-centes quaranta y tres lliures y quinse sous, part de les sis-

centes y cinquanta lliures en què se li lliurà la banastada. Y de quitar a doña Vicenta Amador un cambi de cent y cinquanta lliures y pagar dihuit lliures de fires, 500 l. s.

[2] Íttem se fa càrrech de do-centes lliures que ab delliberació dels elets, rebuda per dit Clua en quatre de abril mil set-cents, prengué a cambi del doctor Andreu Gonsalves, ab actes per dit Clua en sis de abril mil setecientos (*sic*), 200 l. s.

[3] Íttem se fa càrrech de mil set-centes huitanta y huit lliures que importà la tacha y cequiatje dels dos anys, a raó de dotse reals cascun any de tacha y cequiatje, per les set-centes quaranta y cinch caffisades, segons acte de imposició per lo notari infrascrit en vint y huyt de maig mil sis-cents noranta y nou, 1.788 l. s.

Descàrrech.

[1] Primerament pagà a Batiste Viñes, pedrapiquer, do-centes quaranta tres lliures y quinze sous per lo que toca a dita comuna de les sis-centes y cinquanta lliures en que se li lliurà la obra de la banastada y tres sous per la àpoca, rebuda per dit Clua en vint y hu de dehembre mil sis-cents noranta y nou, 243 l. 18 s.

[2] Íttem pagà a dona Vicenta Amador cent sixanta y huit lliures, ço és, les cent y cinquanta per la propietat de un cambi, pres per Joseph Fita y altres de la dita per a fira de març mil sis-cents noranta y nou, ab delliberatió dels elets, rebuda per lo notari infrascrit en [en blanc], ab procura rebuda per dit notari en vint y hu de janer mil sis-cents noranta y nou y quatre sous del àpoca, rebuda per dit Clua en vint y hu de dehembre mil siscentos noranta y nou, 168 l. 4 s.

[3] Íttem paga a Joseph Fita sexanta y set lliures sis sous y sis dinés per lo alcans dels contes del seu sindicat, segons lo acte de la sua deffinició rebut per lo notari infrascrit en set de febrer mil set-cents y dos sous del àpoca, rebuda per dit notari en sis de abril mil set-cents, 167 l. 8 s. 6

[4] Íttem pagà per los gastos que se ocasionaren per a fermar lo dit carregament de censal, segons memòria del notari infrascrit de vint y hu de dehembre mil sis-cents noranta y nou, 23 l. 14 s.

[5] Íttem pagà al Clero de Sent Esteve cinquanta lliures, pagues de febrer y agost mil sis-cents noranta y nou y febrer y agost mil set-cents, per raó del censal de veinte y cinch lliures, consemblant penció y sis sous per les àpoques, rebudes per lo notari infrascrit en cinch de agost mil sis-cents noranta y nou y vint y set de agost mil set-cents y deu de janer mil set-cents y hu, 50 l. 6 s.

[6] Íttem pagà al dit dotse lliures y deu sous, paga de febrer mil set-cents y hu, doble penció de dit censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dotse de mars mil set-cents y hu, 12 l. 12 s.

[7] Íttem pagà al Clero de Sent Andreu trenta lliures, de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y nou, maig y nohembre mil set-cents, per raó de les quinze lliures penció de censal y huit sous per quatre àpoques, rebudes per dit Clua en catorse de juliol y dihuit de dehembre mil sis-cents noranta y nou, setse de agost mil set-cents y vint y dos de abril mil set-cents y hu, 30 l. 8 s.

[8] Íttem paga al dit Clero cinquanta lliures, pagues de abril y octubre mil sis-cents noranta y nou y abril y octubre mil set-cents per raó de les vint cinch lliures, consemblant penció de censal y huit sous per les quatre èpoques, rebudes per dit Clua en dits calendaris, 50 l. 8 s.

[9] Íttem pagà a Vicenta Tosca trenta y huit lliures y quinse sous pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y nou, maig y nohembre mil set-cents per raó de les dè nau lliures y set sous y sis dinés, consemblant penció de censal y huit sous per les quatre èpoques, rebudes per dit Clua en vint y sis de agost mil sis-cents noranta y nou y vint y dos de abril y dotse de octubre mil set-cents y tretse de març mil set-cents y hu, 39 l. 3 s.

[10] Íttem pagà a dona Lorensa Cortes trecentes setanta y cinch lliures de les pagues de octubre mil sis-cents noranta y huit, abril y octubre mil sis-cents noranta y nou y abril y octubre mil set-cents, per raó de les cent cinquanta lliures, consemblant penció de censal y deu sous per sinch èpoques, rebudes per lo notari infrascrit en deu de setembre mil sis-cents noranta y nou y vint y hu de abril, dotse y dihuit de agost mil set-cents y dihuit de janer mil set-cents y hu, 375 l. 10 s.

[11] Íttem pagà al síndich del Cabildo vint lliures de les pagues de juny y dehembre mil sis-cents noranta y nou y juny y dehembre mil set-cents, per raó de les deu lliures consemblant penció de censal y quatre sous per dos èpoques, rebudes per dit Clua en trenta de març mil set-cents y vint y hu y de juny mil set-cents y hu, 20 l. 4 s.

[12] Íttem pagà a Vicent Ximeno huit lliures a compliment de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y huit, per raó de les vint lliures consemblant penció de censal, com les dotse lliures ya hagués pagat Joseph Fita en època per Francisco Alfonso en catorse de juliol mil sis-cents noranta y nou, y dos sous del època, rebuda per dit Clua en dè nau de dehembre mil sis-cents noranta y nou, 8 l. 2 s.

[13] Íttem pagà al dit Vicent Ximeno quaranta lliures de les pagues de maig nohembre mil sis-cents noranta y nou y maig y nohembre mil set-cents, per raó de les vint lliures consemblant penció de censal y huit sous de les quatre èpoques, rebudes per dit Clua en vint y dos de agost mil sis-cents noranta y nou y dihuit març y dotse agost mil set-cents y deu janer mil set-cents y hu, 40 l. 8 s.

[14] Íttem pagà al síndich del Col·legi de Corpus Christi noranta dos lliures y deu sous, ço és, 7 lliures a complement de les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y huit y les huitanta sinch lliures per les pagues de maig y nohembre mil sis-cents noranta y nou y maig y nohembre mil set-cents, per raó de les quaranta dos lliures y deu sous consemblant penció de censal en dits terminis, deu sous de cinch èpoques rebudes per dit Clua en vint y cinch de janer y setse de noembre mil set-cents y tretse de agost mil set-cents y hu, 93 l. s.

[15] Íttem pagà al illustre Cabildo cinquanta set lliures y setse sous y nou dinés que toca a pagar en les cent trenta set lliures deu sous de la paga de quinse de juliol mil set-cents, consemblant penció de censal que novament

se ha carregat la comuna y no es pagà la penció per sanser per què no estava pagat tot lo preu y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dihuit de juny mil set-cents y hu, 57 l. 18 s. 9

[16] Íttem pagà a Merenciana Oller dotse lliures y deu sous de la paga de dè nau de dehembre mil set-cents, doble penció de censal y dos sous del àpoca, rebuda per dit Clua en dèsat de maig mil set-cents y hu, 12 l. 12 s.

[17] Íttem pagà a don Joan Caldes catorse lliures de les pagues de Nadal mil sis-cents noranta y nou y Nadal mil set-cents, per raó de les set lliures consemblant salari de abogad y quatre sous per dos àpoques, rebudes per dit Clua en sis de janer mil set-cents y vint y huit dehembre mil set-cents y hu, 14 l. 4 s.

[18] Íttem paga al notari infrascrit dèsat lliures y quatre sous per los salaris y capons dels anys mil sis-cents noranta nou y mil set-cents y quatre sous per les dos àpoques, rebudes per ell mateix en sis de janer mil set-cents y vint de juliol mil set-cents y hu, 17 l. 8 s.

[19] Íttem pagà als hereus de Matheu (*sic*) Christòfol dotse lliures y deu sous per lo interés de la retardació del alcans dels contes del dit Christòfol, per haver-o rehusat la comuna, per a satisfació de un cambi segons delliberació de la junta general y parer del advocat y dos sous per la àpoca, rebuda per lo notari infrascrit en dè nau de agost mil set-cents y dos, 12 l. 12 s.

[20] Íttem pagà per lo gasto de la escura del any mil set-cents, segons quadern del escrivà

intitulat número primer, comprovat y sumat, cent setanta y set lliures y sis sous, 177 l. 6 s.

[21] Íttem pagà per lo gasto de la escura del any mil set-cents y hu, segons quadern del escrivà número segon, cent trenta nou lliures y set sous, 139 l. 7 s.

[22] Íttem gastà y pagà cent y tres lliures quatre sous y nou diners, mitat de les do-centes sis lliures nou sous y tres diners que importaren les jornades y gasto de desgolar y traure solsidees en lo any mil set-cents, segons lo quadern de mà del escrivà intitulat número tercer, 103 l. 4 s. 9

[23] Íttem pagà sexanta lliures y dèsat sous, mitat de les cent vint y huna lliura catorse sous que **costà el reparo del trench dels Archs**, així de mestre com de materials y remiendo eo millora de la dita obra, y dos sous del àpoca, rebuda per dit Porcar en dotse de dehembre mil sis-cents noranta y nou, 60 l. 19 s.

[24] Íttem pagà a **Agostí Quartero, fuster**, vint y huit lliures un sou y sis dinés per la **faena de son ofici feta en los Archs** tocant a dita comuna y quatre sous per dos àpoques, rebudes per Miquel Segòbia en hu y huit de dembre mil set-cents, 28 l. 5 s. 6

[25] Íttem pagà a Thomàs Roig quaranta sis lliures y deu sous per lo salari de guarda del any mil sis-cents noranta y nou y porrata asta el mes de octubre mil set-cents y dos sous del àpoca, rebuda per lo notari infrascrit en quatre de nohembre mil set-cents, 46 l. 12 s.

[26] Íttem pagà a Carlos Estella set lliures y deu sous per los mesos de nohembre y dehembre mil set-cents, janer, febrer y març mil set-cents y hu, salari de guarda y dos

sous del àpoca, rebuda per dit Clua en trenta y hu de març mil set-cents y hu, 7 l. 12 s.

[27] Íttem pagà a Sebastià Sanmartín huit lliures per lo salari de atandador dels dos anys del dit syndicat, 8 l. s.

[28] Íttem pagà al notari infrascrit vint y quatre lliures y deu sous per los actes delliberacions, diffinició de contes y altres rebuts en lo bieni del seu syndicat, segons recibo de aquell, 24 l. 10 s.

[29] Íttem pagà per la provició trompeta y relació de setse, de vint, vint y tres y vint y sinch de maig mil sis-cents noranta y nou deu lliures dihuit sous y quatre dinés, segons consta per lo recibo del syndich, 10 l. 18 s. 4

[30] Íttem pagà una lliura y dè nau sous per la còpia de dos delliberacions rebudes per Nacienceno Porcar y gastos de una comició que se li despachà en l'ora que se nomenà syndich, 1 l. 19 s.

[31] Íttem pagà eo es returà per son salari dels dos anys trenta lliures, 30 l. s.

[32] Íttem pagà a Pere Monsó, col·lector, dos-centes vint y tres lliures y deu sous per lo salari de la col·lecta dels dos anys del seu sindicat, segons la col·lecta, y dos sous del àpoca, rebuda per Miquel Segòbia en hu de abril mil set-cents y dos, 223 l. 12 s.

[T] Que totes les dites partides del descàrrech acomulades prenen y fan summa de dos mil quatre-centes vint y huit lliures set sous y deu diners. Y fent llegalítim conte de les dos mil quatre-centes huytanta y huyt lliures, que importà el càrrech, és acrehedora la dita comuna y deutor lo dit Matheu Christòfol en cinquanta y nou lliures dotse sous y dos diners, salvo error de conte. Y ha entregat totes les cauteles, àpoques y

quaderns de les escures y obres de l'azut *supra* referides. Y per ço, confessant haver hagut y rebut aquells y aquelles del dit Matheu Christòfol, el diffinixen y absolen del dit syndicat restant-li deutora dita comuna lo dit Matheu Christòfol en dita cantitat de cinquanta nou lliures dotse sous y deu diners, y com fos present lo dit Vicent Fita, syndich actual confessà haver hagut y rebut del dit Matheu Christòfol les dites cinquanta nou lliures dotse sous y deu diners, per lo que renuncia a la cosa no aguda ni rebuda et cètera. *De quibus et cetera* renunciaren et cètera requiriren etcètera. *Actum* en la sala eo porche del dit loch de Quart et cètera. Testimonis són Antoni Soler, llaurador de Quart, y Luís Clua, scrivent de València, respective habitants.

DOC. 98 APPV, *Protocolos de Vicent Clua, 10.442, 1703-4-9, Quart.*

Junta general dels regants de la séquia de Quart per a l'extracció de síndic (Gaspar Monsó), elets (per Quart, Joan Sanmartín i Francisco Martines; per Aldaia, Tomàs Folgado; per Mislata, Miguel Pejuan; per València, don Joan Caldes, Francisco Abalsisqueta), escrivà (Baltasar Gonsales), atandador (Sebastià Sanmartín), fixació de sequiatge (10 s./cafissada i any) i renovació de places de la comissió d'elets (doctors Melcior Tàpies i Fernando de Revilla en substitució dels difunts Matheu i Penarroja).

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimo septingentessimo tertio die vero intitulato nono aprilis. Constituhit personalment en precència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del precent loch de Quart, el pare fray March Andreu, vicari, y per lo reverent pare mestre fray Balthazar Sayol, prebere majoral del precent loch de Quart, Pere Juan Sanmartín, justícia de dit loch, Pere Valdecabres, jurat, Vicent Aguilar, jurats, Vicent Fita, syndich, Balthazar Gonsales, escrivà, Matheu Christòfol, Joan Sanmartín, Sebastià Sanmartín, Ignacio Sanmartín, Gaspar Monsó, baltle de dit loch, Nofre de la Fita, Miguel Monsó y Miguel Sanmartín, del precent loch de Quart, puesto destinat a hon solen y acostumen juntar y congregar los terratinents regants de dita céquia comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació feu, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de huy, haver convocat en lo dia de dispushayr *precisse* tots los terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart per al precent dia, puesto y ora, de dos a quatre ores de la vesprada, en los lochs y puestos acostumats de la ciutat de València, los de Quart, Aldaya, Chirivella, Alaquàs y Mislata, per eixecutió de una provició feta per lo senyor Governador en trenta y hu de març propassat, registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dit calendari, ab assistència de Pere Juan Roca, subdelegat del alguasil major del illustre senyor Governador, que de orde son ordinari assessor que per a assistir en la precent junta lo ha imbiat. Y per que **en estes juntes en**

jamés ha assistit ministre algú de la Governació sinó sols lo reverent pare majoral, senyor del precent loch de Quart, o el reverent pare vicari o baltle en son loch, los justícia y jurats del precent loch dixeren tots los de la dita junta que perquè la precent assistència no se'ls fos causat perjuhí en la **antiquíssima e inmemorial pecessió en que estaven de no admetre auxili ni assistència de ministre algú, protestaven** cascú *respective* per a que no els fos causat perjuhí, volent restasen salvos e illesos tots los drets *in omnibus et per omnia*. Los quals havent de passar a la extracció de syndich bienal y demás officials y altres coses del bon govern de la comuna, segons que cascun bieni en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció se acostuma. Y com fos ora tarda y molt més de les quatre ores de la vesprada tots los sobredits, terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart, en contumàcia dels ausents y tota la comuna representants per estar convocats *precisse*, com se ha dit, passaren a fer estituhir y ordenar les coses següents (*sic*).

Primerament, havent estats proposats per lo Consell Particular del loch de Quart per a la extracció de syndich bienal tres persones, de les quals lo hu se elix y nomena en syndich y el dos que resten queden elets per a el mateix bieni, los quals foren Gaspar Monsó, baltle de dit loch, Joan Sanmartín y Francisco Martines, lauradors de dit loch, y havent-se passat a votar per aver tengut la major part dels vots lo dit Gaspar Monsó restà elegit syndich y els restants dos, elets. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordés y ningú discrepant y tota la comuna representant, del

tenor del present elegiren y nomenaren syndich al dit Gaspar Monsó, batle de dit loch de Quart, y elets de dita comuna per lo loch de Quart als dits Joan Sanmartín y Francisco Martines, presents, donant-los y conferint-los, és a saber, al syndich per a cobrar la tacha y cequiatge que se ha imposat el dos anys del seu syndicat, que comensen del dia de huy y finixen el dia de Pasqua de Resurrecció del any mil set-cents y cinch, si le pareixeria nomenar hu o més col·lectors, per si a soles o juntament ab los elets, que per a este effecte y demás que convinga del govern de la comuna se'ls dona tot y bastant poder y quant de dret se requereix y es acostumat, així al dit syndich com als dits elets, firmar àpoques y cauteles lo dit syndich de lo que haurà y rebrà, donant y senyalant per lo salari del syndich deu lliures, que són les que se acostumen.

Ítem per a la extracció de elet per Aldaya foren proposats per Vicent Fita, syndich, a Thomàs Folgado, Joseph Andrés y Matheu Taverner, de Aldaya. Y avent votat tingué la major part dels vots lo dit Thomàs Folgado. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Thomàs Folgado per Aldaya en elet de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció de elet de Mislata foren proposats per Vicent Fita, syndich, a Joan Batiste Aparisi, Miguel Pejuan y Vicent Balvastre, de Mislata. Y avent votat tingué la major part dels vots lo dit Miguel Pejuan. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la

comuna representant, nomenaren al dit Miguel Pejuan per Mislata en elet de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció de elets per València foren proposats per Vicent Fita, syndich, a don Joan Caldes, Francisco de Albasisqueta (*sic*), Timoteo Rocher, Asensi Duart, ciutadans, el doctor Fernando de Revilla y el doctor Melchor Tapies, de València. Y avent votat tingueren la major part dels vots los dits don Joan Caldes y Francisco de Albasisqueta, ciutadà. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dits don Joan Caldes y Francisco de Albasisqueta, ciutadà, per València en elets de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cètera.

Ítem per a la extracció y elecció de escrivà de la comuna foren per lo dit Vicent Fita, syndich, proposats Miguel Sanmartín, Balthazar Gonsales y Ignacio Sanmartín, de Quart. Y avent votat tingué la major part dels vots lo dit Balthazar Gonsales. Y per ço tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren escrivà de dita céquia comuna al dit Balthazar Gonsales, donant-li y conferint-li tot lo poder que se acostuma y deu donar et cètera.

Ítem per a la extracció de atandador de dita céquia comuna de Quart foren proposats per Vicent Fita, syndich, a Miguel Sanmartín, Ignacio Sanmartín y Sebastià Sanmartín, de Quart. Y havent-se votat tingué la major part dels vots lo dit Sebastià Sanmartín. Y per ço

tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Sebastià Sanmartín en atandador de dita céquia comuna, donant-li tot lo poder que se ha costuma y deu donar et cètera.

Ítem així mateix imposen deu sous de cequiatje per cafisada, com lo bieni antesedent, [...].

Ítem així mateix tots los sobredits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la céquia comuna representant, per quant la junta general, ab actes rebuts per lo notari infrascrit en huit de juny mil sis-cents noranta y huyt y vint y huyt de maig mil sis-cents noranta y nou, nomenaren dotse elets per a imposar taches, estatuhir capítols, lleys y tot quant convingués per a el bon govern de dita comuna, revocar ussos, costums y corrupteles, segons llargament en dits actes es conté, y entre aquelles fosen los nobles don Domingo Matheu y Silva, del Concell de Sa Magestat son regent en esta Real Audiència, y don Gaspar Penarroja, cavaller del hàbit de Nostra Senyora de Montessa, els quals són morts y passats de la present vida en la altra, y desichant omplir dites plases per a que en tots temps que se ofereixca estiguen complits los vots, foren nomenats el doctor Melchor Tàpies y el doctor Fernando de Revilla, doctors en drets de València habitants, donant-los y conferint-los tot lo poder que en los actes supra calendariats se'ls dona, volent haver assí per expresat. De totes les quals coses requeriren a mi, Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, els ne rebés acte públich, los quals los fonch rebut en la sala eo porche de dit

loch de Quart, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Felip Matheu, velluter de València, y Joseph Sales, llaurador de Quart, *respective habitatores*.

DOC. 99 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.442, 1703-7-1, València.

Gaspar Monsó, síndic de la séquia de Quart, don Joan Caldes, Francisco Martinez i Miquel Pechuan, elets de la séquia de Quart, mitjançant subhasta de Félix Paül, atorguen la col·lecta del sequiatge (10 sous per cafissada/any) i la taxa (30 sous per cafissada/any) del bienni 1703-1705, a favor de Joan Sanz, llaurador de Quart, que cobrarà a raó de dos sous per lliura. Fiances: Bernat Gonsales, llaurador de Manises, i Onofre de la Fita, llaurador de Quart. Capítols. Testimonis de Salvador Dupla, apotecari, i Carlos Estela, llaurador, habitants de Quart.

[1] Primerament, ab pacte y condició que lo dit col·lector s'en hacha de fer càrrech de tot lo que importarà en los dos anys aquelles set-centes quaranta y cinch caffisades de terra que es reguen de dita comuna per raó del cequiatge y tacha, a dit for de deu sous per caffisada de cequiatge y quinse reals de tacha cascun any, segons y que ab tot effecte s'en fa càrrech y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatge que importaran dits dos anys, a raó de dit for, dos mil nou-centes huytanta lliures deduhit lo salari de col·lector que se ha de retornar.

[2] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de pagar cascun any dels de dita col·lecta per conte de aquella als acrehedors censalistes y salaris, segons la memòria que se li entregarà, de tal manera que si qualsevol de aquells fesen gastos han de córrer per conte de dit col·lector, açò entés pagues que cauran en lo dit temps dels dos anys, y que lo residuo de lo que col·lectarà ho haja de depositar y deposite en la Taula de Cambis y Depòsits de la present ciutat en tres higuals pagues, la primera, lo últim de setembre del corrent any, la segona, lo últim de janer mil set-cents y quatre, la tercera, lo últim de maig dit any y de la mateixa manera en lo segon any, a nom del syndich y a solta dels elects.

[3] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de acudir de tres a tres messos el primer dumenche del mes, per lo matí de nou a deu, a cassa del syndich notari de la comuna, hon estaran junts los elets de aquella, per a dar raó com està de conte, així en lo càrrech com en lo descàrrech, y pagar los de lo prosuhit de la col·lecta a cascú dels que es trobaran en la junta sis sous que se li pendran en conte de la col·lecta, ab certificatòria del syndich notari per a que es puixa saber los que han assistit y han pagat. Y perquè no seria raó que es juntasen los elets, fent este gasto a la comuna de Quart, y no paregués lo col·lector, en cas de faltar, este tinga obligació de pagar de propis les propines.

[4] Ítem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte a dit col·lector tots los nihils y gastos que haurà bestret per raó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan

solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li oferirà.

[5] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector, en cada un any, se haja de returar lo que importarà son salari de col·lector.

[6] Ítem ab pacte y condició que al dit col·lector se li hajen de donar los actes de la impocissió de tacha y de la present col·lecta franchs per una vegada tan solament y aquells se li hajen de pendre en conte los salaris de les èpoques de lo que pagarà.

[7] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que se haurà mudat, sots pena de deu liures.

[8] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector tinga obligació de donar fiances a contento de dits syndichs y elets.

DOC. 100 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.442, 1703-7-9, València.

Batiste Viñes, Domingo Labiesca i Joan Ribes, pedrapiquers de València, s'obliguen a rematar l'obra de l'assut i pagar el treball que falta, valorat en 400 lliures, i els seus interessos al 5%.

Nós Batiste Viñes, Domingo Labiesca, que ara fermem, y Joan Ribes, que después fermarà, pedrapiquers de la precent ciutat de València habitants, tots junts y cascú de per si y a soles, per quant la obra del azut de Quart, Benàcher y Faytanar, que està a nostron càrrech y obligació, segons lliurament y

diferents actes rebuts per lo notari infrascrit y Joseph Inglada en certs calendaris, està per a acabar-se y concluir-se per a lo qual la major quantitat y que pareix se necessitarà seran asta quatre-centes lliures, y per no poder-les trobar a cambi ni censal, per lo resel de les obligacions a que estan tenguts a dites comunes, y trobar-nos impossibilitats per a poder acabar dita obra, de què es pot seguir tan notable dany a les comunes que no bastarien nostros bens sitis y la perdició de nostres persones, en consideració de la qual, y per no mal lograr-se este temps tan a propòsit y oportú asta tot lo mes de agost venint del corrent any, a petició y prechs nostres y subespe del present, ab acte per lo notari infrascrit en vint y dos de juny propassat del corrent any, los syndichs y elets de dites comunes, ussant de sa gran benignitat, delliberaren y determinaren que per los dits syndichs y elets juntament ab nosaltres o per si a soles es buscàs la quantitat que fos menester per a acabar dita obra, com no exedís de quatre centes lliures, com nos obligasem a pagar-les y restituir-les a dites comunes y en lo entretant que no les pagasem correspondre la penció de cinch per cent, per rahó de aquelles conforme així dites comunes responen per lo diner que per a este efecte han pres a censal y sens perjuhí de tots los drets y accions de dites comunes et cètera. *Ideo*, lloant y aprovant tots los actes fins huy per nós y cascú de nosaltres fets y fermats y lo desús dit acte de delliberació de vint y hu de juny propasat, volent resten tots temps a dites comunes sos drets en tot y per tot, en virtut de tots los actes fets fins huy e instàncies jurídiques

pendents, salvos e il·lesos, ab tenor del present, prometem y nos obligam als syndichs y elets de dites comunes de Quart, Betnàcher y Faytanar y particulars regants de aquelles ausents, lo notari per aquells estipulant acceptant, y als seus, donar y pagar dites quatre-centes lliures que per nós y nostron conte han de gastar en fer lo compliment de dita obra del asut sempre que vullen y, en lo entretant, respondre la penció de a cinch per cent en remuneració de la que dites comunes fan y responen en los censals que per a este efecte se han carregat, asta que per nos, *simul et in solidum*, sia feta real y verdadera paga de dites quatre-centes lliures a dites comunes. *Et etiam* prometem a dites comunes eo syndichs y elets als seus, per rahó de lo desús dit, guardar-los en los béns y persones de qualsevol dany, en lo dany ans y después refer y pagar tot lo sobre dit y que per dita rahó se'ls ocasionara, ab los gastos, danys y menyscapes, volent sien creguts et cètera ab son simple jurament que *ex nunch* los diferim et cètera, renunciant et cètera, ab totes les dilacions, pactes, penes, juraments segons juram a Nostre Senyor Déu et cètera no littigar et cètera ab eixecutòria prompta a penyores per pacte et cètera renunciatió de propri for y submició de qualsevol altre segons renunciem y en sosmetem et cètera, y ab totes les clàusules guarentígies y oportunes et cètera per lo qual obligam tots junts y cascú de per si y a soles et cètera. *Et etiam* renunciem als benefets de cedir y dividir les accions y al fur de València et cètera *et etiam* renunciem a tots y qualsevols privilegis de Capitania, Seca, Sentenar, Familiatura, inducies, cessió de bens y tot

altre qualsevol fins huy obtessos prometens com prometem ab jurament que prestam a Nostre Senyor Déu et cètera en poder del notari infrascrit no obtenir-ne ni contra el present contracte valer-se. *Actum Valentie et cetera. Testes sunt* Luys Clua escrivient y Thomàs Michavila sastre, de València habitants. Y a la ferma del dit Joan Ribes, que en après en València a vint de juliol dit any mil set-cents y tres fermà, lloà y aprovà, prometé y se obligà, *simul et insolidum*, ab totes les clàusules, pactes, poenes, renunciacions, promeses y obligacions executòria a penyores y demás renunciacions *ut supra dictum est sunt testes* Manuel Cantó notari y Luys Clua, escrivient, de Valencia habitants.

DOC. 101 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-6-12, València.

Batiste Viñes atorga àpoca de 53 ll. 6 ss. 6 dr. a la comuna, de mans del síndic Gaspar Monsó, part de les 142 l. 3 s. 9 d. gasto per al compliment de l'obra després de les 400 l. que li donaren, deliberació de 21-6-1703. Les restants les ha pagat Benàger (88 l. 17 s. 4 d.) Testimonis Vicent Picó, cisteller, i Joan de Leon, sastre. Detall.

[1] Primo, nou lliures y dotse sous per les causes y rahons contengudes en la àpoca rebuda per lo notari infrascrit en trenta de janer mil set-cents y quatre, 9 l. 12 s.

[2] Ítem a Francisco Martines, obrer de vila, y sos fadrins per la almenara y fer les voltes dels carcaus de la gola de la céquia asta posar

la aigua dins la céquia dihuit lliures y sis sous, 18 l. 6 s.,

[3] Ítem per la semana ans de Paciò per los treballs y material per a fer la caseta, segons la àpoca per Miquel Segòbia, setse lliures sis sous y tres diners, 16 l. 6 s. 3

[4] Ítem per les llandes per a forrar les portes de la caseta a Martí Estupiñà nou lliures, 9 l. s.

[5] Ítem per conclusió de la obra de la caseta del asut en mars y sis caffisos de cals pastat y tre-cents cinquanta rachoies groses, per a paymentar la cassa, y do-centes rachoies primes, per a les vandes, y un caffè de algeps y cent teules de Quart, per a rematar la obra, y portar los torns per a la caseta, catorse lliures y dè nau sous, 14 l. 19 s.

[6] Ítem al mestre de molins en tres partides trenta lliures per los torns, 30 l. s.

[7] Ítem per los gastos fets en la semana de Paciò en tres millers de sobre, ço és, mil cinch-centes rachoies groses, cinch-centes rachoies primes y mil teules, tot del racholar de Alcàser, y dos jornades de la galera a tirar pedra y mans de mestre y fadrins, vint y huit lliures y dos sous, 28 l. 2 s.

[8] Ítem al ferrer en dos partides per les quatre arrobes y trenta y una lliura de ferro, a raó de un sou y sis diners, consertat per dit Viñes, dotse lliures dos sous y sis diners, 12 l. 2 s. 6

[9] Ítem per un pany y clau, 2 l. 16 s.

[T] Que dites partides importen les dites, 142 l. 3 s. 9

DOC. 102 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-7-2, València

Els síndics i elets de Quart i Benàger-Faitanar fan examinació i visura de l'assut. Nomenament d'experts: Gil Torralba i Joan Peres. Testimonis de Domingo Beltran i Antoni Sanz, infansons de València habitants.

Constituhits personalment, en presència dels notari y testimonis infrascrits, Joan Paredes, laurador de Payporta, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Folch, doctor en drets, Jaume Medraño, balle de Alaquàs, elets de dita céquia comuna de Benàcher y Faytanar, y Gaspar Monsó, laurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, que después fermarà, don Joan Caldes, Francisco Martines, Miquel Pechuan, que ara fermen, y Francisco Albasisqueta, que después fermarà, elets de la dita céquia comuna de Quart, per quant Batiste Viñes, pedrapiquer que està present, ha representat que la obra de la asut de dites comunes, caseta y demás cosas que ha estat a son càrrech fer y fabricar, segons actes y capítols rebuts per lo notari infrascrit y Francisco Joseph Inglada en certs calendaris, està ya perfeta y acabada y per a son compliment sols falta la visura dels experts nomenadors per les parts per a què, segons capítol, vechen, regoneguen y vesuren si ha cumplit en la obligació, segons capítols y tots los actes fermats entre parts de dits elets y dit Batiste Viñes, fins huy, y tot ço y quant sia necessari veure y visurar y fer relació y quantes vegades sia menester. E tots los desús dits syndichs y elets, en virtud y per execució del poder que tenen de dites comunes respective y en nom de aquells,

dixeren que nomenaven, segons y que ab tot effecte nomenen, en expert per part de dites comunes a Gil Torralba, mestre obrer de vila. Y lo dit Batiste Viñes diu que nomenava, segons y que ab tot effecte nomena, en expert per sa part a Joan Peres, mestre obrer de vila, per a les cosas sobre dites, donant-los respective tot lo poder y facultat que a semblants experts se'ls sol, deu y acostuma donar.

DOC. 103 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-7-16, València.

Gil Torralba i Joan Peres Castiel fan relació de la visura de l'obra de l'assut acabat dient que és bona i segura i conforme a capítols.

Constituhits personalment, en presència dels notari y testimonis infrascrits, Gil Torralba, mestre obrer de vila, de València habitador, expert per los syndichs y elets de les comunes de Quart y Benàcher y Faytanar, y Joan Peres, mestre obrer de vila, de València habitador, expert nomenat per Batiste Viñes, pedrapiquer, segons consta de les nominacions ab acte rebut per lo notari infrascrit en dos dels corrents, per a effecte de veure y visurar la obra del asut, caseta y demás que per los syndichs y elets de dites comunes se li lliurà, ab acte rebut per lo notari infrascrit en vint de maig mil sis-cents noranta y huyt, y si està conforme los capítols continguts en dit lliurament y altres que es concordaren entre dits syndichs y elets de dites comunes, de una, y lo dit

Batiste Viñes, de altra, ab acte rebut per lo notari infrascrit en vint y huyt de juny mil set-cents y hu. Y en presència y assistència de Joan Paredes, laurador de Payporta, syndich de la comuna de Benàcher y Faytanar, don Joan Folch, doctor en drets, don Felip Alfonso, Jaume Medroño, batlle de Alaquàs, elets de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, Miquel Monsó, en lloch de Gaspar Monsó, son pare, syndich que és de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes, Francisco Martines elets de dita céquia de Quart, dixeren que en vista de lo capitulat y contengut en los actes supra calendariats, tenint present aquells, accediren al dit asut, caseta y almenares lo dia set dels corrents y en presència y assistència dels dits Gaspar Monsó, syndich de la comuna de Quart, don Joan Caldes, Franciso de Albasisqueta, ciudadà, Francisco Martines y Miquel Pechuan, elets de dita comuna de Quart, y de Joan Paredes, syndich de la céquia de Benàcher y Faytanar, y Joan Osca, cequier de dita céquia, y lo notari infrascrit veren y regonegueren tot lo que feya veure y regonéixer en los dits asut, caseta y almenara y fan la relació que es conte en un full escrit y fermat de ses mans, que lligquí en alta veu yo, lo notari infrascrit, en precència dels testimonis, el qual és del tenor següent.

Gil Torralva y Joan Peres, mestres de obres, experts nomenats per a que vesen y visurasen la azuda que ha fabricat Batiste Viñes, mestre de pedrapiquer, a saber és, Gil Torralva, per part de les dos comunes Quart, Benàcher y Faytanar y Joan Peres, per part de dit Batiste Viñes. Y avent vist y regonegut aquella, segons los capítols del lliurament se

ha trobat bona y segura y treballada segons art y, a més de les capitulacions y consert, se ha trobat aumentada aquella per la part de dalt per lo ample, quatre pams, y de llarch, do-cents y quaranta, y per la part de baix en lo ample, altres quatre, y de llarch lo que fonch afechit en lo segon consert, y avent-se fet conte dels estats que se han medit per damunt la dita azuda y per la part de baix, segons la relació de Francisco Martines, mestre de obres y elet de dita azuda (*sic*), han inportat fent lo conte del segon consert la cantitat de cent noranta lliures dotse sous. Y així mateix la almenara del Olm, més de lo capitulat, se ha trobat tres filades de pedra picada, que fan sis pams de alsada y tretse de llargària, y al cap de aquelles asalta arregla. Y havent-se proseguit tot lo paredó de mamposteria importa la dita millora vint lliures. Més per davall la aygua, lo que no es pot veure ocularment, se ha considerat y fet juhí, així de les visures antesedents com sempra la relació que à fet Francisco Martines, estar aquelles ben treballades y segons los tractes que hi ha hagut entre les parts, trasa y capítols y encara que és veritat que no es troba la trasa se fa llegítima averiguació de nivells, guixers de pedres, llargària de aquells y tot lo restant de dita fàbrica, segons lo dit y capítols de aquella. La qual relació fem segons Déu y nostra consciència y per la perícia que tenim en semblants obres y o fermem de la nostra mà huy, a setse de juliol del any mil set-cents y quatre. Joan Peres Castiel. Gil Torralva.

De tot lo qual me requeriren a mi, dit notari, en rebés acte públich, lo qual fonch rebut en València dit dia, mes e any essent presents

per testimonis Francisco Durà, notari de València, y Vicent Martí, llaurador de Alaquàs, respective habitants.

DOC. 104 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-7-16, València.

Els síndics observaren una gran caiguda que aniria afondant el sòl del riu. Faran falta unes dos-centes galerades de pedres i reble segons els experts.

Constituhits personalment, en precència dels notari y testimonis infrascrits, Joan Paredes, llaurador de Payporta, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Folch, doctor en drets, Jaume Modroño, baltle de Alaquàs, elets de dita céquia, Gaspar Monsó, llaurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart y per ell Miquel Monsó, son fill, don Joan Caldes y Francisco Martines, elets de dita céquia de Quart, trobant-se presents Joan Peres y Gil Torralva, mestres de obres experts que foren nomenats per a la obra del asut, segons ya feren la relació ab acte per lo notari infrascrit en lo dia de huy, poch ans de ara, representaren los dits syndichs que lo dia que acudiren al dit asut juntament ab dits experts veren y repararen que a la part inferior y baixa del asut, aigua avall, estava la vora del asut molt alta y tenia gran caiguda la aigua, de gènero que aniria afondant lo sòl del riu arimat al asut y per lo temps patiria lo asut, segons se avia experimentat en este rompiment que avia ocasionat esta obra. Oyda la dita proposta per los dits elets, trobant-se presents los dits experts, los

digueren a estos fesen relació y digueren son sentir, així en lo dayn que podia patir lo asut, per tenir grant salt la aygua, com en lo modo que es podia prevenir. E los dits Joan Peres y Gil Torralva dixeren y relació feren que lo dit asut estava exposat a tenir ruïna així per la cayguda gran del aigua com per que, encara que no fara tanta, sempre aquella amera el sòl de la asut a aquella part, per la qual causa ha de faltar lo asut un dia o atre y el reparo que els pareix més proporcionat és que es reblixca una gran porció del riu, a la part de baix del asut, de pedres carretals de a més de quatre quintals y rebles que els par que, de lo hu y lo altre, serà bastant en dos-centes galerades. Y ab açò estarà segur. E tots los desús dits syndichs y elets resolgueren que es fes y perquè corria urgència, que de cada dia afondava més la caiguda del aigua el sòl del riu, donaren orde per a que es fes capítols y es corregués y subastàs per a lliurar al que per menys se oferís a fer. De tot lo qual me requeriren a mi, dit notari, en rebés acte públich, lo qual per mi dit notari fonch rebut en la ciutat de València los dits dia, mes e any, essent presents per testimonis los sobredits.

DOC. 105 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-9-28, València.

Deliberacions de les comunes. Completar obra de l'assut. Plet amb Manises per obrir rolls. Viñes ha cobrat molt més: accions legals contra ell.

Constituits en presència de mi, el notari, y testimonis infrascrits, Joan Paredes, llaurador

de Payporta, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Joan Folch, doctor en drets, don Felip Alfonso y Jaume Modroño, elets de dita céquia de Benàcher y Faytanar, y Gaspar Monsó, laurador de Quart, syndich de la céquia comuna de Quart, don Joan Caldes doctor en drets, y Francisco Martines, mosèn Joseph Martines y Balthazar Gonsales, elets de dita céquia comuna de Quart, fonch proposat per lo dit syndich que estant com estava acabat lo asut de pedra es necessitaria de dar prompte providència per a que a la part de la cayguda de la aygua es reomplís de pedres carretals y escarpa per aver-o així aconsellat y fet relació Joan Peres y Gil Torralva. E així mateix que sobre les qüestions que sol haver en los vehins de Manises, per tenir aquells molts rolls uberts en temps de necessitat y de abundància en notable dany y perjuhí dels regants de dites comunes, que en dies propasats per escusar inquietuts en executar penes sobre la ley y provició que ya tenen les comunes obtesa, de què sols puguen tenir dos rolls permanents, acabant uns altres dos y tapar los altres, es representà al señor virey, per medi de un memorial que es cometé al noble don Francisco Faus, del Real Consell Criminal, davant el qual acudiren, per part de les comunes, lo dit don Joan Caldes y per part del señor de Manises y vila de Manises don Vicent Sancho, doctor en drets, que huy està pendent sens pendre resolució, ya sia sobre totes les dependències entre dites parts o medi proporcionat e interino per a mentres se obté declaració. Y així mateix que aven fet [en blanc] llegítim conte del diner que se li té donat per dites comunes a Batiste Viñes,

pedrapiquer, per lo preu de la obra del asut es troba haver se li donat y tenir aquell rebut molt més de lo que inporta la dita obra. Oïda la susdita proposta per tots los desús dits syndich y elets fonch resolt y delliberat lo següent.

[1] Primerament, que sobre la escarpa y pedres carretals que se han de posar en lo asut a la part de la cayguda del asut, aygua avall, que per los dits syndichs en continent se entreguen los capítols que lo dit Francisco Martines té formats per a que es córrega y subaste per tots los puestos y lochs que convinga, així en la precent ciutat com fora. Y quant parega a dits syndichs estar en estat de poder-se lliurar señalar dia, ora y puesto ab convocació dels dits elets per a poder fer lo lliurament si pareixerà.

[2] Ítem així mateix per a les dependències y qüestions en lo señor y vila de Manises nomenar en elets, ço és, per la part de la céquia de Benàcher y Faytanar nomenaren al dit don Joan Folch, doctor en drets, y al dit Joan Paredes, syndich que és o serà; per la part de la céquia de Quart, a don Joan Caldes, doctor en drets, y a Gaspar Monsó, syndich que és o serà. Y les dos comunes juntes, ultra dels dits quatre elets, nomenen al dit Francisco Martines, que tots són cinch, per a que, juntament ab les persones nomenades o nomenadores per part del señor y vila de Manises, puixen sobre les coses sobredites puixen convenir, estatuir y concordar del modo, forma y manera que els pareixerà y ben vist los serà donant-los per a dit effecte tot lo poder y quant se'ls té concedit per a dites comunes y ab los mateixos pactes, penes, promeses y obligacions y

renunciacions que podrien fer si fosen tots junts, sots obligació dels bens de dita communa.

[3] Ítem així mateix sobre lo alcans que serà ductós lo dit Batiste Viñes per haver cobrat de més del que se li deuria del preu de la obra del azut que, feta liquidació, se inste el recobro per los camins propis y proporcionats y sinó lo més rigurós de justícia per a lo qual effecte d[on]aren orde al syndich de ambes communes per a la prompte execució de lo desús dit, volent se'ls prenga en conte tot lo que per a dit effecte convindrà gastar perquè pot ser que sia menester pasar a fer offertes y a tercers posehidors.

De totes les quals coses em requeriren a mi, dit notari, en rebés acte públich, lo qual fonch rebut en la present ciutat de València, los dits dia, mes e any essents precents per testimonis Domingo Sera, laurador de Chirivella, y Vicent Martí, llaurador de Alaquàs, respective habitants.

DOC. 106 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-10-12, València.

Deliberacions de l'obra d'escarpa i pedra a la part de la caiguda, corredor Josef Lana. Es lliura al pedrapiquer Joan Ribes qui oferí fer-la per 498 ll. 10 ss.

Constituhits en presència dels notari y testimonis infrascrits, en loch de Gaspar Monsó, laurador de Quart, syndich de la céquia communa de Quart, que después fermarà, don Joan Caldes, doctor en drets, Francisco Martines, que ara fermen, y

Francisco Albasisqueta, que después fermarà, elets de dita céquia de Quart, y Joan Paredes, laurador de Payporta, syndich de la céquia communa de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Folch, doctor en drets, que fermen, y Jaume Modrano, laurador de Alaquàs, que después fermarà, elets de la dita céquia de Benàcher y Faytanar, tots junts en la casa del dit don Joan Caldes, situada en la present ciutat, parròquia de Sent Pere, a la plaça de la Seu del Micalet, serà ya molt més después de les cinch ores de la vesprada, per a ver de fer córrer y lliurar la obra de escarpa y pedra que rebre de fer y podar en lo asut de pedra de dites comunes, a la paret de la cayguda del aygua, y altres sobre, que se han convocat los officis de obrés de vila y pedrapiquers de la present ciutat y altres parts, per a el present dia y puesto, de dos a quatre ores de la vesprada, la corregué y subastà la dita obra Joseph Lana, corredor públich de la present ciutat, el qual present dix y relació fa en virtut del jurament que presta a Nostre Señor Déu et cètera en poder del notari infrascrit, en presència dels testimonis infrascrits, que ultra de molts y differentes dies que ha corregut y subastat la dita obra, per los lochs y puestos acostumats de la present ciutat, al present en esta vesprada la ha correguda y subastada, davant els dits syndichs y elets, desde avans de les dos ores fins la ora present, que seran més de les cinch ores de la vesprada, y no aver trobat en ninguna de les companies que competien qui per manys oferés fer la dita obra, segons capítols que a tots comunicà, qui fonch Juan Viñes (*sic*), pedrapiquer, que oferí fer la dita

obra segons capítols en la cantidad de quatre centes noranta huyt liures deu sous, la qual relació fa juxta Déu y sa consciència. E tots los sobre dits syndichs y elets delliberaren y determinaren que se li lliuràs la dita obra al dit Joan Ribes, pedrapiquer, per lo dit preu segons capítols, [qui] acceptà oferint-se prompte a fer y fermar tots los actes convenients. De tots les quals coses en requeriren ne rebés acte públich, lo qual li fonch rebut en València los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Francisco Durà, notari, y Luís de la Càrcel, estudiant, de València habitants. Y a la ferma [en blanc].

DOC. 107 APPV, *Protocolos de Vicent Clua, 10.443, 1704-10-12, València.*

Gaspar Monsó, Joan Caldes, Francisco Martines, Francisco Abalsisqueta, Joan Paredes, don Felip Alfonso, don Joan Folch, Jaume Modroño (*postea* firmante), precedent subhasta de Josef Lana, lliuren l'obra d'escarpa de l'assut a Joan Ribes per 498 ll. i 10 ss. Capítols. Testimonis de Francisco Durà, notari, i Lluís de la Càrcel, estudiant.

Capítols de la faena que se ha de fer en lo asut de Quart, Benàcher y Faytanar.

[1] Primo, se ha de posar una porció de pedra o escarpa a la cayguda de la aygua del asut, és a saber, que la planta de baix à de tenir huyt pams de amplària, aço és en tota la porció del azut que està aumentada, com se demonstra en la última grada, y tota la demás porció del azut ha de tenir de planta

dotse pams y de llargària tota la azut, que tindrà en poca diferència tres-cents pams, poc més o meins, y la pedra se ha de posar de pedra groser, advertint que la primer tongada ha de ser les pedres de cinch y de sis quintals, acomodant en los buits de aquelles altres pedres michanes per a que quede ben masís. Y així mateix posar la segon tongada de pedra de quatre y cinch quintals, no escusant el travar-les en lo millor modo que es puga y falcar-les en pedres o falques de pedra, deixant-les ben affiansades. Y se adverteix que en tota la porció del azut que està aumentada ha de puchar lo reble asta un pam més abaix de la primer grada y de quatre pams de amplària, deixant los altres quatre pams atalusats, y tot lo restant de la porció dels dotse pams que porta la planta ha de quedar de sis pams de amplària, els altres sis pams han de quedar atalusats, deixant-o tot a nivell, ben travat, masísat y afiansat.

[2] Íttem en la almenara real se han de posar dos lloses en lo sòl de aquella, és a saber, que la una llosa ha de tenir sis pams de llargària y quatre de amplària y de fondo o gruxa lo que té lo enllosat de dita almenara. Y a la altra llosa de quatre pams de llargària y tres de amplària, deixant les dites lloses asentades en bon morter, deixant un dit de junta y no més, deixant dites juntes ben plenes y ben bruñides. Y s'i agués alguna losa somoguda en lo sòl de dita almenara se haja de arrencar y tornar les a sentar en bon morter bruñit.

[3] Ítem per a pasar la sobre dita almenara, per a haver de empostar y desempostar, se ha de fer un pont ahon convindrà de dihuyt pams de llargària y quatre de amplària de una rachola de duella de rachola gros y

morter prim, fent los arrancaments dins dels torreons donat-li quatre pams de montea, deixant-lo ben ensanchat asta el nivell de la corona del dit arch, fent alguns escalons en lo ensarchar de pedra y morter per a pasar més proporsionadament, deixant-o tot ben reparat de morter ben bruñit.

[4] Ítem que dita faena se ha de donar feta per tot lo mes de nohemvre del corent any mil set-cents y quatre y el mestre que farà dita faena tinga obligació de donar fiances a contento dels syndichs y elets de dites comunes. Y així mateix tinga obligació de pagar acte y corredor. Y per lo trevall de fer los capítols haja de pagar dos lliures y estes les haja de donar al syndich de la primer paga. Y el modo de les pagues seran: la primera, en estar liurada la faena y dades fiances; la segona, a michant faena y la última, acabada y visurada.

[5] Ítem la pedra per a dita faena se ha de entrar al riu fent un pont en la céquia de part davall dels torns de la caseta y que dit pont ha de prosuir asta el riu per la part de avall de la almenara real. Y que tota la pedra se haja de descarregar dins del riu y que ans de posar-la en lo puesto tinga obligació el mestre que farà dita obra de avisar a les comunes per a que puguen embiar persones per a experimentar y veure si les pedres són de la graduació conforme parla el capítol, que hajen de ser de cinch y sis quintals. Y se adverteix que totes les pedres han de ser de esta proporció. Y ahon parla el capítol que en posen de a quatre y cinch quintals els à paregut estarà millor y més mordàs que sien de sis y set quintals, posant totes les tongades que convinguen, deixant-ho un pam

més baix, com se ha dit, en la primer grada en avall.

DOC. 108 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.443, 1704-10-19, València.

Deliberacions i protest de les comunes. L'elet Medrano es queixa de la decisió del 12-10 per no haver estat ben feta la convocatòria i saber qui ho faria per menys.

Constituhits en la present junta de les communes de Benàcher y Faytanar y Quart, Joan Paredes, syndich de Benàjer, don Phelip Gerony Alfonso, don Joan Batiste Folch, Jaume Modroño, elets de dita comuna de Benàtjer, que fermen, Gaspar Monsó, syndich de la comuna de Quart, que en après fermarà, don Joan Caldes, dotor en drets, Francisco Martines, elets de dita comuna de Quart que ara fermen, y Francisco Albasisqueta, també elet que después fermarà, ajuntats y congregats en la casa del dit don Joan Folch per a effecte de habilitar les fiances que se à ofert donar Joan Ribes, pedrapiquer, en compliment dels capítols y lliurament de la obra que se li féu per los desús dits syndichs y elets, ab acte per lo notari infrascrit en dotse dels corrents, y avent-se propossat per part del dit Joan Ribes que les fiances que oferia eren Jacinto Vilar y Berthomeu Ribelles, dix y respongué lo dit Jaume Medrano, elet de dita comuna de Benàtjer y Faytanar, que es servisen de suspendre pasar a votar ni a habilitar dites fiances per què tenia que representar y dir, segons que ab tot effecte en lo millor modo que podia deya, que

per quant per a el dia dotse dels corrents, de dos a quatre de la vesprada, en què es juntaren los desús dits syndichs y elets, per a cosa de tanta conseqüència com era haver de lliurar la obra contenguda en lo dit lliurament que feren, no fonch convocat ni en tingué notícia, ans bé, en après ha sabut que ni es convoca el offici de pedrapiquers, de qui són peculiars semblants obres, ni es feren los pregons y convocacions que se acostumen en los llochs de Girivella, Alaquàs, Aldaya, Payporta y Torrent, que són circumveïns y hon ya molts regants de dites comunes, y tenir també notícia que hi hauria qui per menys quantitat hagués fet dita obra. Y lo que es més que dita junta no fonch llegalment convocada ni àdhuc havia compliment en los que casualment assistiren per a fer deliberació alguna, ni mayns la que de fet es féu. Per ço y per altres rahons, que en son cas y lloch dirà, diu que protesta el desús dit lliurament y demés actes *inde següents* y de tot ço y quant li sia lícit y permés protestar. Y oyda dita proposta y protest per dits syndichs y elets digueren que el desús dit lliurament el pasaren a fer ab la intel·ligència de que en dita junta se'ls digué que dita fàbrica se havia subastat per los lochs *de super* expresats. Y ab sa confiança de què dit Jaume Medrano, encara que no fos convocat, firmaria en lo desús dit acte de lliurament, com y també fermaren Francisco Abalsisqueta y Gaspar Monsó, que no es trobaren presents. Y faltant estos presuposts y en vista de les raons ponderades per lo dit Medrano adheriren a dit protest. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera. Testes sunt* Francisco

Dura y Joseph Colomer, notaris, de València habitants.

DOC. 109 APPV, *Protocolos de Vicent Clua, 10.444, 1704-12-27, València.*

Deliberació de les comunes. Advertits pel guarda Estela es reuneixen en casa de don Joan Caldes per fer visura de l'acabament de l'obra de l'escarpa i prevenir dany en la part de dalt, nomenant expert a Domingo Labiesca.

Constituhits Gaspar Monsó, syndich de la comuna de Quart, don Joan Caldes, doctor en drets y Francisco Martines, elets de la dita céquia de Quart, Joan Paredes, syndich de la céquia comuna de Benàcher y Faytanar, don Felip Alfonso, don Joan Batiste Folch, doctor en drets y Jaume Modroño, elets de la dita céquia de Benàcher y Faytanar, junts convocats y congregats en la cassa del dit don Joan Caldes, situada en la present ciutat de València, parròquia de Sent Pere, en la plasa de la Seu dita del Micalet, presehint convocació per Joseph Estela, guarda y convocador de la céquia, el qual com fos present, en virtut del jurament que presta en mà y poder del notari infrascrit a Nostre Señor Déu et cètera dix e relació féu haver convocat als syndichs y tots los elets de les dites comunes de Quart, Benàcher y Faytanar per al present puesto, dia, de nou a deu del matí. Y com fos ora tarda y molt més de les deu del matí fonch per los dits syndichs propostat que lo mestre a qui es lliurà la obra de la escarpa del azut en lo dia de hayr los insta estar aquella ya perfeta y acabada

segons capítols y que necessitava de què, ab tota la major brevetat, es satisfés la comuna per si y per medi de sos experts. Y així mateix feyen saber com haurien presentit que lo dit azut estava en contingència patir algun dany per ço que a la part de aygua amunt enbés lo azut de Moncada, en tota la endresera de la obra que de fonament se havia fet en lo azut estava sens reblir ni terraplenar, en la forma que lo restant del albeo del riu, de manera que per baix fea aygua que trespolava lo azut per baix de aquell. Oydes les quals propostes tots los desús dits syndich y elets unànimes y concordés y ningú discrepant delliberaren y determinaren accedir a dit puesto, juntament ab los experts que nomenaven així per a veure y visurar si estava perfeta la obra de la escarpa del azut y segons capítols, com per a veure lo que feya fer en lo dit terreno hon estava buit y patia dany lo azut, ço es en expert pedrapiquer Domingo Labiesca y en expert obrer de vila a Gil Torralva y en falta de este a Joan Peres, señalant lo dia de dilluns primer vinent, contants vint y nou dels corrents, de matí de nou a onse y de vesprada de dos a quatre et cètera. *De quibus et cetera* requeriren et cètera. *Actum Valentie et cetera* essent presents per testimonis Francisco Durà, notari, y Pere Ribes, lacayo, de València habitants.

DOC. 110 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.444, 1705-1-6, València.

Relació de la visura de Domingo Labiesca afirmant que l'obra feta per Félix Gil era bona, perfecta i rebedora segons capítols.

Die sexto januarii anno a Nativitate Domini MDCCV.

*Anno a Nativitate Domini millesimo septingentesimo quinto die vero intitulato sexto januarii. Comparant Domingo Labiesca, pedrapiquer, expert nomenat per les communes de Quart, Benàcher y Faytanar, dix y relació fa después de haver exedit el asut de dites comunes per a veure y visurar si estava la obra de escarpa y pedra, que se à fet a la cayguda del aygua de dit azut per Félix Gil, segons capítols de la obra del luyrament, rebut per Francisco Durà en vint y sis de octubre propasat, que aquella està bona, perfeta y rebedora segons capítols, lo que diu just a Déu y sa consciència. *De quibus et cetera. Actum Valentiae et cetera* essent presents per testimonis don Joan Caldes y Joseph Moros, notari, de València habitants.*

DOC. 111 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.444, 1705-3-29, Quart.

Definició de la col·lecturia de Joan Sans en el bienni 1701-1703.

Sia a tots manifesta cosa que yo Vicent Fita, laurador de Quart habitador, en nom de syndich que he estat en lo bieni pasat dels anys mil set-cents y hu en mil set-cents y dos y mil set-cents y dos en mil set-cents y tres, en presència, assistència y aprobació del reverent pare fray March Andreu, vicari del present loch de Quart, en lloch y per lo señor, Antoni Fita, jurat machor y regint la vara per la absència de Gaspar Rios, justícia, Vicent Sanmartín, jurat segon, Gaspar Monsó, syndich actual dels regants de la comuna de

Quart, Joan Sanmartín y Francisco Martines, elets, que eren junts en la sala eo porche del loch de Quart per a effecte de pasar los contes del meu syndicat, gratis ab tenor del present confese have hagut y rebut en lo modo infrascrit de Joan Sanz, siruchà del loch de Quart habitador, col·lector que és estat en dit bieni dels drets de tacha y sequiage de la comuna, absent, y dels seus mil tres-centes setanta nou liures dè nau sous y dos diners, per conte y en part de paga de lo que importa els drets de tacha y cequiatge en dits dos anys, les quals són ademés de les quaranta y cinch lliures que de orde dels elets me entregà dit Joan Sanz en onse de deembre mil set-cents y hu per a ajuda y complement de un gasto que es pagà a Batiste Viñes, de forma que en los dos anys del meu syndicat sols à pagat lo que importà dites dos partides. Y el modo de la qual de les dites mil tres-centes setanta nou liures dè nau sous y dos diners à estat y és en la forma següent.

[1] Primo al Col·legi de Corpus Christi ab dos àpoques per Vicent Clua en tretse de juliol mil set-cents y tres, 85 l. 4 s.

[2] Ítem a Vicenta Tosca y de Collechà (*sic*) ab tres àpoques per dit Clua en catorse de janer dotse de octubre de janer, dotse de octubre mil set-cents y dos y trenta hu de mars mil set-cents y tres, 39 l. 1 s.

[3] Ítem a Vicent Clua ab dos àpoques per si mateix en vint y quatre de janer mil set-cents y tres, 17 l. 8 s.

[4] Ítem a Carlos Estella, guarda, ad dos àpoques rebudes per Miquel Segòbia en dotse de setembre mil set-cents y dos y vint y hu de febrer mil set-cents y tres, 54 l. 4 s.

[5] Ítem a Merenciana Oller ab tres àpoques per dit Clua en dotse de setembre mil set-cents y hu, en setse de agost mil set-cents y dos y dos de febrer mil set-cents y tres, 50 l. 6 s.

[6] Ítem al Clero de Sent Esteve ab quatre àpoques rebudes per dit Clua en trenta de setembre mil set-cents y hu, dè nau de agost mil set-cents y dos, vint y quatre de janer y vint y hu de agost mil set-cents y tres, 50 l. 8 s.

[7] Ítem al Clero de Sent Andreu ab dos àpoques rebudes per dit Clua en cinch de octubre mil set-cents y dos y setse de mars mil set-cents y cinch, 50 l. 4 s.

[8] Ítem al dit Clero de Sent Andreu ab altres dos àpoques rebudes per dit Clua dits dies e anys, 30 l. 4 s.

[9] Ítem a Vicent Ximeno, ciutadà, ab tres àpoques rebudes per dit Clua en cinch de setembre mil set-cents y hu, setse de setembre mil set-cents y dos y trenta y hu de juliol mil set-cents y tres, 40 l. 6 s.

[10] Ítem a dona Lorenza Cortes y de Blanes ab tres àpoques rebudes per dit Clua en vint y huyt de setembre mil set-cents y hu, set de noembre mil set-cents y dos y huit de abril mil set-cents y tres, 300 l. 6 s.

[11] Ítem al Cabildo, administrador de la Fàbrica, ab dos àpoques rebudes per dit Clua en vint y set de abril mil set-cents y dos y onse de abril mil set-cents y tres, 20 l. 4 s.

[12] Ítem al Cabildo, administrador de la Almoyna, ab dos àpoques rebudes per dit Clua en vint y set de abril mil set-cents y dos y onse de abril mil set-cents y tres, 160 l. 4 s.

9

[13] Ítem a don Joan Caldes ab àpoca rebuda per dit Clua en huit de setembre mil set-cents y quatre, 18 l. 12 s.

[14] Ítem pagà trenta quatre lliures quatre sous y huit diners per uns gastos de la céquia y fites, segons ajust de contes en la comuna de Benàcher fet y liquidat per los síndichs, 34 l. 4 s. 8

[15] Ítem pagà trenta una lliura sis sous y sis diners a Vicent Clua per los gastos de provicions, pregons, actes y dietes del bieni de Vicent Fita, segons memorial y resibo del dit Clua, 31 l. 6 s. 6

[16] Ítem a Francisco Martines ab àpoca per dit Clua en vint y sis de agost mil set-cents y dos, 24 l. 2 s.

[17] Ítem a Sebastià Sanmartín per los salaris de atandador, 8 l. s.

[18] Ítem a Francisco Martines, ab delliberació dels elets, cinch lliures y per unes visures, ab recibo de huyt de janer mil set-cents y dos, 5 l. s.

[19] Ítem gastà per lo decret y capítols de la tacha dels dits anys fet per la Governació, 19 l. 13 s.

[20] Ítem al dit Vicent Fita pagà trenta lliures per lo salari de syndich dels dos anys, 30 l. s.

[21] Ítem gastà per les dietes de tres juntes mensals sis lliures y dotse sous, 6 l. 12 s.

[22] Ítem pagà a Félix Paül per treballs dels dies de les juntes, l. 12 s.

[23] Ítem pagà trenta y tres lliures dèsat sous y tres diners que importà el gasto de les escures dels anys del syndicat de dit Vicent Fita, segons quaderns de Balthasar Gonsales, escrivà, 303 l. 17 s. 3

[T] Que dites partides fan suma de les dites mil tres-centes setanta nou lliures dè nau

sous y dos diners y confesa haver rebut les àpoques y albarans. *Et quia et cetera* renuncia et cètera. *Actum* en lo loch de Quart et cètera. Testes són Vicent Martines, laurador, y Joseph Royo, menescal, del loch de Quart habitants.

DOC. 112 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.444, 1705-3-29, Quart.

Definició del sindicat de Vicent Fita en el bienni 1701-1703.

Dicto die.

Anno a Nativitate Domini millesimi septingentesimi quinti die vero intitulato vigesimo nono martii. Constituits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el reverent pare fray March Andreu, prebere vicari en loch y per lo señor del present loch, Antoni Fita, jurat major y regint la vara per la absència de Gaspar Rios, justícia, Vicent Sanmartín, jurat segon, Gaspar Monsó, syndich dels regants de la céquia communa de Quart, Joan Sanmartín y Francisco Martines, elets per a els presents contes de dit loch de Quart habitants y jutjes contadors, a fi y effecte de demanar contes a Vicent Fita, syndich que és estat de dita comuna en los anys mil set-cents hu en mil set-cents y dos y mil set-cents y dos en mil set-cents y tres, los quals contes donà en presència y juntament ab Juan Sanz, col·lector que fonch en dit bieni, ajuntan-se als capítols de la sua col·lecta fent-se càrrech de tot lo que importarà lo que llegalment aquell aurà pagat per conte de

la communa, fent menció de altres partides en lo càrrech y descàrrech encara que no són prosuhides de la tacha y cequiatje en e per la forma següent.

Càrrech

[1] Primo es fa càrrech de cinquanta nou lliures dotse sous y dos diners del alcans de Matheu Christòfol, segons la diffinició dels contes del seu sindicat, rebuda per lo notari infrascrit en deu de setembre mil set-cents y dos, 59 l. 12 s. 2

[2] Ítem se fa càrrech de sis-centes huytanta set lliures tres sous y deu diners que ab delliberació dels elets rebé del illustre Cabildo, restants del preu del carregament de censal de dos mil set-centes cinquanta lliures per a que es quitàs un cambi al doctor Andreu Gosalves y es subministràs en la obra del asut per conte de Batiste Viñes, ab època rebuda per lo notari infrascrit en setse de agost mil set-cents y hu, 687 l. 3 s. 10

[3] Ítem se fa càrrech de quaranta y cinch lliures que rebé de Joan Sanz, col·lector, en onse de dehembre mil set-cents y hu, de orde dels elets per a hajuda y compliment de lo que se havia pagat a dit Viñes en lo gasto de la obra y quitament de dit cambi, prosuhit de la partida antesedent per no haver bastant en aquella, 45 l. s.

[4] Ítem fa menció en este càrrech de quatre-centes cinquanta lliures prosuhides del preu de una terra en Foyos que Batiste Viñes vené, acte rebut per Jordi Sanchis en dos de janer mil set-cents y dos per a que dit preu entràs en poder dels syndichs de les communes y per son medi es gastàs en la obra del asut y rebre'n differentes partides, èpoques per dit Jordi Sanchis en dos de janer, vint y huit

mars, nou y vint y huit de abril, vint y hu de maig y dos de juliol mil set-cents dos, de lo prosuhit de lo qual se pagaren les semmanes de gasto de obra que en lo descàrrech en una partida calendariant totes les èpoques posaré, pues **perquè es tinga notícia fas menció así** en lo càrrech y posaré en lo descàrrech, 450 l. s.

[5] Ítem se fa càrrech de mil tres-centes setanta nou lliures dè nau sous y dos diners que inporten les vint y tres partides que se li han admés en descàrrech dels presents contes haver pagat per mans de Joan Sanz, de les quals en lo dia de huy li'n ferme època en poder del notari infrascrit, en lo qual està compresa altra època que li tinch fermada, en poder de Miquel Segòbia en vint y nou de juny mil set-cents y tres, de cantitat de tres-centes trenta quatre lliures dè nau sous y nou diners, 1.379 l. 19 s. 2

Descàrrech

[1] Primo al Col·legi de Corpus Christi huitanta y cinch lliures pagues de maig y nohembre mil set-cents y hu y mil set-cents y dos, per rahó de les vint y quatre lliures y deu sous, consemblant penció de censal y quatre sous de les dos èpoques, rebudes per Vicent Clua en tretse de juliol mil set-cents y tres, 85 l. 4 s.

[2] Ítem a Vicenta Tosca y de Corechà trenta huyt lliures quinse sous de les pagues de maig y nohembre mil set-cents y hu, maig y nohembre mil set-cents y dos, per rahó de les dè nau lliures set sous y sis diners, consemblant penció de censal y sis sous de tres èpoques, rebudes per dit Clua en catorse de janer, dotse de octubre mil set-cents y dos

y trenta y hu de mars mil set-cents y tres, 39 l. 1 s.

[3] Ítem a Vicent Clua, notari syndich, dèsat lliures y quatre sous de les pagues de Nadal mil set-cents y hu y Nadal mil set-cents y dos, per rahó de les set lliures y deu sous salari de syndich y onse reals per los capons y quatre sous per les àpoques, rebudes per dit Clua en vint y quatre de janer mil set-cents y tres, 17 l. 8 s.

[4] Ítem a Carlos Estella, guarda de la céquia, cinquanta quatre lliures per les pagues del any que comensà en Pasqua de Resurrecció mil set-cents y hu fins en Pasqua de Resurrecció mil set-cents y dos y de Pasqua de Resurrecció mil set-cents dos en mil set-cents y tres y quatre sous per dos àpoques, rebudes per Miquel Segòbia en dotse de setembre mil set-cents dos y vint y hu de febrer mil set-cents y tres, 54 l. 4 s.

[5] Ítem a Merenciana Oller cinquanta lliures pagues de juyn (*sic*) y dehembre mil set-cents y hu y juñy y dehembre mil set-cents y dos, per rahó de les vint y cinch lliures, consemblant penció de censal y sis sous de tres àpoques, rebudes per dit Clua en dotse de setembre mil set-cents y hu, setse de agost mil set-cents y dos y dos de febrer mil set-cents tres, 50 l. 6 s.

[6] Ítem al Clero de Sent Esteve cinquanta lliures de les pagues de agost mil set-cents y hu, febrer y agost mil set-cents y dos y febrer mil set-cents y tres, per raó de les vint y cinch lliures, consemblant penció de censal y huyt sous de quatre àpoques, rebudes per dit Clua en trenta de setembre mil set-cents y hu, dè nau de agost mil set-cents y dos, vint y

quatre de janer y vint y hu de agost mil set-cents y tres, 50 l. 8 s.

[7] Ítem al Clero de Sent Andreu cinquanta lliures de les pagues de abril y octubre mil set-cents y hu y abril y octubre mil set-cents y dos, per rahó de les vint y cinch lliures, consemblant penció de censal y quatre sous per dos àpoques, rebudes per dit Clua en cinch de octubre mil set-cents y dos y setse de mars mil set-cents y cinch, 50 l. 4 s.

[8] Ítem a Vicent Ximeno, ciutadà, quaranta lliures de les pagues de maig y nohembre mil set-cents y dos, per rahó de les vint lliures, consemblant penció de censal y sis sous de tres àpoques, rebudes per dit Clua en cinch de setembre mil set-cents y hu, setse de setembre mil set-cents y dos y trenta y hu de juliol mil set-cents y tres, 40 l. 6 s.

[9] Ítem a dona Llorensa Cortes tres-centes lliures de les pagues de abril y octubre mil set-cents y hu y abril y octubre mil set-cents y dos, per raó de les cent cinquanta lliures, consemblant penció de censal y sis sous per tres àpoques, rebudes per dit Clua en vint y huyt de setembre mil set-cents y hu, set de nohembre mil set-cents y dos y huyt de abril mil set-cents y tres, 300 l. 6 s.

[10] Ítem al Cabildo, administrador de la Fàbrica, vint lliures pagues de Sent Joan y Nadal mil set-cents y hu y Sen Joan y Nadal mil set-cents y dos, per raó de les cent (*sic*) lliures consemblant penció de censal y quatre sous de dos àpoques, rebudes per dit Clua en vint y set de abril mil set-cents y dos y onse de abril mil set-cents y tres, 20 l. 4 s.

[11] Ítem al dit Cabildo, administrador de la Almoyna de en Conesa, cent xixanta lliures nou dinés, ço és, setanta tres lliures quinse

sous y nou diners per lo que es devia de la paga de juliol mil set-cents y hu, segons lo pagat del preu del censal novament carregat, y les restants huytanta sis lliures cinch sous per lo que es devia de la paga de juliol mil set-cents y dos, consemblant penció de lo pagat del preu del censal nou y quatre sous de dos àpoques, rebudes per dit Clua en vint y set de abril mil set-cents y dos y onse de abril mil set-cents y cinch, 160 l. 4 s. 9

[12] Ítem al Clero de Sent Andreu trenta lliures de les pagues de maig y nohembre mil set-cents y hu y maig y nohembre mil set-cents y dos, per raó de les quinse lliures, consemblant penció de censal y quatre sous per dos àpoques, rebudes per dit Clua en cinch de octubre mil set-cents y dos y setse de mars mil set-cents y cinch, 30 l. 4 s.

[13] Ítem a don Joan Caldes dihuyt lliures deu sous, ço és, les quinse lliures de les pagues del any mil set-cents y hu y mil set-cents y dos, per raó de les set lliures deu sous, consemblant salari de advocat, les tres lliures deu sous per lo treball y dret de escriure uns papers que se han fet per a la comuna, segons consta de tot en la àpoca rebuda per dit Clua en catorse de setembre mil set-cents y quatre, y dos sous de la àpoca, 18 l. 12 s.

[14] Ítem pagà trenta quatre lliures quatre sous y huyt diners per mans y diners de Joan Sanz, col·lector, per la part tocant a dita comuna de les setanta huyt lliures sis sous y deu diners que importà el gasto, ço és, de dispondre el posar les fites en les partides y divicions dels trasts de la céquia y los que se offeriren en los rolls de Manises tandichant, segons liquidació dels syndichs en presència

y assistència de Francisco Duran y Vicent Clua, notaris syndichs respective de les communes, 34 l. 4 s. 8

[15] Ítem pagà set-centes trenta tres lliures setse sous de lo prosuhit de les partides del càrrech de sis-centes huitanta set lliures y tres sous y deu diners del Cabildo y de les quaranta cinch lliures rebudes de Joan Sanz, que inporten set-centes trenta dos lliures tres sous y deu diners, en esta forma: a **Batiste Viñes**, pedrapiquer, en subvenció de la obra del asut y per semanas, **quatre-centes huytanta y set lliures setse sous** en onse àpoques, rebudes per Vicent Clua en setse y vint y huit de agost, en setse de octubre dos àpoques, vint y tres y trenta de octubre, sis y vint y huit de nohembre y onse de dehembre mil set-cents y hu, nou y quinse de janer mil set-cents y dos, y **Andreu Gosalves do-centes trenta sis lliures tres sous** per la propietat de un cambi y fires, àpoca per dit Clua en sis de setembre mil set-cents y hu, y a **Francisco Martines deu lliures** per conte de lo que se ha de aver per los treballs extraordinaris, 733 l. 16 s.

[16] Ítem posa en data y descàrrech quatre-centes cinquanta lliures, preu de la terra que lo dit Viñes vené pròpria per a el compliment de esta obra y consta per lo memorial de les semanas y àpoques, ço és, rebudes per Vicent Clua, notari infrascrit, vint y tres àpoques en quinse, vint y sis y vint y nou de janer; cinch, dotse, dè nau, vint y sis de febrer; cinch, dotse, dè nau, vint y huit mars; dos, nou, dè sat, vint y tres, trenta abril; set, quinse, vint y hu maig; dos, nou juliol, tretse y vint de agost mil set-cents y dos, y altra rebuda per Carlos Borja menor, notari, en setse de juliol

mil set-cents y dos y per Sebastià Martín, dos èpoques, en trenta de juliol y sis de agost mil set-cents y dos, 450 l. s.

[17] Ítem pagà a Vicent Clua, notari infrascrit, trenta una lliura sis sous y sis diners per los gastos de provicions, pregons, actes y dietes del seu bieni, segons memorial y recibo del dit Clua del dia de huy, 31 l. 6 s. 6

[18] Ítem pagà a Francisco Martines vint y quatre lliures per les dietes, segons delliberació, y consta en la època rebuda per lo notari infrascrit en vint y sis de agost mil set-cents y dos, y dos sous del època, 24 l. 2 s.

[19] Ítem pagà a Sebastià Sanmartín ocho libras (*sic*) per lo salari de atandador dels dos anys del seu sindicat (*sic*), 8 l. s.

[20] Ítem pagà a Francisco Martines cinch lliures, ab delliberació dels elets, per lo que vacà en la estima y visura dels estats que es deixaren de fabricar en lo asut per la nova obra que se hagué de fer per no poder-se desgotar, y la altra communa satisfeu a Joan Peres y Francisco Padilla y consta per lo resibo de huyt de janer mil set-cents y dos, 5 l. s.

[21] Ítem pagà per lo decret y capítol de la tacha dels sis anys fet per la Governació dè nau lliures tretse sous, 19 l. 13 s.

[22] Ítem per son salari de syndich dels dos anys trenta lliures, 30 l. s.

[23] Ítem per les dietes de tres juntes mensals sis lliures dotse sous, 6 l. 12 s.

[24] Ítem pagà a Félix Paül per treballs dels dies de les juntes dotse sous, l. 12 s.

[25] Ítem per les escures dels anys mil set-cents y hu en mil set-cents y dos y mil set-cents y dos en mil set-cents y tres, segons quadern de Balthazar Gonsales, escrivà, tres-

centes tres lliures dèsat sous y tres diners, 303 l. 17 s. 3

[T] Que totes les partides del descàrrech prenen y fan suma de dos mil cinch-centes sexanta tres lliures quinse sous y dos diners, y fent llegítim conte de les dos mil sis-centes vint y una lliures quinse sous y dos diners que inporta el càrrech és acrehedora la comuna y deutor lo dit Vicent Fita en cinquanta y huyt lliures, salvo error de conte, y ha entregat totes les cauteles, èpoques y quaderns de les escures y obres del asut supra referides. Y per ço, confesant haver hagut y rebut aquells y aquelles del dit Vicent Fita, el diffinixen y absolen del dit syndicat, restant-li deutor lo dit Vicent Fita a dita communa en dita cantitat de cinquanta y huyt lliures. Y com fos present lo dit Gaspar Monsó, syndich actual, de voluntat de tots los sobredits confesà haver agut y rebut de dit Vicent Fita les dites cinquanta y huyt lliures per lo que renuncia a la cosa no haguda ni rebuda et cètera. *De quibus et cetera* renunciaren et cètera requeriren et cètera. *Actum* en la sala eo porche de dit loch de Quart et cètera. *Testes* són Vicent Martines, llaurador, y Joseph Royo, menescal, del loch de Quart habitants.

DOC. 113 APPV, Protocols de Vicent Clua, 10.444, 1705-4-13, Quart

Junta general per a l'extracció de síndic (Joan Sanmartín), elets (Francisco Gil i Jaume Monsó, per Quart; Tomàs Folgado, per Aldaia; Joan Baptista Aparisi, per Mislata; don Fernando de la Revilla i Timoteu Roger, per València), escrivà

(Baltasar Gonsales) i atandador (Sebastià Sanmartín) i imposició de sequiatge (10 s./c.). Don Joan Caldes continua com advocat de la comuna però sense salari.

Anno a Nativitate Domini millesimo septingentessimo quinto die vero intitulato decimo tertio aprilis. Constituhits personalment en presència dels notari y testimonis infrascrits, en la sala eo porche del present loch de Quart, el pare fra March Andreu, prebere vicari y per lo reverent pare majoral del present loch de Quart, Gaspar Rios, justícia de dit loch, Antony Fita, jurat primer, Vicent Sanmartín, jurat segon, Gaspar Monsó, syndich y balle de dit loch, Telesforo Fita, Jaume Cortés, Blay Mirapeix, Ignacio Sanmartín, Antony Rodrigo, Feliciano Gilabert, notari, Joseph Abon, Joseph Carreres, Jaume Monsó, Nofre Martines, Joseph Fita, Sebastià Sanmartín, Francisco Martines, Jaume Torner, Francisco Arasola, Miquel Sanmartín, Vicent Hernandes, Joachim Bleda, Balthasar Gonsales, Francisco Gil, Nofre de la Fita, Thomàs Folgado, balle de Aldaya, Martí Andrés, Thomàs Sanchís, Joseph Guzman, Francisco Guzman y Batiste Aparisi, del present loch de Quart, puesto destinat a on se solen y acostumen juntar y congregar los terratinents regants de dita céquia comuna, convocats y congregats per Vicent de la Morena, trompeta públich de la ciutat y Regne de València, segons aquell dix y relació féu, ab acte rebut per lo notari infrascrit en lo dia de huy, haver convocat en lo dia de dispushayr *precisse* tots los terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart per a el present dia, puesto y ora, de

dos a quatre hores de la vesprada, en los lochs y puestos acostumats de la ciutat de València, los de Quart, Aldaya, Chirivella, Alaquàs y Mislata, per eixecució de una provissió feta per lo señor Governador en quatre dels corrents, registrada en lo llibre judiciari de son assessor sots dits calendari, **ab assistència de Joan Oliach, alguasil subdelegat del alguasil major del illustre señor Governador**, que de orde de son ordinari assessor que per a assistir en la present junta lo ha imbiat. Y perquè en estes juntes en jamés à hasistit ministre algú de la Governació sinó sols lo reverent pare majoral, señor del present loch de Quart o balle en son loch, **los justícia y jurats** del present loch dixeren tots los de la dita junta que perquè la present assistència no se'ls fos causat perjuhí en la antiquíssima e inmemorial pcessió en què estaven de no admetre auxili ni assistència de ministre algú, **protestaven cascú respective per a que no els fos causat perjuhí** volent restaren salvos e illesos tots sos drets *in omnibus et per omnia*. Los quals, havent de passar a la extracció de syndich bienal y demás officials y altres coses del bon govern de la comuna, segons que cascun bieni en lo segon dia de Pasqua de Resurrecció se acostuma, y com fos ora tarda y molt més de les quatre hores de la vesprada, tots los sobre dits terratinents regants de la dita céquia comuna de Quart, en contumàcia dels ausents y tota la comuna representant per estar convocats *precisse* com se ha dit, passaren a fer estatuhir y ordenar les coses següents.

Primerament, havent estat proposats per lo Consell Particular del loch de Quart per a la

extracció de syndich bienal tres persones, de les quals lo hu se eleix y nomena en syndich y els dos que resten queden elets per a el mateix bieni, los quals foren Joan Sanmartín, Francisco Gil y Jaume Monsó, de dit loch de Quart, y havent-se passat a votar per haver tengut la major part dels vots lo dit Joan Sanmartín restà elegit syndich y els restant dos elets. Y per ço tots los sobre dits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, ab tenor del present, elegiren y nomenaren syndich al dit Juan Sanmartín, llaurador de dit lloch, y elets de dita comuna per lo dit lloch de Quart als dits Francisco Gil, ciutadà, y Jaume Monsó, llaurador de dit lloch, presents, donant-los y conferint-los, és a saber, al syndich per a cobrar la tacha y cequiatje que se ha imposta els dos anys del seu syndicat, que comensen del dia de huy y finixen el dia de Pasqua de Resurrecció del any mil set-cents set, si li pareixerà nomenar hu o més col·lectors, per si a soles o juntament ab lo elets, que per a este effecte y demás que convinga del bon govern de la comuna se'ls dona tot ple y bastant poder y quant de dret se requereix y és acostumat, així al dit syndich com als dits elets, fermar àpoques y cautelles lo dit syndich de lo que haurà y rebrà, donat y señalant per lo salari de syndich deu lliures, que són les que se acostumen donar.

Ítem per a la extracció de elet per Aldaya foren proposats per Gaspar Monsó, syndich, a Thomàs Folgado y Martí Andrés, de Aldaya, y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Thomàs Folgado. Y per ço tots los sobre dits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant,

nomenaren al dit Thomàs Folgado per Aldaya en elet de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cétera.

Ítem per a la extracció de elet de Mislata foren proposats per Gaspar Monsó, syndich, a Joan Batiste Aparisi y Vicent Balvastre, de Mislata, y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Joan Batiste Aparisi. Y per ço tots los sobre dits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Joan Batiste Aparisi per Mislata en elet de la dita comuna, donant-li, conferint-li tot lo poder que es sol y acostuma donar et cétera.

Ítem per a la extracció de elets per València foren proposats per Gaspar Monsó, syndich, al dotor Ferrando de la Revilla, dotor en drets, don Joan Caldes, Thimoteo Rocher y Francisco Abalsisqueta, ciutadans de València, y havent votat tingueren la major part dels vots los dits dotor Fernando de la Revilla y Thimoteo Rocher. Y per ço tots los sobre dits, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dits dotor Fernando de la Revilla y Thimoteo Rocher, ciutadà, per València en elets de la dita comuna, donant-los y conferint-los tot lo poder que es sol y acostuma donar et cétera.

Ítem per a la extracció y elecció de escrivà de la comuna foren, per lo dit Gaspar Monsó, syndich, proposats Nofre Martines, Francisco Martines y Balthasar Gonsales, de Quart. Y havent votat tingué la major part dels vots los dit Balthasar Gonsales. Y per ço tots, unànimes y concordes y ningú discrepant y tota la comuna representant,

nomenaren escrivà de dita comuna al dit Balthasar Gonsales, donant-li y conferint-li tot lo poder que se hacostuma y deu donar et cètera.

Ítem per a la extracció de atandador de dita céquia comuna de Quart foren proposats per Gaspar Monsó, syndich, a Sebastià Sanmartín y Nofre de la Fita, de Quart. Y havent votat tingué la major part dels vots lo dit Sebastià Sanmartín, de Quart. Y per ço tots los sobre dits, unànimes y concordés y ningú discrepant y tota la comuna representant, nomenaren al dit Sebastià Sanmartín, llaurador de Quart, en atandador de dita céquia comuna, donant-li tot lo poder que se hacostuma y deu donar et cètera.

Ítem imposen de cequiatje per a el corrent bieni, que comensa en lo dia de huy y finirà el segon dia de Pasqua de Resurrecció del any mil set-cents y set, deu sous per caffisada cascun any, pagadors en lo dia de Pasqua antisipadament, comensant la primera en lo dia de huy, a prompte y real eixecució a peñores et cètera.

Ítem aici mateix fonch proposat per alguns dels terratinents regants que per quant la comuna jamás auria tengut advocat asalarat y la causa per què fonch nomenat lo noble don Juan Caldes, dotor en drets, ab salari fonch a ocació del rompiment del azut y per los pleyts y qüestions que sobre açò se ocasionaren y es podrien oferir, però que havent-se ya concluhit dita obra del azut y estant com està dita comuna tan empenhada y carregada seria raó allaugerar lo salari que huy se li paga de set lliures quedant així mateix advocat y satisfent-li tots los treballs de papers y juntes que se oferisen per conte

de la comuna. Y per haver agut varietat en la resolució sobre esta proposta es resolgé que es pasàs a votar. Y havent-se votat per tota la junta la major part dels vots que es llevàs lo salari, satisfet de sos treballs y porrata fins al dia de huy, restant advocat de dita comuna y satisfent-li tots los treballs que se oferixquen. Per ço delliberen y determinen que quede *ex nunch* llevat lo salari en la forma sobredita.

De totes les quals coses requeriren a mi Vicent Clua, notari públich de la ciutat y Regne de València, els ne rebés acte públich, lo qual los fonch rebut en la sala eo porche de dit lloch de Quart, los dia, mes e any desús dits, essent presents per testimonis Carlos Estella y Joseph Monsó, llauradors, de Quart habitants.

DOC. 114 APPV, *Protocols de Vicent Clua*, 10.444, 1705-7-5, València.

La junta d'elets, encapçalada pel síndic Joan Sanmartín, nomena col·lector a Francisco Gil, ciutadà.

Dicto die.

Nos Joannes Sanmartín, agricola oppidi de Quart, syndicus incilis comunis de Quart, Ferdinandus de la Revilla, juris utriusque doctor, Thimoteus Rocher, mercator Valentiae, Joannes Babtista Aparisi, agricola oppidi de Mislata, firmantes, et Thoma Folgado, oppidi de Aldaya, postea firmans, electi dictae incilis comunis de Quart, ut constat instrumento per notarium infrascriptum decimo tertio die aprilis preterirti currentis anni recepto, convocati et congregati ad infrascripta per Carolum

Estella, nuncium sive guarda dictae incilis, qui relatione fecit in posse notario infrascripti coram testibus infrascriptis, virtute juramenti ad Dominum Deum et cetera in posse notarii infrascripti prestiti, se convocasse dictum syndicum et electos ad presentem diem et horam ac domum notarii infrascripti inter septem et octavam hora matutine, presedente prius subastatione facta per Felicem Paul, preconium dicti oppidi de Quart et insilis qui in posse notarii infrascripti ac in testium infrascriptorum presentia juravit ad Dominum Deum et cetera relationem fecit se a decimo quarto die aprilis preteriti usque in presentem subastase collectam jurium de la tacha y cequiatje dicti incilis de Quart in annis currenti millesimo septingentessimo quinto a die Paschae Resurreccionis in millesimum septingentessimum sextum et dicto septingentessimo sexto in millesimum septingentessimum septimum in locis publicis oppidorum de Quart, Aldaya, Chirivella, Alaquas et Mislata. Et nenime in venise qui pro minori pretio dicta jura collectare quam vos infrascriptus Franciscus Gil, qui promisistis collectari ad rationem duorum solidorum et sex denariorum pro libra. Ideo scienter et cetera cum presenti et cetera elegimus et nominamus collectorem dicti incilis comunis de Quart vos dictum Franciscum Gil, civem, oppidi de Quart habitorem, presentem et inferius acceptantem et cetera, ad nomine dicti incilis comunis petendum, habendum, exigendum, recipiendum et recuperandum ac habuisse et recepisse confitendum a quibusvis personae seu personis, corporibus, collegiis, universitatibus et comunitatibus omnes et quascumque pecuniarum summas et

quantitates dicti incilis debitas et debendas ratione jurium dictorum de la tacha et cequiatje inpossitorum et debendorum in dictis duobus annis decurrendis a die Paschae Resurreccionis preteriti currentis anni in diem Paschae Resurreccionis anni millesimi septingentessimi septimi, ad rationem decem solidorum de cequiatje et triginta solidorum de tacha pro qualibet caffitiata in quolibet anno, juxta deliberationes et inpoissiones factas per dictum inciles ac syndicum et collectos illius instrumentis per notarium infrascriptum vigesimo octavo die martii et trigessima maii millesimi septingentessimi primi recepetis et de his quae nomine dicti incilis comunis habueritis et receperitis ac habuisse et recepisse confesus fueritis apocam et apocas chirographum seu chirographa et alias quasvis legitimas cautellas vobis benevisas faciendam et firmandum depossitaque cumque et decetero deponenda a quibusvis curiis tabulis sive tabulariis levandum et extrahendum fidantias tornatoris ut moris est dandum et offerendum et procerum indemnitate omnia bona dicti incilis obligandum et hipotecandum et cum facultate substituendi et cetera promittentes et cetera obligantes dictis nominibus et cetera. Hanc autem collectoris nominationem facimus cum pactis et conditionibus sequentibus.

[1] Primerament ab pacte y condició que lo dit col·lector se'n haja de fer càrrech de tot lo que importarà en los dos anys aquelles set-centes quaranta cinch caffisades de terra que es reguen de dita comuna, per raó de cequiatje y tacha, a dit for de deu sous per caffisada de cequiatje y quinse reals de tacha, cascun any, segons y que ab tot effecte se'n fa

càrrech y promet donar bon conte de tota la tacha y cequiatje que importarà dits dos anys, a raó de dit for, dos mil nou-centes huytanta lliures, deduhit lo salari de col·lector que se ha de returar.

[2] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de pagar cascun any dels de dita col·lecta per conte de aquella als acrehedors censalistes y salaris, segons la memòria que se li entregarà, de tal manera que si qualsevol de aquells fesen gastos han de córrer per conte de dit col·lector, açò entés, pagues que cauran en lo dit temps dels dos anys, y que lo residuo de lo que col·lectarà o haja de depositar y deposite en la Taula de Cambis y Depòsits de la present ciutat en tres higuals pagues: la primera, lo últim de setembre del corrent any mil set-cents y cinch; la segona, lo últim de janer mil set-cents y sis; la tercera, lo últim de maig dit any mil set-cents y sis, y de la mateixa manera en lo segon any mil set-cents y set, a nom del syndich y a solta dels elets.

[3] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector haja de acudir de tres a tres mesos el primer diumenche del mes per lo matí, de nou a deu, a cassa del syndich notari de la comuna, hon estaran junts los elets de aquella, per a dar raó com està de conte, així en lo càrrech com en lo descàrrech, y pagarlos de lo prosuhit de la col·lecta a casquí dels que es trobaran en la junta sis sous, que se li pendran en conte de la col·lecta, ab certificatòria del syndich notari per a què es puixa saber lo que han assistit y han pagat. Y per què no serà raó que es juntasen los elets fent este gasto a la comuna y no paregués lo

col·lector, en cas de faltar este tinga obligació de pagar de propis les propines.

[4] Ítem ab pacte y condició que dita comuna li haja de pendre en conte a dit col·lector tots los nihils y gastos que haurà bestret per raó de aquells, fins conseguir acte en blanch tan solament, y que lo notari davall escrit, com a syndich de dita comuna, li haja de assistir en tot lo que se li oferirà.

[5] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector en cada un any se haja de returar lo que importarà son salari de col·lector.

[6] Ítem ab pacte y condició que al dit col·lector se li hajen de donar los actes de la imposició de tacha y de la presente col·lecta franchs per una vegada tan solament, y aquells se li hajen de pendre en conte los salaris de les èpoques de lo que pagarà.

[7] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector, finida la col·lecta, haja de tornar a la comuna la seda dels terratinents regants que se li ha entregat ab les notes de les persones que se hauran mudat, sots pena de deu lliures.

[8] Ítem ab pacte y condició que lo dit col·lector tinga obligació de donar fianses a contento de dits syndich y elets.

Ad haec autem ego dictus Franciscus Gil presens suscipiens et acceptans dictam collectam una cum dictis pactis et conditionibus promitto facere et adimplere omnia supradicta sub bonorum meorum obligatione. Et pro maiore tuitione et securitate do in fidantias et principales obligatos, una me cum sine me et in solidum Jacobum Monso et Vincentium Silvestre, agricolae oppidi de Quart, qui cum fuissent presentes et interrogati per dictum et

*subscriptum notarium si faciebant dictam
fidantiam et principalem obligationem, simul
et in solidum una cum dicto Francisco Gil sine
illo et in solidum, et lingua materna
respondentes dixerunt que si, [...]*

*Actum Valentiae et cetera. Testes sunt
Ludovicus Clua, scriptor, et Thomas Michavila,
sartor, Valentiae habitatores. Et ad firmam
dicti Thoma Folgado, electi qui [en blanc].*

